

Nummer foto	Volledige beschrijving	Opmerkingen
1	Deze foto toont een opslagplaats aan het station van As. Hier lagen allerlei materialen opeengestapeld, zoals banden en raamkozijnen aan de rechterkant, die vervoerd werden naar de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
2	Deze foto uit 1942 toont de uitbreidingswerken van de kolenwasserij (gebouw links) op het terrein van de mijn. In de kolenwasserij werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
3	Wanneer de steenkool ondergronds was gedolven en bovengehaald, werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces werd gestort op een aparte plek op het mijnterrein. De foto uit 1942 toont de steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via het gebouw links, de steenbunker genoemd, en de luchtkabelbaan (centraal) werd het restproduct van de steenkoolwinning op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de steenbunker passeerden en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond. Op deze foto is het begin te zien van terril II.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
4	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige tuinwijken. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont het mijnkathedraal complex van Beringen-Mijn. Naast de parochiekerk Sint-Theodardus, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. H. Lacoste (1885-1968), bevat het complex ook een kloostergang, pastorie, kapelanij en parochiale feestzaal. De kerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
5	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige tuinwijken. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1942 toont het mijnkathedraal complex van Beringen-Mijn. Naast de parochiekerk Sint-Theodardus, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. H. Lacoste (1885-1968), bevat het complex ook een kloostergang, pastorie, kapelanij en parochiale feestzaal. De kerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
6	Wanneer de steenkool ondergronds was gedolven en bovengehaald, werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces kwam terecht op een aparte plek op het mijnterrein. De foto uit 1942 toont de steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via de steenbunker (links) en de luchtkabelbaan (rechts) werd het restproduct van de steenkool op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de steenbunker passeerde en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond. Deze foto geeft een beeld van het begin van terril II.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
7	Deze foto uit 1942 toont stalen constructies waarvan de functie onbekend is. Waarschijnlijk lagen ze op het mijnterrein.	
8	Deze foto uit 1942 toont stalen constructies waarvan de functie onbekend is. Waarschijnlijk lagen ze op het mijnterrein.	
9	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1942 toont het mijnkathedraal complex van Beringen-Mijn. Naast de parochiekerk Sint-Theodardus, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. H. Lacoste, bevat het complex ook een kloostergang (links), pastorie, kapelanij en parochiale feestzaal (rechts). De kerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnnergoed.be
10	Om steenkool uit de ondergrond te halen, diende het mijnbedrijf een schacht te graven. Maar in het Limburgse heidelandchap was dat niet simpel. De grond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Een oplossing hiervoor bood het bevroren van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20°C dat via buizen rond de af te diepen ondergrond werd gestuurd. Zo ontstond een bevroren cirkel waarbinnen een schacht kon gegraven worden. De foto toont de ammoniakcompressoren van de vriesinstallatie van de mijn. Hiermee werd de Beringse ondergrond bevroren. In Beringen werd deze techniek voor het eerst succesvol toegepast door ir. Sauvestre. De vriesinstallatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
11	De foto uit 1935 toont een bakstenen gebouw waarin Hotel Ste Barbe is ondergebracht. Op de gelijkvloerse verdieping staat op de uiterst linkse ruit: Café Ste Barbe Chez Hector. Uitbater was Hector Vankerkhove.	Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
12	De foto uit 1935 toont een langgevelhoeve met zadeldak. In de linkerbovenhoek van de zijgevel zijn scheuren te zien. Die zijn waarschijnlijk het gevolg van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
13	De foto uit 1935 toont een langgevelhoeve met zadeldak. Voor het huis poseert een man. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

14	Vanaf 1909 werd in Beringen begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het mijnterrein. De foto uit 1909 toont de houten afdiepingstoren (1910) in opbouw boven schacht I. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Als de schacht gegraven was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Vooraan op de foto liggen betonblokken te drogen. De mijn maakte die zelf. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van <u>nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
15	De foto uit 1936 toont een bakstenen hoeveschuur met op de voorgrond een mesthoop. Deze schuur zou tussen Korspel en Beverlo gelegen hebben. Ik denk dat we links een tredmolen zien.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
16	De foto uit 1936 toont een woonhuis, opgetrokken in betonblokken. Links van het huis poseert een man. Onder en achter het raam van de woning poseren een aantal kinderen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
17	Deze foto toont de met kasseistenen aangelegde Koolmijnlaan (vooraan), een veldweg en een heidelandchap waarop dennenbomen werden aangeplant. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw. Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Zo zijn er op de foto een aantal te zien. Onderaan staat in het Frans vermeld dat de foto genomen werd op 3 maart 1930.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
18	Deze foto toont de spoorwegbrug mijn-kanaal. Over die spoorweg werden de gedolven kolen vervoerd naar de kolenhaven. Van links naar rechts op de foto loopt de Koolmijnlaan. Verderop langs deze laan werden de mijngebouwen als ook woningen en een voetbalstadion uitgebouwd. Onderaan staat in het Frans vermeld dat de foto genomen werd op 3 maart 1930.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
19	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1943, genomen bij de wijding van de kerk, toont een onderdeel van de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn. Architect Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen. De foto toont de spitsbooggalerie van het atrium van de kerk.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
20	De foto toont een klein woonhuis. Boven het raam en de deur zijn stalen balken van hetzelfde type en met dezelfde ornamenten als die van het controlegebouw van de Beringse kolenmijn te zien. Met deze balken werd een door mijnverzakking aangetaste huis hersteld. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
21	De foto uit 1936 toont een bakstenen woonhuis. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
22	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Elke centrale had een aanpalend ketelhuis. Hier werd via stoomketels de stoom gemaakt die de generatoren liet draaien en zo stroom opwekte. Dat gebeurde door via een condensor hete stoom door een turbine te trekken. Naast stroom leverde het ketelhuis ook perslucht en verwarming voor de gebouwen. De foto uit 1936 toont de voorzijde van het tweede ketelhuis van de mijn van Beringen, dat zich voor en tegen de elektrische centrale van de mijn bevond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERIJ, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
23	Op de foto uit 1936 poseert een vrouw in de deuropening van een klein bakstenen woonhuis met zadeldak. Boven de ramen en deur zijn stalen balken van hetzelfde type en met dezelfde ornamenten als die van het controlegebouw van de Beringse kolenmijn te zien. Met deze balken werd het door mijnverzakking aangetaste huis hersteld. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
24	Deze foto toont een hoeveschuur met links een mesthoop. Deze schuur zou tussen Korspel en Beverlo gelegen hebben. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
25	De foto uit 1936 toont een langgevelhoeve met zadeldak. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
26	De foto toont een volle Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn (1943) tijdens een misviering op Sint-Barbara (4 december). Het eren van de patroonheilige van de mijnwerkers in een misviering is een traditie die tot op de dag van vandaag blijft bestaan. De kerk, een ontwerp van architect H. Lacoste, heeft een bakstenen interieur. De bakstenen spitsbogen dragen de gewelven die het interieur overspannen. Toen de mijnkathedraal van Beringen gebouwd werd, zorgde de mijn grotendeels voor de financiering. Zo werden onder meer de glasramen gemaakt in de werkhuizen van de mijn. Met dit imposante gebouw kon de mijn haar prestige extra in de verf zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
27	De foto toont een volle Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn (1943) tijdens een misviering op Sint-Barbara (4 december). Het eren van de patroonheilige van de mijnwerkers in een misviering is een traditie die tot op de dag van vandaag blijft bestaan. De kerk, een ontwerp van architect H. Lacoste (1885-1968), heeft een bakstenen interieur. De bakstenen spitsbogen dragen de gewelven die het interieur overspannen. Toen de mijnkathedraal van Beringen gebouwd werd, zorgde de mijn grotendeels voor de financiering. Zo werden onder meer de glasramen gemaakt in de werkhuizen van de mijn. Met dit gebouw kon de mijn haar prestige extra in de verf zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be

28	De foto uit 1925 toont de achterzijde van het mijnterrein. Helemaal links is een deel van de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar grootte en aard. Vervolgens werden ze met wagons, die onder het gebouw doorreden, weggevoerd. Links ervan is schachtbok II (1922) met het ontvangstgebouw te zien. Hier werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooi gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij en -zeverij. Voor het ontvangstgebouw is het machineophaalgebouw te zien. Dit huisvestte de machines die de liften aandreven. Rechts ervan is een eerste deel van de badzalen (1922-1923) te zien. Hier konden de mijnwerkers zich na het zware werk wassen en omkleden. Het tweede deel is in aanbouw. De torens behoren toe aan het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werden geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
29	De foto uit 1929 toont een vooraanzicht van de mijngebouwen van Beringen, vanaf de Koolmijnlaan. Helemaal links is een gedeelte van de hoofdburelen (1921) te zien. Dan volgen v.l.v.r.: het machineophaalgebouw, schachtbok II (1921-1922) en het ketelhuis (verticale ketels) met schouwen (1924). Hierachter staat schacht I (1928). Rechts staan de koeltorens van de elektrische centrale. Deze foto is waarschijnlijk gemaakt vanuit de tuin van de villa van de directeur-gérant. Deze villa werd gebouwd rond 1913.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
30	Deze foto uit 1925 toont een aantal installaties van de mijn. Hier werd vanaf 1922 steenkool boven gehaald. Links prijken de schouwen van het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee onder andere elektriciteit geproduceerd werd in de elektrische centrale van de mijn. Centraal staat de schachtbok II (1922). Onder de schachtbok staat het losvloergebouw. Hier werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooi gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924). Deze is voor en rechts van de schachtbok te zien. In dit gebouw werden de kolen gereinigd en gesorteerd naar aard en grootte. Het afval van dit proces werd op een berg (terril genaamd) gestort. De kolen werden in wagons geladen en van het terrein weggevoerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
31	De foto uit 1925 toont de achterzijde van de mijn. Sinds 1922 werd hier steenkool gewonnen. Helemaal links is een deel van de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar grootte en aard. Vervolgens werden ze met wagons, die onder het gebouw doorreden, weggevoerd. Links ervan is schachtbok II (1922) met het ontvangstgebouw te zien. Hier werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooi gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij en -zeverij. Voor het ontvangstgebouw is het machineophaalgebouw te zien. Dit huisvestte de machines die de liften aandreven. Rechts ervan is een eerste deel van de badzalen (1922-1923) te zien. Hier konden de mijnwerkers zich na het zware werk wassen en omkleden. De torens behoren toe aan het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werden geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
32	De mijnen bouwden voor hun werknemers nieuwe tuinstreken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto uit 1925 toont arbeiderswoningen uit de cité. Deze tuinstreek (1919-1926); gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat; bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinstreek ontstond. De woning helemaal rechts is een door architect Boulanger ontworpen type met cottagestijlelementen (o.a. imitatiehoutvakwerk). Links ervan staan andere types arbeiderswoning. Alle woningen worden van de straat gescheiden door een bakstenen muurtje. Sommige tuingangen zijn versierd met een torentje.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
33	Deze foto uit 1925 toont het heidelandschap. Links tegen de horizon is een schachtbok en schouw van het ketelhuis van de mijn te zien. Rechts zijn een aantal daken van citéhuizen zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
34	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinstreken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto uit 1925 toont links het hotel voor bedienden uit de cité (1919-1926), ontworpen door architect Boulanger en voorzien van cottagestijlelementen (imitatie houtvakwerk). De andere woningen zijn eenvoudiger van opbouw. Deze tuinstreek was gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
35	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Elke centrale had een aanpalend ketelhuis. Hier werd via stoomketels de stoom gemaakt die de elektrische turbines liet draaien en zo stroom opwekte. Naast stroom leverde het ketelhuis ook perslucht en verwarming voor de gebouwen. De foto uit 1925 toont de voorzijde van het 2de ketelhuis van de mijn van Beringen dat zich voor en tegen de elektrisch centrale van de mijn bevond. Het ketelhuis leverde de stoomkracht voor de centrale. Rechts van het ketelhuis zijn twee houten en één betonnen koeltoren te zien. Deze koelden het water van het ketelhuis af voor hergebruik.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
36	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Elke centrale had een aanpalend ketelhuis. Hier werd via stoomketels de stoom gemaakt die elektrische turbines liet draaien en zo stroom opwekte. Naast stroom leverde het ketelhuis ook perslucht en verwarming voor de gebouwen. De foto uit 1925 toont de voorzijde van het 2de ketelhuis van de mijn van Beringen dat zich voor en tegen de elektrisch centrale van de mijn bevond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
37	De foto uit 1936 toont een bakstenen gebouw onder een zadeldak waarin café In De Gouden Kroon gehuisvest is. Het huisnummer van het gebouw is 1. Boven de ramen zijn stalen balken van hetzelfde type en met dezelfde ornamenten als die van het controlegebouw van de Beringse kolenmijn te zien. Met deze balken werd het door mijnverzakking aangetaste huis hersteld. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. Alken.

38	De foto uit 1936 toont een woonhuis met nummer 12. Links poseert een vrouw met borstel. Onder en boven het linkse raam op het gelijkvloers zijn herstelde barsten te zien, mogelijk het gevolg van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. 5/10/1936.
39	De mijnen moesten zelf in hun energiebehoeften voorzien. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto toont de elektrische centrale van de mijn. Vooraan is een turbo-alternator te zien. Deze machine produceerde de stroom die voor allerlei doeleinden werd gebruikt in het mijnbedrijf.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
40	De foto uit 1936 toont de Franse tuin van de directeursvilla van de mijn van Beringen, gelegen aan de oostzijde van het domein. De villa van de directeur-gérant werd in 1912 opgetrokken tegenover de mijngebouwen aan de Koolmijnlaan. Het was de mooiste en grootste woning van de tuinwijk, zo bedoeld om de macht en het prestige van de mijn te tonen. De hier getoonde tuin werd onderhouden door hoveniers.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
41	In 1909 werd Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats gekozen voor het Beringse mijnbedrijf. Nu kom men starten met het uitdiepen van de schachten, die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. De foto uit 1910 toont de binnenzijde van een houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Beringen was de tweede Limburgse min die in productie ging. Centraal op de foto staat de cementeringsinstallatie van de afdiepingstoren. Aan de hand van cementpap (90 % water en 10 % cement) uit deze installatie probeerde men de krijtafzettingen waterdicht te maken rondom de schachtwand. Vervolgens werd de ondergrond bevroren om de drijfzandlagen te neutraliseren.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
42	Nadat de steenkool gedolven en bovengehaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magniet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna gesorteerd naar aard en dikte. Het afval, steen en slib, werd afgevoerd. De foto uit 1938 toont een zicht op de bezinkingstorens en -bekkens, gelegen op het zuidelijke punt van het mijnterrein van Beringen. Deze bekkens werden gebruikt om het steenslib uit het wasserijwater te laten bezinken, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril. Op de achtergrond zijn een rokende schouw en schachtbok van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
43	Deze foto uit 1923 toont een gedenkplaat van de Belgische ingenieurs ter ere van Louis Sauvestre. Ingenieur Sauvestre (1866-1923), afkomstig van de Noord-Franse industriegroep Anzin, leidde de schachtafdiepingen in Beringen. Ondanks de grote moeilijkheden die de Beringse ondergrond boden, wist Sauvestre er de klus te klaren. Bovendien konden andere ingenieurs voor hun afdiepingen de vruchten plukken van de vele experimenten rond de methode van de open schachtafdieping met bevrozing van de wanden, uitgevoerd door Sauvestre. Met deze gedenkplaat wilde de Belgische ingenieurs zijn pionierswerk eren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
44	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1909 toont het skelet van de elektrische centrale. Hier zou op basis van stoom de stroom en perslucht van de mijn geproduceerd worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
45	De foto uit 1925 toont de achterzijde van de mijn. Links is de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar grootte en aard. Vervolgens werden ze met wagons, die onder het gebouw doorreden, weggevoerd. Links ervan staan de schachtbokken met ontvangstgebouw te zien. Hier werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooi gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij en -zeverij. Voor het ontvangstgebouw van de rechtse schachtbok (1922) is het machineophaalgebouw te zien. Dit huisvestte de machines die de liften aandreven. Rechts ervan staat een gebouw dat ingenieursburelen, magazijnen en badzalen bevatte. In de badzalen konden de mijnwerkers zich na het zware werk wassen en omkleden. De schouwen behoren toe aan het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werden geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
46	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De mijnen trokken heel wat gastarbeiders aan. Dat waren vaak vrijgezelle jonge mannen die men onderbracht in verschillende logementshuizen (pensions). Naast de gemeenschappelijke was- en eetzaal had elke arbeider hier een eigen kamer (bed en kast). Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk de alleenstaanden via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. Ook in Beringen werden logementshuizen gebouwd. De foto toont het eeuwfeestplein, gebouwd in 1930, van de tuinwijk. Achteraan is logementshuis 6 (1930) te zien. In 1959 werden er ook noodklassen ingericht en deed het plein dienst als speelplaats.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

47	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Beringen werd ten noorden van het mijnterrein tussen 1919-1926 een tuinwijk aangelegd. Gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond ze uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond. Bepalend voor de cité is het halve ronde plein, gevormd door de Laan op Vurten en de boogvormige Alfred Habetslaan. Hier werd in 1926 een indrukwekkend neotraditioneel scholencomplex, op deze wazige foto uit 1935 aan de linkerkant te zien, gebouwd. In 1939 werd er een kleuterschool aan toegevoegd. Op die manier ontwikkelde de mijn een scholencomplex waarmee ook de jongste bewoners van de tuinwijk begeleid en gecontroleerd konden worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
48	Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De installaties en machines van een mijn verbruikten heel wat elektriciteit. Ook voor de bevoeding waren bijvoorbeeld grote hoeveelheden elektrische energie nodig. De foto uit 1935 toont het interieur van de elektrische centrale van de mijn van Beringen. Links bevinden zich de turbo-alternatoren die op basis van stoom elektriciteit produceerden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
49	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond(en) zich de ophaalmachine(s) waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. De ophaalmachine werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren tot 6 Megawatt. De machinist liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de Koepe-schijf (links op de foto), de schachtwielen en de kabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van veertien meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi. Het linkerdeel van de foto is vervormd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
50	Deze foto uit 1935 toont een zicht op installaties en woningen van Beringen-Mijn. De foto toont vooraan de huizen en de kiosk van het kioskplein. Het plein werd in 1927-1929 aangelegd naar ontwerp van architect A. Blomme (1878-1940) en bestond uit mooi afgewerkte bediendewoningen met centraal een kiosk (waarvan een deel rechts op de foto zichtbaar). De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in. De bakstenen woningen van het plein zijn opgetrokken in een neotraditionele stijl, met tuitgevels, trapgevels, luiken aan de vensters, etc.. De huizen liggen op regelmatige afstand van elkaar, verbonden door een lage tuinmuur met een boogvormige toegang. Achter de huizen staan helemaal links een aantal houten koeltorens die het water van het ketelhuis afkoelden voor hergebruik. Rechts ervan staan de twee schachtbokken. Deze metalen constructies zorgden voor het transport van materiaal, mijnwerkers en steenkool door de mijnschacht. Daarlangs staan de schouwen van de ketelhuizen. In deze gebouwen werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit geproduceerd werd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris www.mijnerfgoed.be
51	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelde de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De eerste voorlopige bedrijfsgebouwen werden in Beringen rechtgezet vanaf 1909. De foto uit 1909 toont de droogplaats van de steenfabriek van de mijn. Het skelet achteraan vormde de basis voor de elektrische centrale van de mijn.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
52	Vanaf 1909 deed het gebied Kleine Heide (boring 77) dienst als zetelplaats voor het Beringse mijnbedrijf. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1909 toont het skelet van de elektrische centrale. Deze moest de stroomvoorziening van de mijn verzorgen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
53	Deze foto uit 1912 toont gebouwen van het mijnterrein. Helemaal links zijn de wazige contouren te zien van de afdiepingstoren. Onder deze toren werd de schacht die toegang moest bieden tot de steenkollagen uitgegraven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
54	De foto uit 1918 toont een van de werkhuizen van de mijn. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op deze foto uit 1918 poseren arbeiders in de smidse van de mijn. Tegen de muur staat de oven. Rechtsboven is de riemaandrijving van de persmachine te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
55	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevonden zich de ophaalmachines waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes door de mijnschacht. De ophaalmachine, waarvan de foto uit 1935 een exemplaar uit de mijn van Beringen toont, werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren. De machinist, rechts op de foto te zien, zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de grote schijf rechts op de foto, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. Ter controle werd de kabel aan de schijf gemarkeerd met verfstrepen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

56	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1941 toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste. Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
57	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1941 toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste. Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
58	Deze foto uit 1941 toont het skelet van een deel van een ketelhuis (met de eerste twee verticale ketels) op het mijnterrein van Beringen. Achteraan is een deel van een schouw te zien van het ketelhuis. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd nodig voor het maken van de elektriciteit en perslucht van de mijn. Met een deel van het warme water werden de gebouwen verwarmd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
59	Deze foto uit 1941 toont het skelet van een ketelhuis op het mijnterrein van Beringen. Links is een deel van een schouw te zien van het ketelhuis. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd nodig voor het maken van de elektriciteit en perslucht van de mijn. Met een deel van het warme water werden de gebouwen verwarmd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
60	Mijnschachten graven was niet makkelijk in het Limburgse heideland omwille van onstabiele water- en drijfzandhoudende grondlagen. Een oplossing hiervoor bood het bevriezen van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20°C dat via buizen rond de af te diepen ondergrond werd gestuurd. Zo ontstond een bevroren cirkel waarbinnen een schacht kon gegraven worden. De foto toont de koelers van de vriesinstallatie van de mijn. Hiermee werd de Beringse ondergrond bevroren. De vriesinstallatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
61	Deze foto uit 1912 toont de zijkant van de hoofdburelen (1912) van de mijn. Deze bevonden zich aan de zuidkant van het mijnterrein, voor de badzalen en met zicht op de Koolmijnlaan. Het complex is een van de oudste mijngebouwen.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
62	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelden de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto uit 1941 toont de droogplaats voor de betonblokken, gelegen in het meest noordelijke deel van het mijnterrein van Beringen. Rechts vooraan scheppen arbeiders vanop een wagentje beton in een mal. Links ervan halen andere arbeiders de blok uit de mal en leggen hem verder te drogen. Rechtsachter prijkt de betonnen watertoren (1929) van de mijn. Achter het mijnterrein zijn huizen van de vooroorlogse woonwijken (1909-1914) zichtbaar. Jef Rans was lange jaren hoofdopzichter op de bovengrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be. Jef Rans.
63	De raad van beheer van de mijn van Beringen poseert ter gelegenheid van hun algemene vergadering op de trappen van het clubhuis van de Tennisclub Beringen, gelegen aan de Tennisstraat. Op de eerste trede staan v.l.v.r. de heren Songeur, Nokin en Michel Paul Cavallier. Op de tweede trede staan de heren Van Cauwenberghe en Bastin. Op de derde trede bevinden zich de heren Barbey, Lefol en Jaumet. Op de vierde trede staan de heren Brun, Delaet, Plaise en Beigbeder. Op de vijfde trede staan de heren Brault en Bernard. Helemaal boven staan de heren Dalemans, Gosuin, Cronier, Hansroul, Dupont, Martin en Volders.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. Songeur, Nokin, Michel Paul Cavallier, Van Cauwenberghe, Bastin, Barbey, Lefol, Jaumet, Brun, Delaet, Plaise, Beigbeder, Brault, Bernard, Dalemans, Gosuin, Cronier, Hansroul, Dupont, Martin en Volders.
64	De raad van beheer van de mijn van Beringen poseert ter gelegenheid van hun algemene vergadering op de trappen van het clubhuis van de Tennisclub Beringen, gelegen aan de Tennisstraat. Op de eerste trede staan v.l.v.r. de heren Songeur, Nokin en Michel Paul Cavallier. Op de tweede trede staan de heren Van Cauwenberghe en Bastin. Op de derde trede bevinden zich de heren Barbey, Lefol en Jaumet. Op de vierde trede staan de heren Brun, Delaet, Plaise en Beigbeder. Op de vijfde trede staan de heren Brault en Bernard. Helemaal boven staan de heren Dalemans, Gosuin, Cronier, Hansroul, Dupont, Martin en Volders.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. Songeur, Nokin, Michel Paul Cavallier, Van Cauwenberghe, Bastin, Barbey, Lefol, Jaumet, Brun, Delaet, Plaise, Beigbeder, Brault, Bernard, Dalemans, Gosuin, Cronier, Hansroul, Dupont, Martin en Volders.
65	Deze wazige foto toont de achterzijde van de mijn. Helemaal links is een deel van de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar aarde en grootte. Vervolgens werden ze met wagons, die onder het gebouw doorreden, weggevoerd. Links ervan zijn de schachtbokken (1926 en 1919) met ontvangstgebouwen te zien. Hier werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooi gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij en -zeverij. Rechts zijn de contouren te zien van de badzalen. Hier konden de mijnwerkers zich na het zware werk wassen en omkleden. De schouwen behoren toe aan het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werden geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
66	Deze foto uit 1935 toont de generatoren en omvormers van de elektrische centrale van de mijn. In deze ruimte werd op basis van stoom uit het naburige ketelhuis de elektriciteit voor de mijn geproduceerd.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

67	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Beringen werd ten noorden van het mijnterrein tussen 1919-1926 een tuinwijk aangelegd. Gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond ze uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond. Bepalend voor de cité is het halve ronde plein, gevormd door de Laan op Vurten en de boogvormige Alfred Habetslaan. Hier werd in 1926 een indrukwekkend neotraditioneel scholencomplex, op deze foto uit 1935 aan de linkerkant te zien, gebouwd. In 1939 werd er een kleuterschool aan toegevoegd. Op die manier ontwikkelde de mijn een scholencomplex waarmee ook de jongste bewoners van de tuinwijk begeleid en gecontroleerd konden worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
68	Op deze foto uit 1935 poseren twee mannen bij een met een riemsysteem aangedreven machine in een mijngebouw. Waar deze machine zich bevond is onduidelijk.	
69	In 1909 koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats boven Langeneiken (boring 72). Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1910 toont de eerste (vaak voorlopige) installaties van de mijn. Links staan een combinatie van een schouw en watertoren in opbouw. Rechts ervan staat het skelet van het ketelhuis. Centraal staat de elektrische centrale. Helemaal rechts staat de houten afdiepingstoren (1910) boven schacht 1. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Als de schacht gegraven was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
70	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1910 toont het skelet van het ketelhuis van de mijn. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werd geproduceerd.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
71	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinwijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden voorzien. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. De foto uit 1942 toont de leeszaal van de Guido Gezellebibliotheek van Beringen-Mijn (ontworpen door A. Huybrighs) in de Stationsstraat. In 1933 richtte mijnbediende Joseph Weyens de eerste bibliotheek op. Weyens werd hiervoor bijna ontslagen door de mijn. Hij had dit immers gedaan zonder goedkeuring van de mijn. Toen de mijndirectie haar pion in het bestuur van de bibliotheek had geplaatst, was weer alles in orde. In 1941 werd de bibliotheek gehuisvest aan de Stationsstraat. Op de achtergrond ordent Weyens boeken in een kast.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolaï, 25 november 2009. Joseph Weyens.
72	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinwijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden voorzien. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. De foto toont de ontleenbalie van de Guido Gezellebibliotheek van Beringen-Mijn in de Stationsstraat. In 1933 richtte mijnbediende Joseph Weyens een eerste bibliotheek op. Weyens werd hiervoor bijna ontslagen door de mijn. Hij had dit immers gedaan zonder goedkeuring van de mijn. Toen de mijndirectie haar pion in het bestuur van de bibliotheek had geplaatst, was weer alles in orde. In 1941 werd de bibliotheek gehuisvest in een gebouw aan de Stationsstraat. Achter de balie poseert Joseph Weyens zelf. Het meisje Rechtsachter het hek is zijn dochter Hilda.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolaï, 25 november 2009. Joseph Weyens. Rechts is Constant Wouters
73	De foto toont een deel van de badzaal van de mijn. In de badzaal konden de mijnwerkers zich na het zware werk wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier te zien op de foto uit Beringen, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrijetijdskleding en eentje voor de vuile werkkledij.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
74	Deze foto uit 1923 toont de douchecellen van de eerste badzaal (1922-1923) van de mijn. In deze ruimte konden ze mijnwerkers zich omkleden en wassen na het werk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
75	In badzaal van de mijn konden de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier te zien op de foto uit Beringen, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrije tijds kledij en eentje voor de vuile werkkledij. Op de foto uit 1923 zijn kleerkasten te zien uit de eerste badzaal van de mijn.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

76	Deze foto uit 1923 toont een gedenkplaat van de Belgische ingenieurs ter ere van Louis Sauvestre. Ingenieur Sauvestre (1866-1923), afkomstig van de Noord-Franse groep Anzin, leidde de schachtafdiepijngswerken in Beringen. Ondanks de grote moeilijkheden die de Beringse ondergrond boden, wist Sauvestre er de klus te klaren. Bovendien konden andere ingenieurs voor hun afdiepijngswerken de vruchten plukken van de vele experimenten rond de methode van de open schachtafdiepijng met bevrozing van de wanden, tuiggevoerd door Sauvestre. Met deze gedenkplaat wilde de Belgische ingenieurs zijn pionierswerk eren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
77	De foto toont beemden en vijvers in het beekdal, gelegen tussen de stad Beringen en de mijn.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
78	Deze foto uit 1934 toont kolenbunkers, voor stockage van kolen, in aanbouw, gelegen bij een kolenwasserij. In deze kolenwasserij werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar aard en kwaliteit. Of het hier gaat om de mijn van Beringen is niet zeker geweten.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
79	De mijnen moesten water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen maken of aanvoeren. De foto uit 1913 toont de Corbionsteenfabriek van de mijn van Beringen waar arbeiders bakstenen maken uit klei en ze vervolgens te drogen leggen. Wanneer de bakstenen voldoende droog waren, werden ze gebakken in veldovens. Met die bakstenen werden talrijke mijngebouwen en hele tuinvijken opgetrokken.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
80	De foto uit 1935 geeft een zicht op een aantal gebouwen van de mijn van Beringen. Vooraan ligt de kolenwasserij. Achteraan staan v.l.v.r.: schachtbok, koeltorens, schouwen en schachtbok. Op de foto is een spiegelbeeld te zien van het ketelhuis.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
81	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. Deze foto uit 1909 toont de aanvangsfase van de uitbouw van het mijnterrein. Rechts wordt een houten afdiepijngstoren (1910) gebouwd. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Als de schacht gegraven was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Het skelet links vormde de basis voor de elektrische centrale. Die moest de broodnodige stroom leveren. Het houten huisje vooraan was waarschijnlijk een tijdelijke constructie voor de arbeiders.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
82	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinvijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden ingeplant. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Voor de vrijetijdsbeleving voorzag de mijn in elke tuinvijk een casino. De foto uit 1952 toont het Casino van Beringen-Mijn, gelegen aan het Kioskplein en afgewerkt in 1952 n.a.v. architect A. Blomme (1878-1940). Het complex bevatte een schouwburg, hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept. Zoals de meeste huizen van de Beringse tuinvijken is het Casino gebouwd in een neotraditionele stijl. Hierdoor vormt ze een mooi geheel met de bediendewoningen aan het kioskplein (1927).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
83	De foto uit 1941 toont een gebouw van het betonblokkenterrein, gelegen in het noorden van het mijnterrein van Beringen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
84	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelden de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto uit 1941 toont een gebouw van het betonblokkenterrein, gelegen in het noorden van het mijnterrein van Beringen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
85	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelden de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto uit 1941 toont een gebouw van het betonblokkenterrein, gelegen in het noorden van het mijnterrein van Beringen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
86	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In 1910 werden aan de Koolmijnlaan tegenover het mijnterrein, naast nieuwe ingenieurswoningen, ook een tweetal tweegezinswoningen voor bedienden (type C) gebouwd. Ze waren gelegen in een ruime tuin. De tweewoonst werd opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Qua stijl sloten de bediendenwoningen aan bij de cottigestijl, met een dakoversteek en houtversiering in de puntgevel en het kleine houten afdak aan de voordeur als kenmerken.	PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
87	Deze foto uit 1937 toont een deel van de voorzijde van een bakstenen woonhuis. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
88	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen langevelhoeve met zadeldak. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

89	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen woonhuis (mogelijk de Kastelhoeve of een van de Droogmanshoeves) uit Stal/Koersel. Boven de deur zijn twee dakkapellen zichtbaar. Het dak bestaat zowel uit dakpannen (links) als leien. Het zou hier om een hoeve uit Stal-Koersel gaan. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. Gesprek Paul Nicolai, 25 november 2009.
90	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Dit zou een huis van de NMBS (bareelwachter) zijn, gelegen tussen de gemeenten Beverlo en Korspel net over de spoorweg. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
91	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Dit gebouw zou gelegen zijn tussen de gemeenten Beverlo en Korspel aan de spoorweg, tegenover het gebouw van de NMBS. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
92	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het huis op de foto is een voorbeeld ervan. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeidswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
93	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1918 toont de elektrische centrale van de mijn. Vooraan poseren twee arbeiders bij een turbine (1.000 kW). Deze machine produceerde de stroom die voor allerlei doeleinden werd gebruikt in het mijnbedrijf. Op 18 augustus 1917 werd deze machine opgeëist door de Duitse bezetter voor stroomlevering aan het Kamp van Beverlo en het militair vliegveld van Schaffen.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
94	De foto uit 1923 toont de oudste schachttoren (spiegelschachtbok) van Beringen boven schacht II. De open metalen vakwerkbouw op vier betonnen steunpunten werd in 1922 opgetrokken door de S.A. du Nord de Liège. De tweede schachtbok werd opgetrokken in 1926-1928. Via de kabels en wielen van de schachtbok werden de liften in de mijnschacht op en neergelaten voor het vervoer van steenkool en mijnwerkers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
95	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De installaties en machines van een mijn verbruikten heel wat elektriciteit. Ook voor de bevrozing waren grote hoeveelheden elektrische energie nodig. De foto uit 1936 toont het interieur van de elektrische centrale van de mijn. Links bevinden zich de hogedrukcompressoren. Recht staan de lagedrukcompressoren. Deze compressoren leverden de perslucht voor de ondergrondse machines. Perslucht was gezien de aanwezigheid van mijngas in de ondergrond tot 1950 de enige veilige energiebron. Achteraan in dit gebouw stonden de turbo-alternatoren die op basis van stoom elektriciteit produceerden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
96	De Limburgse mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1936 toont het interieur van de elektrische centrale van de mijn. Links bevinden zich de hogedrukcompressoren. Recht staan de lagedrukcompressoren. Deze compressoren leverden de perslucht voor de ondergrondse machines. Perslucht was gezien de aanwezigheid van mijngas in de ondergrond tot na WOII de enige veilige energiebron. Achteraan in dit gebouw stonden de turbo-alternatoren die op basis van stoom elektriciteit produceerden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
97	Om het nodige licht in de duisternis te hebben, passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond ging elke dag in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto uit 1926 toont een deel van de lampenzaal van de mijn. Hier werden de mijnlampen onderhouden en opgeslagen. De lampen op de foto bestonden uit koperen houders en een wijk, gevoed door brandstof die in de lamp zat.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
98	De foto uit 1926 toont de rekken en laadbakken van de lampenzaal van de mijn. Hier werden de elektrische lampen opgeladen voor een nieuwe shift. Enkele bovengronders stonden in voor dit werk. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
99	Om het nodige licht in de duisternis te hebben, passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond ging elke dag in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto uit 1926 toont de roltafels en poetstoestellen van de lampenzaal van de mijn. De lampen op de foto zijn voorbeelden van elektrische lampen. Enkele bovengronders stonden in voor het onderhoud en de verdeling van de lampen. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen. De lampenzaal bevond zich in het zuidelijke deel van de badzalen van de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
100	Om het nodige licht in de duisternis te hebben, passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond ging elke dag in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto uit 1926 toont de veiligheidskamer van de lampenzaal van de mijn. Hier stonden enkele bovengronders in voor het onderhoud en de verdeling van de lampen. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen. De lampenzaal bevond zich in het zuidelijke deel van de badzalen van de mijn. De lampen op de foto zijn benzinelampen. Die werden gebruikt door mijnmeters om een steenkoolgang te controleren op mijngas.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be

101	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. Deze foto uit 1910 toont het prille mijnterrein van Beringen, met vooraan de Koolmijnlaan. Achteraan links staat een houten koeltoren. Die koelde het water van het ketelhuis af voor hergebruik. De toren rechts ervan is een combinatie van een schouw en waterreservoir, toebehorend aan het ketelhuis (rechts ervan). Hier werd de stoom gemaakt waarmee elektriciteit en perslucht werden geproduceerd. Rechts van het ketelhuis staat de elektrische centrale. Voor de installaties liggen stapels betonblokken, die gebruikt werden voor de bouw van ondergronds steengangen, mijngebouwen en citéhuizen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
102	Deze foto toont de neerslagverdichters van de bevroeringsinstallatie van de mijn. Deze installatie werd gebruikt om de onstabiele ondergrond rond de af te diepen schacht te bevriezen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20°C dat via buizen rond de af te diepen ondergrond werd gestuurd. Zo ontstond een bevroren cilinder waarbinnen een schacht kon gegraven worden.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
103	Omdat er in de streek geen woonvoorzieningen waren, moest de mijn van Beringen eigen wijken optrekken. Vanaf 1909 werden de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. De foto uit 1911 toont de achterzijde van zulke huizen. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevroering, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
104	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken, daar de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. Op de foto uit 1911 is een voorbeeld te zien. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevroering, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
105	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak (type E), ontworpen door A. Huybrighs en gebouwd in betonblokken, daar de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. Op de foto is een voorbeeld te zien. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevroering, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
106	Deze foto uit 1923 toont een arbeiderswoning (vierwoning uit 1920, type K), ontworpen door architect Boulanger, met cottagestijlelementen (imitatie houtvakwerk en kleine houten afdak aan de voordeur) uit de cité. Deze tuinwijk (1919-1926); gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat; bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
107	De foto uit 1923 toont een arbeiderswoning (type L, tweewoning uit 1920 ontworpen door G. Nijs) uit de Berkenstraat, gelegen in de tuinwijk. Deze tuinwijk (1919-1926); gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat; bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond.	N.V. KOOLMIJNEN VAN BERINGEN, "1907-1957. Gouden jubileum", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
108	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Deze foto uit 1923 toont een bakstenen arbeiderswoning (vierwoning uit 1919, type I), naar ontwerp van architect Geukens, uit de cité. Deze tuinwijk (1919-1926), gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris
109	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Deze foto toont een voorbeeld van een bediendewoning (type H, ontworpen in 1919) in de tuinwijk. Deze tuinwijk (1919-1926), gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris
110	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Beringen werd ten noorden van het mijnterrein tussen 1919-1926 een tuinwijk aangelegd. Gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond ze uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond. Deze foto uit 1923 toont de mijnschool in opbouw. Ze was gelegen aan het halve ronde plein gevormd door de Laan op Vurten en de boogvormige Alfred Habetslaan en werd in 1926 geopend. Zo ontstond een indrukwekkend neotraditioneel scholencomplex, dat in 1939 werd uitgebreid met een kleuterschool. Op die manier ontwikkelde de mijn een scholencomplex waarmee ook de jongste bewoners van de tuinwijk begeleid en gecontroleerd konden worden.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

111	Deze foto uit 1923 toont de noordkant van het mijnterrein. Op de voorgrond liggen betonblokken opgestapeld. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. Ze werden geproduceerd in een eigen fabriek. Het gebouw op de achtergrond vormt de eerste fase van de badzalen (1922-1923). De badzaal was de plek waar de mijnwerker zich kon omkleden en wassen na het zware werk.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
112	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevonden zich de ophaalmachines waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes door de mijnschacht. De ophaalmachine, waarvan de foto uit 1923 een exemplaar uit de mijn van Beringen toont, werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren (links op de foto). Een machinist zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de grote schijf rechts op de foto, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
113	Deze foto uit 1923 toont het ophaalmachinegebouw van de tweede schacht (1922) van de mijn. In dit bakstenen gebouw stonden de ophaalmachines die de liften in de mijnschacht op en neer lieten bewegen. Ze werden aangedreven door grote gelijkstroommotoren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris .
114	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. Een machinist, hier poserend, zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de grote machineschijf, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van veertien meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
115	De foto uit 1923 (?) toont de oudste schachtoren (spiegelschachtbok) van Beringen boven schacht II. De open metalen vakwerkbouw op vier betonnen steunpunten werd in 1922 opgetrokken door de S.A. du Nord de Liège. De andere schachtbok werd opgetrokken in 1926-1928. Via de kabels en wielen van de schachtbok vervoerden de liften in de mijnschacht steenkool, materiaal en mijnwerkers. Onder de schachtbok staan de resten van de houten afdiepingstoren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
116	Deze foto toont werkhuizen van de mijn van Beringen, gelegen op de zuidkant van het mijnterrein. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar arbeiders allerlei constructie- en herstellingswerken uitvoerden. Zo maakten ze hier bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
117	De foto uit 1923 toont de westkant van het mijnterrein van Beringen, met zicht op de ingenieurswoningen van de Koolmijnlaan. Vooraan liggen de werkhuizen van de mijn. Hier werden de constructie- en herstellingswerken voor de mijn uitgevoerd. Rechts ervan liggen de magazijnen van de mijn.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
118	De foto uit 1910 toont de bovenzijde van een artesische put, een waterbron ontstaan door boring nr. 77, op het mijnterrein. Deze waterput voorzorg tot in de jaren tachtig de mijn en tuinwijk van uitstekend drinkwater. Vandaag bevindt ze zich onder de centrale magazijnen. De betonblokken en het gebouw op de achtergrond behoren toe aan de eerste magazijnen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
119	Deze foto uit 1910 toont het mijnterrein. Achteraan staan betonblokken op elkaar gestapeld. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. Ze werden geproduceerd in een eigen fabriek. Op de voorgrond spuit water uit een artesische put, ontstaan door boring nr. 77, op. Deze ondergrondse bron leverde tot in de jaren tachtig uitstekend drinkwater aan de mijn en tuinwijk. Ze bevindt zich momenteel onder de centrale magazijnen van de mijn.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
120	Deze foto uit 1910 toont een houten koeltoren van de mijn. In dit soort toren werd het koelwater van de alternatoren en de turbocompressoren afgekoeld.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
121	De foto uit 1943 toont de betonnen koeltoren 2 (links, 1926) en 1 (1923) van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. De koeltorens zorgden voor de afkoeling van de turbogeneratoren en -compressoren van de elektrische centrale. Rechts staat een deel van het ketelhuis (1924). Hier werd door de verbranding van steenkool de stoom geproduceerd waarmee in de elektrische centrale stroom werd opgewekt. Verder werd de stoom van het ketelhuis ook gebruikt om perslucht te maken. Perslucht was tot 1950 door aanwezigheid van mijn gas de enige veilige energie in de ondergrond. De betonnen goten vooraan op de foto zorgde voor de verdeling van het water naar de koeltorens.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
122	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Woonvoorzieningen ontbraken immers in de streek. Beringen werd ten noorden van het mijnterrein tussen 1919-1926 een tuinwijk aangelegd. Gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond ze uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen werd gedacht zodat een typische tuinwijk ontstond. Bepalend voor de cité is het halve ronde plein gevormd door de Laan op Vurten en de boogvormige Alfred Habetslaan waar in 1926 een indrukwekkend neotraditioneel scholencomplex, op deze foto uit 1935 te zien, gebouwd werd. In 1939 werd er een kleuterschool aan toegevoegd. Op die manier ontwikkelde de mijn een scholencomplex waarmee ook de jongste bewoners van de tuinwijk begeleid en gecontroleerd konden worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

123	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken die in het groen baadden. Ook bouwde de mijn de nodige voorzieningen (winkel, scholen, kerken, enz.) uit. Op die manier kon de mijn haar werknemers constant controleren. De foto uit 1932 toont de huizen van het kiosklein. Het Kiosklein werd in 1927-1929 aangelegd naar ontwerp van architect A. Blomme (1878-1940) en bestond uit mooi afgewerkte bediendewoningen rond een groen plein met centraal een kiosk. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kiosklein met de bediendewoningen tussen beide in. De bakstenen woningen van het plein zijn opgetrokken in een neotraditionele stijl, met tuitgevels, trapgevels, luiken aan de vensters, etc.. Op de achtergrond is de terril van de mijn te zien.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
124	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ook zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen (winkels, scholen, kerken, sportinfrastructuur, enz.). Op die manier behield de mijn een overzicht op het hele leven van de mijnwerker. De foto toont de huizen van het kiosklein. De plek werd in 1927-1929 aangelegd naar ontwerp van architect A. Blomme (1878-1940) en bestond uit mooi afgewerkte bediendewoningen rond een groen plein met centraal een kiosk. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kiosklein met de bediendewoningen tussen beide in. De bakstenen woningen van het plein zijn opgetrokken in een neotraditionele stijl, met tuit- en trapgevels, luiken aan de vensters, etc.. De huizen liggen op regelmatige afstand van elkaar, verbonden door een lage tuinmuur met een boogvormige toegang. Op de achtergrond zijn de twee schachtbokken en schouwen van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
125	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto uit 1935 toont woningen uit de Beringse tuinvijk. Rechts staat een arbeiderswoning, ontworpen door architect Boulanger, met cottigestijlelementen (imitatie houtvakwerk en verandaramen). De woning links van de straat is eenvoudiger van opbouw maar bevat ook die verwijzing naar de Engelse stijl met houtwerk onder het puntdak. Deze tuinvijk (1919-1926), gelegen tussen de Stationskaai, de Laan op Vurten en de Leysestraat bestond uit gebogen straten en pleinen waarrond de bakstenen arbeiderswoningen werden gebouwd. Ook aan voldoende groen en voorzieningen (school, kerk, enz.) werd gedacht zodat een typische tuinvijk ontstond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
126	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het huis op de foto rechts is een voorbeeld ervan. Het is een tweewoonst onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken, daar de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeidswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd. Het huis links is al in baksteen opgetrokken en is een voorbeeld van een later type arbeiderswoning.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
127	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1909 toont de bovenzijde van een artesische put, een waterbron ontstaan door boring nr. 77, op het mijnsterrein. Deze waterput voorzag tot in de jaren tachtig de mijn en tuinvijk van uitstekend drinkwater. <u>Vandaag bevindt ze zich onder de centrale magazijnen.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
128	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinvijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle voorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden door de mijn ingeplant. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Voor de vrijetijdsbeleving bouwde de mijn in elke tuinvijk een casino. De foto uit 1952 toont het Casino van Beringen-Mijn, gelegen aan het Kiosklein en afgewerkt in 1952 n.a.v. architect A. Blomme (1878-1940). Het complex bevatte een schouwburg, hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept. Zoals de meeste huizen van de Beringse tuinvijken is het Casino gebouwd in een neotraditionele stijl. Hierdoor vormt ze een mooi geheel met de <u>bediendewoningen aan het kiosklein (1927).</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
129	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden ingeplant. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Voor de vrijetijdsbeleving voorzag de mijn in elke tuinvijk een casino. De foto uit 1952 toont het Casino van Beringen-Mijn, gelegen aan het Kiosklein en afgewerkt in 1952 n.a.v. architect A. Blomme (1878-1940). Het complex bevatte een schouwburg, hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept. Zoals de meeste huizen van de Beringse tuinvijken is het casino gebouwd in een neotraditionele stijl. Hierdoor vormt ze een <u>mooi geheel met de bediendewoningen aan het kiosklein (1927).</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
130	Deze foto uit 1935 toont de achterzijde van de mijn. Links is een deel van de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar grootte en aard. Vervolgens werden ze met wagons, die onder het gebouw doorreden, weggevoerd. Het afval van dit proces werd via een loopbrug (links onder te zien) afgevoerd naar de terril. Hier zien we een deel van de eerste terril. Rechts is een deel van ene complex van magazijnen, kantoren en badzalen zichtbaar. In die badzalen konden de mijnwerkers zich na het zware werk <u>wassen en omkleden.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
131	Deze licht onduidelijke foto toont een van de pompen van de pompeninstallatie op verdieping 727 van de Beringse ondergrond. Via deze installatie werd mijnwater naar de oppervlakte gepompt. Hier werd het hergebruikt.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 8 juli 2009.

132	Deze onduidelijke foto toont waarschijnlijk een van de pompen van de pompeninstallatie op verdieping 727 van de Beringse ondergrond. Via deze installatie werd mijnwater naar de oppervlakte gepompt. Hier werd het hergebruikt.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
133	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Elke centrale had een aanpalend ketelhuis. Hier werd via stoomketels de stoom gemaakt die de generatoren liet draaien en zo stroom opwekte. Naast stroom leverde het ketelhuis ook perslucht en verwarming voor de gebouwen. De foto uit 1935 toont de voorzijde van het tweede ketelhuis van de mijn van Beringen dat zich voor en tegen de elektrisch centrale van de mijn bevond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
134	De foto toont een zicht op de achterzijde van de mijngebouwen. Meteen vallen schachtbok I (rechts, 1928) en schachtbok II (1922) op. Deze schachtbokken zorgden samen met de ontvangstgebouwen en de ophaalmachines voor het liftverkeer in de mijnschacht. Achter de schachtbokken prijken de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale. Hier werd de productie van elektriciteit en perslucht verzorgd. Vooraan rechts op de foto is een deel van de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werd de steenkool gezuiverd en gesorteerd naar aard en grootte. De gezuiverde kolen werden in de goederenwagens, die tot onder de wasserij reden, gestort. Vandaar werden ze dan verder vervoerd. Helemaal links op de foto zijn werkhuizen van de mijn te zien. In deze multifunctionele gebouwen werden herstellingen uitgevoerd en nieuwe producten in elkaar gezet.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
135	Elke dag passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto uit 1926 toont een deel van de lampenzaal van de mijn. De lampen op de foto bestonden uit koperen houders en een wijk, gevoed door brandstof die in de lamp zat. Enkele bovengronders stonden in voor het onderhoud en de verdeling van de lampen. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen. De lampenzaal bevond zich in het zuidelijke deel van de badzalen van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
136	Deze foto uit 1912 toont de achterzijde van de hoofdburelen (1912) van de mijn. Deze bevonden zich aan de zuidkant van het mijnterrein, voor de badzalen en met zicht op de Koolmijnlaan. Het complex is een van de oudste mijngebouwen.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
137	Deze foto uit 1911 toont werkhuizen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Vooraan op de foto liggen allerlei bouwmaterialen voor de verdere uitbouw van het mijnterrein. Elke mijn beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Hier werden de constructie- en herstellingswerken voor de mijn uitgevoerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
138	Deze foto uit 1935 toont mogelijk een gedeelte van de kolenwasserij van de mijn van Beringen, gelegen tegen de losvloer. Deze installatie is vandaag niet meer terug te vinden. De kolenwasserij is de plaats waar de gedolven kolen werden gewassen en gesorteerd naar aard en grootte.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
139	Deze foto uit 1937 toont een deel van de voorzijde van een bakstenen woonhuis. Boven het raam en de deur zijn stalen balken van hetzelfde type en met dezelfde ornamenten als die van het controlegebouw van de Beringse kolenmijn te zien. Met dit soort balken werd een door mijnverzakking aangetaste huis hersteld. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
140	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
141	Deze foto uit 1937 toont de voorzijde van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
142	Deze foto uit 1937 toont de zijkant van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Het getoonde gedeelte vormde waarschijnlijk de schuur. Boven de schuur is een barst in de muur te zien. Die is misschien het gevolg van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
143	Deze foto uit 1937 toont de zijkant van een bakstenen woonhuis met zadeldak. Deze zijgevel vertoont barsten, die waarschijnlijk het gevolg zijn van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
144	Deze foto uit 1937 toont de zijkant van een bakstenen woonhuis. Rechts op de grond staat een melkkan. Onder het linkse raam is een scheur zichtbaar. Deze is mogelijk het gevolg van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
145	Deze afbeelding toont vier foto's met onderschrift in het Frans. De bovenste foto uit juli 1909 toont het gebied Kleine Heide in Beringen waar de mijnzetel zou uitgebouwd worden. De foto links in het midden uit 1927 toont de voorkant van de mijnzetel van Beringen aan de Koolmijnlaan. De foto rechts in het midden uit 1927 toont de kolenhaven van Beringen-Mijn. De foto eronder in het midden toont een overzicht van de installaties van de mijn van Beringen in 1927. De foto helemaal onderaan toont een zicht op een arbeiderswijk in Beringen uit 1927.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnhergoed.be
146	Deze foto uit 1934 toont een kolenbunker, voor stockage van kolen, in aanbouw, gelegen bij een kolenwasserij. In deze kolenwasserij werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar aard en kwaliteit. Of het hier gaat om de mijn van Beringen is niet zeker geweten.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

147	Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor de constructie van nieuwe gebouwen of steengangen in de ondergrond. De foto toont het betonblokkenterrein met betonblokkenfabriek (1937), gelegen in het noorden van het mijnterrein van Beringen. Rechts op de foto prijkt de betonnen watertoren (1929) van de mijn. Op de achtergrond ligt de tuinwijk (1919-1930).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
148	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelden de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont een zicht op de droogplaats voor de betonblokken en de betonblokkenfabriek (1937), het meest noordelijke deel van het mijnterrein van Beringen. Links op de foto staat de betonnen watertoren (1929) van de mijn. Op de achtergrond liggen de vooroorlogse wijken (1909-1914) en de tuinwijk (1919-1930).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
149	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, ontwikkelden de mijnen zich tot volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont een zicht op de droogplaats voor de betonblokken en de betonblokkenfabriek, het meest noordelijke deel van het mijnterrein van Beringen. Links prijkt de betonnen watertoren (1929) van de mijn. Op de achtergrond ligt de vooroorlogse wijken (1909-1914) en de tuinwijk (1919-1930).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
150	Deze foto toont het bakstenen interieur van de Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn (1943). De bakstenen spitsbogen dragen de gewelven die het interieur overspannen. Toen de mijnkathedraal van Beringen gebouwd werd, zorgde de mijn grotendeels voor de financiering. Zo werden onder meer de drie klokken en de glasramen - hier te zien - gemaakt in de werkhuizen van de mijn.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
151	De foto toont de filmzaal van het Casino van Beringen-Mijn (1952). Naast een filmzaal bevatte het complex een schouwburg, hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
152	De foto toont de ingang van de schouwburg van het Casino van Beringen-Mijn (1952), gelegen aan het kiosklein. Het casino bevatte verder hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. http://inventaris.vioe.be www.mijnergoed.be
153	De foto toont de tribune van de schouwburg van het Casino van Beringen-Mijn (1952), gelegen aan het kiosklein. Hier konden de bewoners van de tuinwijken in hun vrije tijd naar o.a. toneel komen kijken. Naast een schouwburg bevatte het complex hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
154	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinwijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden voorzien. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Voor de vrijetijdsbeleving bouwde de mijn in elke tuinwijk een casino. De foto toont het Casino van Beringen-Mijn, gelegen aan het Kiosklein en afgewerkt in 1953 n.a.v. architect A. Blomme (1878-1940). Het complex bevatte een schouwburg, hotel- en restaurant accommodatie, vergaderzalen en een tentoonstellingsruimte. Voor haar tijd was het een revolutionair concept. Zoals de meeste huizen van de Beringse tuinwijken, is het Casino gebouwd in een neotraditionele stijl. Hierdoor vormt ze een mooi geheel met de bediendewoningen aan het Kiosklein (1927). Casino Beringen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
155	Deze foto uit 1954 toont de losinrichting voor los cement van de betonblokkenfabriek van de mijn van Beringen. In deze fabriek werden blokken geproduceerd voor steengangen, mijn- en citégebouwen. Een emmerelevator laat de cement over van de treinwagons in de silo's.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. 1954.
156	Deze foto uit 1918 toont mogelijk een ammoniakcompressor van de vriesinstallatie van de mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
157	Op deze foto uit 1918 poseert een arbeider bij een controlepaneel van de elektrische centrale van de mijn. Via dit paneel werd de stroomtoevoer geregeld.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
158	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Beringen met de ovens voor stoomopwekking van het Amerikaanse merk Babcock & Wilcox. In deze ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in de bovenliggende ketels. Op de foto poseren de arbeiders die de ovens constant van kolen voorzagen. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot na WO II van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijn gas. Een loopbrug, op de foto bovenaan te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
159	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. Deze foto uit 1918 toont arbeiders die in een houten afdiepingstoren op het mijnterrein van Beringen poseren tijdens het doorboren van de Herviaanse grondlaag en de bevrozing. Onder de toren werd de mijnschacht uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Voor het afdiepen gebruikten de arbeiders houwelen en soms dynamiet. Ze werkten op een beweegbaar platform. Materiaal en puin werden vervoerd met een lift. Als dat werk klaar was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

160	Zodra bepaald was waar de steenkoollagen zich precies bevonden, kon begonnen worden met het uitdiepen van een schacht. Hiertoe moest de door water- en drijfzand geplaagde onstabiele grond eerst bevroren worden. Zodra de ingenieurs zeker waren dat de ondergrond voldoende bevroren was, kon de schachtafdieping beginnen. Dit gebeurde met een bewegend werkplatform, afbouwhamers en dynamiet. Als lift werd een cuffat gebruikt. Dit was een grote kuip die met een snelheid van 8 meter per seconde door een ophaalmachine werd opgetrokken. Op de foto poseren Beringse arbeiders naast en op een cuffat, die ook gebruikt werd om puin naar boven te halen. De arbeiders die op de cuffat staan, zijn warm aangekleed. Dat was nodig want in de ondergrond kon het bitterkoud zijn. Aan hun voeten dragen ze klompen.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. v.l.v.r.: Mayende, Jef Schaeken, Alf. Huybrigts, onbekende.
161	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. Deze foto uit 1918 toont de binnenzijde van een houten afdiepingstoren op het mijnterrein. Onder de toren werd de mijnschacht uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Als dat werk klaar was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Vanaf 1922 werd in Beringen steenkool naar boven gehaald.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992.
162	Deze foto uit 1918 toont de eerste installaties van de mijnsite. Rechts staat een houten afdiepingstoren. Hieronder werd de mijnschacht gegraven die de toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als de schacht klar was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Links ervan staat een groot gebouw met zadeldak dat de elektrische centrale en de vriesinstallatie huisvestte. Hier bevonden zich de machines waarmee de grond onder de afdiepingstoren bevroren werd alvorens deze uit te diepen tot aan de steenkoollagen. Links van de vriesinstallatie stond het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt om perslucht en elektriciteit mee te produceren. Deze voorlopige constructies werden later afgebroken en vervangen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
163	Deze foto uit 1918 toont de elektrische liervoerde zwevende werkvloer in de afdiepingstoren op het mijnterrein. De lier werd aangedreven door een elektromotor (links op de foto) en bediend door een machinist (hier poserend). De communicatie met de toren verliep via de spreekbuis centraal op de foto. De zwevende werkvloer konden de arbeiders makkelijker hun afdiepingwerk uitvoeren.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983.
164	Deze foto uit 1918 toont de mijnsite van Beringen vanaf de oostkant. Rechts staan de twee houten afdiepingstorens (1910 en 1913). Hieronder werden de mijnschacht gegraven die de toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als de schachtafdieping klaar was, werden de torens afgebroken en vervangen door schachtbokken. Links ervan staat een groot gebouw met zadeldak dat de vriesinstallatie huisvestte. Hier bevonden zich de machines waarmee de grond onder de afdiepingstoren bevroren werd alvorens deze uit te diepen tot aan de steenkoollagen. Links van de vriesinstallatie staan de werkhuisen, multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. De schouw die boven de werkhuisen uitsteekt, behoorde toe aan het ketelhuis. Hier werd de stoom gemaakt waarmee de mijn haar eigen elektriciteit produceerde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
165	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en afval door de te boren mijnschacht. De foto uit 1918 toont de ophaalmachine (Couillet-stoomwindas) van schacht 2 van de mijn. De machinist, Casimir Vanwetswinkel, zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de machineschijven op de foto, de schachtwielen en de liftkabels. Hij kreeg de bevelen hiertoe via de spreekbuis rechts van hem.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Casimir Vanwetswinkel.
166	De foto uit 1918 toont het werkhuis ondergebracht in de elektrische centrale van de mijn. Dit soort werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op foto zijn diverse machines te zien. Boven hangt een brug met diverse riemaandrijvingen. Hiermee werden de machines aangedreven.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Alf. Frederix (uiterst rechts), Verboven en Alf. Lobero (aan de schaar), Jules Ribus, Jos Bormans (aan de slijpsteen), Craybeckx, Dufourny, Ed. Decreton, Louis Schuer, François Blockx, Schuer, Gustaaf Volders, Frans Vanwetswinkel, Clément François Aerts, Henri Verhoeven, Jefke Gysbrechts en Verbeeck.
167	Elke mijn beschikte op haar terrein over een aantal werkhuisen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Deze foto uit 1913 toont werkhuisen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Achteraan op de foto zijn de daken te zien van de ingenieurswoningen langs de Koolmijnlaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

168	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto uit 1935 is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversois) te zien. Op de kade (links) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
169	De mijn verschaftte heel wat mensen werk. Maar daar hield het niet op. Ook wat betreft de vrije tijd zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen, onder andere in de vorm van sportverenigingen. Op die manier bezorgde de directie zijn mijnwerkers een gezond en nuttig tijdverdrijf en kon ze het prestige van de mijn nog wat meer in de verf zetten. Elke mijn had bijvoorbeeld een eigen voetbalploeg. Lange tijd speelden die ploegen mee op het hoogste niveau in België en maakten ze de mijnstreek zeer bekend. De foto uit 1936 toont voetbalploeg Beringen FC. Deze club werd in 1924 gesticht door Eduard Frenay ter gelegenheid van het Sint-Barbarafeest. Staand in het midden met bal in de hand is doelman Jean Vervoort. Links van Frenay staat Flor Meuris. De eerste gehurkt is Vladimir Walkow. Centraal zit Jef Labie. Tweede van rechts gehurkt is Bensch. Op de hoek zit Marcel Morhaye. Helemaal links staat verzorger Julien Smeyers. Beringen FC speelde op dat moment in Bevordering. Later zou de ploeg grote successen boeken en in de hoogste klasse spelen tegen ploegen als Anderlecht en Club Brugge.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Gesprek Paul Nicolaï, 25 november 2009 en 22 juni 2010.
170	De foto uit 1912 toont een ingenieurswoning (type G) langs de Koolmijnlaan. Net als de overige woningen uit de beginjaren van de mijn, werd dit soort huizen opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Later kregen ze nog een muur die de grote tuin afscheidde van de straat. De cité van Beringen werd sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
171	Deze foto uit 1912 toont de voorzijde van de hoofdburelen (1912) van de mijn. Deze bevonden zich aan de zuidkant van het mijnterrein, voor de badzalen en met zicht op de Koolmijnlaan. Het complex is een van de oudste mijngebouwen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
172	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Vanaf dat moment werd begonnen met de bouw van de eerste voorlopige bedrijfsgebouwen. Deze foto uit 1910 toont een deel van het mijnterrein in haar prille aanvangsfase. Arbeiders poseren bij de werken voor de schachtzinking. Het weggegraven zand wordt afgevoerd met spoorwagentjes.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979.
173	Deze foto uit 1923 toont een herdenkingsplechtigheid ter ere van Louis Sauvestre, medestichter van de mijn, gehouden aan de mijn. Tijdens de plechtigheid werd een gedenkplaat voor Sauvestre onthuld. Centraal zitten 6 gesluisde vrouwen. Hierbij zit hoogstwaarschijnlijk de weduwe van Sauvestre. Links van hen geeft iemand een toespraak vanop een klein verhoog. Achteraan op de foto ligt de Koolmijnlaan, met links de <u>directeursvilla en rechts het Hotel Moderne. Ervoor staan treinwagons van de mijn en de tram.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
174	Deze foto uit 1923 toont een herdenkingsplechtigheid ter ere van Louis Sauvestre, medestichter van de mijn, gehouden aan de mijn. Tijdens de plechtigheid werd een gedenkplaat voor Sauvestre onthuld. Centraal zitten 6 gesluisde vrouwen. Hierbij zit hoogstwaarschijnlijk de weduwe van Sauvestre. Links van hen geeft iemand een toespraak vanop een klein verhoog. Achteraan op de foto ligt de Koolmijnlaan, met links de <u>directeursvilla en rechts het Hotel Moderne. Ervoor staan treinwagons van de mijn en de tram.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
175	De foto uit 1910 toont het prille mijnterrein. Centraal staat een takeltoestel, de voorloper van de kraan. Voor- en achteraan liggen betonblokken die gebruikt werden om ondergrondse steengangen, mijngebouwen en citéhuizen te bouwen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
176	Deze foto uit 1913 toont werkhuizen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Hier voerden arbeiders de herstellings- en constructiewerkzaamheden voor de mijn uit.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
177	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1943 toont het mijnkathedraalcomplex van Beringen-Mijn. Naast de parochiekerk Sint-Theodardus, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. H. Lacoste (1985-1968), bevat het complex ook een kloostergang (links), pastorie, kapelanj en parochiale feestzaal (rechts). De kerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
178	Deze afbeelding toont een kaart (4950 hectare) met aanduiding van de inplanting van de mijnzetel Kleine Heide (tuinwijken, mijnstation, schachten, enz.) in Beringen. Hier werden de mijngebouwen en tuinwijken van Beringen-Mijn uitgebouwd.	

179	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over hoveniers. De foto toont de achterzijde van de villa van de directeur-gérant van de mijn van Beringen, gelegen aan de Koolmijnlaan met zicht op de mijn. Zo kon de baas steeds uitkijken over zijn eigendom. De directeursvilla van Beringen werd in 1913 gebouwd naar ontwerp van Antoine Huybrighs. De villa is opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. De woning heeft een aantal kenmerken van de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk onder het dak, de dakoversteken en de houten uitbouw bij de veranda en de toegang.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
180	De mijn van Beringen moest zelf woningen voorzien voor haar arbeiders. Vanaf 1909 werden de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Deze foto toont huizen uit de Heidestraat en Dwarsstraat. Het zijn vierwoningen (type E) onder een zadeldak uit 1910, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
181	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In 1910 werden aan de Koolmijnlaan tegenover het mijnterrein, naast nieuwe ingenieurswoningen, ook een tweetal tweegezinswoningen voor bedienden gebouwd. Ze waren gelegen in een ruime tuin. De tweewoonst werd opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Net als de ingenieurswoningen werd ook dit gebouw van de straat gescheiden door een lage bakstenen met een houten hek er boven op. Qua stijl sloten de bediendenwoningen aan bij de cottagestijl, met een dakoversteek en houtversiering in de puntgevel en het kleine houten afdak aan de voordeur als kenmerken.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
182	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. De huizen op de foto zijn een voorbeeld ervan. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
183	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. De huizen op de foto zijn een voorbeeld ervan. Het zijn twee- en vierwoningen onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
184	De mijn van Beringen zette vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neer in de Stationsstraat en Dwarsstraat. De huizen op de foto zijn een voorbeeld ervan. Het zijn twee- en vierwoningen (type E) onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken, daar de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd. De tuinen van de woningen mondden allemaal uit op een gemeenschappelijke weg. Zo kon men ze ook langs achter bereiken.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
185	Deze foto uit 1918 toont de boerderij De Posthoorn, die de mijn, genoodzaakt door de voedselschaarste van de W.O., in 1917 aan de Koolmijnlaan bouwde om zelf voedsel te produceren voor haar arbeiders. Op 12 ha land werden groenten en granen verbouwd. In de stallen hoedde men koeien, varkens en kippen. Ook werden hier de paarden verzorgd die werden ingezet in het hout- en steenpark van de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
186	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in. De foto uit 19218 toont een ingenieurswoning langs de Koolmijnlaan. Net als de overige woningen uit de beginjaren van de mijn, werd dit soort huizen opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Qua stijl sloten de bediendenwoningen aan bij de cottagestijl, met een dakoversteek en houtversiering in de puntgevel als kenmerken.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
187	De foto uit 19218 toont een ingenieurswoning langs de Koolmijnlaan. Net als de overige woningen uit de beginjaren van de mijn, werd dit soort huizen opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Qua stijl sloten de bediendenwoningen aan bij de cottagestijl, met een dakoversteek en houtversiering in de puntgevel als kenmerken. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld. Naast de ingenieurs- en directeurswoningen van de Koolmijnlaan, voorzag de mijn een arbeiderswijk in het noorden en een Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
188	Deze foto uit 1918 toont de voorzijde van de hoofdburelen (1912) van de mijn. Deze bevonden zich aan de zuidkant van het mijnterrein, voor de badzalen en met zicht op de Koolmijnlaan. Dit gebouw was een van de oudsten van het mijnterrein. Op de voorgrond liggen gietijzeren bekuipelementen voor het bekleden van de schachtwanden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

189	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto toont een combinatie van een schouw en watertoren, die dienst moest gaan doen voor het ketelhuis van de mijn. Dat ketelhuis bevindt zich rechts van de toren. Helemaal rechts is een klein stuk van de elektrische centrale te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
190	De foto uit 1910 toont de opbouw van de Babcock & Wilcox-waterpijpketel met 300 m ² verwarmingsoppervlakte. Waarschijnlijk maakte deze installatie deel uit van het ketelhuis van de mijn.	PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979.
191	Deze foto uit 1910 toont het skelet van een houten koeltoren (capaciteit van 400 m ³) van de mijn. In dit soort toren werd het water gekoeld dat afkomstig was van het ketelhuis. Daar werd koud water omgezet in stoom voor de productie van elektriciteit. In de koeltoren werd het restwater afgekoeld voor hergebruik in het ketelhuis.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
192	In 1909 koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Vanaf dan werd begonnen met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1909 toont hoe de structuur van de houten afdiepingstoren (1913) recht gezet wordt boven schacht II. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Als de schacht gegraven was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
193	Deze foto uit 1925 toont een Berings heidelandschap met achteraan een dennenbos. Op deze plaats zou later het station van de mijn van Beringen gebouwd worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 6 juli 2009.
194	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1943 toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste. Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
195	Deze foto uit 1913 toont het eerste, voorlopige, stortbadengebouw van de mijn. Hier konden de arbeiders zich wassen en omkleden na het werk. In mei 1922 werd begonnen met de bouw van een groot gebouw dat de badzalen, lampenzaal en kantoren van de mijn zou huisvesten.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983.
196	Deze foto uit 1913 toont de vriesinstallatie, het ketelhuis en de elektrische centrale van de mijn. Rechts is een klein stuk van de schouw-watertoren te zien.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983.
197	Elke mijn beschikte op haar terrein over een aantal werkhuisen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Deze foto uit 1913 toont werkhuisen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Op het moment van de foto was de mijn nog niet in productie, vanaf 1922 was dat het geval.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
198	Deze foto uit 1925 toont een Berings heidelandschap. Op deze plaats zou later het station van de mijn van Beringen gebouwd worden. Links en rechts ervan staan dennenbomen. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 6 juli 2009.
199	Deze foto uit 1925 toont een Berings heidelandschap. Op deze plaats zou later het station van de mijn van Beringen gebouwd worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 6 juli 2009.
200	Deze foto uit 1925 toont een Berings heidelandschap. Op deze plaats zou later het station van de mijn van Beringen gebouwd worden. Achteraan het perceel staan dennenbomen. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 6 juli 2009.
201	Deze foto uit 1925 toont een Berings heidelandschap. Op deze plaats zou later het station van de mijn van Beringen gebouwd worden. Links en achter het perceel zijn dennenbomen aangeplant. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 6 juli 2009.

202	De foto uit 1925 toont de voorzijde van de mijngebouwen. Links op de foto staat het onthaalgebouw langs waar de mijnwerkers de mijn betraden en waar zij een penning met hun persoonlijk nummer moesten nemen. Deze penning werd naderhand in de lampenzaal achtergelaten, zodat men steeds wist wie er nog in de ondergrond zat. Het gebouw huisvestte onder meer de bedrijfscontrole en de medisch controle van de mijn. Op het poortgebouw stond een klok zodat de mijnwerkers zeker niet te laat kwamen voor hun shift. Op de arduinen plaat onder de klok staat de naam van het bedrijf (Soc. An. Des Charbonnages de Beringen). Het gebouw werd ontworpen door A. Huybrighs en G. Nijs en opgericht in 1924. Rechts ervan staat schachtoren II (1922). De schachtbok verzorgde via de liftinstallatie de verbinding met de ondergrond. Ze diende voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder de schachtbok is een deel van het bureelgebouw te zien. De op de foto getoonde schouwen horen bij het ketelhuis. Dat leverde onder andere de stoom voor de elektrische centrale van de mijn. Daar werd die stoom omgezet in elektriciteit. Die gebruikte men voor de mijninstallaties en voor de verlichting van de tuinwijkgebouwen. Helemaal rechts zijn de koeltorens van de mijn te zien. Hier werd het opgewarmde water van het ketelhuis gekoeld om het opnieuw te kunnen gebruiken.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
203	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1912 toont de eerste installaties van de mijn. Centraal staat de houten afdiepingstoren boven schacht I. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Als de schacht gegraven was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Voor het afdiepen gebruikten de arbeiders een cuffat. Het gebouw links op de foto huisvestte de hulplieren voor het transport van de cuffat, de bekuiplingelementen en de zwevende werkvloer. Het gebouw rechts bevatte waarschijnlijk de vriesinstallatie.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
204	Deze foto uit 1912 toont de eerste installaties van het mijnterrein van Beringen-Mijn. Links staan twee houten koeltorens. Deze torens moesten het water van het ketelhuis afkoelen voor hergebruik. In dat ketelhuis werd stoom gemaakt om perslucht en elektriciteit mee te produceren. Centraal staat de watertorenschouw van het ketelhuis. Rechts staan het ketelhuis en de elektrische centrale. In die centrale werd op basis van stoom elektriciteit geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
205	Deze foto uit 1910 toont het skelet van de centrale magazijnen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Op de voorgrond liggen stapels betonblokken.	PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
206	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Zijn kasteel op 7.2 hectare grond drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Beringen (1913), gelegen aan de Koolmijnlaan met zicht op de mijn. Zo kon de baas steeds uitkijken over zijn bedrijf. De directeursvilla van Beringen werd in 1913 gebouwd naar ontwerp van Antoine Huybrighs. De villa is opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. De woning heeft een aantal kenmerken van de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk onder het dak, de dakoversteken en de houten uitbouw bij de veranda en de toegang.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
207	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinwijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden ingeplant. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Vaak voorzag de mijn ook een bibliotheek. De foto uit 1945 toont de voorzijde van de Guido Gezellebibliotheek van Beringen-Mijn in de Stationsstraat. In 1933 richtte mijnbediende Joseph Weyens al een bibliotheek op. Weyens werd hiervoor bijna ontslagen door de mijn. Hij had dit immers gedaan zonder goedkeuring van de mijn. Toen deze haar pion in het bestuur van de bibliotheek had geplaatst was weer alles in orde. In 1941 werd de bibliotheek gehuisvest aan de Stationsstraat.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
208	Deze foto toont de visvijver van de mijn van Beringen, gelegen tussen de steenkoolmijn en de stad Beringen. Een gedeelte van het door de mijn gebruikt water werd uit deze vijver gehaald. De vissers op de foto zijn op dat moment mogelijk bezig met een wedstrijd.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
209	Deze foto toont de visvijver van de mijn van Beringen, gelegen tussen de steenkoolmijn en de stad Beringen. Een gedeelte van het door de mijn gebruikt water werd uit deze vijver gehaald. De vissers op de foto zijn op dat moment mogelijk bezig met een wedstrijd.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
210	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto uit 1910 toont het skelet van het ketelhuis van de mijn. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee perslucht en elektriciteit werd geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
211	De foto uit 1935 toont een kleine boerderij, gelegen nabij een beek in een weidelandschap. Waar de foto genomen werd, is niet duidelijk.	
212	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto toont de elektrische centrale van de mijn. Vooraan zijn de loopwielen en de rotor-as van de turbine (1000 kW) te zien. Deze machine produceerde de stroom die voor allerlei doeleinden werd gebruikt in het mijnbedrijf. Bij dit onderdeel poseerde Marcel Tissier, ingenieur voor de elektro-mechanische diensten van de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Marcel Tissier.

213	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het huis op de foto is een voorbeeld ervan. Het zijn een vierwoningst onder een zadeldak (type E), ontworpen door A. Huybrighs en gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
214	Een groep in wit gewaad verklede meisjes poseert voor de ingang van de Heilige-Theodarduskerk van Beringen-Mijn ter gelegenheid van de wijding van de kerk. Op de eerste rij v.l.n.r. staan: Renée Houben, Julia Dekeyzer, Josée Theys, Jeanne Peeters en Josée Dierickx. Op de tweede rij v.l.v.r. staan Maria Moons, Lutgarde Huybrighs, Alexandra Walkow (roepnaam: Sjoera), Mella Ariën en Anne Opdebeek. Centraal op de achterste rij staat Louisa Schepkens.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Paul Nicolai, 25 november 2009 en 30 maart 2010. Renée Houben, Julia Dekeyzer, Josée Theys, Jeanne Peeters, Josée Dierickx, Maria Moons, Lutgarde Huybrighs, Alexandra Walkow, Mella Ariën, Anne Opdebeek, Louisa Schepkens.
215	De foto uit 1936 toont een bakstenen gebouw met lange gevel en zadeldak. De ramen hebben een ruitjesverdeling. Boven de ramen zijn stalen balken van hetzelfde type en met dezelfde ornamenten te zien als die van het controlegebouw van de Beringse kolenmijn. Met deze balken werd het door mijnverzakking aangetaste huis hersteld. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen. Vermoedelijk 2 klaslokalen (1+2 3+4de studiejaar) van de meisjesschool te Beverlo (Hoek: Korpselesteeuweg en Driehoekstraat, nu Poelakkerstraat) 1ste kwart. 20ste eeuw. (Nu afgebroken).	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
216	Deze foto toont de voorgevel van een huis met zadeldak. Voor het raam poseren kinderen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
217	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1910 toont de elektrische centrale van de mijn. Vooraan is een turbo-alternator in opbouw te zien. Deze machine met een vermogen van 1.000 kW produceerde de stroom die voor allerlei doeleinden werd gebruikt in het mijnbedrijf.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
218	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het huis op de foto is een voorbeeld ervan. Het is een vierwoningst uit 1910 onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
219	De foto uit 1911 toont een van de werkhuizen van de mijn. In deze multifunctionele gebouwen werden allerlei constructie- en herstellingswerken uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op foto zijn diverse machines te zien. Boven hangt een brug met riemaandrijvingen. Hiermee werden de machines aangedreven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
220	Deze foto toont een elektrisch schakelbord uit een van de gebouwen van de mijn.	
221	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversoï) te zien. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost. Op de foto liggen tientallen schepen aangemeerd om volgeladen te worden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
222	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversoï) te zien. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost. Op de foto liggen tientallen schepen aangemeerd om volgeladen te worden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

223	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto uit 1941 is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversois) te zien. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
224	Deze foto uit 1909 toont de funderingswerken voor de schoorsteen van het ketelhuis van de mijn. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee de mijn haar eigen elektriciteit produceerde.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983.
225	De foto uit 1918 toont de schrijnwerkerij van de mijn van Beringen, geïnstalleerd in de elektrische centrale van de mijn. Hier maakten arbeiders de deuren en ramen van de citéhuizen, kasten, werktuigstelen, enz..	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Beerten, Vanherle, Jules Haeselaers, een vluchteling uit Frans-Vlaanderen, Bijmens, Pol Stalmans, Jules Roosen en Webers.
226	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1918 toont een machinegroep (2.000 kW) van de elektrische centrale van de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven.", 1983. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
227	Na zes proefboringen en een concessietoekenning koos de Société Anonyme Charbonnages de Beringen in 1909 Kleine Heide (boring 77) als zetelplaats. Toen kon begonnen worden met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto toont een combinatie schouw-watertoren in aanbouw, op het moment dat men op ca. 20 meter hoogte de watertank construeerde.	PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
228	De foto uit 1910 toont twee arbeiders die poseren op een mobiele, met de hand aangedreven kraan voor de elektrische centrale van de mijn. Op dat moment was men bezig met het bedrijfsklaar maken van het mijnterrein. Vanaf 1922 werd in Beringen steenkool gedolven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
229	Deze foto toont het 'dynamietkot' van de mijn. Soms werd dynamiet gebruikt voor het uitgraven van de mijnschacht of ondergrondse gangen. Het werd bewaard in speciale depots, gelegen op een afgelegen plek op het mijnterrein en ingegraven in de grond of, zoals hier, omringd door een aarden wal.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992.
230	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De mijnen trokken heel wat gastarbeiders aan. Dat waren vaak vrijgezelle jonge mannen die men onderbracht in verschillende logementshuizen (pensions). Naast de gemeenschappelijke was- en eetzaal had elke arbeider hier een eigen kamer (bed en kast). Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk deze mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. Ook in Beringen werden logementshuizen gebouwd. De foto toont het Eeuwfeestplein, gebouwd in 1930, van de tuinwijk. Achteraan is logementshuis 6 (1930) te zien. In 1959 werden er ook noodklassen ingericht en deed het plein dienst als speelplaats.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
231	Op de foto poseert de Franse ingenieur Louis Cadré (18-03-1882), werkzaam op de bovengrond van de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983.
232	Vanaf 1909 werd in Beringen (Kleine Heide) begonnen met het bedrijfsklaar maken van het terrein. De foto toont een aantal installaties in aanbouw. Achteraan is de top te zien van een houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de ondergrond bevroren en vervolgens uitgegraven tot aan de steenkoollagen. Via de zo gevormde mijnschacht kon men vanaf 1922 steenkool delven. Helemaal links is een deel van het dak van de elektrische centrale te zien. De functie van de gebouwen vooraan is niet bekend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

233	De foto toont de achterzijde van de mijngebouwen van Beringen met links de kolenwasserij en -zeverij (hoog gebouw, 1924) en rechts de badzalen. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven kolen gereinigd en gezuiverd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons (op de foto onder de badzalen te zien) geladen werden om verder vervoerd te worden. De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. In Beringen ontwierp het eigen tekenbureau van de mijn de badzalen in drie fases (1922-1923, 1925-1926 en 1953). Naast badzalen bevatte het grote gebouw rechts ook een lampenzaal, magazijnen en ingenieursburelen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
234	Elke mijn beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Deze foto toont de achterzijde van de werkhuizen van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein, tegen de Koolmijnlaan. Vooraan op de foto staan treinwagons, klaar om gevuld te worden met kolen uit de waterij/zeverij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
235	De foto toont de achterzijde van een aantal mijngebouwen van Beringen. Links bevinden zich de werkhuizen (na 1920). Hier gebeurden de herstellingen en constructies voor de mijn- en citégebouwen. Erboven prijken de schouwen van het ketelhuis (1924) en de elektrische centrale (1909) die de mijn van de nodige perslucht, stroom en verwarming voorzagen. Daarnaast bevinden zich schachtbok I (links, 1926-1928) en schachtbok II (1921-1922) met ophaalgebouwen. Deze schachtbokken zorgden samen met de ophaalmachines voor het liftverkeer in de mijnschacht. Rechts hiervan staat de kolenwasserij- en zeverij (1924). Hier werden de gedolven kolen gezuiverd, gesorteerd en in wagons geladen voor verder vervoer.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
236	Arbeiders maken een fundering voor een nieuw mijngebouw. De plaats van gebeuren is onbekend.	
237	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. In Beringen werden vanaf 1909 de eerste arbeiderswoningen neergezet in de Stationsstraat en Dwarsstraat. Het huis op de foto is een voorbeeld ervan. Het zijn twee- en vierwoningstent onder een zadeldak, gebouwd in betonblokken omdat de mijn pas na W.O. I over een eigen steenbakkerij beschikte. De huizen waren geïnspireerd op de arbeiderswoningen van de Noord-Franse mijn van Anzin. Ingenieur Sauvestre, die in Beringen baanbrekend werk verrichtte met schachtafdieping door bevrozing, was van Anzin afkomstig. De huizen waren klein maar comfortabel voor hun tijd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnnerfgoed.be
238	De foto toont een beeldenopstelling rond het apostolaat van de kloostercongregatie van de Franciscanessen, Missionarissen van Maria (Witte Zusters) bij de melaatsen in Molokaï. Op het bord met witte letters staat: \\\"Eerst scheen het mij al te bitter melaatsen te zien. Maar God leidde mij in hun midden en ik heelde al hun wonden. Toen kwam er in mijn ziel een zoet genot en ik verliet de wereld. St. Franciscus v. Assis.\\\" Plaats van gebeuren was de feestzaal Salle Brun achter de Sint-Theodarduskerk in Beringen-Mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
239	De foto toont een beeldenopstelling rond het apostolaat van de kloostercongregatie van de Franciscanessen, Missionarissen van Maria (Witte Zusters) in Afrika. Plaats van gebeuren was de feestzaal Salle Brun achter de Sint-Theodarduskerk in Beringen-Mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
240	De foto toont een beeldenopstelling rond het apostolaat van de kloostercongregatie van de Franciscanessen, Missionarissen van Maria (Witte Zusters) in China. Hier wordt de medische hulp van de zusters uitgebeeld. Een zuster helpt bij de verzorging van een baby. Plaats van gebeuren was de feestzaal Salle Brun achter de Sint-Theodarduskerk in Beringen-Mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
241	De foto toont een beeldenopstelling rond het apostolaat van de kloostercongregatie van de Franciscanessen, Missionarissen van Maria (Witte Zusters) in Japan. Een zuster, gekleed in het wit, assisteert Japanse vrouwen bij hun bezigheden (schilderen, schrijven, haken, enz.). Plaats van gebeuren was de feestzaal Salle Brun achter de Sint-Theodarduskerk in Beringen-Mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
242	De foto toont hoe arbeiders de bekisting en bewapening maken van een kolenbunker in de kolenwasserij. In de kolenwasserij werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 8 juli 2009.
243	Deze foto toont v.l.n.r. De betonnen koeltorens 3 (1945), 2 (1926) en 1 (1923) van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. Zij zorgden voor de afkoeling van de turbogeneratoren en -compressoren van de elektrische centrale. In die centrale werd op basis van stoom de elektriciteitsvoorziening van de mijn verzorgd. Op de voorgrond is het skelet te zien van de betonnen buizeninstallatie die voor de verdeling van het koelwater naar de koeltorens zorgde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
244	De gedolven kolen werden in wagentjes naar de schachtopening vervoerd en hier met liftkooien via de schachtbok en ophaalmachine opgetrokken naar het ontvangstgebouw. De foto toont de binnenzijde van het Beringese ontvangstgebouw met de losvloer en liftkasten boven de productieschacht. Arbeiders halen de met kolen geladen wagentjes uit de lift. Van hieruit vertrokken de mijnwagentjes naar de kolenwasserij en -zeverij. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
245	De gedolven kolen werden in wagentjes naar de schachtopening vervoerd en hier met liftkooien via de schachtbok en ophaalmachine opgetrokken naar het ontvangstgebouw. De foto toont de binnenzijde van het Beringese ontvangstgebouw met de losvloer en liftkasten boven de productieschacht. Arbeiders halen de met kolen geladen wagentjes uit de lift. Van hieruit vertrokken de mijnwagentjes naar de kolenwasserij en -zeverij. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
246	De foto toont de brekerij van (gebruikte) betonblokken op het steenplein van de betonblokkenfabriek van de mijn van Beringen. In deze fabriek werden blokken geproduceerd voor de bouw van steengangen, mijn- en citégebouwen. De fabriek was gelegen aan de noordkant van het mijnterrein.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. 1954.

247	De foto toont de brekerij van (gebruikte) betonblokken op het steenplein van de betonblokkenfabriek van de mijn van Beringen. In deze fabriek werden blokken geproduceerd voor de bouw van steengangen, mijn- en citégebouwen. De fabriek was gelegen aan de noordkant van het mijnterrein.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. 1954.
248	De foto toont een deel van de noordkant van het mijnterrein van Beringen. Rechtsboven is de torenspits van de Sint-Theodarduskerk (1943) van Beringen-Mijn zichtbaar. Op de foto halen mensen hout bij elkaar. Dit werd op een kar geladen. Die is links op de foto te zien. Waarschijnlijk was dit de plek waar resthout van de zagerij en schrijnwerkerij werd opgeslagen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
249	Deze foto toont een deel van de pompenzaal in de ondergrond van Beringen-Mijn. Deze zaal bevond zich op 789 meter diepte en huisvestte de pompen die het grondwater wegpompten uit de mijngangen. De pompen werden aangedreven door perslucht of elektriciteit.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
250	Deze foto toont een deel van de pompenzaal in de ondergrond van Beringen-Mijn. Deze zaal bevond zich op 789 meter diepte en huisvestte de pompen die het grondwater wegpompten uit de mijngangen. De pompen werden aangedreven door perslucht of elektriciteit.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
251	De foto toont een deel van een houten afdiepingstoren. Nadat het definitieve mijnterrein was bepaald en de proefboringen naar de diepte van de steenkoollagen waren uitgevoerd, was dit gebouw een van de eerste dat verscheen. In dit soort houten toren werd de schacht gegraven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men een liftinstallatie, een bewegend werkplatform en boormaterialen. In Beringen werd op 1 mei 1912 begonnen met afdiepen. Als dat werk klaar was, werd de toren vervangen door een schachtbok en kon de kolenontginning van start gaan. Dat gebeurde in Beringen door allerlei problemen pas vanaf 1922.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
252	Deze overbelichte foto toont waarschijnlijk een deel van een ophaalmachine van de mijn.	
253	Deze installatie, waarvan de functie niet duidelijk is, behoorde waarschijnlijk toe aan de kolenwasserij van de mijn van Beringen en lag tegen de losvloer. Vandaag is ze verdwenen. In de kolenwasserij werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
254	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Deze foto toont de elektriciteitscentrale van Beringen-Mijn. De machines links en rechts zijn generatoren die aangedreven door stoomturbines wisselstroom produceerden.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
255	Een groep heren poseert op de trappen van de schouwburg in het Casino. Deze foto werd genomen naar aanleiding van het 25 jaar lidmaatschap van een aantal leden van de harmonie van de mijn. Zij werden gehuldigd en kregen elk een mijnlampje, dat ze hier vasthouden.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. Boven: V. Buvens, A. Huybrigts, H. Delarbre, J. Beckers, ir. Volders, A. Lefèbre (dirigent), Th. Nulens (voorzitter), H. Vankerhove, ir. Dalemans, ir. Bernard en J. Eerdekens. Met lamp vooraan: Fillée, Stevens, L. Juchtmans, A. Verhoeven, L. Moons en L. Zaenen.
256	Een groep heren poseert op de trappen van de schouwburg in het Casino. Deze foto werd genomen naar aanleiding van het 25 jaar lidmaatschap van een aantal leden van de harmonie van de mijn. Zij werden gehuldigd en kregen elk een mijnlampje, dat ze hier vasthouden.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. Boven: V. Buvens, A. Huybrigts, H. Delarbre, J. Beckers, ir. Volders, A. Lefèbre (dirigent), Th. Nulens (voorzitter), H. Vankerhove, ir. Dalemans, ir. Bernard en J. Eerdekens. Met lamp vooraan: Fillée, Stevens, L. Juchtmans, A. Verhoeven, L. Moons en L. Zaenen.
257	De foto toont een van de kinderen van Marcel Volders (werkzaam in de elektromechanische dienst van de mijn van Beringen), poserend in de tuin. Op de achtergrond is een stukje van een woonhuis te zien.	Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
258	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren langs deze nieuwe waterweg. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversois) te zien. Op de kade (links) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
259	De foto toont een van de vier betonnen koeltorens van de mijn van Beringen, gelegen aan de westkant van het mijnterrein. De koeltorens zorgden voor de afkoeling van de turbogeneratoren en -compressoren van de elektrische centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
260	De foto toont een van de vier betonnen koeltorens van de mijn. De koeltorens zorgden voor de afkoeling van de turbogeneratoren en -compressoren van de elektrische centrale. Op deze foto is het onderstel van de toren nog af te werken. De 4 koeltorens bevonden zich aan de westkant van het mijnterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
261	Deze foto toont de funderingen voor de uitbreiding van de kolenwasserij op het terrein van de mijn. In de kolenwasserij werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 8 juli 2009.

262	Deze foto toont de funderingswerken voor de uitbreiding van de kolenwasserij op het terrein van de mijn. In de kolenwasserij werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 8 juli 2009.
263	Om steenkool uit de ondergrond te halen, diende het mijnbedrijf een schacht te graven. Maar in het Limburgse heideland was dat niet simpel. De grond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Een oplossing hiervoor bood het bevroren van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20°C dat via buizen rond de af te diepen ondergrond werd gestuurd. Zo ontstond een bevroren cirkel waarbinnen een schacht kon gegraven worden. De foto toont het gebouw waar achterin de ammoniakcompressoren van de vriesinstallatie van de mijn van Beringen staan. Hiermee werd de Beringse ondergrond bevroren. In Beringen werd deze techniek voor het eerst succesvol toegepast door ir. Sauvestre. De vriesinstallatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
264	De foto toont een gedeelte van een woonhuis. In het midden poseert een vrouw. Boven de deur zijn barsten te zien in de gevel. Deze zijn waarschijnlijk het gevolg van mijnverzakkingen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
265	Deze foto toont een geografische kaart van België met erop de aanduiding van de belangrijkste steenkoolbekkens voor het grondgebied. Onderaan is het bekken van Bergen tot Luik aangeduid. Rechts is het Limburgse bekken ingekleurd. Kaart omdraaien, zuiden onderaan.	
266	Op deze foto poseert mogelijk een groep redders van de mijn. Een aantal mijnwerkers dragen op hun rug beademingsapparatuur. Bij een ongeval in de mijn werden deze redders ingezet. Helemaal links schuin staat Léopold Hansroul.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. Léopold Hansroul.
267	Op deze groepsfoto poseren de zeven gebroeders Renders uit Paal, die allemaal mijnwerker waren in de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. ca 1953. Boven: Jozef (schietmeester), Maurice (kolenschepper), Felix (kolenhouwer) en Jan (vuller). Onder: Roger (losse arbeider), Jules (leerhouwer) en Henri (sleper).
268	Op deze groepsfoto poseren de zeven gebroeders Renders uit Paal, die allemaal mijnwerker waren in de mijn.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. Boven: Jozef (schietmeester), Maurice (kolenschepper), Felix (kolenhouwer) en Jan (vuller). Onder: Roger (losse arbeider), Jules (leerhouwer) en Henri (sleper).
269	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto toont het houtpark van de mijn van Beringen, gelegen in het noorden van het mijnterrein, op de hoek van de Koolmijnlaan en de Stationsstraat. Hier werd het aangevoerde hout gestockeerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
270	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto toont het houtpark van de mijn van Beringen, gelegen in het noorden van het mijnterrein, op de hoek van de Koolmijnlaan en de Stationsstraat. Hier werd het aangevoerde hout gestockeerd. Een arbeider is aan het werk met een heftruck bij een hoop gezaagde houtstammen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
271	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto toont het houtpark van de mijn van Beringen, gelegen in het noorden van het mijnterrein, op de hoek van de Koolmijnlaan en de Stationsstraat. Hier werd het hout gestockeerd.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
272	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto toont het houtpark van de mijn van Beringen, gelegen in het noorden van het mijnterrein, op de hoek van de Koolmijnlaan en de Stationsstraat. Hier werd het aangevoerde hout gestockeerd. Op de foto is te zien hoe aangevoerde hout van een treinwagon wordt geladen en gestockeerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
273	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ook bouwde de mijn de nodige voorzieningen (winkel, scholen, kerken, enz.) uit. Op die manier kon de mijn haar werknemers constant controleren. De foto uit 1932 toont de huizen van het kiosklein. Het Kiosklein werd in 1927-1929 aangelegd naar ontwerp van architect A. Blomme (1878-1940) en bestond uit mooi afgewerkte bediendewoningen rond een groen plein met centraal een kiosk. De cités van Beringen waren sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kiosklein met de bediendewoningen tussen beide in. De bakstenen woningen van het plein zijn opgetrokken in een neotraditionele stijl (tuit- en trapgevels, luiken aan de vensters, etc.). Links van de lantarenpaal is een deel van de badzalen van de mijn te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

274	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1941 toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste. Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen. Op de foto is vooraan de doorgang in de door de middeleeuwse kloostergang geïnspireerde galerij van het voorplein te zien. Volgens sommige bronnen zou deze galerij een verwijzing zijn naar de ondergrondse mijngangen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
275	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste. Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
276	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste (1885-1968). Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
277	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste (1885-1968). Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen. Kruis gaat naar boven opgetrokken worden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
278	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (winkel, kerk, scholen,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de in opbouw zijnde parochiekerk Sint-Theodardus van Beringen-Mijn, gebouwd in 1939-1943 n.a.v. architect H. Lacoste (1885-1968). Lacoste had net voordien de mijnkathedraal van Zwartberg gerealiseerd. De Sint-Theodarduskerk werd, vertrekkend van een betonskelet, volledig in baksteen opgetrokken. Lacoste gaf de kerk een moderne vormgeving, geïnspireerd op verschillende stijlen. Ploegbaas en arbeiders bij het kruis klaar om opgetrokken te worden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
279	Was de steenkool ondergronds gedolven en bovengehaald, dan werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces werd gestort op een aparte plek op het mijnterrein. De foto toont de in opbouw zijnde steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via dit gebouw, de stenenbunker genoemd, en de luchtkabelbaan werd het restproduct van de steenkool op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de kolenbunker passeerden en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.

280	Was de steenkool ondergronds was gedolven en bovengehaald, dan werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces werd gestort op een aparte plek op het mijnterrein. De foto toont de in opbouw zijnde steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via dit gebouw, de stenenbunker genoemd, en de luchtkabelbaan werd het restproduct van de steenkool op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de stenenbunker passeerden en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
281	Was de steenkool ondergronds was gedolven en bovengehaald, dan werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces werd gestort op een aparte plek op het mijnterrein. De foto toont de in opbouw zijnde steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via dit gebouw, de stenenbunker genoemd, en de luchtkabelbaan werd het restproduct van de steenkool op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de stenenbunker passeerden en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
282	Wanneer de steenkool ondergronds was gedolven en bovengehaald, werd ze in de kolenwasserij en -zeverij gereinigd en gezuiverd. Het afval van dit proces werd gestort op een aparte plek op het mijnterrein. De foto toont de in opbouw zijnde steenstortinrichting van de mijn van Beringen, gelegen in het oostelijk deel van het mijnterrein. Via dit gebouw, de stenenbunker genoemd, en de luchtkabelbaan werd het restproduct van de steenkool op een hoop gestort. Dat gebeurde aan de hand van wagentjes die, komende van de kolenwasserij, de stenenbunker passeerden en met een kabel naar boven werden getrokken langs de passerelle. Op het einde werden ze automatisch leeggemaakt. Na een tijd schakelde de mijn van Beringen over op meer renderende rieminstallaties. Het resultaat van dit steenstorten was een steeds grote wordende terril. Beringen had twee terrils. Terril I was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 in gebruik kwam.	NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
283	Ingenieur Georges Dellicour poseert met zijn gezin op het terras van de tennisclub van Beringen-Mijn. Dellicour was werkzaam op de mijn van Beringen tussen 1939 en 1974 en lid van de Tennisclub Beringen, die haar thuishaven aan de Tennisstraat had.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. Georges Dellicour.
284	Ingenieur Georges Dellicour poseert met zijn gezin, mogelijk bij zijn huis. Dellicour werkte op de mijn van Beringen tussen 1939 en 1974 en was lid van de Tennisclub Beringen, die haar thuishaven aan de Tennisstraat had.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. Gesprek Paul Nicolaï, 25 november 2009. Georges Dellicour.
285	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in. De foto toont een ingenieurswoning langs de Koolmijnlaan. Net als de overige woningen uit de beginjaren van de mijn, werd dit soort huizen opgetrokken in beschilderde betonblokken met decoratieve bakstenen banden. Later kregen ze nog een muur die de huis scheidde van de straat. Qua stijl sloten de bediendenwoningen aan bij de cottigestijl, met een dakoversteek en houtversiering in de puintevel als kenmerken.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
286	Deze overbelichte foto toont een interieur van een café. Centraal staat de toog.	
287	Deze afbeelding toont een foto van Jef Huybrighs, zoon van de toenmalige burgemeester. Hij werd op 15 april 1908 opzichter van de steenbakkerij van de mijn. Zijn vrouw, Josefine Bormans, werd aangesteld als conciërge op de mijnburelen. Deze foto portretteert Jef Huybrighs uit zijn tijd als "loteling" bij het leger (van 12 oktober 1903 tot 30 september 1905).	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
288	Op de foto poseert een jongeman.	
289	Deze foto toont mogelijk een keuken van een eetzaal. Vooraan staat een fornuis met kookplaten en ovens. Mogelijk is dit een gaarkeuken, zoals gebruikt tijdens de Tweede Wereldoorlog.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
290	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

291	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversoï) te zien. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
292	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. In Beringen gebeurde het transport voorheen via het verbindingskanaal Dessel-Hasselt. De opname van deze kanaalarm in het Albertkanaal betekende een grote verbetering van de transportmogelijkheden voor de mijn. De hier getoonde kolenhaven van Beringen-Mijn was gelegen ten westen van het mijnterrein en de cités. Een spoorlijn verbond de haven met het mijnterrein. De haven, met een lengte van 400 meter, werd gebouwd in 1937 voor schepen tot 2000 ton. Op de foto is één van de twee portaalkranen (metaalvakwerk van S.A. Titan Anversoï) te zien. Op de kade (rechts) werd de steenkool rechtstreeks van de mijn aangevoerd via zogenaamde kubelwagens. De laadbakken ervan werden van het treinonderstel losgekoppeld en met de portaalkraan boven het schip gelost.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
293	De foto toont een kop-staartbotsing tussen twee vrachtwagens. Rechts van de vrachtwagens poseert een vrouw met haar kinderen. Links op de foto bevindt zich de café Jules Thoelen. Rechts ervan ligt Café Der Toeristen.	
294	De foto toont een kop-staartbotsing tussen twee vrachtwagens. Links op de foto maakt de politieagent verslag van de aanrijding. De vrachtwagen rechts is nog uitgerust met een houtskoolverbrandingsinstallatie die wellicht nog dateert uit de tweede wereldoorlog toen benzine schaars en gerantsoeneerd was.	
295	De foto toont de leesband van de kolenwasserij van Beringen. Nadat de kolen bovengehaald waren, wachtte hen sortering in de kolenwasserij. Aanvankelijk gebeurde dat manueel, meestal door leerjongens en in sommigen gevallen ook door vrouwen. De arbeiders halen de grote afvalstukken (stenen en mijnhout) uit de brutkool. Het uitgesorteerde afval kwam via de ijzeren kuipen langs de band op een lagergelegen transportband terecht en werd zo verder afgevoerd. Later werd dit scheidingsproces gemechaniseerd om aan de hogere eisen van de cokesfabrieken en elektriciteitscentrales te voldoen. De gereinigde kolen werden na sortering op grootte en dikte in treinwagons geladen en weggevoerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
296	De foto toont de leesband van de kolenwasserij van Beringen. Nadat de kolen bovengehaald waren, wachtte hen sortering in de kolenwasserij. Aanvankelijk gebeurde dat manueel, meestal door leerjongens en in sommigen gevallen ook door vrouwen. De arbeiders halen de grote afvalstukken (stenen en mijnhout) uit de brutkool. Het uitgesorteerde afval kwam via de ijzeren kuipen langs de band op een lagergelegen transportband terecht en werd zo verder afgevoerd. Later werd dit scheidingsproces gemechaniseerd om aan de hogere eisen van de cokesfabrieken en elektriciteitscentrales te voldoen. De gereinigde kolen werden na sortering op grootte en dikte in treinwagons geladen en weggevoerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
297	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van moderne tuinvijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle nutsvoorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden voorzien. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. De foto toont de leeszaal van de Guido Gezellebibliotheek van Beringen-Mijn (ontworpen door A. Huybrighs) in de Stationsstraat. In 1933 richtte mijnbediende Joseph Weyens een eerste bibliotheek in. Weyens werd hiervoor bijna ontslagen door de mijn. Hij had dit immers gedaan zonder goedkeuring van de mijn. Toen de mijndirectie haar pion in het bestuur van de bibliotheek had geplaatst, was weer alles in orde. In 1941 werd de bibliotheek gehuisvest aan de Stationsstraat. Op de achtergrond ordent Weyens boeken in een kast. Joseph Weyens staat centraal op de foto. Centraal aan tafel zitten v.l.n.r. Claire Weyens (dochter van Ernest Weyens), onbekend, Hilda Weyens (dochter van Joseph Weyens) en dhr. Frenav.	GODDEERIS, G. "Beringen-Mijn. 1907-1982. Onder en Boven", 1983. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolaï, 25 november 2009. Joseph Weyens.
298	Deze foto toont de losinrichting voor los cement van de betonblokkenfabriek van de mijn van Beringen. In deze fabriek werden blokken geproduceerd voor steengangen, mijn- en citégebouwen. Een emmerelevator laat de cement over van de treinwagons in de silo's.	Informatie Vlaams Mijnmuseum Beringen, 4 mei 2009. 1954.
299	Op deze foto poseert Louis Sauvestre. Ingenieur Sauvestre (1866-1923), afkomstig van de Noord-Franse mijn van Anzin, leidde de schachtafdiepingen in Beringen. Ondanks de grote moeilijkheden die de Beringse ondergrond boden, wist Sauvestre er de klus te klaren. In zijn onderzoekslaboratorium werkte hij een nieuwe manier van schachtafdiepen uit, de open-put-afdieping met voorafgaande bevrozing van de schachtwanden. Vooraleer de schacht werd uitgegraven, werd de ondergrond op die plaats bevroren door pek van -20°C via een buizensysteem door de ondergrond te sturen. Die methode bleek zeer effectief in de onstabiele Kempische ondergrond. Andere ingenieurs konden voor hun afdiepingen de vruchten plukken van de vele experimenten van Sauvestre. Hij schreef zo een stukje mijnbouwgeschiedenis.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

300	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. De ophaalmachine, waarvan de foto een deel toont, werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren tot 6 Megawatt. Een machinist (zittend op de foto) zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de grote schijf, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
301	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. De ophaalmachine, waarvan de foto een exemplaar toont, werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren tot 6 Megawatt. Een machinist zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de grote schijf centraal op de foto, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters (links op de foto) af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. Ter controle werd de kabel aan de schijf gemarkeerd met verfstrepen. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
302	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. De ophaalmachine, waarvan de foto een deel toont, werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren tot 6 Megawatt. Een machinist (zittend op de foto) zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de koepeschijf, de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
303	Deze foto toont een overzicht van diverse beeldenopstelling rond het apostolaat van de kloostercongregatie van de Franciscanessen, Missionarissen van Maria (Witte Zusters). Plaats van gebeuren was de feestzaal Salle Brun achter de Sint-Theodardus in Beringen-Mijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
304	De afbeelding toont een foto van een pentekening met onderschrift van de mijngebouwen aan de ingang van de mijnzetel Kleine Heide, gelegen aan de Koolmijnlaan in Beringen-Mijn. v.l.n.r. staan: het ontvangstgebouw, sociaal gebouw, badzalen, bureelgebouw met achterliggende terril, schacht 2 met losvloer en de elektrische centrale met ketelhuis.	NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
305	Deze foto toont een plan (schaal 1 op 10.000) van het bedrijfsterrein en de eerste tuinvijken van de mijn. Dit plan dateert van tussen 1930 en 1939 want de Sint-Theodarduskerk, gebouwd tussen 1939-1943, is er nog niet op aangegeven. Het Eeuwfeestplein (1930) is wel al te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
306	Deze foto toont het skelet van een deel van een ketelhuis op het mijnsterrein van Beringen. Achteraan is een deel van een schouw te zien van het ketelhuis. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd nodig voor het maken van de elektriciteit en perslucht van de mijn. Met een deel van het warme water werden de gebouwen verwarmd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
307	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. De foto toont een steengang in de ondergrond van de mijn. Tegen het plafond lopen drukpersleidingen, elektrische kabels, enz. Een mijnwerker rust tegen een mijnwagentje voor een liftkast. Met dit soort liftkasten werden de kolenwagentjes vervoerd van en naar de ondergrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
308	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Deze foto toont een steengang met aftakking. Op de vloer liggen de sporen voor treintransport. Langs het plafond lopen de nutsvoorzieningen. Op het einde van de linker steengang is een lifthalte te zien. Hier werden kolenwagentjes in de lift geplaatst.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
309	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Deze foto toont een steengang met dubbele aftakking. Op de vloer zijn de treinsporen te zien, die op het einde van de steengang in een lifthalte uitmonden. Hier werden de kolenwagentjes in de lift geplaatst en naar de bovengrond gevoerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
310	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. De foto toont een steengang met tegen het plafond de leidingen voor elektriciteit, perslucht, enz. Op de grond lopen de sporen voor kolentransport. Een mijnwerker poseert bij een mijnwagentje waarin de gedolven kolen vervoerd worden richting bovengrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

311	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. De foto toont een steengang met tegen het plafond de leidingen voor elektriciteit, perslucht, enz. Op de grond lopen de sporen voor kolentransport. Een mijnwerker poseert bij een mijnwagentje waarin de gedolven kolen vervoerd worden richting bovengrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
312	Deze foto toont een stuk van de stator van een motor. Deze motor diende als aandrijvingsmechanisme voor andere machines.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
313	De afbeelding toont een tekening van de mijngebouwen vanaf de ingang van de mijnzetel Kleine Heide aan de Koolmijnlaan in Beringen-Mijn. v.l.n.r.: het sociaal gebouw, badzalen, bureelgebouw (met erachter de kolenwasserij en terril), schacht 2 met losvloer en de elektrische centrale met ketelhuis. Voor de gebouwen was een groot plein met strak ontwerp voorzien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
314	De afbeelding toont een tekening van de mijngebouwen vanaf de ingang van de mijnzetel Kleine Heide aan de Koolmijnlaan in Beringen. v.l.n.r.: het sociaal gebouw, badzalen, bureelgebouw (met erachter de kolenwasserij en terril), schacht 2 met losvloer en de elektrische centrale met ketelhuis. Voor de gebouwen was een groot plein met strak ontwerp voorzien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
315	De foto toont een treinonderstel waarop een tramwagon staat, klaar om gevuld te worden met steenkool uit de kolenwasserij en -zeverij. Via deze wagons werd de steenkool vervolgens onder andere naar de kolenhaven vervoerd. Op de achtergrond is een terril (of steenstort) te zien. Deze werd gevormd met het afvalmateriaal uit de ondergrond. Beringen had twee terrils. Terril I, zichtbaar op de foto, was in gebruik sinds de exploitatie van de mijn, terwijl terril II pas in 1940-1941 ontstond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
316	Deze foto toont een tuin met grasperken, jonge bomen, struikjes en een aantal minigolfbanen. Kinderen poseren bij een van de banen. Deze minigolf lag aan het tennisclubhuis.	Gesprek Paul Nicolai, 23 februari 2010.
317	De mijn bouwde voor haar arbeiders ook woningen. Qua huisvesting waren er immers geen voorzieningen in de streek. Deze foto uit 1918 toont een tweegezinswoning voor bedienden (bouwjaar 1912, type F) langs de Koolmijnlaan in Beringen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 8 juli 2009. PROVINCIE LIMBURG, "Kunst en oudheden in Limburg nr. 24, mens en machine nr. 3. Beringen-Mijn: wonen en werken.", 1979.
318	De foto toont de voorzijde van de mijngebouwen. Links op de foto staat het onthaalgebouw langs waar de mijnwerkers de mijn betraden en waar zij een penning met hun persoonlijk nummer moesten nemen. Deze penning werd naderhand in de lampenzaal achtergelaten, zodat men steeds wist wie er nog in de ondergrond zat. Het gebouw huisvestte ook de bedrijfscontrole en de medisch controle van de mijn. Op het poortgebouw stond een klok zodat de mijnwerkers zeker niet te laat kwamen voor hun shift. De foto toont mijnwerkers die klaar staan om hun shift te beginnen. Op de arduinen plaat onder de klok staat de naam van het bedrijf (Soc. An. Des Charbonnages de Beringen). Het gebouw werd ontworpen door A. Huybrighs en G. Nijs en opgericht in 1924. Rechts ervan staan de twee schachttoeren en schouwen. Schachttoeren II (links) is de oudste en stamt uit 1922 terwijl schachttoeren I stamt uit 1926-1928. De schachtbokken verzorgden via de liftinstallatie de verbinding met de ondergrond. Ze dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. De op de foto getoonde schouwen horen bij het ketelhuis. Dat leverde onder andere de stoom voor de elektrische centrale van de mijn. Daar werd die stoom omgezet in elektriciteit, die gebruikt werd voor de mijninstallaties en de verlichting van de tuinwijkgebouwen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be.
319	De foto toont de voorzijde van de mijngebouwen. Links op de foto staat het onthaalgebouw langs waar de mijnwerkers de mijn betraden en waar zij een penning met hun persoonlijk nummer moesten nemen. Deze penning werd naderhand in de lampenzaal achtergelaten, zodat men steeds wist wie er nog in de ondergrond zat. Het gebouw huisvestte ook de bedrijfscontrole en de medisch controle van de mijn. Op het poortgebouw staat een klok zodat de mijnwerkers zeker niet te laat kwamen voor hun shift. Op de arduinen plaat onder de klok staat de naam van het bedrijf (Soc. An. Des Charbonnages de Beringen). Het gebouw werd ontworpen door A. Huybrighs en G. Nijs en opgericht in 1924. Rechts ervan staan de twee schachttoeren en schouwen. Schachttoeren II (links) is de oudste en stamt uit 1922 terwijl schachttoeren I stamt uit 1926-1928. De schachtbokken verzorgden via de liftinstallatie de verbinding met de ondergrond. Ze dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. De schouwen hoorden bij het ketelhuis. Dat leverde de stoom voor de elektrische centrale (vanaf 1909) van de mijn. Daar werd die stoom omgezet in elektriciteit.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
320	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het gebied van de vrije tijd had de mijn een vinger in de pap te brokken. Ze richtte eigen sportclubs op en zorgde voor de nodige sportinfrastructuur. Die ingrepen maakten dat de mijnwerkers op een gezonde en nuttige manier hun vrije tijd doorbrachten en dus niet bij de vakbond gingen of op café zaten. Bovendien droegen de succesvolle clubs bij tot het prestige van de mijn. De mijn van Beringen richtte onder andere een tennisclub op voor de hogere kaderleden van de mijn. Tennis was in die tijd de sport van de elite. De foto toont de voorzijde van het clubhuis van de Tennisclub Beringen, gelegen aan de Tennisstraat in Beringen-Mijn. Het was ingenieur Cadré die hier de eerste tennisclub oprichtte in 1928. Cadré werd opgevolgd door Forthomme en Frenay. Die laatste zorgde in 1953 voor het clubhuis - met inwonende conciërge - zoals hier afgebeeld. In de winter werd in dit gebouw bridge gespeeld.	SEGBERS, W. "Victorie. Memorable wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.
321	De foto toont werkhuizen van Beringen-Mijn. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakte arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De werkhuizen van de mijn van Beringen waren gelegen aan de zuidwestkant van het mijnterrein, tegen de Koolmijnlaan. Op de foto poseren vier arbeiders voor een werkhuys met het kruis en haan voor de nieuwe Sint Theodardus kerk.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
322	De foto toont een woonhuis met hoge gevel en wit hek ervoor. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

323	Nadat de steenkool gedolven en bovengehaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna gesorteerd naar aard en dikte. Het afval, stenen en slib, werden afgevoerd. De foto toont een zicht op de bezinkingsbekkens, gelegen op de zuidkant van het mijnterrein van Beringen. Deze bekkens werden gebruikt om het steenslib uit het wasserijwater te laten bezinken, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de nabijgelegen terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
324	De foto toont een zicht op de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924, links), centraal op het mijnterrein van Beringen gelegen. Hier werd de steenkool in de eerste plaats 'gewassen'. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. Het afvalmateriaal werd via een passerelle (de vakwerken loopbrug rechts op de foto) naar terril I, in gebruik sinds de beginperiode van de mijn, gevoerd. De kolen werden vervolgens gesorteerd naar aard en dikte. De gezuiverde kolen werden in de goederenwagens, die tot onder het gebouw reden, gestort en weggevoerd. Op deze foto zijn de gevulde treinwagons te zien. Zij rijden onder de kolenwasserij vandaan.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
325	De foto toont een zicht op de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924, links), gelegen aan de zuidkant van het mijnterrein van Beringen. Hier werd de steenkool in de eerste plaats 'gewassen'. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. Het afvalmateriaal werd via een passerelle (de vakwerken loopbrug rechts op de foto) naar terril I, in gebruik sinds de beginperiode van de mijn, gevoerd. De kolen werden vervolgens gesorteerd naar aard en dikte. De gezuiverde kolen werden in de goederenwagens, die tot onder de wasserij reden, gestort en weggevoerd. Hier zijn de gevulde treinwagons te zien. Zij rijden onder de kolenwasserij vandaan.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
326	De foto toont een zicht op de tuinwijk van Beringen-Mijn, gelegen aan de linkerkant van de Koolmijnlaan. De cité van Beringen was sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in. Op het binnenplein van het mijnterrein van Beringen, rechts op de foto, is het borstbeeld te zien van eerste bezieler en stichter van de mijn, Camille Cavallier. Helemaal rechtsboven is een klein deel van het onthaalgebouw (1924) te zien. Dit huisvestte onder meer de bedrijfscontrole en de medisch controle van de mijn. Het is ook langs dit gebouw dat de mijnwerkers de mijn betraden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV KOLENMIJNEN VAN Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
327	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ook zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen (winkels, scholen, kerken, sportinfrastructuur, enz). Op die manier behield de mijn een overzicht op het hele leven van de mijnwerker. De foto toont de huizen en de kiosk van het kioskplein. Het plein werd in 1927-1929 aangelegd naar ontwerp van architect A. Blomme (1878-1940) en bestond uit mooi afgewerkte bediendewoningen rond een groen plein met centraal een kiosk. De cités van Beringen waren sterk hiërarchisch ingedeeld, met een arbeiderswijk in het noorden, de directeurs- en ingenieurswoningen aan de Koolmijnlaan en het Kioskplein met de bediendewoningen tussen beide in. De bakstenen woningen van het plein zijn opgetrokken in een neotraditionele stijl, met tuit- en trapgevels, luiken aan de vensters, etc.. De huizen liggen op regelmatige afstand van elkaar, verbonden door een lage tuinmuur met een boogvormige toegang. Op de achtergrond zijn de twee schachtbokken en schouwen van de Beringse mijn te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be .
328	De foto toont een zicht op een raam van het clubhuis van de Beringse Tennisclub, gelegen aan de Tennisstraat in Beringen-Mijn. Voor het raam staan onder andere een koffiepote en een telefoon. Het raam geeft uitzicht op twee tennispleinen.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. Gesprek Paul Nicolai, 25 november 2009.
329	De foto toont een zicht op het betonblokkenterrein, het meest noordelijke deel van het mijnterrein van Beringen. Centraal op de foto prijkt de betonnen watertoren (1929) van de mijn. Rechtsachter op de foto is de toren in opbouw van de Sint-Theodarduskerk van Beringen-Mijn (1939-1943) zichtbaar.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. NV Kolenmijnen van Beringen, "Beringen 1907-1957. Gouden jubileum.", 1957. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
330	De foto toont een zicht op schachtbok I (rechts, 1928) en schachtbok II (1922) van de mijn. Deze schachtbokken zorgden samen met de ontvangstgebouwen en de ophaalmachines voor het liftverkeer in de mijnschacht. Achter de schachtbokken prijken de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale. Vooraan op de foto is de kolenwasserij en -zeverij (1923-1924) te zien. Hier werd de steenkool in de eerste plaats 'gewassen'. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. Het afvalmateriaal werd via een passerelle (de vakwerken loopbrug rechts op de foto) naar terril I, in gebruik sinds de beginperiode van de mijn, gevoerd. De kolen werden vervolgens gesorteerd naar aard en dikte. De gezuiverde kolen werden in de goederenwagens, die tot onder de wasserij reden, gestort. Vandaar werden ze dan verder vervoerd. Helemaal links op de foto zijn werkhuizen van de mijn te zien. In deze multifunctionele gebouwen werden <u>herstellingen uitgevoerd en nieuwe producten in elkaar gezet.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
331	De foto uit 1936 toont een deel van de parochiekerk Sint-Lambertus van Beverlo. Deze classicistische kerk uit 1780 werd zwaar beschadigd in 1940. In 1958 werd ze gerestaureerd met toevoeging van een sacristie en doopkapel. Links onder poseren drie kinderen. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
332	De foto uit 1936 toont een grotopstelling en grafzerken aan de zijkant van de kerk van Beverlo. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
333	De foto uit 1936 toont het huis van notaris Ooms gelegen aan het dorpsplein van Beverlo (Beringen). Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	GEYPEN, L. "Beringse portretten.", 1989. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
334	De foto uit 1936 toont het oud gemeentehuis van Beverlo. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.

335	De foto uit 1936 toont een deel van de parochiekerk Sint-Lambertus van Beverlo. Deze classicistische kerk uit 1780 werd zwaar beschadigd in 1940. In 1958 werd ze gerestaureerd met toevoeging van een sacristie en doopkapel. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. http://inventaris.vioe.be
336	De foto uit 1936 toont het huis van notaris Ooms op het dorpsplein van Beverlo (Beringen). Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	GEYPEN, L. "Beringse portretten.", 1989. Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
337	De foto uit 1936 zou het oud gemeentehuis van Beverlo afbeelden. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009.
338	De foto uit 1936 toont de zijkant van de parochiekerk van Beverlo met een grotopstelling en grafzerken. De parochiekerk Sint-Lambertus van Beverlo. Deze classicistische kerk uit 1780 werd zwaar beschadigd in 1940. In 1958 werd ze gerestaureerd met toevoeging van een sacristie en doopkapel. Deze foto is mogelijk genomen in een reeks om de gevolgen van mijnverzakkingen te tonen.	Informatie Vlaams Mijnmuseum, 4 mei 2009. http://inventaris.vioe.be
339	Deze foto toont een hoeve in houtvakwerk uit Bokrijk.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
340	Deze afbeelding toont het montageplan (schaal 1 op 20) van 31 juli 1946 van installaties voor koolwinning in een mijnpijler. Het plan verwijst naar de steenkoolmijn Emscher-Lippe Bergbau-AG in Datteln (Duitsland).	
341	De foto toont een gedeelte van een steenkoolontginningsplan voor een schaaftinstallatie van het type "Sonnenschein" van de steenkoolmijn Emscher-Lippe Bergbau-AG uit Datteln.	
342	De foto toont een steenkoolontginningsplan voor een schaaftinstallatie van het type "Sonnenschein" van de steenkoolmijn Emscher-Lippe Bergbau-AG uit Datteln.	
343	De foto toont een plantekening uit de Duitse mijn Rheinpreussen (Duisburg). Het gaat hier om een ontginningsplan voor een steenkoolpijler voorzien van een Bergmann-installatie met transport via een rieminstallatie. Het plan toont de werking van het systeem in zij- en bovenaanzicht. De beschrijving van de diverse onderdelen wordt zowel in het Frans als het Duits gegeven.	
344	De foto toont een plantekening van de Duitse mijn Rheinpreussen (Duisburg). Het gaat hier om een steenkoolontginningsplan voor een pijler voorzien van een Bergmann-installatie met transport via een rieminstallatie. Het plan toont de werking van het systeem in zij- en bovenaanzicht. De onderdelen zijn zowel in het Duits als Frans benoemd.	
345	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1924 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Eisden met de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. Op de foto poseren de arbeiders die de ketels constant van kolen voorzagen. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
346	Deze afbeelding toont een van de eerste gebouwen van de mijn van Eisden. Voor de rest is het besneeuwde heidelandschap van Eisden te zien. Deze foto toont goed in welk desolaat gebied de mijn haar activiteiten uitbouwde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
347	Deze foto toont de zijkant van het eerste deel van de grote ophaalmachine- en persluchthal (1920) van de mijn van Eisden. Hierin bevonden zich de machines waarmee de lift voor de koningineschacht (zo genoemd na het bezoek van koningin Elisabeth aan de mijn in 1922) aangedreven werd. Ook huisvestte dit gebouw de persluchtmachines. Zij produceerden de tot na WO II belangrijkste aandrijfkraft voor machines en afbouwhamers in de ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
348	Deze foto werd genomen tijdens de viering van de zilveren bruiloft van de eerste mijndirecteur, Alphonse Demeure. Hij zit centraal met langs en achter hem zijn vrouw, dochter en drie zonen. Links op de eerste rij met pet staat mijngarde Kessen. De vrouw in het witte kleed rechtsboven is Marie Op 't Eynde. Op de afbeelding staan onder andere dhr. Notredame (hoofdwachter) en Frans Simons. De foto werd genomen aan de villa van de directeur-gérant, gelegen langs de Koninginnelaan.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
349	Op deze foto poseren het zangkoor en de leerlingen van de lagere school van de cité van Eisden met de eerste lekenonderwijzer, Omer Notredame. Zij traden op ter ere van de zilveren bruiloft van directeur-gérant Demeure. De foto is genomen in buurt van zijn villa aan de Koninginnelaan.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
350	Deze foto toont de schrijnwerkerij (ca. 1925) van de mijn van Eisden. Hier werd het hout verwerkt voor onder andere de mijn- en woningbouw. Na W.O.II werd het gebouw ingericht als infirmerie en verbandzaal. Hier kregen gewonde mijnwerkers de eerste zorgen toegediend en werden ze indien nodig klaargemaakt voor transport naar het ziekehuis van de mijn, gelegen op het kasteeldomein Villain XIII in Leut.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Zwarte monumenten in groen Limburg. Naar een verdiende toekomst voor het mijnpatrimonium.", M&L, 9e jaargang, nr. 4, juli-augustus 1990.
351	Deze foto toont de voormalige schrijnwerkerij (ca. 1925) van de mijn van Eisden. Hier werd het hout, onder andere nodig voor de mijn- en woningbouw, verwerkt. Na W.O.II werd het gebouw ingericht als infirmerie en verbandzaal. Hier kregen gewonde mijnwerkers de eerste zorgen toegediend en werden ze indien nodig klaargemaakt voor transport naar het ziekehuis van de mijn, gelegen op het kasteeldomein Villain XIII in Leut.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Zwarte monumenten in groen Limburg. Naar een verdiende toekomst voor het mijnpatrimonium.", M&L, 9e jaargang, nr. 4, juli-augustus 1990.

352	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen, van kleuter- over lagere, tot beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Deze foto toont de meisjesschool (1934), gelegen aan het Kerkplein in de tuinwijk van Eisden. De zusters die er les gaven, woonden in het klooster even verderop in de Kastanjelaan. Het schoolgebouw is opgetrokken in een historiserende stijl, gekenmerkt door de vensters met rasterverdeling, rondboogdeuren, sierankers, dakvensters, enz. Achter het schoolgebouw is de in aanbouw zijnde toren van de Sint-Barbarakerk (1936) zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be.
353	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen. Katholieke zusters en broeders werden ingezet als lesgevers. Deze foto toont de meisjesschool (1934), gelegen aan het Kerkplein in de tuinwijk van Eisden. De zusters die er les gaven, woonden in het klooster even verderop in de Kastanjelaan. Het schoolgebouw is opgetrokken in een historiserende stijl, gekenmerkt door de vensters met rasterverdeling, rondboogdeuren, sierankers, dakvensters, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be
354	Deze foto toont de woning van de onderdirecteur (1935) van de mijn van Eisden, gelegen aan de Kastanjelaan in de tuinwijk van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
355	Op deze foto uit 1936 poseren leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw, het zogenaamde kolenkasteel, van de mijn. In het midden staat voorzitter Paul Nicou. Rechts van hem met bril staat directeur-gerant Oscar Seutin. Tweede van rechts is Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Helemaal rechts staat Auguste Salmon (beheerder).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Paul Nicou, Oscar Seutin, Charles Van Wymeersch, Auguste Salmon.
356	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de controlezaal van de tweede elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
357	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Ze produceerden elektriciteit in eigen centrales. De foto toont de controlezaal van de tweede elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden. Hier maakten generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
358	De Limburgse mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Ze genereerden elektriciteit in eigen centrales. De foto toont de controlezaal van de tweede elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
359	De foto toont de elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden in aanbouw. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom. Deze centrale verving het eerste exemplaar dat dienst had gedaan tussen 1912 en 1937.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
360	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze vervangen door een nieuwe centrale (ca. 1937). Deze afbeelding geeft een overzichtplan van de tweede elektrische centrale van de mijn van Eisden. De centrale toont zowel de oude als nieuwe ketels en de turbinezaal. In de ketels werd de stoom gemaakt op basis waarvan de turbines elektriciteit produceerden. Voor elke machine worden een aantal vermogensgegevens vermeld.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
361	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Ook de mijn van Eisden had een centrale. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis. De eerste centrale van de mijn dateerde van de periode 1912-1937. Daarna werd ze vervangen door een nieuw exemplaar. Deze afbeelding toont een schematische voorstelling van de waterinstallaties van een van de elektrische centrales van de mijn van Eisden.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
362	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze vervangen door een nieuwe centrale (ca. 1937). Deze afbeelding geeft een overzichtplan van de tweede elektrische centrale van de mijn van Eisden. De centrale toont zowel de oude als nieuwe ketels en de turbinezaal. In de ketels werd de stoom gemaakt op basis waarvan de turbines elektriciteit produceerden. Voor elke machine worden een aantal vermogensgegevens vermeld.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
363	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Ook de mijn van Eisden had een centrale. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis. De eerste centrale van de mijn dateert van de periode 1912-1937. Deze afbeelding toont een schematische voorstelling van de waterinstallaties van een van de elektrische centrales van de mijn van Eisden.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
364	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze vervangen door een nieuwe centrale (ca. 1937). Deze zeer onduidelijke afbeelding geeft een dwarsdoorsnede (schaal 1 op 50) van de eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

365	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto is een generator van de eerste centrale te zien die elektriciteit produceerde op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
366	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
367	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien, die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
368	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien, die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
369	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden, gelegen aan de oostkant van het mijnterrein. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom. Deze centrale verving het eerste exemplaar dat dienst had gedaan tussen 1912 en 1937.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
370	De foto toont de elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden, gelegen aan de oostkant van het mijnterrein. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom. Deze centrale verving het eerste exemplaar dat dienst had gedaan tussen 1912 en 1937.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
371	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Het rechtse gedeelte, een hoger gebouw met uitgewerkte architectuur, was de machinekamer terwijl het langwerpige linkerstuk met hoge schouw het ketelhuis vormde. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd om elektriciteit op te wekken. Opvallend is de mooie architecturale uitwerking van het linkergedeelte. Ook bij de andere mijngebouwen was dit vaak het geval. De mijngebouwen moesten immers het prestige van de mijn benadrukken.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
372	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier vanaf de zijkant gefotografeerd, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze vervangen door een nieuwe centrale (ca. 1937).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
373	Deze foto uit 1937 toont het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinwijk. Voor het gebouw poseren ouders en hun kinderen met het personeel. In deze in elke mijn gemeente voorziene voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droeg het Kinderheil bij tot de daling van de kindersterfte. Later verhuisde deze dienst naar het casino van de mijn, aan het Kerkplein.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
374	Deze foto toont het postkantoor (1939) van Eisden-tuinwijk, gelegen op de hoek van de Nijverheidslaan en de Koninginnelaan.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
375	De mijn directies zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzorg in een brede waaier van scholen. Katholieke zusters en broeders werden ingezet als lesgevers. Deze foto toont het zusterklooster (1940) uit de tuinwijk van Eisden. De zusters die het bewoonden gaven les in de verderop gelegen meisjesschool. Het klooster is opgetrokken in een historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogvensters met rasterverdeling, rondboogdeuren, sierankers, dakvensters, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be .
376	Deze foto toont het feest tijdens de inhuldiging van de Lucien Schalenborghlaan in de tuinwijk van Eisden. Lucien Schalenborgh (ingenieur op de mijn, leraar in de mijnschool en actief in het verzet tijdens WO II) overleed in 1945 in Eisden. Op deze foto is de feesttribune te zien aan het Koninginnepark. Hier luisterden de genodigden naar toespraken en muziek.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.

377	Op deze foto poseren leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden voor het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij staan v.l.n.r.: René Grandpierre (beheerder), Julien Thiriez (beheerder), Ivan Orban (afgevaardigd beheerder), Paul Lambert (president), Etienne Perilhou (beheerder), baron de Posson (beheerder) en Auguste Salmon (beheerder). Op de tweede rij v.l.v.r.: Oscar Seutin (directeur-gerant), Maurice Ferry (beheerder), Georges Perbal (beheerder), Jacques Lambert (secretaris beheerraad), graaf Capelle (beheerder), baron Van Eetvelde (beheerder) en Louis Roekaerts (secretaris-generaal). Op de derde rij v.l.n.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond), Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond), Romain Cappuyns (hoofdboekhouder), Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Auguste Brouwez (afdelingsingenieur). Op de laatste rij staan v.l.n.r.: Edmond Lauwers (hoofd verkoop) en Julien Hoeven (hoofd aankoop).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Informatie vzw Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2009. René Grandpierre, Julien Thiriez, Ivan Orban, Paul Lambert, Etienne Perilhou, baron de Posson, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Maurice Ferry, Georges Perbal, Jacques Lambert, graaf Capelle, baron Van Eetvelde, Louis Roekaerts, Charles Van Wymeersch, Raoul Willot, Joseph Verdeyen, Jean Bronchart, Armand Bastin, Auguste Brouwez, Edmond Lauwers en Julien Hoeven.
378	Deze brief toont een proces-verbaal van het Eidgenössischen Materialprüfungs- und Versuchsanstalt für Industrie, Bauwesen und Gewerbe (EMPA). Dit is een Zwitsers laboratorium dat in dit document de resultaten meedeelt van hun onderzoek naar de bestanddelen van een staal van 2.5 kg droge steenkoolpulver.	
379	Deze foto toont de achterzijde van een brief van het Koninklijk Paleis van Brussel gericht aan Jean Close, chef porion van de mijn van Eisden. Hierin wordt dhr. Close namens koningin Elisabeth bedankt voor het mooie gedicht dat hij schreef naar aanleiding van het bezoek van de koningin aan de mijn van Eisden in 1922. Op deze achterzijde wordt nog eens benadrukt dat de koningin genoot van haar bezoek. Ook wordt gesproken over de wens van de geadresseerde om een foto van de koningin te krijgen en deze te verspreiden onder de arbeiders.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
380	Deze foto toont een brief van het Koninklijk Paleis van Brussel gericht aan Jean Close, chef porion van de mijn van Eisden. Hierin wordt dhr. Close namens koningin Elisabeth bedankt voor het mooie gedicht dat hij schreef naar aanleiding van het bezoek van de koningin aan de mijn van Eisden in 1922.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Jean Close.
381	Deze foto toont een brief van het Koninklijk Paleis van Brussel gericht aan Jean Close, chef porion van de mijn van Eisden. Hierin wordt dhr. Close namens koningin Elisabeth bedankt voor het mooie gedicht dat hij schreef naar aanleiding van het bezoek van de koningin aan de mijn van Eisden in 1922.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Jean Close.
382	Deze foto toont de laatste bladzijde van een brief van het Koninklijk Paleis van Brussel gericht aan Jean Close, chef porion van de mijn van Eisden. Hierin wordt dhr. Close namens koningin Elisabeth bedankt voor het mooie gedicht dat hij schreef naar aanleiding van het bezoek van de koningin aan de mijn van Eisden in 1922. In dit laatste stuk van de brief wordt nog eens benadrukt dat de koningin zeer tevreden was met het geschenken gedicht, dat ze tot haar persoonlijke souvenirs rekent. De brief is ondertekend door de secretaris van de koningin.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
383	Deze foto toont de laatste bladzijde van een brief van het Koninklijk Paleis van Brussel gericht aan Jean Close, chef porion van de mijn van Eisden. Hierin wordt dhr. Close namens koningin Elisabeth bedankt voor het mooie gedicht dat hij schreef naar aanleiding van het bezoek van de koningin aan de mijn van Eisden in 1922. In dit laatste stuk van de brief wordt nog eens benadrukt dat de koningin zeer tevreden was met het geschenken gedicht, dat ze tot haar persoonlijke souvenirs rekent. De brief is ondertekend door de secretaris van de koningin.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Jean Close.
384	Op deze foto poseren leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden voor het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij staan v.l.n.r.: René Grandpierre (beheerder), Julien Thiriez (beheerder), Ivan Orban (afgevaardigd beheerder), Paul Lambert (president), Etienne Perilhou (beheerder), baron de Posson (beheerder) en Auguste Salmon (beheerder). Op de tweede rij v.l.v.r.: Oscar Seutin (directeur-gerant), Maurice Ferry (beheerder), Georges Perbal (beheerder), Jacques Lambert (secretaris beheerraad), graaf Capelle (beheerder), baron Van Eetvelde (beheerder) en Louis Roekaerts (secretaris-generaal). Op de derde rij v.l.n.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond), Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond), Romain Cappuyns (hoofdboekhouder), Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Auguste Brouwez (afdelingsingenieur). Op de laatste rij staan v.l.n.r.: Edmond Lauwers (hoofd verkoop) en Julien Hoeven (hoofd aankoop).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Informatie vzw Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2009. René Grandpierre, Julien Thiriez, Ivan Orban, Paul Lambert, Etienne Perilhou, baron de Posson, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Maurice Ferry, Georges Perbal, Jacques Lambert, graaf Capelle, baron Van Eetvelde, Louis Roekaerts, Charles Van Wymeersch, Raoul Willot, Joseph Verdeyen, Jean Bronchart, Armand Bastin, Auguste Brouwez, Edmond Lauwers en Julien Hoeven.
385	Op deze foto poseert een groep mannen in mijnwerkerstenuw aan schacht 2 (installatie van persluchtcentrale) ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. v.l.v.r. staan: dokter Albert Dexters (burgemeester Eisden), onbekend, gouverneur Roppe, Oscar Seutin (directeur-gérant van de mijn), P.W. Segers (minister), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), onbekend en Guy Seutin (zoon van de directeur).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Albert Dexters, gouverneur Roppe, Oscar Seutin, P.W. Segers, Joseph Verdeyen, Guy Seutin.
386	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mannen in mijnwerkerstenuw aan schacht 2 (installatie van persluchtcentrale). v.l.v.r. staan: dokter Albert Dexters (burgemeester Eisden), onbekend, gouverneur Roppe, Oscar Seutin (directeur-gérant van de mijn), P.W. Segers (minister), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), onbekend en Guy Seutin (zoon van de directeur).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Albert Dexters, gouverneur Roppe, Oscar Seutin, P.W. Segers, Joseph Verdeyen en Guy Seutin.
387	Omdat de Limburgse Kempen veelal onontgonnen gebied waren, moesten de mijnen zelf woongelegenheden voorzien voor hun arbeiders. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont pas gebouwde tweewoonsten uit de eerste cité van Eisden, te midden van de immense heidevlakte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

388	Deze foto toont een Eisdens heidelandschap met tegen de achtergrond de contouren van de eerste mijnwerkerswoningen van de tuinwijk van Eisdens-Mijn. De afbeelding toont goed hoe de mijn in een compleet desolaat gebied alle voorzieningen zelf moest opbouwen om haar werknemers fatsoenlijk te kunnen huisvesten. In oorsprong was er immers niets. Huizen, scholen, ziekenhuizen, kerken, winkels, nutsvoorzieningen,... werden door het mijnbedrijf gebouwd. Voordeel was dat ze op die manier een structuur kon opzetten die controle op het doen en laten van haar werknemers mogelijk maakte.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
389	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisdens, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis. De machines zijn nog maar net geïnstalleerd.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
390	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisdens (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, met naar Engels voorbeeld aangelegde brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. Elke huis had een eigen tuin. De foto toont een tweewoonst (ca. 1921) op de hoek van de Casinostraat en de Eikenlaan (Eisdens tuinwijk). Kenmerkend voor dit soort huizen zijn de rondboogdeuren en ramen met ruitjesverdeling.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
391	Op deze foto poseren mannen en vrouwen in de Casino van de mijn van Eisdens ter gelegenheid van een feest van Het Rode Kruis. Op de eerste rij staan v.l.v.r.: meester Frans Vanreempst, schepen Alex Ramakers, pastoor Jan Peters, dokter Albert Dexters, met bril Kris Ramakers (schoolhoofd en voorzitter Rode Kruis), mijnbediende Valentin Dreesen, directeur-gerant Oscar Seutin, Jozef Decsi (Hongaars mijnwerker), onderwijzer Willem Ramakers, Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), dhr. Demarteau, mijndokter Faleys, Felix Kupfferslaeger (hoofd kolenpark die heel wat foto's voor de mijn maakte), Louis Roekaerts (secretaris-generaal van de mijn), dhr. Cukor (Hongaarse mijnwerker). Zittend v.l.v.r.: Marie Roos Dedroog, juffr. Duchène, juffr. Ghilain, Yvonne Van Wymeersch, onbekend, onbekend, onbekend, de jongste dochter van Louis Roekaerts, Susan Dubie en juffr. Luysmans. Achteraan op de foto staat het gipsen modelbeeld van het Koninginnepark van Eisdens.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Cukor, Jozef Decsi, Marie Roos Dedroog, Demarteau, Albert Dexters, Valentin Dreesen, Susan Dubie, Duchène, Faleys, Ghilain, Felix Kupfferslaeger, Luysmans, Jan Peters, Alex Ramakers, Kris Ramakers, Willem Ramakers, Louis Roekaerts, Oscar Seutin, Frans Vanreempst, Charles Van Wymeersch, Yvonne Van Wymeersch.
392	Op deze foto poseren mannen en vrouwen in de Casino van de mijn van Eisdens ter gelegenheid van een feest van Het Rode Kruis. Op de eerste rij staan v.l.v.r.: meester Frans Vanreempst, schepen Alex Ramakers, pastoor Jan Peters, dokter Albert Dexters, met bril Kris Ramakers (schoolhoofd en voorzitter Rode Kruis), mijnbediende Valentin Dreesen, directeur-gerant Oscar Seutin, Jozef Decsi (Hongaars mijnwerker), onderwijzer Willem Ramakers, Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), dhr. Demarteau, mijndokter Faleys, Felix Kupfferslaeger (hoofd kolenpark die heel wat foto's voor de mijn maakte), Louis Roekaerts (secretaris-generaal van de mijn), dhr. Cukor (Hongaarse mijnwerker). Zittend v.l.v.r.: Marie Roos Dedroog, juffr. Duchène, juffr. Ghilain, Yvonne Van Wymeersch, onbekend, onbekend, onbekend, de jongste dochter van Louis Roekaerts, Susan Dubie en juffr. Luysmans. Achteraan op de foto staat het gipsen modelbeeld van het Koninginnepark van Eisdens.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Cukor, Jozef Decsi, Marie Roos Dedroog, Demarteau, Albert Dexters, Valentin Dreesen, Susan Dubie, Duchène, Faleys, Ghilain, Felix Kupfferslaeger, Luysmans, Jan Peters, Alex Ramakers, Kris Ramakers, Willem Ramakers, Louis Roekaerts, Oscar Seutin, Frans Vanreempst, Charles Van Wymeersch, Yvonne Van Wymeersch.
393	Deze foto toont een klaslokaal van de meisjesschool van de tuinwijk van Eisdens. Vooraan staan v.l.v.r. juffrouw Hubertine Peeters, een schoolinspecteur en ruster Remacla (directrice). In elke mijngemeente zorgde een of meerdere kerk congregaties in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Op het bord staat 'Opstel. Hoe ik de verlofdagen heb doorgebracht.'. Tegen de muur hangen de portretten van koning Albert I en koningin Elisabeth.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Hubertine Peeters, zuster Remacla.
394	Op deze foto poseren de mijnbedienden (lagere kader) op de trappen van de hoofdburelen van de mijn van Eisdens. Op de eerste rij staan onder andere: Frans Slechten, Phillipard, Aerts, Jan Demandt, Dubiet, Mathieu Trips, Jan Jongen, Henri Aerts.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Frans Slechten, Phillipard, Aerts, Jan Demandt, Dubiet, Mathieu Trips, Jan Jongen, Henri Aerts.
395	Deze slecht belichte foto toont een aantal installaties van het mijnterrein van Eisdens. Centraal staan de twee schachtbokken (1921 en 1926) en het ontvangstgebouw van schachtbok I. Hier werk het verkeer van personeel, materiaal en steenkool via de mijnschacht geregeld. ervoorloopt een loopbrug die het ontvangstgebouw verbindt met de badzaal. In die zaal konden de mijnwerkers zich wassen en omkleden na hun werk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
396	Deze foto toont een aantal jongemannen in mijnwerkerskledij poserend bij de hoofdburelen van de mijn van Eisdens ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn. Helemaal rechts met lange jas en hoed staat Oscar Seutin (directeur-gerant). Links met jas en hoed en leunend op het muurtje staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur van de bovengrond). Boven hem staat Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Op de laatste rij helemaal rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Raoul Willot, Charles Van Wymeersch en Joseph Verdeyen.
397	Deze foto toont een aantal jongemannen in mijnwerkerskledij poserend bij de hoofdburelen ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisdens. Helemaal rechts met lange jas en hoed staat Oscar Seutin (directeur-gérant). Links met jas en hoed en leunend op het muurtje staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond). Boven hem staat Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Op de laatste rij helemaal rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Raoul Willot, Charles Van Wymeersch en Joseph Verdeyen.

398	Op deze foto poseren een aantal leden van de beheerraad van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn van Eisden. Centraal met bril staat directeur-gerant Oscar Seutin. Links voor hem staat voorzitter Paul Nicou. Tweede van links is Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Helemaal links staat Auguste Salmon (beheerder). Rechts op de foto is een deel van een schachtbok en het machineophaalgebouw te zien.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Paul Nicou, Oscar Seutin, Charles Van Wymeersch, Auguste Salmon.
399	Op deze foto poseren een aantal leden van de beheerraad van de mijn van Eisden op de trappen van het 'kolenkasteel'. Van links naar rechts staan: Louis Roekaerts (secretaris-generaal), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur ondergrond), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Oscar Seutin (directeur-gérant), Julien Thiriez (beheerder), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond) en Armand Bastin (hoofd boekhouding).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Van links naar rechts staan: Louis Roekaerts, Raoul Willot, Charles Van Wymeersch, Oscar Seutin, Julien Thiriez, Joseph Verdeyen en Armand Bastin.
400	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn langs de Zetellaan. Van links naar rechts staan: Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Oscar Seutin (directeur-gérant), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder), Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen, Oscar Seutin, Raoul Willot, Paul Nicou, Armand Bastin en Charles Van Wymeersch.
401	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn langs de Zetellaan. Van links naar rechts staan: Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Oscar Seutin (directeur-gerant), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder), Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond).	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Joseph Verdeyen, Oscar Seutin, Raoul Willot, Paul Nicou, Armand Bastin en Charles Van Wymeersch.
402	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn. v.l.v.r.: Oscar Seutin (directeur-gérant), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Louis Roekaerts (secretaris-generaal) en Armand Bastin (hoofd boekhouding).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen, Paul Nicou, Charles Van Wymeersch, Louis Roekaerts en Armand Bastin.
403	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij v.l.v.r.: Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Oscar Seutin (directeur-gerant), Paul Nicou (afgevaardigde), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Walter Mondo (hoofdingenieur ondergrond) en dhr. Madenspacher (hoofd laboratorium). Op de tweede rij v.l.v.r.: Charles Renson (hoofdingenieur ondergrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), onbekend, Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Philipp le Hodey (beheerder). Op de laatste rij: Louis Roekaerts en onbekend.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Joseph Verdeyen, Oscar Seutin, Paul Nicou, Charles Van Wymeersch, Walter Mondo, Etienne Perillhou, Raoul Willot, Armand Bastin, Philipp le Hodey, Louis Roekaerts en Charles Renson.
404	Op deze afbeelding poseren een aantal mannen in mijnwerkerskledij bij een installatie van de persluchtcentrale ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. De tweede van links is Joseph Verdeyen (hoofdingenieur bovengrond). Helemaal links staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Suetin, Joseph Verdeyen.
405	Deze compleet onderbelichte foto toont een aantal mijngebouwen van Eisden, waarop centraal de twee schachtbokken en de ophaalmachine- en persluchthal herkenbaar zijn. Links zijn de contouren te zien van de grote magazijnen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
406	Deze foto toont een aantal van de eerste mijngebouwen van Eisden. Rechts staat het eerste gedeelte van de ophaalmachine- en persluchthal (1920). Enerzijds bevonden zich hier de machines die de liften in de mijnschacht aandreven. Anderzijds huisvestte de hal de machines die perslucht maakten, de enige volledig betrouwbare energiebron voor de ondergrond tot na de Tweede Wereldoorlog. Links van de hal staat een schachtbok (1921) en ontvangstgebouw (1922) boven de koninginnenschacht (zo genoemd naar aanleiding van het bezoek van koningin Elizabeth in 1922). Via deze installaties boven de mijnschacht verliep het verkeer van personeel, materiaal en steenkool doorheen de mijnschacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
407	Deze foto toont een aantal van de eerste mijngebouwen van Eisden. Rechts staat het eerste gedeelte van de ophaalmachine- en persluchthal (1920). Enerzijds bevonden zich hier de machines die de liften in de mijnschacht aandreven. Anderzijds bevatte de hal de machines die perslucht maakten, de enige volledig betrouwbare energiebron voor de ondergrond tot na de tweede wereldoorlog. Links van de hal staat een houten afdiepingstoren, waaronder de mijnschacht werd uitgegraven. Als dit werk gedaan was, werd de toren vervangen door een schachtbok.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
408	Deze foto toont de accuzaal van de mijn van Eisden op 700 meter. Hier werden de elektrische locomotieven geparkeerd en onderhouden. Deze locomotieven trokken wagentjes voor het vervoer van personen, materiaal en steenkool in de ondergrond. Hier staan de locomotieven, aangedreven door een accu, op te laden.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
409	Op deze foto poseren acht heren voor het hoofdgebouw van de mijn van Eisden. In het midden van de tweede rij staat Oscar Seutin (directeur-gerant). Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

410	Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. Deze foto toont de achterzijde van de jongensschool, gelegen aan het Kerkplein van Eisden-Tuinwijk. Het bevat elementen van het scholencomplex van de Engelse modelstad Port Sunlight. Erachter is de 53 meter hoge toren te zien van de monumentale bakstenen St.-Barbarakerk (1936), een neogotische mijnkathedraal n.a.v. architect Vanden Nieuwenborgh. Beide gebouwen lagen aan het Kerkplein, dat de basis moest zijn voor het dienstencentrum van de eerste tuinwijk. Heel wat plannen geraakten echter door diverse crisissen nooit van de tekentafel.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
411	Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. Deze foto toont de achterzijde van de jongensschool, gelegen aan het Kerkplein van Eisden-Tuinwijk. Het bevat elementen van het scholencomplex van de Engelse modelstad Port Sunlight. Erachter is de 53 meter hoge toren te zien van de monumentale bakstenen St.-Barbarakerk (1936), een neogotische mijnkathedraal n.a.v. architect Vanden Nieuwenborgh. Beide gebouwen lagen aan het Kerkplein, dat de basis moest zijn voor het dienstencentrum van de eerste tuinwijk. Heel wat plannen geraakte door diverse crisissen nooit van de tekentafel.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Zwarte monumenten in groen Limburg. Naar een verdiende toekomst voor het mijnpatrimonium.", M&L, 9e jaargang, nr. 4, juli-augustus 1990.
412	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren en schachten. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Deze foto toont de aftakingspijp van de ondergronds luchtventilator (op 600m diepte) van de mijn van Eisden. Via deze pijp werd slechte lucht onttrokken aan de steengangen en via de schacht afgevoerd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
413	Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen. Centraal op de foto staat een arbeider bij een grote kist en materialen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
414	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van de mijnzetel de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, tegenover het mijnterrein werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen, gelegen langs de Koninginnelaan in de tuinwijk van Eisden. Voor de huizen loopt en tramspoor. Tussen de huizen is in de verte het ophaalmachinegebouw te zien van een van de schachtbokken van de mijn van Eisden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
415	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden, zoals hier te zien op de onduidelijke foto van de badzaal van de mijn van Eisden. Links bevinden zich de stortbaden en rechts de kleerkastjes. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
416	Op deze foto poseren leden van de beheerraad van de mijn van Eisden voor 'het kolenkasteel' van de mijn. Op de eerste rij staan v.l.v.r.: onbekend, Paul Lambert (voorzitter), Maurice Ferry, (beheerder) en Etienne Perihoul (beheerder). Op de volgende rij staan v.l.v.r.: onbekend, Georges Perbal (beheerder), Julien Thiriez (beheerder), onbekend, baron de Posson (beheerder) en Jean Nyssens (beheerder). Op de derde rij staan v.l.v.r.: Jacques Lambert, (secretaris van de beheerraad), onbekend, Armand Bastin (hoofd boekhouding), baron Van Eetvelde (beheerder) en Auguste Salmon (beheerder). Op de volgende rij staan v.l.n.r.: Oscar Seutin (directeur-gérant), René Grandpierre (beheerder), Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond), onbekend en onbekend. Op de vijfde rij staan v.l.v.r.: Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Auguste Brouwez (afdelingsingenieur), Louis Roekaerts (secretaris-generaal), Edmond Lauwers (hoofd verkoop), onbekend en graaf Capelle (beheerder). Op de laatste rij staan v.l.n.r.: Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Julien Hoeven (hoofd aankoop), Guy Seutin en onbekend.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Maurice Ferry, Paul Lambert, Etienne Perihoul, Julien Thiriez, baron de Posson, Jean Nyssens, Jacques Lambert, Edmond Lauwers, Armand Bastin, baron Van Eetvelde, Auguste Salmon, Oscar Seutin, René Grandpierre, Jean Bronchart, Joseph Verdeyen, Raoul Willot, Charles Van Wymeersch, Louis Roekaerts, graaf Capelle, Raoul Willot, Julien Hoeven, Guy Seutin.
417	Deze foto toont de mogelijk de binnenkant van een oven of ketel van een installatie van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
418	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto toont de binnenzijde van de ophaalmachines- en compressorhal van de mijn van Eisden. Enerzijds stonden hier de machines die de liften in de mijnschachten aandreven. Ook werd in dit gebouw perslucht geproduceerd, wat tot 1950 de enige echt betrouwbare energiebron was voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. De machines op de voorgrond van de foto zijn compressoren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
419	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. De foto toont de binnenzijde van een afdiepingstoren van Eisden. Centraal in beeld staat een grote machine. In deze houten afdiepingstoren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk klaar was, werd ze afgebroken en vervangen door een schachtbok.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
420	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. De foto toont de binnenzijde van een afdiepingstoren van Eisden. Centraal in beeld staat een grote machine. In deze houten afdiepingstoren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk klaar was, werd ze afgebroken en vervangen door een schachtbok. De eerste afdiepingstoren van Eisden dateert van 1911. In 1921 werd ze vervangen door een schachtbok. Schatbok II was klaar in 1926.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

421	Deze foto toont de binnenzijde van het ketelhuis van de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. Hier werd de stoom geproduceerd op basis waarvan de elektriciteit en perslucht gemaakt werd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
422	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Links op de foto is boortoren nr. 76 uit dit concessiegebied te zien.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
423	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Rechts staat boortoren nr. 76 uit dit concessiegebied. Vooraan in beeld lopen de sporen waarlangs treinen materiaal en arbeiders zouden aanvoeren om het mijnbedrijf uit de grond te stampen.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
424	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Links op de foto is boortoren nr. 76 uit dit concessiegebied te zien.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
425	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Links op de foto is boortoren nr. 81 uit dit concessiegebied te zien.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
426	De foto toont bouwvakkers die een mijnwerkershuis neerzetten in de Casinostraat in Eisden (Maasmechelen). In deze buurt, ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein, werden vanaf 1911 de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een typische cité.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
427	Deze foto toont de bovenzijde van de ketels van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In deze ketels werd de stoom geproduceerd waarmee in de aanpalende centrale (1911-1912) elektriciteit werd gemaakt voor allerhande toepassingen in de mijninstallaties en cités van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
428	Mijnwerkers konden rekenen op een aantal sociale voorzieningen zoals kinderbijslag, een sociale dienst, gratis kolen of een ziekenkas. Elke mijn had haar eigen mutualiteit. In Eisen werden de mijnwerkers tijdens het Interbellum verplicht zich aan te sluiten bij de patronale ziekenkas Les Riverains de la Meuse. Deze foto toont de burelen van die Riverains de la Meuse. Het gebouw werd na WO II neergezet. Vanaf 1952 (Cultureel Akkoord) werden het verplichte karakter van de bedrijfsziekenkassen afgeschaft. Desondanks bleven ze nog een hele tijd bestaan.	De Rijck, T. e.a. "De ereburgers. Een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
429	De mijn zorgde voor de huisvesting van haar werknemers door de aanleg van naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Iedere mijnwerker kreeg zijn eigen huisje en tuintje. Ook alle voorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, enz.) werden door de mijn ingeplant. Op die manier bouwde de mijn een netwerk uit dat de werknemers volledig afhankelijk maakte. Voor de vrijetijdsbeleving bouwde de mijn in elke tuinvijk een casino (soort cultureel centrum). De foto toont het casino van Eisden tuinvijk, gelegen aan het Kerkplein. Hier bevonden zich eveneens de parochiekerk St.-Barbara (1936), een prachtige mijnkathedraal n.a.v. architect Vanden Nieuwenborgh, en de jongensschool. Iets verder langs de Kastanjelaan bouwde de mijn een meisjesschool (1934) met klooster (1940) en een regiegebouw. De andere onderdelen van het volledige dienstencentrum (een restaurant, kiosk, postgebouw en sportaccommodatie) dat men rond het Kerkplein wilde uitbouwen, werden nooit gerealiseerd. Casino.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
430	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. Elke huis had een eigen tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont de Casinostraat in aanleg met op de achtergrond pas gebouwde tweewoonsten uit de cité van Eisden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
431	Mogelijk poseert op deze foto Charles Renson, toenmalig afdelingsingenieur van de ondergrond in de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. na 1938.

432	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van de mijnzetel de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten). De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden, te midden van de heide.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
433	Te midden van de dorre heidevlakten bouwden de mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden, te midden van de heide.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
434	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. In Eisden (Maasmechelen) bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden, te midden van de heide.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
435	Het mijnbedrijf Limburg-Maas bouwde in Eisden (Maasmechelen) vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met mijnwerkerswoningen. De tweewoonsten lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden, te midden van de heide.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
436	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. In 1911 begon het mijnbedrijf Limburg-Maas in Eisden ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen te bouwen. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden, te midden van de heide.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
437	De mijnen bouwden voor hun werknemers nieuwe tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien hadden de mijnbazen zo hun werknemers icht bij zich. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
438	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste huizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen, ook hier is het imitatievakwerk in de nok goed te zien, gelegen langs de Bosjesstraat. De bomen op de afbeelding zijn net aangeplant.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
439	Compleet onduidelijke foto.	
440	Deze foto toont een consultatieruimte van het Kinderheil van Eisden tuinwijk, gehuisvest in het Casino. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Het kinderheil van Eisden was eerst gehuisvest in een aangepaste mijnwerkerswoning in de Marie-Joséstraat maar werd later verhuisd naar het Casino.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
441	Linksachter op de foto zijn de contouren te zien van de villa van de directeur-gerant van de mijn van Eisden. Deze was gelegen langs de Koninginnelaan, een van de hoofdwegen van de tuinwijk van Eisden. Vooraan op de foto staan mijnwerkerswoningen in aanbouw. Het betreft hier tweewoonsten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
442	Op deze foto poseert een dame op een stoel. Achter haar hangen drie foto's aan de muur die betrekking hebben op de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

443	Nadat de steenkool gedolven en bovengedaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met water en magniet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont de een deel van de droogtoren en de bezinkingsbekkens van de mijn van Eisden. In de droogtoren werd de kolendeeltjes, uit het wasserijwater gehaald door toevoeging van olie, gedroogd. Het resultaat was schlammkool, de brandstof voor het ketelhuis. Het resterende steenslib uit het wasserijwater liet men bezinken in bekkens, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
444	Deze foto toont een deel van het ketelhuis van de mijn van Eisden. Hier werd op basis van minderwaardige steenkool stoom geproduceerd. Hiermee werd in de centrale van de mijn elektriciteit gemaakt. Met die elektriciteit werden machines aangedreven, huizen verlicht, enz.	MINTEN, L. "een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
445	Deze foto toont een deel van het ketelhuis van de mijn van Eisden. Hier werd op basis van minderwaardige steenkool stoom geproduceerd. Hiermee werd in de centrale van de mijn elektriciteit gemaakt.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
446	Deze foto toont een deel van het ketelhuis van de mijn van Eisden. Hier werd op basis van minderwaardige kool stoom geproduceerd. Hiermee werd in de elektrische centrale van de mijn vervolgens elektriciteit gemaakt.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
447	Deze foto toont een deel van het ketelhuis van de mijn van Eisden. Hier werd op basis van minderwaardige kool stoom geproduceerd. Hiermee werd in de elektrische centrale van de mijn vervolgens elektriciteit gemaakt. Met die elektriciteit werden machines aangedreven, huizen verlicht, enz.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
448	Deze foto toont een deel van het mijnterrein van Eisden in haar prille ontwikkelingsfase. Op de achtergrond is de eerste elektriciteitscentrale van de mijn (1912-1937) te zien. Hier werd de stroom voor de mijn geproduceerd. Vooraan staan gietijzeren bekuijngselementen. Deze elementen dienden als verstevigingsmantel van de uitgegraven schachtwanden. Achter deze elementen werd beton gespoten om het geheel extra te wapenen. Met de hier getoonde spoorkraan werden de bekuijngselementen verplaatst.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
449	Voor de werknemers van het mijnbedrijf werden een aantal sociale voorzieningen uitgewerkt. Een ervan waren de gratis kolen. In 1920 werd beslist dat elke mijnwerker recht had op ongeveer 4.200 kg steenkolen per jaar. Aan dit voordeel waren wel beperkingen verbonden. Alleen gezinshoofden kwamen ervoorin aanmerking, per dag afwezigheid werd 10 kg afgetrokken, enz. Een speciale dienst verdeelde de kolen. De hoeveelheid en kwaliteit van de kolen verschilde naargelang de hiërarchie in de mijn. Ingenieurs en bedienden kregen meer en betere kolen. Deze foto toont een detail van een kaart waarmee iemand gratis kolen kon krijgen bij de mijn van Eisden.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
450	Voor de werknemers van het mijnbedrijf werden een aantal sociale voorzieningen uitgewerkt. Een ervan waren de gratis kolen. In 1920 werd beslist dat elke mijnwerker recht had op ongeveer 4.200 kg steenkolen per jaar. Aan dit voordeel waren wel beperkingen verbonden. Alleen gezinshoofden kwamen ervoorin aanmerking, per dag afwezigheid werd 10 kg afgetrokken, enz. Een speciale dienst verdeelde de kolen. De hoeveelheid en kwaliteit van de kolen verschilde naargelang de hiërarchie in de mijn. Ingenieurs en bedienden kregen meer en betere kolen. Deze foto toont detailvoorbeelden van een kaart waarmee iemand gratis kolen kon krijgen bij de mijn van Eisden. De kaart bevat een aantal gegevens, zoals de datum van afgifte, de hoeveelheid kilo waarop men recht had en de vingerafdruk van de linkerduim van de eigenaar van de kaart.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
451	Deze foto is een detail van een tabel die een overzicht geeft van een aantal productiecijfers van de mijn van Eisden voor de periode 1929-1936. Ten eerste wordt voor de pijlers per jaar aangegeven welke de gemiddelde lengte, dagelijkse vordering, gemiddelde productie, het rendement en de verhouding der houwens is. Voor de galerijen wordt per jaar opgesomd welke de totale lengte in gebruik is en welke hoeveelheden arbeiders er bezig zijn met delven, onderhoud en transport in de galerijen. Voor de steengangen wordt aangegeven welke de totale lengte is en welk deel ervan in onderhoud is per jaar. De laatste kolom geeft de totale productie van de mijn per jaar weer.	
452	Op deze foto poseren directie en bedienden van de mijn van Eisden op de trappen van het hoofdgebouw, het zogenaamde kolenkasteel, van de mijn. Op de eerste rij, redelijk centrale en met bril, staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. 1ste rij beneden, 3de van links = Pierre Stams.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
453	Op deze foto poseren directie en bedienden van de mijn van Eisden op de trappen van het hoofdgebouw, het zogenaamde kolenkasteel, van de mijn. Op de eerste rij, redelijk centrale en met bril, staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
454	De foto toont het mechanische en elektrische werkhuis van de mijn van Eisden. Dit soort werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op foto zijn diverse werktuigen te zien. Links staan aambeelden en ovens voor het bewerken van metalen (smidse). Andere machines in deze ruimte werden gebruikt voor montage en reparatie.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
455	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden houten planken gelegd zodat het geheel voldoende elastisch was. Een galerij is de verbinding tussen de steengang en de pijler (plaats waar de kolen gedolven worden). Deze foto toont doorsnedetekeningen van een galerij (links, zij- en vooraanzicht) en een steengang.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
456	Drie mannen poseren in mijnwerkerskledij in de badzaal van de ingenieurs in de mijn van Eisden. Centraal staat mijnmeter Albert Hamal.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Albert Hamal.
457	Op de afbeelding poseren drie mannen in mijnwerkerskledij in de badzaal voor ingenieurs ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. In het midden staat afdelingsingenieur Walter Mondo.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo.

458	Op deze foto poseren drie mannen in mijnwerkerskledij in de ingenieursbadzaal ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
459	Deze foto toont drie mensen poserend in mijnwerkerskledij voor een installatie van de mijn van Eisden ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Links staat Guy Seutin, zoon van directeur-gerant van de mijn Oscar Seutin.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
460	Op deze foto poseren drie Eisdense mijnbedienden in kostuum zittend op een stoel in een grasveld. Centraal zit mogelijk dhr. Stams (hoofdkassier). Links zit Theo Cardinaels, latere kassier van de mijn van Eisden. In het midden zit Pierre Stams.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Hubert Cardinaels, een van zijn twee zonen.
461	Nadat de steenkool gedolven en bovengehaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met water en magniet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont de droogtoren van de bezinkingsbekkens van de mijn van Eisden. In de droogtoren werd de kolendeeltjes, uit het wasserijwater gehaald door toevoeging van olie, gedroogd. Het resultaat was schlammkool, de brandstof voor het ketelhuis. Het resterende steenslib uit het wasserijwater liet men bezinken in bekkens, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
462	Op deze foto poseert Edmond Rutten, chauffeur van de mijn van Eisden. De foto werd getrokken in het huis aan de Paul Nicoulaan (Eisden tuinwijk) waar vandaag dhr. Jan Kohlbacher woont.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
463	Deze foto toont een door riemen aangedreven machine, aan de ingang van een houten afdiepingstoren op het mijnterrein van Eisden. Onder deze toren werd de mijnschacht gegraven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk achter de rug was, werd de toren vervangen door een schachtbok en kon de mijnontginning beginnen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
464	Op de foto is een van de twee portaalkranen te zien van de kolenstock, die op de zuidwestkant van het mijnterrein van Eisden lag. Met deze kraan werden de geladen kolenwagens gelost en de kolen gestockeerd.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
465	De foto toont een van de twee portaalkranen van de kolenstock van de mijn van Eisden, die op de zuidwestkant van het mijnterrein lag. Met deze kraan werden de gevulde kubelwagens uit de ondergrond gelost en de kolen gestockeerd.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
466	De foto toont een van de twee portaalkranen van de kolenstock van de mijn van Eisden, die op de zuidwestkant van het mijnterrein lag. Met deze kraan werden de gevulde kubelwagens uit de ondergrond gelost en de kolen gestockeerd.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
467	Deze foto toont een van de werkhuizen van de mijn van Eisden. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto is het werkhuis 'materiaal ondergrond' te zien. Hier produceerde men allerlei instrumenten voor het werk in de ondergrond.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
468	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, perslucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 ruimde deze plaats voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Het linkergedeelte, een hoger gebouw met uitgewerkte architectuur, was de machinekamer terwijl het langwerpige rechterstuk met hoge schouw het ketelhuis vormde. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd om stroom op te wekken. In de machinekamer werd die stoom door generatoren omgezet in elektriciteit. Opvallend is de mooie architecturale uitwerking van het linkergedeelte. Ook bij de andere mijngebouwen was dit vaak het geval. De mijngebouwen moesten immers het prestige van de mijn in de verf zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
469	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren en schachten. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Deze foto toont de eerste ventilatorschacht (inzuigende lucht) van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
470	Deze afbeelding toont de eerste waterwinning van de mijn van Eisden, gelegen aan de magazijnen van de mijn. Die zijn op de achtergrond te zien.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
471	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom. Deze centrale verving het eerste exemplaar dat dienst had gedaan tussen 1912 en 1937.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
472	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
473	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Ze maakten hun elektriciteit in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
474	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, waarvan hier een detail op foto te zien is, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.

475	De Limburgse mijnen produceerden elektriciteit in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de onderbelichte foto is vermoedelijk een machine te zien uit de eerste centrale.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
476	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto poseren twee arbeiders bij een schakelkast van de eerste centrale.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
477	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis. Met die elektriciteit werden machines aangedreven, huizen verlicht, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
478	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Op de foto zijn de generatoren van de eerste centrale te zien die elektriciteit produceerden op basis van stoom uit het nabijgelegen ketelhuis.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
479	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto toont de binnenzijde van de ophaalmachines- en compressorhal van de mijn van Eisden. Enerzijds stonden hier de machines die de liften in de mijnschachten aandreven. Ook werd in dit gebouw perslucht geproduceerd, wat tot 1950 de enige echt betrouwbare energiebron was voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. De machines op de foto zijn compressoren, die zorgden voor de productie van perslucht.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
480	De mijnen produceerden hun elektriciteit in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
481	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Het linkergedeelte, een hoger gebouw met uitgewerkte architectuur, was de machinekamer terwijl het langwerpige rechterstuk met hoge schouw het ketelhuis vormde. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd om stroom op te wekken. Opvallend is de mooie architecturale uitwerking van het linkergedeelte. Ook bij de andere mijngebouwen was dit vaak het geval. De mijngebouwen moesten immers het prestige van de mijn benadrukken.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
482	De Limburgse mijnen maakten hun elektriciteit in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, waarvan hier een gedeelte van het skelet wordt getoond, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Links is een deel van de grote schouw van het toekomstige ketelhuis te zien. In dit gebouw werd de stoom geproduceerd waarmee men elektriciteit genereerde.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
483	De foto toont de elektrische centrale (1937) van de mijn van Eisden. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom. Deze centrale verving het eerste exemplaar dat dienst had gedaan tussen 1912 en 1937.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
484	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In 1930 werd deze afgebroken om plaats te ruimen voor een nieuwe centrale (ca. 1937). Het rechtse gedeelte, een hoger gebouw met uitgewerkte architectuur, was de machinekamer terwijl het langwerpige linkerstuk met hoge schouw het ketelhuis vormde. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd om stroom op te wekken in het rechter gedeelte. Opvallend is de mooie architecturale uitwerking van dit rechtse gedeelte. Ook bij de andere mijngebouwen was dit vaak het geval. De mijngebouwen moesten immers het prestige van de mijn benadrukken.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
485	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier op foto, werd gebouwd in 1911-1912. In het rechtergedeelte bevonden zich de generatoren die de elektriciteit opwekten. Dat gebeurde aan de hand van stoom die geproduceerd werd in het ketelhuis, het langgerekte linkergedeelte op de foto. Vanaf 1930 werd deze centrale vervangen een nieuwe centrale (ca. 1937).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
486	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden, hier in aanbouw op de foto, werd gebouwd in 1911-1912. Het linker gedeelte huisvestte de generatoren die de elektriciteit opwekten op basis van stoom. Het rechterstuk bevatte het ketelhuis waar die stoom gemaakt werd. In 1930 werd deze centrale vervangen door een nieuw exemplaar (1937).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

487	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief in een mijn galerij. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
488	Deze foto toont een gezelschap in mijnwerkerskledij en poserend bij een kolenwagen aan schacht II ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Rond hun nek dragen ze een mijnlamp. Helemaal links staat Oscar Seutin (directeur-gérant). Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), die de groep begeleidde.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
489	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap in mijnwerkerskledij bij een kolenwagen aan schacht II van de mijn van Eisden. Helemaal links staat Oscar Seutin (directeur-gerant). Centraal staat Joseph Verdeyen (directeur- ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
490	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren deze zes mensen in mijnwerkerskledij bij een kolenwagen. Helemaal links met bril staat Oscar Seutin (directeur-gerant). Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Zij begeleidten het mijnbezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
491	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren zes mensen in mijnwerkerskledij bij een kolenwagen. Helemaal links met bril staat Oscar Seutin (directeur-gerant). Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat zijn zoon Guy. Rechts daarvan staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Guy Seutin, Joseph Verdeyen.
492	Een gezelschap poseert op de trappen van het hoofdgebouw van de mijn van Eisden. Op de tweede rij links staan Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn. Op de laatste rij links staat Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond). Het meisje met de geruite rok vooraan links is Mimi Delwaide.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
493	Een gezelschap poseert op de trappen van het hoofdgebouw van de mijn van Eisden. Op de tweede rij rechts staan Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn. Op de laatste rij rechts staat Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond). Het meisje met de geruite rok vooraan rechts is Mimi Delwaide.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
494	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. In het midden staat, op de tweede rij, staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
495	Deze afbeelding toont een grondplan (schaal 1 op 200) van de ophaalmachine- en persluchtthal van de mijn van Eisden. Het gebouw bevond zich tegen de schachtbokken. Links en rechtsboven in het gebouw staan de ophaalmachines, twee voor elke schachtbok. Hiemee werden de liften in de schachten aangedreven. Centraal staan de perslucht machines. Die perslucht was tot na de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
496	Deze foto toont graafwerken voor de bouw van de kaaimuur van de kolenhaven van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
497	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mannen in mijnwerkerskledij bij een gebouw van de mijn. Op de eerste rij derde van links staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin, die deze bezoekers begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
498	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mannen in mijnwerkerskledij voor een gebouw van de mijn. Op de eerste rij derde van links staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin, die de groep begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
499	Deze foto toont een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan de hoofdburelen van de mijn van Eisden. Op de derde rij, in het midden met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal achteraan in het midden met hoed poseert Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Links van hem staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Rechts van Van Wymeersch staat ingenieur Legrand.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Legrand, Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen, Charles van Wymeersch.
500	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan de hoofdburelen van de mijn. Op de tweede rij helemaal links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen.
501	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan de hoofdburelen van de mijn. Op de derde rij, centraal met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Op de achterste rij in het midden met hoed staat Charles Van Wymeersch, hoofdingenieur bovengrond. Links van hem staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen, Charles Van Wymeersch.
502	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan de hoofdburelen van de mijn. Helemaal rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen.
503	Op deze afbeelding poseren mannen en vrouwen ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden en gekleed in mijnwerkerstenues aan de achterkant van de hoofdburelen van de mijn van Eisden. Rond hun nek dragen ze elk een mijnwerkerslamp.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
504	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. Helemaal links op de tweede rij staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen.

505	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. Derde van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen.
506	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren twee mannen in mijnwerkerskledij bij het hoofdgebouw van de mijn. Links staat de Eisdense mijnningénieur Walter Mondo.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo.
507	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. Tweede van links staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Uiterst rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
508	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze afbeelding twee vrouwen en een man in mijnwerkerskledij aan de achterkant van de hoofdburelen van de mijn.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
509	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren drie mannen in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. Centraal staat mijnningénieur Gerard Vandercam die het gezelschap begeleidde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gerard Vandercam.
510	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen, gekleed in mijnwerkerskleren, een jongen en een dame aan het hoofdgebouw van de mijn. Tweede van links staat de Eisdense mijnningénieur Walter Mondo, die het gezelschap begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo.
511	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden hier poseert een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn. Tweede van links staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur tussen 1929 en 1952. Uiterst rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Zij begeleidden het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
512	Zes mannen poseren, gekleed in een mijnwerkerstenuë, aan de hoofdburelen van de mijn van Eisden ter gelegenheid van een bezoek. Rond hun nek hangt een mijnwerkerslamp. Op de tweede rij rechts staat mogelijk minister P.W. Segers.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. P.W. Segers
513	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen aan het hoofdgebouw van de mijn. Helemaal rechts en gekleed in mijnwerkerskledij staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Hij begeleidde het gezelschap tijdens het bezoek. Derde van rechts staat mevr. Verdeyen, met voor haar haar dochters.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Joseph Verdeyen.
514	Drie dames en een heer poseren in mijnwerkerskledij aan het hoofdgebouw van de mijn van Eisden. Rechts staat Jean Bronchart (hoofdingénieur ondergrond), links van hem staat zijn vrouw.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
515	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze foto drie mannen gekleed in mijnwerkerskledij aan een van de schachten van de mijn. Twee van hen dragen ook een mijnwerkerslamp bij zich. Centraal staat mijnningénieur Walter Mondo.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo.
516	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij en poserend aan mijnschacht II. Centraal op de eerste rij, met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Helemaal links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
517	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan mijnschacht II. Helemaal rechts op de eerste staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Links op dezelfde rij staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de Helemaal rechts op de twee rij staat ingenieur Thys.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.
518	Deze foto toont een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij mijnschacht II ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Op de tweede rij, met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn van 1929-1952. Vierde van rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Helemaal rechts staat Jean Bronchart (hoofdingénieur ondergrond).	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 9 juni 2009. Jean Bronchart, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
519	Deze foto toont een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal links staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn van 1929-1952. Helemaal rechts staan Guy Seutin, zoon van de directeur.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin.
520	Deze foto toont een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal links staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn van 1929-1952. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin.
521	Deze foto toont een groep mensen gehuld in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Joseph Verdeyen.
522	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Op de tweede rij, met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Links van hem staat dhr. Thys, ingenieur van de mijn. Helemaal links staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2008. Oscar Seutin, Guy Seutin, Thys.

523	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de mijn. Helemaal rechts staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
524	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal links staat Legrand, ingenieur van de mijn. Tweede van links staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Legrand, Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
525	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Op de tweede rij, met bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Vierde van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Uiterst rechts staat Jean Bronchart, hoofdingenieur van de ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 9 juni 2009. Jean Bronchart, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
526	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze foto vier mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een gebouw van de mijn. Uiterst links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat ingenieur Gerard Vandercam.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Gerard Vandercam, Joseph Verdeyen.
527	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij mijnschacht II. Centraal staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn. Links staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin. Links van hem staat een dochter van Verdeyen. Ook rechts hurkt een dochter van Verdeyen. Rechts van Verdeyen staat mijningenieur Gerard Vandercam.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Guy Seutin, Gerard Vandercam, Joseph Verdeyen.
528	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze foto vier dames gekleed in mijnwerkerskleren aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. De twee uiterste juffrouwen zijn dochters van Joseph Verdeyen (directeur ondergrond in Eisden).	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
529	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de mijn van Eisden. Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal links staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat zijn zoon Guy.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
530	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep in mijnwerkerskledij getooide mensen aan schacht II van de mijn. Rond hun nek dragen ze een mijnwerkerslamp. Helemaal links staat technisch mijningenieur Legrand.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009.
531	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze foto vier mannen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal links staat technisch mijningenieur Legrand.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
532	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan schacht II van de mijn. Tweede van links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Centraal met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
533	Deze foto toont een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de mijn van Eisden. Tweede van links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Centraal met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
534	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep aan schacht II van de mijn. Uiterst rechts staat Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur ondergrond). Links staan Joseph Verdeyen (directeur ondergrond) en Oscar Seutin (directeur-gérant). Deze foto werd getrokken aan de achterkant van de machinezaal, aan schacht I.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
535	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Joseph Verdeyen.
536	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Centraal met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Links van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal links staat technisch mijningenieur Legrand.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Legrand, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
537	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen verkleed in mijnwerkerskledij aan schacht II van de mijn. Links met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts vooraan staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Achteraan links staat Guy Seutin, zoon van de directeur-gérant. Helemaal rechts staat mijningenieur Thys.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.

538	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Centraal met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Linksachter hem staat mijnningénieur Brouwez. Op de laatste rij helemaal links staat mijnningénieur Thys.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Brouwez, Guy Seutin, Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.
539	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren op deze foto drie vrouwen en een man gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II. Om hun nek dragen ze een mijnwerkerslamp. Rechtsachter staat mijnningénieur Walter Mondo die de bezoekers begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo.
540	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal links staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur-gérant. Twee van rechts staat technisch mijnningénieur Legrand.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Legrand, Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
541	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de mijn van Eisden. Uiterst links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat mijnningénieur Walter Mondo. Het meisje centraal zittend is de dochter van dhr. Dewoot (chef regie).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo, Joseph Verdeyen.
542	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Centraal met bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur tussen 1929 en 1952. Links van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Tweede van rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Helemaal links op de eerste rij staat mijnningénieur Legrand. Op de tweede rij helemaal links staat mijnningénieur Walter Mondo.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Legrand, Walter Mondo, Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
543	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij aan schacht II van de mijn. Helemaal links en uitzonderlijk zonder bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Rechtsachter hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
544	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de mijn van Eisden. Helemaal links en uitzonderlijk zonder bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Rechtsachter hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Zij begeleidde het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
545	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin. Hij begeleidde het gezelschap.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
546	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mensen gekleed in mijnwerkerskledij bij een installatie van de mijn. Van links naar rechts staan: Walter Mondo (mijnningénieur), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder) en Oscar Seutin (directeur-gérant in Eisden tussen 1929 en 1952).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Walter Mondo, Paul Nicou, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
547	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen op deze foto in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin, die het gezelschap begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
548	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Vierde van rechts staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Helemaal achteraan en nog net zichtbaar staat mijnningénieur Thys. Zij begeleidde het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.
549	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Vierde van rechts staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn. Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Helemaal achteraan, nog net zichtbaar, staat mijnningénieur Thys.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.

550	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen gekleed in mijnwerkerskledij bij schacht II van de mijn van Eisden. Van links naar rechts staan: Walter Mondo (ingenieur), Oscar Seutin (directeur-gérant), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder) en Joseph Verdeyen (directeur ondergrond) van de Eisdense mijn.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Walter Mondo, Paul Nicou, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
551	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren drie mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
552	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij bij een installatie van de persluchtcentrale van de mijn. Op de tweede rij centraal staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat mijningenieur Thys. Helemaal rechts staat zoon Guy Seutin.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Oscar Seutin, Guy Seutin, Thys.
553	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij bij een installatie van de persluchtcentrale aan schacht II. Op de tweede rij centraal staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur. Helemaal achteraan tweede van links staat ingenieur Thys. Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
554	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert dit gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II. Helemaal links staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Helemaal rechts staat zijn zoon Guy Seutin.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Guy Seutin.
555	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II. Tweede van rechts staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal links staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
556	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II. Tweede van rechts staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Rechts van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal link staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
557	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap van mannen en vrouwen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur-gérant van de mijn. Hij begeleidde de groep tijdens het bezoek.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
558	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier personen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn van Eisden. Uiterst links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn. Uiterst rechts staat mijningenieur Legrand.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Legrand, Joseph Verdeyen.
559	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Uiterst links staat Oscar Seutin (directeur-gérant). Hij was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Helemaal rechts staan zijn zoon Guy.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Guy Seutin.
560	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren twee dames en drie heren in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin. Hij begeleidde de bezoekers.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
561	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Drie van hen dragen een mijnwerkerslamp rond de nek. Tweede van rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin, die de bezoekers begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
562	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn van Eisden. Drie van hen dragen een mijnwerkerslamp rond de nek. Tweede van rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin, die het gezelschap begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
563	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap in mijnwerkerskledij bij een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn. Uiterst rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Joseph Verdeyen.

564	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren deze vier mannen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II van de mijn van Eisden. Van links naar rechts staan: Walter Mondo (afdelingsingenieur), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Paul Nicou (afgevaardigde van de beheerraad van de mijn) en Oscar Seutin (directeur-gérant).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Joseph Verdeyen, Paul Nicou en Oscar Seutin.
565	Deze foto toont een groep mannen gekleed in mijnwerkerskledij en poserend aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Helemaal links staat Walter Mondo (afdelingsingenieur). Op de tweede rij staat technisch ingenieur Legrand.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Legrand, Walter Mondo, Joseph Verdeyen.
566	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert dit gezelschap in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin. Hij begeleidde de groep.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Guy Seutin.
567	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een kolenwagen bij een installatie van de mijn van Eisden. Derde van links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal links, uitzonderlijk zonder bril, staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Tweede van rechts staat mijningenieur Thys. Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.
568	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een gezelschap gekleed in mijnwerkerskledij bij een kolenwagen aan schacht II van de mijn. Helemaal links en uitzonderlijk zonder bril staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Rechts van hem staat mijningenieur Thys. Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Oscar Seutin, Thys, Joseph Verdeyen.
569	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert dit gezelschap, gekleed in mijnwerkerskledij, bij een kolenwagen aan schacht II van de mijn van Eisden. Links staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Derde van links staat Oscar Seutin (directeur-gérant in Eisden van 1929 tot 1952).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
570	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden toont een gezelschap poserend bij een kolenwagen aan schacht II van de mijn. Derde van rechts staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Tweede van links staat Oscar Seutin (directeur-gérant). Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
571	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen in mijnwerkerskledij bij een kolenwagen aan schacht II van de mijn. Links staat Oscar Seutin, directeur-gérant in Eisden tussen 1929 en 1952. Achteraan centraal staat ingenieur Walter Mondo. Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Walter Mondo, Oscar Seutin.
572	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen waarvan de meesten gekleed zijn in mijnwerkerskledij aan schacht II van de mijn. Uiterst links staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Rechts van hem met hoed staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond) Centraal op de derde rij staat Oscar Seutin (directeur-gérant). Seutin was directeur in Eisden tussen 1929 en 1952. Op de derde rij helemaal rechts staat Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Zij begeleidten het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen, Raoul Willot.
573	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij in een gebouw gelegen tussen de twee schachtbokken van de mijn. Op de tweede rij helemaal rechts, uitzonderlijk zonder bril, staat Oscar Seutin, directeur-gérant van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van links op de eerste rij staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
574	Deze foto toont een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Tweede van links staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur tussen 1929 en 1952. Links van hem staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat ingenieur Walter Mondo.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Walter Mondo, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
575	Deze foto toont een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van hun bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal links staat Legrand, technisch ingenieur van de mijn. Tweede van links met bril staat directeur-gérant Oscar Seutin. Hij was directeur tussen 1929 en 1952. Derde van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Helemaal rechts staat Guy Seutin, zoon van de directeur.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 en 8 juni 2009. Legrand, Oscar Seutin, Guy Seutin, Joseph Verdeyen.
576	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij. Op de tweede rij, tweede van rechts staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Helemaal links staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. De borden op achtergrond tonen productiecijfers en bevonden zich in een gebouw tussen de twee schachten.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen..

577	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskleden. Op de tweede rij, derde van rechts staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Helemaal links in mijnwerkerstenue staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Deze foto werd getrokken in een gebouw tussen de twee schachten. Op de bordes op de achtergrond werden productiecijfers vermeld.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Oscar Seutin.
578	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert op deze foto een groep mensen gekleed in mijnwerkerskledij. Op de tweede rij helemaal rechts staat directeur-gérant Oscar Seutin. Seutin was directeur van de mijn tussen 1929 en 1952. Derde van links op de eerste rij is Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Het gezelschap staat in een gebouw tussen de twee schachten.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
579	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een groep mannen en vrouwen gekleed in mijnwerkerskledij voor een gebouw van de mijn. Centraal achteraan staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond van de mijn. Rechts van Verdeyen staat Jean Bronchart, hoofdingenieur ondergrond. Zij begeleidden het gezelschap tijdens het bezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Jean Bronchart, Joseph Verdeyen.
580	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert een gezelschap in mijnwerkerskledij bij een gebouw van de mijn van Eisden. Tweede van rechts staat Joseph Verdeyen, directeur ondergrond. Linksachter staat Guy Seutin, zoon van directeur-gérant Oscar Seutin.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Guy Seutin, Joseph Verdeyen.
581	Deze foto toont een groep personen gekleed in een mijnwerkerstenue en poserend in een gebouw van de mijn van Eisden ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal links staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Rechts van hem met hoed staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond). Centraal op de laatste rij staat Oscar Seutin (directeur-gerant in Eisden tussen 1929 en 1952). Rechtsachteraan staat Charles van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond). Zij begeleidden het mijnbezoek.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
582	Deze foto toont een groep personen in mijnwerkerskledij poserend bij een kolenwagen aan schacht II ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Helemaal links staat Oscar Seutin (directeur-gérant in Eisden van 1929 tot 1952). Helemaal rechts op de foto staat zijn zoon Guy.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Oscar Seutin, Guy Seutin.
583	Deze afbeelding toont een grondplan (schaal 1 op 200) van de ophaalmachine- en persluchthal van de mijn van Eisden. Het gebouw bevond zich tegen de schachtbokken. Links en rechtsboven in het gebouw staan de ophaalmachines, twee voor elke schachtbok. Hiemee werden de liften in de schachten aangedreven. Centraal staan de perslucht machines. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
584	Deze afbeelding toont een grondplan (schaal 1 op 200) van de ophaalmachine- en persluchthal van de mijn van Eisden. Het gebouw bevond zich tegen de schachtbokken. Links en rechtsboven in het gebouw staan de ophaalmachines, twee voor elke schachtbok. Hiemee werden de liften in de schachten aangedreven. Centraal staan de perslucht machines. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
585	Deze foto toont een grondplan (schaal 1 op 2000) van een aantal installaties en gebouwen van de mijn van Eisden. Helemaal onderaan liggen van links naar rechts de magazijnen en garages, het hoofdgebouw met riante tuin en de badzalen. Erboven ligt de ophaalmachine- en persluchthal. Links daarvan liggen een garage en een werkhuis. Boven het ophaalgebouw staan de schachtbokken die op hun beurt in verbinding staan met de kolenwasserij en -zeverij. Op deze kaart wordt de straat onder de mijngebouwen verkeerdelijk aangeduid als Koninginnelaan. Deze straat heet de Zetellaan.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
586	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Deze foto toont het grondplan van de steengangen van de mijn van Eisden op 700 meter diepte. Een steengang is een horizontale gang die vanaf de schacht vertrekt en de verschillende steenkoollagen aansnijdt. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
587	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Deze foto toont het grondplan van de steengangen van de mijn van Eisden op 700 meter diepte. Een steengang is een horizontale gang die vanaf de schacht vertrekt en de verschillende steenkoollagen aansnijdt. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
588	Deze foto toont het grondplan van het gebied waarin het mijnterrein en de tuinwijk van Eisden werden ingeplant. Helemaal rechts loopt de Zuid-Willemsvaart, waarlangs de kolenhaven van de mijn lag. Rechtsboven ligt het mijnterrein. Duidelijk zichtbaar zijn de elektrische centrale, de kolenwasserij en -zeverij, het hoofdgebouw en de magazijnen/werkhuisen. Naar links lopen de sporen van het kolenpark. Centraal ligt de tuinwijk van Eisden, tussen de Konginginnelaan, Louis Mercierlaan en Paul Lambertlaan. De tuinwijk ligt kort bij het mijnterrein zodat de mijnbazen het reilen en zeilen van de bewoners in de gaten kunnen houden. Links ervan loopt van boven naar onder de grens van de concessie. Ook aangeduid zijn de terril en de andere Maaslandse dorpen in de buurt (Lanklaar, Vucht en Mechelen).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

589	Deze onduidelijke foto toont het grondplan van werkhuizen van de mijn van Eisden. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerkzaamheden werden uitgevoerd voor de installaties van de mijn en de tuinwijken. De hier getoonde werkhuizen bevatten onder andere een gieterij, smidse, herstel- en montageplaats.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
590	Deze foto toont het grondplan van werkhuizen van de mijn van Eisden. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerkzaamheden werden uitgevoerd voor de installaties van de mijn en de tuinwijken. De hier getoonde werkhuizen bevatten een gieterij, smidse, herstel- en montageplaats, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
591	Deze foto toont het grondplan van werkhuizen van de mijn van Eisden. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerkzaamheden werden uitgevoerd voor de installaties van de mijn en de tuinwijken. De hier getoonde werkhuizen bevatten een gieterij, smidse, herstel- en montageplaats, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
592	Deze foto toont het grondplan van werkhuizen van de mijn van Eisden. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerkzaamheden werden uitgevoerd voor de installaties van de mijn en de tuinwijken. De hier getoonde werkhuizen bevatten een gieterij, smidse, herstel- en montageplaats, bureau's van de chef en onderchef, enz.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
593	Deze foto toont de grote ketels van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In deze ketels werd op basis van minderwaardige steenkool stoom geproduceerd. Hiermee werd in de centrale van de mijn elektriciteit gemaakt.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
594	Deze foto toont een grote laan afgezoomd met bomen die eindigt bij het hoofdgebouw, het zogenaamde kolenkasteel, van de mijn van Eisden. Herkenbaar zijn de contouren van schachtbok I (1921) boven de Koninginneschacht, zo genoemd naar aanleiding van het bezoek van koningin Elisabeth aan de mijn in 1922.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
595	Voor de komst van de mijnen bestonden de Limburgse Kempen uit eindeloze heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor de kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten en brachten er talrijke vakanties door. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra een mijnbedrijf neerstrijken.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
596	Op de foto is de Eisdense heide te zien. Linksachter op de foto zijn de contouren van een eerste boortoren te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
597	Voor de komst van de mijnen bestond de Limburgse Kempen vooral uit dorre heidevlakten. Het was een onontgonnen gebied. De mijnindustrie moest daarom in haar eigen noden voorzien. Ze bouwde zelf tuinwijken voor haar arbeiders. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen bijvoorbeeld directeurs- en ingenieurswoningen. De foto toont het Eisdense heidelandschap met op de achtergrond pas gebouwde tweewoonsten langs de Koninginnelaan (Eisden cité).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
598	Deze foto toont een Eisdens heidelandschap met tegen de achtergrond de contouren van mijnwerkerswoningen van de tuinwijk van Eisden-Mijn. De afbeelding toont goed hoe de mijn in een compleet desolaat gebied alle voorzieningen zelf moest opbouwen om haar werknemers fatsoenlijk te kunnen huisvesten. In oorsprong was er immers niets. Huizen, scholen, ziekenhuizen, kerken, winkels, nutsvoorzieningen,... werden door het mijnbedrijf neergezet. Voordelig was dat ze op die manier een structuur kon uitzetten die controle op het doen en laten van haar werknemers mogelijk maakte.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
599	De foto toont een heidevlakte met tegen de achtergrond voorbeelden van mijnwerkerswoningen in de tuinwijk van Eisden. Deze werd ten zuiden van het mijnterrein uitgebouwd vanaf 1911. Ook zijn de contouren te zien van de afdiepingstorens van de mijn. Hieronder werden de schachten gegraven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. De eerste afdiepingstoren van Eisden was voltooid in 1911.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
600	De mijnen bouwden voor hun werknemers eigen tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet langs de Kastanje- en Koninginnelaan. Zo ontstond de tuinwijk van Eisden. De foto toont de heidevlakte met tegen de achtergrond voorbeelden van dergelijke woningen in de tuinwijk van Eisden. Deze foto toont goed aan hoe in het desolate heidelandschap het mijnbedrijf vanaf nul haar eigen voorzieningen uitbouwde.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
601	Deze foto toont een Eisdens heidelandschap met tegen de achtergrond de contouren van de eerste mijnwerkerswoningen van de tuinwijk van Eisden-Mijn (ca 1912). De afbeelding toont goed hoe de mijn in een compleet desolaat gebied alle voorzieningen zelf moest opbouwen om haar werknemers fatsoenlijk te kunnen huisvesten. In oorsprong was er immers niets. Huizen, scholen, ziekenhuizen, kerken, winkels, nutsvoorzieningen,... werden door het mijnbedrijf gebouwd. Voordeel was dat ze op die manier een structuur kon uitzetten die controle op het doen en laten van haar werknemers mogelijk maakte.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

602	Deze foto toont een Eisdens heidelandschap met tegen de achtergrond de eerste mijnwerkerswoningen van de tuinwijk van Eisden-Mijn. De afbeelding toont goed hoe de mijn in een compleet desolaat gebied alle voorzieningen zelf moest opbouwen om haar werknemers fatsoenlijk te kunnen huisvesten. In oorsprong was er immers niets. Huizen, scholen, ziekenhuizen, kerken, winkels, nutsvoorzieningen,... werden door het mijnbedrijf opgetrokken. Voordelig was dat ze op die manier een structuur kon opzetten die controle op het doen en laten van haar werknemers mogelijk maakte.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
603	Deze foto toont een heidelandschap met zicht op Eisden-Mijn. Links liggen de oude burelen (1910-1912) van de mijn van Eisden, langs de Koninginnelaan. Op deze plek wilde men eerst de mijnzetel uitbouwen. Daarom kreeg ook de villa van de directeur-gérant hier zijn plek. Later werd gekozen voor het terrein aan de Zetellaan. Helemaal rechts is de 53 meter hoge toren van de St.-Barbarakerk (1936) te zien, gelegen in de tuinwijk van Eisden. Deze foto is getrokken na de Tweede Wereldoorlog, vanop de brug Eisden II.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
604	Deze foto toont een Eisdens heidelandschap. In de verte loopt een herder met zijn schapen. Hij kon toen nog niet vermoeden hoe drastisch dit landschap zou veranderen door de komst van de steenkoolmijnen.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
605	Voor de komst van de mijnen bestonden de Limburgse Kempen uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
606	De foto toont de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
607	Ook deze foto toont de Eisdense waar weldra de steenkoolindustrie zou verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
608	Voor de komst van de mijnen bestonden de Limburgse Kempen uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor de kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
609	Ook deze foto toont de Eisdense heide waar weldra een steenkoolindustrie zou worden uitgebouwd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
610	De Eisdense heide.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
611	De uitgestrekte Eisdense heide. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
612	Voor de komst van de mijnen bestonden Limburgse Kempen uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor de kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
613	Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen. Voor de komst van de mijnen bestonden de Limburgse Kempen uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor de kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
614	Op de foto is de Eisdense heide te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

615	Voor de komst van de mijnen bestond het Limburgse landschap uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch te verwaarlozen gebied dat moeilijk te bereiken was. De mensen leefden er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelden wat aardappelen en hoedden een paar koeien of varkens. Voor de bevolking vormde het heidelandschap elke dag een uitdaging. Voor de kunstenaars was dat helemaal anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal veranderen. Op de onduidelijke foto is de Eisdense heide te zien. Ook hier zou weldra steenkoolindustrie verschijnen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
616	Deze afbeelding toont de heren Timmersmans (links) en Vranken, chauffeurs van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
617	De foto toont het hart van het mijnterrein van Eisden. Centraal staan de twee schachtbokken met ontvangstgebouwen. De linker schachtbok (1921) staat boven de Koninginneschacht (zo genoemd na het bezoek van koningin Elisabeth in 1922). De rechter schachtbok dateert van 1926. In tegenstelling tot de metalen schachtbokken van de andere mijnen zijn deze opgetrokken in beton. Via de schachtbokken en ontvangstgebouwen werd het verkeer van personeel, materiaal en steenkool doorheen de mijnschacht geregeld. De gedolven steenkool bereikte hier de bovengrond en werd via de op de foto getoonde loopbrug (rechts) vervoerd naar de kolenwasserij, waar de steenkool werd gereinigd en gesorteerd. De linkse loopbrug verbond het ontvangstgebouw met de badzaal. Hier konden de mijnwerkers zich na hun dagtaak wassen en omkleden.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
618	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont een mooi voorbeeld hiervan. Te zien zijn de hoofdburelen van de mijn van Eisden. Dit gebouw met Franse tuin werd ook wel het kolenkasteel genoemd. Het neo-classicistisch gebouw (1932), gelegen langs de Zetellaan, verving de oude burelen langs de Koninginnelaan, de plek waar oorspronkelijk de mijnzetel zou geïnstalleerd worden. Het gebouw huisvestte de kantoren van de bedrijfsleiding en diverse administratieve diensten. Links van de burelen zijn een deel van de perslucht- en ophaalmachinehal (1920 en 1926) en schachtbok I (1921) te zien.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
619	Deze foto toont het hoofdgebouw van de mijn van Eisden, gelegen op de zuidkant van het mijnterrein tegen de Zetellaan. Het huisvestte de burelen van de mijn en lag tegen de badzaal. De gevel van het gebouw werd opgebouwd volgens een Vlaamse neorenaissancestijl. Net als de rest van de mijngebouwen moest het pand het prestige van de mijn uitstralen en aantonen hoe succesvol het mijnbedrijf was.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009. http://inventaris.vioe.be
620	Deze foto toont het hoofdmagazijn van de mijn van Eisden. Dit in 1912 opgetrokken gebouw werd achtereenvolgens gebruikt als paardestal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn. Rechts ervan is een houten afdiepingstoren te zien. Hieronder werd de toegang tot de steenkoollagen uitgegraven. Als dat werk achter de rug was, werd de toren vervangen door een schachtbok.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
621	Deze foto toont het hoofdmagazijn van de mijn van Eisden. Dit in 1912 opgetrokken gebouw werd achtereenvolgens gebruikt als paardestal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn. Het is een mooi uitgewerkt gebouwencomplex (neo-classicistische barokstijl) dat het prestige van de mijn mee in de verf moest zetten.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Het zwarte goud der Kempen.", M&L, nr. 7/6, november-december 1988.
622	Steenkoolafzetting in de grond wordt onderverdeeld in bundels. Elke bundel bevat een aantal steenkoollagen met een bepaalde steenkoolkwaliteit (aantal vluchtige bestanddelen). Het Kempische bekken is op die manier van boven naar onder ingedeeld in 5 bundels: Donderslag, Eikenberg, As, Genk en Beringen. De rijkste en best ontginbare bundel is Genk. Deze afbeelding toont een horizontale doorsnede van de concessies 'Sainte-Barbe' en 'Guillaume Lambert' op niveau 700. Hierop zijn de diverse aanwezige bundels aangegeven. De verticale lijnen tonen ook de breuklijnen die de <u>verzakkingsplaats van de bundels aangeven.</u>	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
623	Steenkoolafzetting in de grond wordt onderverdeeld in bundels. Elke bundel bevat een aantal steenkoollagen met een bepaalde steenkoolkwaliteit (aantal vluchtige bestanddelen). Het Kempische bekken is op die manier van boven naar onder ingedeeld in 5 bundels: Donderslag, Eikenberg, As, Genk en Beringen. De rijkste en best ontginbare bundel is Genk. Deze afbeelding toont een horizontale doorsnede van de concessies 'Sainte-Barbe' en 'Guillaume Lambert'. Hierop zijn de breuklijnen die de verzakkingsplaats van de bundels aangeven met verticale lijnen aangeduid. Ook toont het <u>plan een overzicht van de ondergrondse werken in Eisden.</u>	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
624	Steenkoolafzetting in de grond wordt onderverdeeld in bundels. Elke bundel bevat een aantal steenkoollagen met een bepaalde steenkoolkwaliteit (aantal vluchtige bestanddelen). Het Kempische bekken is op die manier van boven naar onder ingedeeld in 5 bundels: Donderslag, Eikenberg, As, Genk en Beringen. De rijkste en best ontginbare bundel is Genk. Deze afbeelding toont een horizontale doorsnede van de concessies 'Sainte-Barbe' en 'Guillaume Lambert'. Hierop zijn de breuklijnen die de verzakkingsplaats van de bundels aangeven met verticale lijnen aangeduid. Ook toont het <u>plan een overzicht van de ondergrondse werken in Eisden.</u>	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
625	Omdat woonvoorzieningen in de Limburgse Kempen ontbraken, bouwden de mijnen voor hun werknemers moderne tuinsteden. Bij die mijnarbeiders waren er heel wat allendaar mannen. Voor hen bouwde de mijn directie in de tuinsteden verschillende logementshuizen (pensions). Zo kon het mijnpatronaat deze mannen via huisregels controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. Dit soort hotels telde een aantal chambrettes (bed en tafel), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Deze foto toont hotellerie Frans de Droog-Bekaert (jaren 1920) uit de eerste cité van Eisden. Het gebouw bevat een aantal cottagesstijlelementen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

626	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling (nood aan industriële vetkool) tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Rechts tegen de horizon staat de toren van verkenningsboring nr. 76 in de Eisdense Kiezelduik, te midden van de heidevlakte.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
627	De foto toont het huis in de Koninginnelaan waarin Pierre Janssen (mijnwerker in de Eisdense ondergrond) van 1946 tot 1956 woonde. De voordeuren van deze blok liggen aan de zijkant. Duidelijk zichtbaar zijn het kenmerkende imitatievakwerk in de voorgevel en de ruitjesvensters. Dergelijke cottagestijlelementen werden veelvuldig gebruikt in de door de mijn opgetrokken woningen. De Koninginnelaan was een van de eerste straten waar huizen werden gebouwd. Het was een van de belangrijke lanen van de tuinwijk van Eisden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
628	De foto toont het huis van Sonnet (chef elektricien van de mijn) in de Casinostraat. Op de foto poseert de melkboer van de tuinwijk met ezel en melkkan. Deze woning maakte deel uit van de tuinwijk van Eisden, die vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein werd uitgebouwd. Dit huis is een voorbeeld van de mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) die versierd werden met cottage-elementen, zoals imitatievakwerk.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
629	Deze foto toont de in aanbouw zijnde kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf het begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel kon overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
630	Deze foto toont in aanbouw zijnde schakelkasten uit de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) van de mijn van Eisden. Het gebouw bood onderdak aan de elektrische ophaalmachines met Koepe-schijf. Met deze machines werden de liften aangedreven die personeel, steenkool en materiaal vervoerden in de mijnschacht. Deze hal bevond zich kort bij de schachtbok.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
631	Deze foto toont de in opbouw zijnde villa van de directeur-gerant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd langs de Koninginnelaan tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende decennia werd het gebouw aangepast en uitgebreid en zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
632	Deze foto toont de infirmerie van de mijn van Eisden, gelegen onder de badzaal van de mijn. Aan het bureau zit mijn dokter Faleys. Links staat dhr. Jackers (hoofdverpleegkundige) en rechts staat dhr. Meyers (verpleegkundige). Elke mijn had een infirmerie. Hier werd de gezondheid van mijnwerkers gecontroleerd en kregen gewonde mijnwerkers de eerste zorgen. Ook de revalidatie werd door het medisch personeel van de mijn verzorgd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
633	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Eisden (Maasmechelen) bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. De foto toont een ingenieurstweewoonst in aanbouw op de hoek van de Voedingsstraat en Casinostraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
634	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont een ingenieurstweewoonst in opbouw op de hoek van Voedingsstraat en Casinostraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
635	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van de mijnzetel de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een ingenieurstweewoonst op de hoek van de Voedingsstraat en Casinostraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

636	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een ingenieurstweewoonst op de hoek van de Voedingsstraat en Casinostraat. Rechts poseert de melkboer met ezel en kar.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
637	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1910 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een ingenieurstweewoonst op de hoek van Voedingsstraat en Casinostraat. Let op het <u>imitatievakwerk in de voorgevel</u> .	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
638	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijk. Ingenieurs kregen dus grotere huizen met een ruime tuin. Deze foto toont een ingenieurswoning in opbouw uit de tuinwijk van Eisden, gelegen langs de Kastanjelaan. In 1912-1913 zette de mijn gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Zo werd een begin gemaakt met de eerste tuinwijk van Eisden (1912-1929).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
639	Deze foto toont een ingenieurswoning in opbouw uit de tuinwijk van Eisden. Kenmerkend is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een weg waar veel volk passeerde van en naar de mijn en de Pauwengraaf (winkelstraat van Eisden).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
640	Deze foto toont een ingenieurswoning uit de tuinwijk van Eisden. Deze wijk werd uitgebouwd ten zuiden van het mijnterrein vanaf 1911. Kenmerkend voor de mijnwerkershuizen is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een weg waar veel volk passeerde van en naar de mijn en de Pauwengraaf (onafhankelijke winkelstraat van Eisden).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
641	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijken. Ingenieurs kregen bijvoorbeeld grotere huizen met een ruime tuin. In 1912-1913 zette de mijn van Eisden gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Zo werd een begin gemaakt met de eerste tuinwijk van Eisden (1911-1929). Deze foto toont een ingenieurswoning uit die tuinwijk. Kenmerkend is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een weg waar veel volk passeerde van en naar de mijn en de Pauwengraaf (winkelstraat van Eisden).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
642	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijken. Ingenieurs kregen bijvoorbeeld grotere huizen met een ruime tuin. In 1912-1913 zette de mijn van Eisden gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Zo werd een begin gemaakt met de eerste tuinwijk van Eisden (1912-1929). Deze foto toont een ingenieurswoning uit die tuinwijk. Kenmerkend is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een weg waar veel volk passeerde van en naar de mijn en de Pauwengraaf (winkelstraat van Eisden).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
643	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijken. Ingenieurs kregen bijvoorbeeld grotere huizen met een ruime tuin. In 1912-1913 zette de mijn van Eisden gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Zo werd een begin gemaakt met de eerste tuinwijk van Eisden (1912-1929). Deze foto toont een ingenieurswoning uit die tuinwijk. Kenmerkend is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een weg waar veel volk passeerde van en naar de mijn en de Pauwengraaf (winkelstraat van Eisden). In deze woonst werd tussen 1933-1940 een klooster ingericht. Erna werd het zoals gezegd bewoond door ingenieurs van de mijn.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

644	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijken. Ingenieurs kregen bijvoorbeeld grotere huizen met een ruime tuin. In 1912-1913 zette de mijn van Eisden gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Zo werd een begin gemaakt met de eerste tuinwijk van Eisden (1911-1929). Deze foto toont een ingenieurswoning uit die tuinwijk. Kenmerkend is het imitatievakwerk, een verwijzing naar de Engelse cottagestijl. Deze ingenieurswoningen waren gelegen langs de Kastanjelaan, een druk bewandelde weg naar de mijn en de Pauwengraaf (winkelstraat van Eisden).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
645	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) voorzien van verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de Voedingsstraat. In deze straat was oorspronkelijk ook een huis ingericht als winkel, vandaar de naam. Rechtsachter op de foto is een voorbeeld van een ingenieurswoning, gelegen langs de Kastanjelaan, te zien. Deze huizen waren groter en lagen op een ruimer perceel. Zo werd het onderscheid op de werkvloer doorgetrokken in de woningbouw.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
646	Deze foto toont een ingenieurswoning, voorzien van imitatievakwerk, uit de tuinwijk van Eisden. De hiërarchie die bestond op de mijn werd doorgetrokken in de tuinwijken. Ingenieurs kregen bijvoorbeeld grotere huizen met een ruime tuin. In 1912-1913 zette de mijn van Eisden gelijktijdig met de villa van de directeur-gerant een aantal ingenieurswoningen recht. Deze laan maakte deel uit van een moderne, naar Engels voorbeeld uitgebouwde tuinwijk (1912-1929). De mijnwerkers die van het treinstation naar hun werk liepen, passeerden deze ingenieurswoningen. Zo werden ze onrechtstreeks elke dag herinnert aan het prestige van de mijn.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
647	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. De foto toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Eisden met de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot na WO II van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijn gas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
648	Deze foto toont het interieur van het Kinderheil van Eisden tuinwijk, gehuisvest in het casino. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Het Kinderheil van Eisden was eerst gehuisvest in een aangepaste mijnwerkerswoning in de Marie-Joséstraat maar werd later verhuisd naar het casino.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
649	Op deze foto poseert Jan Jongen, toenmalig bediende op de mijn van Eisden. Hij was ook koster in de noodkerk van Eisden-Mijn. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij tevens secretaris van het voedselhulpcomité. Deze foto werd waarschijnlijk genomen in de Kapelstraat, waar hij woonde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Jan Jongen.
650	Dit is een overbelichte foto van Jan Maggen, chauffeur van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
651	Deze kaart geeft een overzicht van de maandelijkse delvingsvordering (uitgedrukt in meters) in de jaren 1934 en 1935 voor laag 7 van de Eisdense ondergrond. Op die manier kon men zien hoe snel kolen gedolven werden en dus de pijler evolueerde.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
652	Deze kaart geeft een overzicht van de maandelijkse delvingsvordering (uitgedrukt in meters) in de jaren 1934 en 1935 voor laag 7 van de ondergrond van de mijn van Eisden. Op die manier kon men zien hoe snel kolen gedolven werden en dus de pijler evolueerde. Van laag 7 worden onderaan de kaart ook nog een aantal maten en productiecijfers opgesomd.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
653	Voor de werknemers van het mijnbedrijf werden een aantal sociale voorzieningen uitgewerkt. Een ervan waren de gratis steenkolen. In 1920 werd beslist dat elke mijnwerker recht had op ongeveer 4.200 kg kolen per jaar. Aan dit voordeel waren wel beperkingen verbonden. Alleen gezinshoofden kwamen ervoor in aanmerking, per dag afwezigheid werd 10 kg afgetrokken, enz. Een speciale dienst verdeelde de kolen. De hoeveelheid en kwaliteit van de kolen verschilde naargelang de hiërarchie in de mijn. Ingenieurs en bedienden kregen meer en betere kolen. Deze foto toont voorbeelden van een kaart waarmee iemand gratis kolen kon krijgen bij de mijn van Eisden. De kaart bevat een aantal gegevens, waaronder datum van afgifte, de hoeveelheid kilo waarop men recht had en de vingerafdruk van de linkerduim van eigenaar van de kaart.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
654	Deze foto toont een kaart waarop de concessiegebieden worden aangeduid voor het Kempisch en Nederlands-Limburgse steenkoolbekken.	
655	Voor de werknemers van het mijnbedrijf werden een aantal sociale voorzieningen geïnstalleerd. Een ervan waren de gratis steenkolen. In 1920 werd beslist dat elke mijnwerker recht had op ongeveer 4.200 kg steenkolen per jaar. Aan dit voordeel waren wel beperkingen verbonden. Alleen gezinshoofden kwamen ervoor in aanmerking, per dag afwezigheid werd 10 kg afgetrokken, enz. Een speciale dienst verdeelde de kolen. De hoeveelheid en kwaliteit van de kolen verschilde naargelang de hiërarchie in de mijn. Ingenieurs en bedienden kregen meer en betere kolen. Deze foto toont kaarten waarmee mijnwerkers gratis steenkolen konden krijgen. De kaart bevatte allerlei gegevens over de eigenaar: stamnummer, vingerafdruk van de linkerduim, enz.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.

656	Op deze foto poseren kaderleden van de mijn van Eisden voor het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd. Rechts met bril staat directeur-gerant Oscar Seutin. Achteraan in het midden staan Joseph Verdeyen (links, hoofdingenieur ondergrond) en Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond)	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
657	<p>Deze foto toont de kaderoven waar de ijzeren kaders van het Toussaint-Heintzmannraam uit de mijngangen hersteld werden. Dit ondersteuningssysteem voor mijngangen was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Wat betreft het Rijksarchief en de "Toussaint-Heintzmannramen" Ik heb aan het "Steenfront" gewerkt en deze ramen geplaatst op exact 60 cm. van elkaar. Wij maakten gebruik van 4 "Afstandhouders" en plaatsten er twee boven aan de "Kap" en een links en rechts aan de "Staanders". Een afstandhouder bestond uit een ronde buis met aan een uiteinde een platte voorgevormde plaat die om het raam paste. Deze afstandstandhouders bevestigde men met bouten die aan een uiteinde schroefdraad had om een moer op te draaien en het andere eind was half rond gebogen om achter het raam te haken. Deze afstandhouders zorgden voor een verbinding met het volgend raam en door ze aan elkaar te koppelen, bleef het raamwerk mooi parallel in de rij staan. De morgen- en de middagpost plaatsten elk 3 volledige ramen. Dus iedere post maakte 1,80 m. vooruitgang. Voor iedere betaaldag kwamen de mijnmeters de totale vooruitgang meten. Deze moest naargelang het aantal gewerkte dagen x 3,60 m. bedragen.</p> <p>10 werkdagen x 3,60 m. = 36 m. Bereikte men dit niet verloren ze hun premie. Ik meen mij te herinneren voor de jaren 80 dat een dagloon 2.800 BEF was voor een steenhouwer en als zij hun premie haalde dit 3.600 BEF was. Een verschil van 800 BEF per dag, naargelang het aantal dagen werkdagen kon dat bedrag ca. 8.000 BEF bedragen over een loonperiode. Je kan je wel voorstellen dat deze mensen hun boterhammen wegsmeden en niet aten als het werk niet wilde vlotten. Er werd dan geen pauze genomen. Als je dan het geluk had, dat er een goede opzichter in de galerij was, kon je in moeilijke omstandigheden op flink wat hulp rekenen van deze opzichter. Bedoeling was ook het teveel aan vrije ruimte achter de kaders op te vullen om de stabiliteit te verhogen, maar hier kwam meestal niet veel meer van terecht wegens tijdsgebrek. Achter de staanders plaatsten men hout en steenslag ter opvulling. Op de kappen legden men indien ter beschikking, planken (samellen) of rondhout (wade) Zo dicht mogelijk tegen elkaar om achteraf steen val te voorkomen tussen de ramen.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
658	Deze foto toont de kiezelwasserij van de grindwinning van de mijn van Eisden. Deze grindwinning was gelegen tussen de Koninginnelaan, de Kolenmijn Limburg-Maaslaan en Heufkensweg. Linksachter zijn huizen te zien van de Eisdense tuinwijk.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
659	Deze foto toont de kiezelwasserij van de grindwinning van de mijn van Eisden. Deze grindwinning was gelegen tussen de Koninginnelaan, de Kolenmijn Limburg-Maaslaan en Heufkensweg. Linksachter zijn huizen te zien van de Eisdense tuinwijk.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
660	Deze foto toont de kiezelwasserij van de grindwinning van de mijn van Eisden. Deze grindwinning was gelegen tussen de Koninginnelaan, de Kolenmijn Limburg-Maaslaan en Heufkensweg. Linksachter zijn huizen te zien van de Eisdense tuinwijk.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
661	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Deze foto toont mogelijk de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart (1826). De Eisdense kolenhaven dateert reeds van 1911. Eisden beschikte vanaf haar begin over een laadkade, die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met een portaalkraan, zoals hier getoond op de foto.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
662	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Deze foto toont mogelijk de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart (1826). De Eisdense kolenhaven dateert reeds van 1911. Eisden beschikte vanaf haar begin over een laadkade, die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met een portaalkraan, zoals hier getoond op de foto.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
663	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Eisden en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel kon overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met een kraan, zoals hier getoond op de foto.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
664	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen (zie foto). Op de achtergrond is de tweede elektrische centrale (1937) van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

665	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen (zie foto). Op de achtergrond is de tweede elektrische centrale (1937) van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
666	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen (voorbeeld zie foto). Op de achtergrond is de elektrische centrale van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
667	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen, waarvan hier twee voorbeelden getoond worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
668	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Eisden en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze beschadigde foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
669	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Zolder en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
670	De foto toont de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn van Eisden. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd naar aard en grootte. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagens geladen werden om verder vervoerd te worden. Het gebouw rechts is de schlammindikker (DORR-indikker).	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
671	Deze foto toont de Koninginnelaan, van de Rijksweg naar de mijn van Eisden. In de uitbouw van de tuinwijk zou deze laan, zo genoemd na het bezoek van koningin Elisabeth aan de mijn in 1922, een centrale rol spelen. De villa van de directeur-gérant, de eerste burelen, een groot park, een zwembad, enz. zouden hier hun plaats krijgen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
672	Deze foto toont de langgerekte ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) van de mijn van Eisden. Het gebouw bood onderdak aan de elektrische ophaalmachines met Koepe-schijf (centraal op de foto). Met deze machines werden de liften aangedreven die personeel, steenkool en materiaal vervoerden in de mijnschacht. Deze hal bevond zich kort bij de schachtbok.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
673	Op deze foto poseren de leden van de beheerraad van de mijn van Eisden op de trappen van het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij v.l.n.r.: graaf Capelle (beheerder), baron de Posson (beheerder), Etienne Perilhou (beheerder), Georges Perbal (beheerder), Maurice Ferry (beheerder), Ivan Orban (beheerder), Julien Thiriez (beheerder), Jean Nyssens (beheerder) en Auguste Salmon (beheerder). Op de tweede rij v.l.n.r.: Oscar Seutin (directeur-gérant), onbekend, Philippe le Hodey (beheerder), onbekend, onbekend en Jacques Lambert (secretaris). Op de derde rij v.l.v.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Guy Seutin, onbekend, Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond), Julien Hoeven (hoofd aankoop), Auguste Brouwez (afdelingsingenieur) en onbekend. Op de vierde rij v.l.n.r.: Lauwers (hoofd verkoop), Louis Roekaerts (secretaris-generaal), Armand Bastin (hoofd boekhouding), onbekend en onbekend.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2006. graaf Capell, baron de Posson, Etienne Perilhou, Georges Perbal, Maurice Ferry, Ivan Orban (beheerder), Julien Thiriez, Jean Nyssens, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Philippe le Hodey, Charles Van Wymeersch, Joseph Verdeyen, Raoul Willot, Guy Seutin, Jean Bronchart, Edmond Lauwers, Louis Roekaerts, Armand Bastin, Jacques Lambert

674	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij v.l.v.r.: Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Oscar Seutin (directeur-gérant), Paul Nicou (afgevaardigde), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Walter Mondo (hoofdingenieur ondergrond) en dhr. Madenspacher (hoofd laboratorium). Op de tweede rij v.l.v.r.: Charles Renson (hoofdingenieur ondergrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), onbekend, Armand Bastin (hoofd boekhouding) en Philipp le Hodey (beheerder). Op de laatste rij: Louis Roekaerts (secretaris) en onbekend.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen, Oscar Seutin, Paul Nicou, Charles Van Wymeersch, Walter Mondo, Etienne Perilhou, Raoul Willot, Armand Bastin, Philipp le Hodey, Louis Roekaerts en Charles Renson.
675	Op deze foto poseren de leden van de beheerraad van de mijn van Eisden op de trappen van het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij v.l.n.r.: graaf Capelle (beheerder), baron de Posson (beheerder), Etienne Perilhou (beheerder), Georges Perbal (beheerder), Maurice Ferry (beheerder), Ivan Orban (beheerder), Julien Thiriez (beheerder), Jean Nyssens (beheerder) en Auguste Salmon (beheerder). Op de tweede rij v.l.n.r.: Oscar Seutin (directeur-gérant), onbekend, Philippe le Hodey (beheerder), onbekend, onbekend en Jacques Lambert (secretaris). Op de derde rij v.l.v.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Guy Seutin, onbekend, Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond), Julien Hoeven (hoofd aankoop), Auguste Brouwez (afdelingsingenieur) en onbekend. Op de vierde rij v.l.n.r.: Lauwers (hoofd verkoop), Louis Roekaerts (secretaris-generaal), Armand Bastin (hoofd boekhouding), onbekend en onbekend.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2009. Graaf Capell, baron de Posson, Etienne Perilhou, Georges Perbal, Maurice Ferry, Ivan Orban (beheerder), Julien Thiriez, Jean Nyssens, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Philippe le Hodey, Charles Van Wymeersch, Joseph Verdeyen, Raoul Willot, Guy Seutin, Jean Bronchart, Edmond Lauwers, Louis Roekaerts, Armand Bastin, Jacques Lambert
676	Deze foto toont leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden gekleed in mijnwerkerskledij en poserend aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. v.l.n.r. staan: Charles Renson (algemeen hoofdingenieur ondergrond), Jacques Lambert (secretaris beheerraad), Etienne Perilhou (beheerder), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Jean Nyssens (beheerder), Auguste Salmon (beheerder), Julien Thiriez (beheerder) en mogelijk Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Charles Renson, Jacques Lambert, Etienne Perilhou, Joseph Verdeyen, Jean Nyssens, Auguste Salmon, Julien Thiriez en Jean Bronchart (?)
677	Deze foto toont leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden gekleed in mijnwerkerskledij en poserend aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht II ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. v.l.n.r. staan: Walter Mondo (ingenieur), Charles Renson (algemeen hoofdingenieur ondergrond), Jacques Lambert (secretaris beheerraad), Etienne Perilhou (beheerder), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Jean Nyssens (beheerder), Auguste Salmon (beheerder) en Julien Thiriez (beheerder).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Walter Mondo, Charles Renson, Jacques Lambert, Etienne Perilhou, Joseph Verdeyen, Jean Nyssens, Auguste Salmon, Julien Thiriez.
678	Op deze foto poseren de leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden voor het hoofdgebouw, het 'kolenkasteel' genoemd, van de mijn. Op de eerste rij v.l.n.r. staan: baron de Posson (beheerder), Ivan Orban (beheerder), Maurice Ferry (beheerder), Paul Lambert (president) en Etienne Perilhou (beheerder). Op de tweede rij (helemaal rechts): Julien Thiriez (beheerder) en Georges Perbal (beheerder). Op de derde rij v.l.n.r.: graaf Capelle (beheerder), onbekend, onbekend, Jean Nyssens (beheerder), Jacques Lambert (secretaris beheerraad) en Auguste Salmon (beheerder). Op de vierde rij: Oscar Seutin (directeur-gérant), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), onbekend, Phillipe le Hodey (beheerder), onbekend en baron Van Eetvelde (beheerder). Op de vijfde rij v.l.n.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Auguste Brouwez (afdelingsingenieur) en Jean Bronchart (hoofdingenieur ondergrond). Op de laatste rij v.l.v.r.: Julien Hoeven (hoofd aankoop), Guy Seutin, Romain Cappuyens (hoofdboekhouder), Louis Roekaerts (secretaris-generaal) en Edmond Lauwers (hoofd verkoop).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2009. Baron de Posson, Ivan Orban, Maurice Ferry, Paul Lambert, Etienne Perilhou, Julien Thiriez, Georges Perbal, graaf Capelle, Jean Nyssens, Jacques Lambert, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Raoul Willot, Phillipe le Hodey, baron Van Eetvelde, Charles Van Wymeersch, Joseph Verdeyen, Jean Bronchart, Louis Roekaerts, Guy Seutin, Julien Hoeven, Edmond Lauwers en Romain Cappuyens.
679	Op deze foto poseren leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden op de trappen van het hoofdgebouw van de mijn. Op de eerste rij staan v.l.v.r.: onbekend, Maurice Ferry (? beheerder), onbekend. Op de tweede rij v.l.n.r.: onbekend, onbekend, onbekend en Jacques Lambert (secretaris). Op de derde rij v.l.v.r.: Oscar Seutin (directeur-gérant), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond), Romain Cappuyens (hoofdboekhouder), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond) en Louis Roekaerts (secretaris-generaal).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei en 8 juni 2009. Jacques Lambert, Oscar Seutin, Raoul Willot, Joseph Verdeyen, Romain Cappuyens, Charles Van Wymeersch en Louis Roekaerts.
680	Op deze foto poseren de leden van de raad van beheer van Limburg-Maas voor het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd, van de mijn van Eisden. Op de eerste rij v.l.v.r.: baron de Posson (beheerder), onbekend, onbekend, Paul Lambert (president) en Etienne Perilhou (beheerder). Op de tweede rij v.l.v.r.: Julien Thiriez (beheerder) en Georges Perbal (beheerder). Op de derde rij v.l.v.r.: graaf Capelle (beheerder), onbekend, onbekend, Jean Nyssens (beheerder), Jacques Lambert (secretaris beheerraad) en Auguste Salmon (beheerder). Op de vierde rij v.l.n.r.: Oscar Seutin (directeur-gerant), Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond), onbekend, onbekend, onbekend en baron Van Eetvelde (beheerder). Op de volgende rij v.l.v.r.: Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond), Auguste Brouwez (afdelingsingenieur) en Jean Brochart hoofdingenieur ondergrond). Op de laatste rij v.l.v.r.: Julien Hoeven (hoofd aankoop) (hoofdingenieur ondergrond), Guy Seutin, Romain Cappuyens (hoofdboekhouder), Louis Roekaerts (secretaris-generaal) en Edmond Lauwers (hoofd verkoop).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Informatie Stichting Erfgoed Eisden, 16 oktober 2009. baron de Posson, Paul Lambert, Etienne Perilhou, Julien Thiriez, Georges Perbal, graaf Capelle, Jean Nyssens, Jacques Lambert, Auguste Salmon, Oscar Seutin, Raoul Willot, baron Van Eetvelde, Charles Van Wymeersch, Joseph Verdeyen, Auguste Brouwez, Jean Brochart, Julien Hoeven, Guy Seutin, Romain Cappuyens, Louis Roekaerts en Edmond Lauwers.
681	Op deze foto poseren de leden van de raad van bestuur van het mijnbedrijf Limburg-Maas voor het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd, van de mijn van Eisden. Links met bril staat directeur-gérant Oscar Seutin. Op de laatste rij staan v.l.v.r.: Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur), Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond), Romain Cappuyens (hoofdboekhouder), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond) en Louis Roekaerts (secretaris-generaal).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Raoul Willot, Joseph Verdeyen, Romain Cappuyens, Charles Van Wymeersch, Louis Roekaerts.

682	De foto toont de leesband van de kolenwasserij van de mijn van Eisden. Nadat de kolen via wagentjes en een lift bovengehaald waren, werden ze in de kolenwasserij gereinigd en gesorteerd naar aard en grootte. Aanvankelijk gebeurde dat sorteren manueel, meestal door leerjongens en in sommigen gevallen ook door vrouwen. Op de foto halen arbeiders stenen en mijnhout uit de brutkool. Naast de band staan ijzeren kuipen die eindigen in een lagergelegen verdieping. Het uitgesorteerde afval kwam hier via de kuip op een transportband terecht en werd zo naar de terril gevoerd. Later werd dit scheidingsproces gemechaniseerd om aan de hogere eisen van de cokesfabrieken en elektriciteitscentrales te voldoen. De gereinigde kolen werden na sortering op grootte en dikte in treinwagons geladen en weggevoerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
683	Deze foto toont de locomotiefhal van de mijn van Eisden. Hier werden locomotieven geparkeerd en hersteld. Dit gebouw lag op de westkant van het mijnterrein.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
684	Deze foto toont de locomotiefhal van de mijn van Eisden. In deze hal werden de locomotieven gestald en onderhouden. Het gebouw bevond zich op de westkant van het mijnterrein.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
685	Deze foto toont de locomotiefhal van de mijn van Eisden. In deze hal werden de locomotieven gestald en onderhouden. Het gebouw bevond zich op de westkant van het mijnterrein.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
686	Deze foto toont het logementshuis aan de Paul Lambertlaan nr. 34 in de tuinwijk van Eisden. Het werd in 1946 gebouwd als onderkomen voor de alleenstaande nieuwe Italiaanse arbeiders. Het gebouw heet in de volksmond nog steeds "de Italiaanse kantien". In dergelijke logementshuizen waren slaapkamers, een eetzaal, een wasruimte en een café ingericht voor de kostgangers. Naargelang de nood aan onderkomens werden per kamer tot vier mannen ondergebracht. De door de mijnmaatschappij aangestelde uitbaters beschikten over eigen woonruimten en een grote keuken, waar de maaltijden voor de kostgangers bereid werden. Het "kostgeld" werd van de mannen hun loon afgehouden. logementshuizen werden steeds in de nabijheid van de koolmijn ingericht. In geval van nood kon men deze mannen ook buiten de voorziene posten oproepen.	Informatie Jan Kohlbacher.
687	Deze foto toont het logementshuis aan de Paul Lambertlaan nr. 34 in de tuinwijk van Eisden. Het werd in 1946 gebouwd als onderkomen voor de alleenstaande nieuwe Italiaanse arbeiders. Het gebouw heet in de volksmond nog steeds 'de Italiaanse kantien'. In dergelijke logementshuizen waren slaapkamers, een eetzaal, een wasruimte en een café ingericht voor de kostgangers. Naargelang de nood aan onderkomens werden per kamer tot vier mannen ondergebracht. De door de mijnmaatschappij aangestelde uitbaters beschikten over eigen woonruimten en een grote keuken, waar de maaltijden voor de kostgangers bereid werden. Het 'kostgeld' werd van de mannen hun loon afgehouden. logementshuizen werden steeds in de nabijheid van de koolmijn ingericht. In geval van nood kon men deze mannen ook buiten de voorziene posten oproepen.	Informatie Jan Kohlbacher.
688	Deze foto toont een logementshuis in opbouw langs de Paul Lambertlaan in de tuinwijk van Eisden (Maasmechelen). Dit soort hotels telde een aantal chambrettes (tafel en bed), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Ze werden ingericht voor alleenstaande mijnwerkers via een aantal huisregels probeerde de mijn ervoorte zorgen dat deze werknemers elke ochtend fris voor de dag kwamen om te werken en hun vrije tijd nuttig besteedden	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
689	Deze foto toont de loopbrug die de verbinding maakte tussen de ontvangstgebouwen van de schachtbokken (skelet rechts met boogdak), de badzaal en de kolenwasserij van de mijn van Eisden.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
690	Deze foto toont een machine uit de afdiepingstoren van de mijn van Eisden. Onder die houten toren werd de schacht gegraven die toegang moest tot de steenkoollagen. Was dat gebeurd, dan werd de toren vervangen door een schachtbok en kon de steenkoolontginning beginnen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
691	Om steenkool uit de ondergrond te halen, moest het mijnbedrijf eerst een schacht graven. Maar in het Limburgse heidelandschap was dat niet simpel. De grond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Een oplossing hiervoor bood het bevroren van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20°C. Dat werd via buizen door de ondergrond rond de te graven schacht gestuurd. Die bevroor zodoende helemaal en kon makkelijk afgegraven worden. De foto toont de machines van de vriesinstallatie van de mijn van Eisden. Deze installatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens. Rechts staan de elektromotoren die de machines aandreven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
692	De foto toont het magazijn voor schachtbenodigdheden. Rechts ligt bijvoorbeeld een schachtwiel. Een spoor liep door het magazijn en aan het plafond hing een laadbrug, wat het vervoer van de zware objecten vergemakkelijkte.	www.mijnerfgoed.be
693	Mannen en vrouwen poseren in mijnwerkerskledij ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden. Centraal op de tweede rij staat Joseph Verdeyen, directeur van de ondergrond, die de bezoekers begeleidde.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen.
694	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseert gezelschap, waarvan enkelen gekleed in mijnwerkerskledij. Centraal achteraan staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Links zit de zoon van dhr. Dewoot (diensthoofd regie). Rechts van hem staat dochter Dewoot. Madame Dewoot-de Trickx draagt het witte kleed. Helemaal achteraan staat nog een zoon Dewoot. Rechts van hem staat afdelingsingenieur Walter Mondo.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Dewoot, Walter Mondo, Joseph Verdeyen.

695	Op deze foto poseren medewerkers van de mijn van Eisden met directeur-gérant Oscar Seutin (links met bril) op de trappen van het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd, van de mijn. Helemaal bovenaan staan Raoul Willot (l., algemeen hoofdingenieur bovengrond) en Joseph Verdeyen (hoofdingenieur ondergrond).	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
696	Deze foto toont metaalwerk dat onderdeel uitmaakt van een installatie, mogelijk van de mijn van Eisden. De plaats of functie ervan is onbekend.	
697	Op deze foto poseren een aantal leden van de raad van beheer van de mijn van Eisden aan het hoofdgebouw van de mijn langs de Zetellaan. Van links naar rechts staan: Oscar Seutin (directeur-gérant), Joseph Verdeyen (directeur ondergrond), Paul Nicou (afgevaardigd beheerder), Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond), Louis Roekaerts (secretaris-generaal) en Armand Bastin (hoofd boekhouding).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin, Joseph Verdeyen, Paul Nicou, Charles Van Wymeersch, Louis Roekaerts en Armand Bastin.
698	De foto toont een detail van mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
699	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang met pompeninstallatie. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Op de foto is een pompenzaal te zien. Via deze pompen werd mijnwater uit de ondergrond naar boven gepompt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. www.mijnergoed.be
700	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de mijnsteengang op 700 meter. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Op de foto staan geladen wagentjes klaar om met de lift naar de oppervlakte vervoerd te worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
701	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang. Een steengang is een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrekt en de verschillende steenkoollagen aansnijdt. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Op de vloer lopen treinsporen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
702	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden in de aanvangsfase. Nadat de juiste locatie voor het plaatsen van de mijnzetel was gekozen, werd begonnen met het graven van de mijnschachten. Dat gebeurde onder een houten afdiepingstoren. Daarvan zijn er twee voorbeelden te zien op deze foto. Het gebouw links van de torens is de vrieshal. Vooraan zijn arbeiders bezig met het aanleggen van een smalspoor. De treinen die erop zouden rijden, werden gebruikt voor aanvoer van materiaal en arbeiders.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
703	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden in haar aanvangsfase. Nadat men op basis van boringen had bepaald waar de mijnzetel werd geïnstalleerd, begon het opbouwen van de eerste installaties. Op de foto is rechts de houten afdiepingstoren te zien. Hier onder werd de mijnschacht uitgegraven tot aan de kolenlagen. Als dat werk achter de rug was, werd de toren vervangen door een schachtbok. Het terrein had al een spoorweg zodat materiaal en arbeiders vlot konden worden aangevoerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
704	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden in haar aanvangsfase. Opvallend zijn de twee houten afdiepingstorens. De oudste werd gebouwd in 1911. Hieronder werden de mijnschachten uitgegraven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit graafwerk voorbij was, werden de torens afgebroken en vervangen door schachtbokken. Het gebouw rechts bevatte waarschijnlijk de voorlopige stoomketels en de vriesinstallatie.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
705	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden in haar aanvangsfase. Links is een deel van de houten afdiepingstoren te zien. Onder deze toren werd de mijnschacht uitgegraven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Wanneer dit werk afgerond was, werd de toren afgebroken en vervangen door een schachtbok. Rechts van de toren is een gedeelte van de schouw te zien van de eerste elektrische centrale van de mijn (1911-1912). Het gebouw rechts is mogelijk de vrieshal.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
706	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden in haar aanvangsfase. Het gebouw links is een van de ophaalmachinegebouwen in aanbouw. Dit huisvestte de machines waarmee de liften in de schacht aangedreven werden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
707	Deze compleet onderbelichte foto toont het mijnterrein van Eisden in opbouw. Helemaal rechts zijn de contouren te zien van een afdiepingstoren. Hieronder werd de schacht die toegang moest bieden tot de steenkoollagen uitgegraven. Als dat werk af was, werd de toren vervangen door een schachtbok.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
708	Deze beschadigde foto toont het mijnterrein van Eisden langs de Zetellaan. Helemaal links ligt een gebouwencomplex uit 1912 dat achtereenvolgens gebruikt werd als paardenstal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn. Daarlangs staan de twee schachtbokken (1926 en 1920) met ervoor de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926). Deze installaties regelde het verkeer van personeel, steenkool en materiaal in de mijnschacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
709	Deze beschadigde foto toont het mijnterrein van Eisden langs de Zetellaan. Helemaal links ligt een gebouwencomplex uit 1912 dat achtereenvolgens gebruikt werd als paardenstal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn. Daarlangs staan de twee schachtbokken (1926 en 1920) met ervoor de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926). Deze installaties regelde het verkeer van personeel, steenkool en materiaal in de mijnschacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

710	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden vanaf de noordkant in haar aanvangsfase. Links ligt de eerste elektrische centrale van de mijn (1911-1912). Hier werd op basis van stoom de elektriciteit voor de mijn geproduceerd. Rechts liggen de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de mijnschachten uitgegraven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk geklaard was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Tussen de twee afdiepingstorens is de schouw van de voorlopige elektrische centrale te zien. Het gebouw links van de afdieptorens is de vrieshal.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
711	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden vanaf de zuidkant. Links ligt een gebouwencomplex uit 1912 dat achtereenvolgens gebruikt als paardestal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn. Daarlangs staan de twee schachtbokken (1926 en 1920) met ervoor de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926). Deze installaties regelde het verkeer van personeel, steenkool en materiaal in de mijnschachten. Rechts daarvan is de schouw te zien van de elektrische centrale (1911-1912) van de mijn. Hier werd de elektriciteitsvoorziening van de mijn en tuinwijken verzorgd.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
712	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden, vanaf de zuidkant. Centraal staan een deel van de ophaalmachine- en persluchthal (1920). Hier bevonden zich enerzijds de machines die de liften in de mijnschacht aandreven. Anderzijds produceerden een aantal machines in dit gebouw perslucht, wat tot 1950 de enige veilige energievoorziening was voor de ondergrond. Links van de hal prijkt schachtbok I (1921) boven de koninginnenschacht (zo genoemd na het bezoek van koningin Elisabeth in 1922). De schachtbok regelde samen met de ophaalmachines en het losvloergebouw het verkeer van personeel, materiaal en steenkool via de mijnschacht.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
713	Deze foto toont het mijnterrein van Eisden vanaf de zuidwestkant. Helemaal links zijn de gevel en schouw van de eerste elektrisch centrale (1911-1912) te zien. Hier werd de elektriciteitsvoorziening van de mijn verzorgd. Rechts ervan staat een houten afdiepingstoren. Hier onder werd mijnschacht II uitgegraven. Als dat werk af was, werd de toren vervangen door een schachtbok (1926). Rechts ervan staan schachtbok I (1921) boven de koninginneschacht (zo genoemd na het bezoek van koningin Elisabeth in 1922). Tussen de toren en schachtbok is een loopbrug in opbouw te zien. Rechts daarvan staan de ophaalmachine- en persluchthal en een locomotiefloods.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
714	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van de mijnzetel de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont een mijnwerkersgezin dat poseert voor haar woonst in de tuinwijk van Eisden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
715	De foto toont mijnwerkerstweewoonsten gelegen langs de Voedingsstraat in de tuinwijk van Eisden. De bomen zijn nog maar net aangeplant.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
716	Mijnwerkerswoning (tweewoonst) uit de tuinwijk van Eisden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991.
717	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité. De foto toont voorbeelden van mijnwerkerswoningen (tweewoonsten) gelegen op de hoek van de Kapelstraat en de Eikenlaan. Kenmerkend is de variërende gevelopbouw en inplanting op het perceel. Met die ingrepen wilden de wijkontwikkelaars een gevoel van eentonigheid doorbreken.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
718	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. Deze foto toont mijnwerkerswoningen gelegen aan de Kersenlaan in de tuinwijk van de mijn van Eisden. Het huis links van de boog is van mijn grootouders Luscicki-Maj+ een zoon Zennon leeft er nog steeds.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Stolym Michel.
719	De foto toont voorbeelden van mijnwerkerswoningen gelegen in de Casinostraat in de tuinwijk van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

720	In Eisden (Maasmechelen) bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 ten zuiden van de mijnzetel de eerste citéhuizen. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen gelegen in de Casinostraat. Deze werden gebouwd na 1921. De rechterzijde van de straat werd al eerder volgebouwd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
721	Omdat er in de Limburgse Kempen geen woonvoorzieningen waren, bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 zelf tuinvijken. Ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein werden toen de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een op Engels voorbeeld geïnspireerde cité. Die inspiratie blijkt onder andere uit het imitatiewerkvakwerk onder de nok van het dak. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de Kapelstraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
722	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1910 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond een tuinvijk, waarvan de woningen (vooral tweewoonsten) afwisselend meer en minder naar achter geschoven lagen en een variërende gevelopbouw hadden. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen in de Kapelstraat. Rechtsachter op de foto zijn ook ingenieurswoningen te zien. Zij waren groter en lagen op ruimere percelen.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
723	De foto toont voorbeelden van mijnwerkerswoningen in de Casinostraat in Eisden tuinvijk. Het huis helemaal rechts (nr. 4) was de eerste bewoonde woning uit 1911. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen werden gebouwd. De huizen lagen verschillend ingeplant en hadden een variërende gevelopbouw om eentonigheid te voorkomen.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
724	De foto toont voorbeelden van mijnwerkerswoningen langs de Koninginnelaan in de tuinvijk van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
725	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. In Eisden (Maasmechelen) bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. De foto toont voorbeelden van dergelijke mijnwerkerswoningen uit de Casinostraat. Het huis rechts was de eerste woning gebouwd (1911).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
726	Deze foto toont moeders, kinderen en verpleegsters van het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinvijk, toen gelegen in de Marie-Joséstraat. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
727	Deze foto toont personeel van het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinvijk, poserend met ouders en hun kinderen. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Op de foto wordt een kind onderzocht. Mijndokters Faleys (rechts) en Dexters (links met baby) en zuster Dorothé schrijven de nodige gegevens op zodat de vooruitgang van het kind gevolgd kan worden. Vroedvrouw Trips kijkt mee. Aanvankelijk was het kinderheil gehuisvest in een aangepast mijnwerkershuis in de Marie-Joséstraat, maar verhuisde erna naar een eigen gebouw.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Dexters, Dorothé, Faleys, Trips.
728	Deze foto toont verpleegsters van het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinvijk, die poseren met ouders en hun kinderen. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Aanvankelijk was het kinderheil gehuisvest in een aangepast mijnwerkershuis in de Marie-Joséstraat, maar verhuisde erna naar een eigen gebouw. Zittend rechts bevindt zich Jozefin Brentel-Sponga. Rechts staan de twee dochters S'Heerden.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Jozefin Brentel-Sponga, S'Heerden.
729	Deze foto toont personeel van het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinvijk, die poseren met ouders en hun kinderen. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. De mensen op de foto poseren bij een toonbank. De kasten op de achtergrond staan vol met babyproducten. Deze foto werd genomen in de casino. Tweede van links staat mevr. Nowak en rechts daarvan staat mevr. Hamakers.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Novak, Hamakers.

730	Deze foto toont personeel van het door de mijn ingerichte Kinderheil van Eisden tuinwijk, die poseren met ouders en hun kinderen. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Aanvankelijk was het kinderheil gehuisvest in een aangepast mijnwerkershuis in de Marie-Joséstraat, maar verhuisde erna naar een eigen gebouw. Centraal staat dokter Faleys. Naast hem in witte jas staat dokter Marres. Links van hen staan vroedvrouw Trips en zuster Bona. Achter de weegschaal zit mevr. Notredame. Rechts van haar zit mevr. Faleys. Helemaal rechts staat zuster Dorothé.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Kinderheil Eisden Cité. Marres Gilbert. Dr Faleys (in kostuum) Dr Marres Herman (witte jas). 1945. Zuster Bona, zuster Dorothé, Faleys, Marres, Notredame, Trips.
731	Deze foto toont de noordoostkant van het mijnterrein van Eisden. Links prijkt de schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale van de mijn. Hier werd op basis van stoom elektriciteit geproduceerd voor de mijninstallaties en tuinwijkgebouwen. De eerste elektrische centrale werd gebouwd in 1911-1912 en bleef in productie tot 1937, waarna ze vervangen werd door een groter en moderner exemplaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
732	Deze afbeelding toont een noordzuiddoorsnede van de steenkoollagen van de concessie van de mijn van Eisden op 700 meter diepte. Ook de breuklijnen zijn aangegeven (schijne lijnen). In het midden van de doorsnede is schacht I van de mijn aangeduid.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
733	Deze onduidelijke afbeelding toont een noordzuiddoorsnede van de steenkoollagen van de concessie van de mijn van Eisden op 700 meter diepte. In het midden van de doorsnede is schacht I van de mijn aangeduid.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
734	Deze afbeelding toont een noordzuiddoorsnede van de steenkoollagen van de concessie van de mijn van Eisden op 700 meter diepte. Ook de breuklijnen (schijne lijnen) zijn aangegeven zodat laagverzakkingen duidelijk worden. In het midden van de doorsnede is schacht I van de mijn aangeduid.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
735	Deze foto toont een onbekend gebouw van de mijn van Eisden. De bakstenen constructie, afgewerkt met boordstenen, ligt bijna volledig in de grond. Links loopt een pad naar een ingang.	
736	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Maar vooraleer men dit kon doen, moest de onstabiele ondergrond met ammoniak bevroren worden. Die ammoniak werd met compressoren via een buizensysteem door de ondergrond rond de uit te graven schacht gestuurd. Het resultaat was een bevroren cilinder die makkelijk afgediept kon worden. Deze foto toont mogelijk een onderdeel van de bevroeringsinstallatie van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
737	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Maar vooraleer men dit kon doen, moest de onstabiele ondergrond met ammoniak bevroren worden. Die ammoniak werd met compressoren via een buizensysteem door de ondergrond rond de uit te graven schacht gestuurd. Het resultaat was een bevroren cilinder die makkelijk afgediept kon worden. Deze foto toont mogelijk een onderdeel van de bevroeringsinstallatie van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
738	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Maar vooraleer men dit kon doen, moest de onstabiele ondergrond met ammoniak bevroren worden. Die ammoniak werd met compressoren via een buizensysteem door de ondergrond rond de uit te graven schacht gestuurd. Het resultaat was een bevroren cilinder die makkelijk afgediept kon worden. Deze foto toont mogelijk een onderdeel van de bevroeringsinstallatie van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
739	Deze tekening toont de onderdelen en werking van een ontgasser uit de mijn van Eisden. Deze werd mogelijk gebruikt in de elektrische centrale van de mijn. Hier werd via stoom elektriciteit geproduceerd.	
740	Deze afbeelding toont het ontginningsplan van laag 16 (met voet- en kopgalerij) van de ondergrond van de mijn van Eisden in het jaar 1935.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
741	Deze afbeelding toont het ontginningsplan van laag 16 met zijn voet- en kopgalerij van de ondergrond van de mijn van Eisden in de jaren 1935 en '36. De dunne lijnen geven de vordering per maand weer.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
742	Deze foto toont de oostkant van het mijnterrein van Eisden. Rechts liggen de eerste (1912) en tweede (1937) elektrische centrale. Hier werd op basis van stoom de elektriciteit voor de mijn en tuinwijken gegenereerd. Het gebouw links is de betonblokkenfabriek. ervoorligt de opslagplaats voor betonblokken. Deze blokken werden gebruikt voor de bouw van mijngebouwen, citéhuizen, steengangen, enz.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
743	Deze foto toont de opbouwtekening van een sproeimachine/verstuiver - type c uit de elektrische centrale van de mijn van Eisden. Hiermee werden de kolenpulvers de ovens ingeblazen voor ontbranding. Op die manier werd water omgezet in stoom. Dat werd op haar beurt onder hoge druk gebruikt om turbines stroom te laten maken. Onderaan worden een aantal vermogengegevens van de machine opgesomd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
744	Deze foto toont de opbouwtekening van een sproeimachine/verstuiver uit de elektrische centrale van de mijn van Eisden. Hiermee werden de kolenpulvers de ovens ingeblazen voor ontbranding. Op die manier werd water omgezet in stoom. Dat werd op haar beurt onder hoge druk gebruikt om turbines stroom te laten maken. Onderaan worden een aantal vermogengegevens van de machine opgesomd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
745	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. Ook wat betreft de vrije tijd zorde de mijn voor de nodige bezigheden. In Eisden had de mijn het plan opgevat een olympisch zwembad te bouwen aan de Koninginnelaan. Het zou uiteindelijk enkel een openlucht zwembad (1940) worden, waarvan hier een foto te zien is. Openluchtzwembad.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

746	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. Ook wat betreft de vrije tijd zorde de mijn voor de nodige bezigheden. In Eisden had de mijn het plan opgevat een olympisch zwembad te bouwen aan de Koninginnelaan. Het zou uiteindelijk enkel een openlucht zwembad (1940) worden, waarvan hier een onderdeel op de foto te zien is. Achteraan links is de spits te zien van de directeurswoning (1912).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
747	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. Ook wat betreft de vrije tijd zorde de mijn voor de nodige bezigheden. In Eisden had de mijn het plan opgevat een olympisch zwembad te bouwen aan de Koninginnelaan. Het zou uiteindelijk enkel een openlucht zwembad (1940) worden, waarvan hier een foto te zien is.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
748	Deze foto toont de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) in opbouw van de mijn van Eisden. Het gebouw bood onderdak aan de elektrische ophaalmachines met Koepe-schijf (centraal op de foto). Met deze machines werden de liften aangedreven die personeel, steenkool en materiaal vervoerden in de mijnschacht. Deze hal bevond zich kort bij de schachtbok.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
749	Deze foto toont de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) in opbouw van de mijn van Eisden. Het gebouw bood onderdak aan de elektrische ophaalmachines met Koepe-schijf (centraal op de foto). Met deze machines werden de liften aangedreven die personeel, steenkool en materiaal vervoerden in de mijnschacht. Deze hal bevond zich kort bij de schachtbok.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
750	Deze foto toont de ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) van de mijn van Eisden. Helemaal links staat het gebouw waarin zich de machines bevonden die via de schachtwielen en kabels van de schachtbok de liften in de mijnschacht aandreven. Ook werd in deze hal perslucht gemaakt. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
751	Op deze foto poseert Oscar Seutin, directeur-gerant van de mijn van Eisden in de periode 1929-1952. Hij kwam in de plaats van A. Demeure (1922-1929) en werd opgevolgd door J. Verdeyden (1952-1960).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Oscar Seutin
752	Deze foto toont Oscar Seutin, directeur-gerant van de mijn van Eisden tussen 1929 en 1952. Hij vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid en zat samen met de directeurs van de andere mijnen in de Associatie der Kempense Kolenmijnen. De directeur-gérant had de leiding over het mijnbedrijf en de tuinwijk. Die macht werd onder andere uitgedrukt in de mooie villa met park waarin deze bedrijfsleider steevast woonde. In Eisden lag die villa langs de Koninginnelaan, waar men oorspronkelijk de zetel Limburg-Maas wilde uitbouwen.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
753	Deze foto toont Oscar Seutin, directeur-gerant van de mijn van Eisden tussen 1929 en 1952. Hij vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid en zat samen met de directeurs van de andere mijnen in de Associatie der Kempense Kolenmijnen. De directeur-gérant had de leiding over het mijnbedrijf en de tuinwijk. Die macht werd onder andere uitgedrukt in de mooie villa met park waarin deze bedrijfsleider steevast woonde. In Eisden lag die villa langs de Koninginnelaan, waar men oorspronkelijk de zetel Limburg-Maas wilde uitbouwen.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
754	Deze foto toont Oscar Seutin (zonder bril), directeur-gerant van de mijn van Eisden tussen 1929 en 1952. Hij vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid en zat samen met de directeurs van de andere mijnen in de Associatie der Kempense Kolenmijnen. De directeur-gérant had de leiding over het mijnbedrijf en de tuinwijk. Die macht werd onder andere uitgedrukt in de mooie villa met park waarin deze bedrijfsleider steevast woonde. In Eisden lag die villa langs de Koninginnelaan, waar men oorspronkelijk de zetel Limburg-Maas wilde uitbouwen.	DE RIJCK, T. e.a. "De ereburgers: een sociale geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2000.
755	Op deze foto poseren Oscar Seutin, tweede van rechts en directeur-gerant van de mijn van Eisden, en zijn zoon Guy, helemaal links, in mijnwerkerstenu met een gezelschap voor een installatie van de persluchtcentrale, aan schacht 2, ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
756	Op deze foto poseert Oscar Seutin, directeur-gerant van de mijn van Eisden, met een gezelschap aan een installatie van de persluchtcentrale bij schacht 2. Helemaal links staat Guy Seutin (zijn zoon). De foto werd genomen ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
757	Deze foto toont de oude burelen van de mijn van Eisden (op de linkervleugel na afgewerkt), gelegen aan de Koninginnelaan in het zuidoosten van de tuinwijk. Het was op deze plek dat men eerst de mijnzetel wilde installeren. Daarom ligt hier ook de villa van de directeur-gérant. De burelen werden neergezet in 1909-1912 en zijn daarmee het oudste mijngebouw uit het Kempisch bekken. Later verhuisde de mijnzetel naar de Zetellaan, waar het mijnbedrijf volledig werd uitgebouwd.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
758	Deze afbeelding toont een overzicht van de verschillende soorten bedieningspanelen van de laagspanningskasten aanwezig in het ketelhuis van de mijn van Eisden. In het ketelhuis werd stoom geproduceerd. Met die stoom maakte men elektriciteit. De uitleg erbij is onleesbaar.	

759	Deze luchtfoto geeft een overzicht van het mijnterrein van Zolder, gelegen aan de Koolmijnlaan (rechts op de foto). Onderaan tegen die laan ligt de betonblokkenfabriek. Bovenaan bevinden zich de werkhuizen, burelen (1937), de badzaal (1925) en de elektrische centrale (1924). Duidelijk zichtbaar zijn de koeltorens (1937 en 1952-53). Helemaal linksboven ligt de kolenwasserij en -zeverij (1937-38). Ertussen bevinden zich de schachtbokken (1924 en 1925) met hun ontvangstgebouwen (1925) en de ophaalmachinegebouwen (1924).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
760	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
761	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
762	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
763	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. Aan de bovenzijde van de meest rechtse muur staat de naam van de mijn van Eisden: Charbonnages Limbourg Meuse Société Anonyme Eysden Limbourg. De schetsen op de rechtermuur tonen huizen van de tuinwijk van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over het grote magazijngebouw. De kleine foto's op de linkermuur tonen een houten afdiepingstoren. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
764	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
765	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
766	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
767	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

768	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
769	Deze foto toont een panelenopstelling, geplaatst in een groot gebouw van de mijn van Eisden. Op houten muren worden plannen en tekeningen getoond van bepaalde mijngebouwen. De schetsen op de rechtermuur tonen waarschijnlijk de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. De schetsen op de muur in het midden geven uitleg over de bevroingsmethode waarmee de te delven ondergrond stabiel werd gemaakt. Op de linkermuur zijn schetsen te zien van tuinwijkhuizen. De kolom links is een maquette van de bevroingsinstallatie van de mijn. Deze panelen waren bedoeld voor de Internationale Watertentoonstelling in Luik, georganiseerd ter ere van de inhuldiging van het Albertkanaal (1939).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
770	De foto toont pas aangelegde tweewoonsten langs de Eikenlaan (Eisden cité). Sommigen woningen zijn voorzien van nepvakwerk. Let op de architecturale variatie, kenmerkend voor de tuinwijk. Op de achtergrond liggen links en rechts ingenieurswoningen uit de Kastanjelaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
771	In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottigestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De foto toont een pas gebouwde tweewoonst uit de eerste cité van Eisden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
772	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. In het dorre heidegebied ontwikkelden ze cités met alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...). In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. Elke huis had een eigen tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont pas gebouwde tweewoonsten uit de eerste cité van Eisden, te midden van de heidevlakte.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
773	De foto toont voorbeelden van pas gebouwde woningen langs de Kastanjelaan in de tuinwijk van Eisden. Ook is een stoomwals te zien die de weg berijdbaar maakt. Men is duidelijk nog bezig met de aanlegfase.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
774	De foto toont pas opgetrokken tweewoonsten gelegen langs de Koninginnelaan (tuinwijk Eisden). Hier is goed te zien hoe de tuinwijk werd ingeplant in een oorspronkelijk onontgonnen heidegebied. Het mijnbedrijf Limburg-Maas bouwde vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen. Langs de Koninginnelaan werd bijvoorbeeld de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, en mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
775	Deze foto toont de pastorie van Eisden-tuinwijk (1937), gebouwd in neotraditionele stijl. Kenmerkend zijn de ramen met ruitvormige vensterverdeling, de sieranderks, de versierde deur (neobarok) en de knik in de voet van het dak.	SCHLUSMANS, F. e.a., "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. http://inventaris.vioe.be
776	Deze foto toont de plaats waar de kolenhaven van de mijn van Eisden zou worden gebouwd. Hiervoor werd een 170 lange laadkade (1912) aangelegd. De haven lag aan het mijnterrein en tegen de Zuid-Willemsvaart. Op die manier konden gedolven kolen makkelijk overgeladen worden op schepen om dan verder vervoerd te worden via de Zuid-Willemsvaart en de Maas. Rechts zijn arbeiders bezig met de aanleg van een smalspoor.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

777	Nadat de steenkool gedolven en bovengedaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont het plan (boven- en zijaanzicht) van de droogtoren en bezinkingsbekkens van de mijn van Eisden. In de droogtoren werd de kolendeeltjes, uit het wasserijwater gehaald door toevoering van olie, gedroogd. Het resultaat was schlammkool, de brandstof voor het ketelhuis. Het resterende steenslib uit het wasserijwater liet men bezinken in bekkens, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
778	Nadat de steenkool gedolven en bovengedaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont het plan (boven- en zijaanzicht) van de droogtoren en bezinkingsbekkens van de mijn van Eisden. In de droogtoren werd de kolendeeltjes, uit het wasserijwater gehaald door toevoering van olie, gedroogd. Het resultaat was schlammkool, de brandstof voor het ketelhuis. Het resterende steenslib uit het wasserijwater liet men bezinken in bekkens, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
779	Nadat de steenkool gedolven en bovengedaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magnitiet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont het plan (boven- en zijaanzicht) van de droogtoren en bezinkingsbekkens van de mijn van Eisden. In de droogtoren werd de kolendeeltjes, uit het wasserijwater gehaald door toevoering van olie, gedroogd. Het resultaat was schlammkool, de brandstof voor het ketelhuis. Het resterende steenslib uit het wasserijwater liet men bezinken in bekkens, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
780	Deze foto toont het plan (zij- en bovenaanzicht) van de luchtventilator voor schacht II van de mijn van Eisden. Rechts staan een aantal vermogensgegevens van de ventilator vermeld. Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
781	Deze foto toont het plan (zij- en bovenaanzicht) van de luchtventilator voor schacht II van de mijn van Eisden. Rechts staan een aantal vermogensgegevens van de ventilator vermeld. Het netwerk van ondergrondse gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
782	Het netwerk van ondergrondse gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Deze foto toont het plan (zij- en bovenaanzicht) van de ventilatieinstallatie van de mijschachten van Eisden op 600 meter diepte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
783	Het netwerk van ondergrondse gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Deze foto toont het plan (zij- en bovenaanzicht) van de ventilatie-installaties van de mijschachten van Eisden op 600 meter diepte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
784	Deze foto toont een plattegrond van het mijnterrein van Eisden met aanduiding van de bovengrondse installaties. Helemaal links zijn de treinsporen te zien van het kolenpark. Rechts ervan liggen de locomotiefloods/garage, werkhuizen en magazijnen. Dan volgen de ophaalmachine- en persluchthal, de kolenwasserij en de kantoren/badzalen. Daarnaast ligt de infirmerie. Helemaal rechts is de kolenhaven langs de Zuid-Willemsvaart duidelijk zichtbaar. rechtsboven liggen de elektrische centrale en het ketelhuis. Centraal boven op het plan bevinden zich de klaarviivers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
785	Deze foto toont een plattegrond van het mijnterrein van Eisden met aanduiding van de bovengrondse installaties. Helemaal links zijn de treinsporen te zien van het kolenpark. Rechts ervan liggen een locomotiefloods/garage, werkhuizen en magazijnen. Dan volgen de ophaalmachine- en persluchthal, de kolenwasserij en de kantoren/badzalen. Daarnaast ligt de infirmerie. Helemaal rechts is de kolenhaven langs de Zuid-Willemsvaart duidelijk zichtbaar. rechtsboven liggen de elektrische centrale en het ketelhuis. Centraal boven liggen klaarviivers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
786	Deze foto toont een plattegrond van het mijnterrein van Eisden met aanduiding van de bovengrondse installaties. Helemaal links zijn de treinsporen te zien van het kolenpark. Rechts ervan liggen de locomotiefloods/garage, werkhuizen en magazijnen. Dan volgen de ophaalmachine- en persluchthal, de kolenwasserij en de kantoren/badzalen. Daarnaast ligt de infirmerie. Helemaal rechts is de kolenhaven langs de Zuid-Willemsvaart duidelijk zichtbaar. rechtsboven liggen de elektrische centrale en het ketelhuis. Centraal boven op het plan bevinden zich de klaarviivers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
787	Deze foto toont een pompinstallatie op verdieping 700 van de Eisdense ondergrond. Hiermee werd mijnwater naar boven gepompt.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
788	Deze foto toont het pompstation "het Greven", gelegen tussen de Zuid-Willemsvaart en de Rijksweg in Eisden. Hier werd de waterwinning voor de mijn van Eisden verzorgd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
789	Deze foto toont het portret van J. Lesoille, directeur-gerant van de mijn van Eisden tussen 1922 en 1929. Hij was in functie na A. Demeure (1919-1922) en werd opgevolgd door Oscar Seutin (1922-1952).	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. J. Lesoille
790	Deze foto toont het portret van Joseph Verdeyen. Hij was werkzaam op de mijn van Eisden, ondermeer als hoofdingenieur ondergrond en directeur-gérant (1952-1960). Hij volgde in die laatste functie Oscar Seutin (1929-1952) op en werd zelf vervangen door A. Brouwez (1960-1967).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen

791	Deze foto toont het portret van Joseph Verdeyen. Hij was werkzaam op de mijn van Eisden, ondermeer als hoofdingenieur ondergrond en directeur-gérant (1952-1960). Hij volgde in die laatste functie Oscar Seutin (1929-1952) op en werd zelf vervangen door A. Brouwez (1960-1967).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Joseph Verdeyen
792	Deze foto toont de portretten van een aantal bedienden van het secretariaat van de mijn van Eisden. Onderste rij: tweede van rechts is Dubie (secretariaat). In de bovenste rij is de tweede van links Pierre Hoeven (boekhouding), tweede van rechts Armand Bastin (hoofd boekhouding van de beheerraad van de mijn van Eisden). Helemaal rechts in die zelfde rij zit Louis Roekaerts (hoofd secretariaat).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Armand Bastin, Dubie, Pierre Hoeven, Louis Roekaerts.
793	Op deze foto poseert Raoul Willot, toenmalig algemeen hoofdingenieur van de bovengrond van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Raoul Willot.
794	Op deze foto is een recent aangelegd parkje met kiosk te zien, gelegen langs de Koninginnelaan in de tuinwijk van Eisden. Deze laan vormde de hoofdweg van de tuinwijk en kreeg zijn naam na het bezoek van koningin Elisabeth aan de mijn in 1922. Centraal op de foto staat de villa (1912) van de directeur-gérant van de mijn. Deze lag in een domein van 5 hectare met tuinen en parken. Rechts ervan is de toren van de Sint-Barbarakerk (1936), gelegen aan het Kerkplein in de tuinwijk, te zien. Deze foto werd genomen vanuit de oude burelen van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
795	Deze foto toont een rotor van een generator uit de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. In deze centrale werd elektriciteit geproduceerd op basis van stoom uit het ketelhuis. Met die elektriciteit werden machines aangedreven, huizen verlicht, enz.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
796	Deze foto toont een ruimte van het kinderheil van de mijn van Eisden. In deze door de mijn ingerichte voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruit en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Aanvankelijk was het kinderheil gehuisvest in een aangepast mijnwerkershuis in de Marie-Joséstraat, maar verhuisde erna naar een ander gebouw. Aanvankelijk was het Kinderheil(tot 1941) gevestigd in een ingenieursvilla in de Kastanjelaan, toen het voorlopige onderkomen van de religieuzen die o.m. ook meewerkten in het Kinderheil.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. 1946.
797	Deze foto toont een ruimte van het kinderheil van de mijn van Eisden. Deze foto toont een ruimte van het kinderheil van de mijn van Eisden. In deze door de mijn ingerichte voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruit en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Aanvankelijk was het kinderheil gehuisvest in een aangepast mijnwerkershuis in de Marie-Joséstraat, maar verhuisde erna naar een ander gebouw. Deze foto's van het kinderheil te Eisden waren gehuisvest onder het Casino op het gelijkvloers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Geboren en getogen in Eisden-Tuinwijk 1954. 1946.
798	Deze foto toont een ruimte van het Kinderheil van Eisden tuinwijk, gehuisvest in het casino. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Het kinderheil van Eisden was eerst gehuisvest in een aangepaste mijnwerkerswoning in de Marie-Joséstraat maar werd later verhuisd naar het casino.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
799	Op deze foto zijn de schachten en een deel van het ophaalmachine- en persluchtgebouw van de mijn van Eisden te zien. Vooraan loopt de loopbrug die onder andere de verbinding maakte tussen de ontvangstgebouwen en de kolenwasserij en -zeverij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
800	Deze afbeelding toont het schema van een automatische reinigingsbak voor brute steenkolen. Door deze reiniging werd de steenkool gescheiden van het steenafval. De steenkool werd ook gesorteerd naar aard en dikte. Het afval werd op een terril gestort.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
801	Deze afbeelding toont een schema van een automatische reinigingsmachine voor een verbrandingskamer van de elektrische centrale van de mijn van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
802	Deze afbeelding toont een schema voor de opbouw van een muur met bakstenen volgens het Detrick-systeem.	
803	Deze foto toont een schematische voorstelling (dwarsdoorsnede - schaal 1/50) van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In dit gebouw werd door het verbranden van schlammkool water omgezet in stoom. Die stoom werd gebruikt voor de productie van elektriciteit. Dat gebeurde in een eigen centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
804	Deze foto toont een schematische voorstelling (dwarsdoorsnede - schaal 1/50) van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In dit gebouw werd door het verbranden van schlammkool (restproduct van kolenreiniging) water omgezet in stoom. Die stoom werd gebruikt voor de productie van elektriciteit. Dat gebeurde in een eigen centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
805	Deze foto toont een schematische voorstelling (dwarsdoorsnede - schaal 1/50) van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In dit gebouw werd door het verbranden van schlammkool (restproduct van kolenreiniging) water omgezet in stoom. Die stoom werd gebruikt voor de productie van elektriciteit. Dat gebeurde in een eigen centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
806	Deze foto toont een schematische voorstelling (dwarsdoorsnede - schaal 1/50) van het ketelhuis van de mijn van Eisden. In dit gebouw werd door het verbranden van schlammkool (restproduct van steenkoolreiniging) water omgezet in stoom. Die stoom werd gebruikt voor de productie van elektriciteit. Dat gebeurde in een eigen centrale.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
807	Deze foto toont de schematische voorstelling (schaal 1 op 200) van het steenkoolwagentraject van schacht I en II van de mijn van Eisden naar de kolenwasserij en -zeverij. Nadat de gedolven kolen via wagentjes en liften naar de oppervlakte waren gebracht, werden ze via een loopbrug naar de waterrij/zeverij gevoerd. Hier werden de gedolven kolen gescheiden van de stenen en gesorteerd. Het steenafval kwam op een terril terecht terwijl de kolen volgens soort vervoerd werden.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.

808	Deze foto toont een schematische voorstelling (zij- en bovenaanzicht) van het ontvangststelsel voor steenkoolwagens aan schacht I van de mijn van Eisden. In het ontvangstgebouw kwamen de geladen steenkoolwagens, vervoerd in liftkooien, aan de oppervlakte en vertrokken ze naar de kolenwasserij en -zeverij voor reiniging en sortering. De lege exemplaren vertrokken hier opnieuw via het liftkooisysteem naar de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
809	Deze foto toont een schematische voorstelling (zij- en bovenaanzicht) van het ontvangststelsel voor steenkoolwagens aan schacht I van de mijn van Eisden. In het ontvangstgebouw kwamen de geladen steenkoolwagens, vervoerd in liftkooien, aan de oppervlakte en vertrokken ze naar de kolenwasserij en -zeverij voor reiniging en sortering. De lege exemplaren vertrokken hier opnieuw via een liftkooisysteem naar de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
810	Deze foto toont een schematische voorstelling (zij- en bovenaanzicht) van het ontvangststelsel voor steenkoolwagens in het ontvangstgebouw aan schacht I van de mijn van Eisden. In dat ontvangstgebouw kwamen de geladen steenkoolwagens, vervoerd in liftkooien, aan de oppervlakte en vertrokken ze naar de kolenwasserij en -zeverij voor reiniging en sortering. De lege exemplaren vertrokken hier opnieuw via een liftkooisysteem naar de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
811	Deze afbeelding toont een schematische voorstelling van de delen van een ophaalinstallatie (de ophaalmachine, de schachtboks, het ontvangstgebouw en de liftinstallatie) voor schacht I van de mijn van Eisden. De schijf van de ophaalmachine (rechts) laat via kabels en de schijven van de schachtboks de lift in de schacht op en neer bewegen. Het geheel wordt in evenwicht gehouden door een kabel onderaan de liften. Op die manier konden personeel, materiaal en steenkool vervoerd worden tussen de onder- en bovengrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
812	Deze afbeelding toont een schematische voorstelling van de waterinstallaties van de elektrische centrale van de mijn van Eisden. In deze centrale werd elektriciteit gemaakt op basis van stoom. Die stoom werd geproduceerd in een eigen ketelhuis.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
813	Deze foto toont een schematische voorstelling van het sorterings- en reinigingsproces van de steenkool in de kolenwasserij- en zeveerij van de mijn van Eisden. Door dit proces werd de gedolven steenkool gescheiden van het steenafval en gesorteerd naar aard en dikte. Het afval werd op een terril gestort. De schets toont de zuivering en sortering van drie soorten kolen: groot, middelgroot en fijn. Wat overblijft is kolenstof.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
814	Compleet onduidelijke foto die een schets zou moeten tonen van de kolenwagenparcours in schacht I en II van de mijn van Eisden.	
815	Deze foto toont een schets van een steenstortinstallatie met kipsysteem van de mijn van Eisden. De benaming van de onderdelen is onleesbaar. Tijdens het was- en sorteerproces van de gedolven kolen ontstond steen- en slibafval. Dit werd op een apart deel van het mijnterrein gestort. In Eisden werd het steenafval met spoorwagentjes naar het steenstort gevoerd en geleidigd boven een kelderinstallatie. Hier werd het afval via in een bak met kubelwagentjes naar boven getrokken. Bovenaan werden de wagentjes automatisch geleidigd. Zo ontstond geleidelijk aan een terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
816	Deze onduidelijke foto toont een schets van een steenstortinstallatie met kipsysteem van de mijn van Eisden. De benaming van de onderdelen is onleesbaar. Tijdens het was- en sorteerproces van de gedolven kolen ontstond steenafval. Dit werd op een apart deel van het mijnterrein gestort. In Eisden gebeurde dat via een kabelbaan waarlangs met steenafval gevulde wagentjes, links op de schets, naar boven getrokken werden. Bovenaan werden de wagentjes automatisch geleidigd. Zo ontstond geleidelijk aan een terril.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
817	Deze foto toont de schrijnwerkerij van de mijn van Eisden (ca. 1925), gelegen op de zuidoostkant van het mijnterrein. Hier werd het hout, dat achter het gebouw opgestapeld ligt, voor de mijn verwerkt. Na W.O. II werd het gebouw ingericht als infirmerie en verbandzaal. Hier kregen gewonde mijnwerkers de eerste zorgen toegediend en werden ze indien nodig klaargemaakt voor transport naar het ziekehuis van de mijn, gelegen op het kasteeldomein Villain XIII in Leut. Achteraan op de foto is de Zuid-Willemsvaart te zien. Op deze plek lag de kolenhaven van de mijn. Hier werden de gedolven kolen overgeladen in schepen voor verder vervoer.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
818	Deze foto toont het skelet van een gebouw van de mijn van Eisden. Het werd in 1912 opgetrokken en achtereenvolgens gebruikt als paardestal, locomotiefloods, garage, schrijnwerkerij, werkplaats, burelen en magazijn.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
819	De foto toont het skelet van het eerste gebouw op het mijnterrein van Eisden. Het werd in 1910 opgetrokken en bood vanaf 1911 onderdak aan de leerbewerkers, schrijnwerkers, metaalbewerkers, gieters en burelen. Later huisvestte het gebouw de magazijnen van de bovengrond.	Informatie Jan Kohlbacher, 20 januari 2010.
820	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont het skelet van het ketelhuis van de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee in de centrale elektriciteit geproduceerd werd. Met die stroom werden machines aangedreven, gebouwen verlicht, enz..	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
821	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont het skelet van het ketelhuis van de eerste elektrische centrale (1911-1912) van de mijn van Eisden. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee in de centrale elektriciteit geproduceerd werd.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
822	Deze afbeelding toont een smalspoorlijn voor het vervoer van materiaal tussen de mijn van Eisden en de Zuid-Willemsvaart. Dit vervoer gebeurde aan de hand van smalspoortreinen. Normale treinen rijden over een spoor met een breedte van 1435 mm. Smalspoortreinen (kleiner dan gewone treinen) rijden over sporen tussen 400 en 600 mm. In de industrie was de toepassing van smalspoor zeer gebruikelijk. Dit soort spoor kon zonder veel voorbereiding en grondwerk aangelegd worden en eenvoudig weer opgenomen of verplaatst worden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. http://www.smalspoormuseum.nl/Smalspoor/index.html

823	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Eisden en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze afbeelding toont de sporen die deel zouden uitmaken van de kolenhaven van de mijn van Eisden, gelegen langs de Zuid-Willemsvaart. Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
824	De mijn van Eisden bouwde voor haar arbeiders tuinwijken. De tuinwijk van Eisden kreeg een hoofdlaan, de Koninginnelaan, die de verbinding maakt tussen de Rijksweg en de Zetellaan. Langs deze laan lag de villa van de directeur-gérant, tegenover de eerste burelen van de mijn. Verderop richting Zetellaan werd in 1922 n.a.v. parkarchitect Michiels het Koninginnepark aangelegd, als eerbetoon aan koningin Elisabeth, die de mijn bezocht in 1922. Het park was een belangrijke ontmoetingsplaats voor de bewoners van de tuinwijk. Het mijnbestuur richtte er volksfeesten, concerten en toneel in. De foto toont een standbeeld van koningin Elisabeth van de hand van de Brusselse beeldhouwer Alfred Courtens dat zich in het park bevond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
825	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. De foto toont een steengang met sporen voor kolentransport. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrokken de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige cementblokken die een sluitende cirkel vormde. Tussen de stenen werden houten planken geplaatst om het geheel de nodige elasticiteit te geven.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
826	Deze afbeelding toont de stratigrafische schaal van de aardlagen van verschillende ontginningsgebieden in het Westfalen. Stratigrafie is een vakgebied binnen de aardwetenschappen dat zich bezig houdt met bestudering van de volgorde van opeenvolgende aardlagen (stratificatie), met als doel aardlagen te dateren en beschrijven. Het Westfalen (Westfaliaan) is in de Europese stratigrafische indeling de middelste etage van het Silesien (Boven-Carboon; 325 miljoen jaar tot 275 miljoen jaar). Het Westfalen is in Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland en België steenkoolvoerend. In deze tabel wordt de schaal weergegeven voor Flenu (Henegouwen), Charleroi, Chatelèt (Henegouwen), Andenne (Namen) en Chokier (Luik).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. http://nl.wikipedia.org/wiki/Stratigrafie http://www.earthweb.ugent.be/nl/index.php?id=2&domain=stratigrafie http://www.wtkg.org/stratigrafie.htm http://nl.wikipedia.org/wiki/Westfalen
827	Deze tabel geeft voor de mijn van Eisden en de periode 1929-1936 een overzicht van een aantal productiecijfers. Ten eerste wordt voor de pijlers per jaar aangegeven welke de gemiddelde lengte, dagelijkse vordering, gemiddelde productie, het rendement en de verhouding der houters is. Voor de galerijen wordt per jaar opgesomd welke de totale lengte in gebruik is en welke aantallen arbeiders er bezig zijn met delven, onderhoud en transport in de galerijen. Voor de steengangen wordt aangegeven welke de totale lengte is en welk deel ervan in onderhoud is per jaar. De laatste kolom geeft de totale productie van de mijn per jaar weer.	
828	Deze tabel geeft voor 4 verschillende pijlers aan welke aantallen personeel per categorie (houters, opzichters, spoor mannen, transporteurs en mensen voor de culbutage, opvulling, breukwinning, onderhoud, magazijn, enz.) er werkt, welke productie zij realiseert, hoe ze vooruit gaat en wat hun rendement is.	
829	Deze tabel geeft voor 4 verschillende pijlers aan welke aantallen personeel per categorie (houters, opzichters, spoor mannen, transporteurs en mensen voor de culbutage, opvulling, breukwinning, onderhoud, magazijn, enz.) er werkt, welke productie zij realiseert, hoe ze vooruit gaat en wat hun rendement is.	
830	Deze tabel geeft voor 4 verschillende pijlers aan welke aantallen personeel per categorie (houters, opzichters, spoor mannen, transporteurs en mensen voor de culbutage, opvulling, breukwinning, onderhoud, magazijn, enz.) hier werkt, welke productie zij realiseert, hoe ze vooruit gaat en wat hun rendement is.	
831	Deze tabel geeft voor 4 verschillende pijlers aan welke aantallen personeel per categorie (houters, opzichters, spoor mannen, transporteurs en mensen voor de culbutage, opvulling, breukwinning, onderhoud, magazijn, enz.) hier werkt, welke productie zij realiseert, hoe ze vooruit gaat en wat hun rendement is.	
832	Deze tabel geeft voor 4 verschillende pijlers aan welke aantallen personeel per categorie (houters, opzichters, spoor mannen, transporteurs en mensen voor de culbutage, opvulling, breukwinning, onderhoud, magazijn, enz.) er werkt, welke productie zij realiseert, hoe ze vooruit gaat en wat hun rendement is.	
833	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de tekening (dwarsdoorsnede, schaal 1 op 50) van de eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis. De eerste centrale van de mijn dateerde van de periode 1912-1937. Daarna werd ze vervangen door een grotere centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
834	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de tekening (dwarsdoorsnede, schaal 1 op 50) van de eerste elektrische centrale van de mijn van Eisden. Hier produceerden generatoren elektriciteit op basis van stoom uit het ketelhuis. De eerste centrale van de mijn dateerde van de periode 1912-1937. Daarna werd ze vervangen door een grotere centrale.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
835	Deze afbeelding toont een tekening (zij- en bovenaanzicht) van een reinigingstafel met een debiet van 10 ton per uur uit de kolenwasserij- en zeverij van de mijn van Eisden. Ze werd gebruikt voor de reiniging van kolen van 0,5 tot 1,5 (diktemaat voor kolen). Door deze reiniging werden de bovengehaalde kolen gescheiden van het steenafval en gesorteerd naar grootte en kwaliteit.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.

836	Deze afbeelding toont een tekening (zij- en vooraanzicht) van een reinigingstafel met een debiet van 12 ton per uur uit de kolenwasserij- en zeverij van de mijn van Eisden. Ze werd gebruikt voor de reiniging van kolen van 0,5 tot 1,5 (diktemaat voor kolen). Door deze reiniging werden de bovengehaalde kolen gescheiden van het steenafval en gesorteerd naar grootte en kwaliteit.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
837	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de Kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Eisden en Genk kregen elk ook een speciale havenstructuur om de steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont een tekening van de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart (zij-, voor- en bovenaanzicht). Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de zogenaamde kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen, zoals hier duidelijk zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
838	Voor 1930 liep het goedertransport op het water tussen Antwerpen en Luik via de kempense kanalen. Maar die verbinding was compleet ontoereikend. Met de exploitatie van het Limburgse kolenbekken dreigde de situatie alleen nog maar te verergeren. Een oplossing werd gevonden in het graven van een nieuw kanaal van Luik naar Antwerpen, het Albertkanaal (1939). De mijnen van Beringen, Eisden en Genk kregen ook elk een speciale havenstructuur om hun steenkool vlot te transporteren. Deze foto toont een tekening van de kolenhaven van de mijn van Eisden langs de Zuid-Willemsvaart (zij-, voor- en bovenaanzicht, schaal 1/1000 en 1/200). Eisden beschikte vanaf haar begin over een 170 m lange, betonnen laadkade (1912), die tegen het mijnterrein lag zodat de kolen snel konden overgezet worden van de kubelwagens naar schepen. Dat overladen gebeurde met portaalkranen, zoals hier duidelijk zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
839	De foto toont een tekening van de onderdelen van een voorverwarmingsketel, die waarschijnlijk gebruikt werd in de elektrisch centrale van de mijn van Eisden. In deze centrale werd via stoom elektriciteit geproduceerd.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
840	De foto toont een tekening van de onderdelen van een voorverwarmingsketel. Waarschijnlijk had deze een functie in de elektriciteitscentrale van de mijn.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
841	Deze foto toont een tekening van een reinigingsbassin met twee compartimenten (type Compound) voor fijn steenkool. Door deze reiniging werd de steenkool gescheiden van het steenafval. De steenkool werd erna gesorteerd naar aard en dikte. Het afval werd op een terril gestort.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009.
842	Deze foto toont een tekening waarop de ontginningsvorderingen geschetst zijn voor laag 28 van de mijn van Eisden voor de periode 1930-1936. De kort op elkaar volgende lijnen tonen de vordering per maand voor een bepaald jaar.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
843	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke en economische belangstelling (nood aan industriële vetkool) tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. De foto toont de toren van verkenningsboring nr. 76 in de Eisdense Kiezelkuil, te midden van de heidevlakte.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De Boringen in het Maasland 1900-1910.", 2001. Archief en documentatie Stichting Erfgoed Eisden. 1909.
844	In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Links op de foto staat de toren van verkenningsboring nr. 76 in de Eisdense Kiezelkuil, te midden van de heidevlakte.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
845	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. In het concessiegebied Limburg-Maas voerde de Société Anonyme des Charbonnages Limbourg-Meuse verschillende proefboringen uit. Rechts op de foto staat de toren van verkenningsboring nr. 76 in de Eisdense Kiezelkuil, te midden van de heidevlakte.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
846	Rechts op de foto staat de toren van verkenningsboring nr. 76 in de Eisdense Kiezelkuil, te midden van de heidevlakte.	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001.
847	Tuinwijk van Eisden.	
848	Op deze foto poseren twee mensen bij een kolenwagen aan een schacht II van de mijn van Eisden. De linkse persoon is onzichtbaar door beschadiging van de foto. De persoon rechts is Paul Van Wymeersch (zoon van Charles Van Wymeersch, hoofdingenieur bovengrond van de mijn van Eisden).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 8 juni 2009. Paul Van Wymeersch
849	Op de afbeelding zijn twee portaalkranen (zij- en vooraanzicht) te zien van de kolenstock, die op de zuidwestkant van het mijnterrein lag. Met deze kranen werden de gevulde kubelwagens gelost en de kolen gestockeerd. Onderaan rechts staan vermogensgegevens voor de kranen vermeld.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
850	Op de foto zijn de twee portaalkranen te zien van de kolenstock, van de mijn van Eisden die op de zuidwestkant van het mijnterrein lag. Met deze kranen werden de kubelwagens gelost en de kolen gestockeerd. Onderaan rechts staan vermogensgegevens voor de kranen vermeld.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.

851	Omdat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren in de Limburgse Kempen bouwden de mijnen zelf moderne tuinvijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, naar Engels voorbeeld gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een eigen tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een tweezinswoning met nepvakwerk uit de eerste cité van Eisden. Deze woning, gelegen in de Kapelstraat, werd ca. 1911 gebouwd en deed ook dienst als noodkerk voor de tuinvijkbewoners.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
852	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werd tussen 1911-1929 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste cité neergezet. Tussen 1936-1938 werd deze uitgebreid zodat een cité ontstond van 1114 huizen, 4 logementshuizen en 46 appartementen. Deze foto toont een tweewoonst bedoeld voor kaderleden en gelegen op de Paul Nicoulaan, die hoort bij deze uitbreidingsfase.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
853	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Vanaf 1911 bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een ruime tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een voorbeeld van een dergelijke tweewoonst langs de Koninginnelaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
854	De foto toont een tweewoonst op de hoek van de Kastanjelaan en de Kapelstraat in de tuinvij van Eisden. In Eisden (Maasmechelen) bouwde het mijnbedrijf Limburg-Maas vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
855	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Geleidelijk aan ontwikkelde het mijnbedrijf Limburg-Maas een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) werden gebouwd. Elk huis had een eigen tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een dergelijke tweewoonst uit Eisden-cité. Kenmerkend zijn het imitatievakwerk en de deuren met bovenlicht. Dit zijn stijelementen uit de Engelse cottagesstijl, die veelvuldig werden toegepast in de Eisdense mijngebouwen.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
856	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van de uiteindelijke mijnzetel de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont een tweewoonst uit de eerste cité van Eisden. De voorgevel is versierd met nepvakwerk. Vanaf 1925 werd ze bewoond door mijnwerkersgezinnen. Later deed het gebouw dienst als kapelanij, noodklaslokalen en lokalen van het Werk van het Kinderwelzijn. Op de foto poseren zusters en moeders met hun kinderen voor het huis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Website van het Museum van de mijnwerkerswoning Eisden: http://users.skynet.be/fa256954/museum.htm . Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
857	Zoald elders bouwde de mijn in Eisden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig. Vanaf 1911 werden ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten), voorzien van verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. De foto toont een voorbeeld van een tweewoonst uit de Schoolstraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
858	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met onder andere mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) die verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk, bevatten. De foto toont een voorbeeld van een tweewoonst uit de tuinvij van Eisden.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

859	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Tussen 1936-1938 werd de cité van Eisden uitgebreid zodat een tuinwijk ontstond van 1114 huizen, 4 logementshuizen en 46 appartementen. Deze foto toont een tweewoonst van de uitbreidingsfase.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
860	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werd tussen 1911-1929 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste cité neergezet. Tussen 1936-1938 werd deze uitgebreid zodat een cité ontstond van 1114 huizen, 4 logementshuizen en 46 appartementen. Deze foto toont een tweewoonst van de uitbreidingsfase.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
861	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werd tussen 1911-1929 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste cité neergezet. Tussen 1936-1938 werd deze uitgebreid zodat een cité ontstond van 1114 huizen, 4 logementshuizen en 46 appartementen. Deze foto toont een tweewoonst van de uitbreidingsfase.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
862	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werd tussen 1911-1929 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste cité neergezet. Tussen 1936-1938 werd deze uitgebreid zodat een cité ontstond van 1114 huizen, 4 logementshuizen en 46 appartementen. Deze foto toont een tweewoonst van de uitbreidingsfase.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
863	De foto toont tweewoonsten aan de bocht van de Koninginnelaan naar de Kastanjelaan.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
864	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. De foto toont voorbeelden van tweewoonsten gelegen langs de Koninginnelaan. De nieuw aangeplante bomen maken duidelijk dat deze huizen nog niet lang geleden werden gebouwd.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
865	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De onduidelijk foto toont voorbeelden van tweewoonsten langs de Koninginnelaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
866	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan bijvoorbeeld verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, en mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw om eentonigheid te vermijden. De foto toont dergelijke tweewoonsten op de hoek van de Kapelstraat en de Kastanjelaan.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
867	In het ontgonnen heidegebied dat de de Limburgse Kempen vormde, waren de mijnen genoodzaakt voor hun werknemers tuinwijken te bouwen. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont dergelijke tweewoonsten uit de eerste cité van Eisden. Hier is goed te zien hoe de tuinwijken werden ingeplant in het uitgestrekte heidegebied waar oorspronkelijk geen voorzieningen voorhanden waren.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

868	De foto toont voorbeelden van tweewoonsten uit de tuinwijk van Eisden. Op de voorgevel is het voor deze tuinwijkhuizen kenmerkende imitatievakwerk herkenbaar. Ook karakteristiek is de vairërende gevelopbouw en inplanting op het perceel. Hiermee wilden de tuinwijkontwikkelaars een gevoel van eentonigheid doorbreken.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
869	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met brede lanen en slingerende straten, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van woningen uit die Eisdense tuinwijk.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
870	Omdat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren in de Limburgse Kempen bouwden de mijnen voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met brede lanen en slingerende straten, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van woningen uit die Eisdense tuinwijk.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
871	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van dergelijke tweewoonsten uit de tuinwijk van Eisden. De pas aangeplante bomen en de onafgewerkte tuinen geven aan dat deze wijk nog niet helemaal klaar is.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
872	De foto toont tweewoonsten voor mijnwerkers op de kruising van de Casinostraat en de Kastanjelaan in de tuinwijk van Eisden. Op de voorgrond is goed te zien hoe de streek er oorspronkelijk uitzag. Er waren hier oorspronkelijk geen woonvoorzieningen aanwezig. Vanaf 1911 werden ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen. Langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan de typische cité met brede lanen en slingerende straten, en mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten).	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
873	Omdat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren, moesten de mijnbedrijven zelf woongelegenheden voorzien. In Eisden (Maasmechelen) ontstond vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke geleidelijk aan een cité, met mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten zoals op deze foto) voorzien van de cottagestijlelementen, zoals het imitatievakwerk.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
874	Deze beschadigde foto toont een uitgestrekte vlakte met in de verte de eerste installaties van de mijn van Eisden. Links liggen magazijnen. Herkenbaar zijn de houten afdiepingstorens. Hieronder werden de mijnschachten gegraven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Helemaal rechts is een gedeelte van de eerste elektrische centrale (1911-1912) zichtbaar. In die centrale werd op basis van stoom elektriciteit geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
875	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren vier mannen in mijnwerkerskledij aan schacht II van de mijn. Helemaal links staat Joseph Verdeyen (directeur ondergrond). Langs hem staan Paul Nicou (afgevaardigd beheerder) en Oscar Seutin (directeur-gerant in Eisden tussen 1929 en 1952). Helemaal rechts staat Walter Mondo (afdelingsingenieur).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Walter Mondo, Paul Nicou, Oscar Seutin, Joseph Verdeyen.
876	Deze foto werd genomen aan de villa van de directeur-gérant van de mijn van Eisden ter gelegenheid van de viering van de zilveren bruiloft van de eerste directeur-gérant, A. Demeure (1919-1922). Hier poseren de directeur en zijn bedienden. Op de bank zit rechts Demeure zelf. De dame linksboven in wit is mevr. Rosseels. Tweede van links op de eerste rij staat mijnjarde Kessen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 9 juni 2009.

877	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over hoveniers. Deze foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel langs de Koninginnelaan en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende decennia werd het gebouw aangepast en uitgebreid en zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
878	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over hoveniers. Deze foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel langs de Koninginnelaan en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be.
879	Deze foto toont de villa van de directeur-gerant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd langs de Koninginnelaan tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend. Op de foto verlaat een stoet met muzikanten het villaterrein terwijl kinderen staan toe te kijken.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
880	Deze foto toont de villa van de directeur-gerant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd langs de Koninginnelaan tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en werd het zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be.
881	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gerant beschikken over hoveniers. Deze foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel langs de Koninginnelaan en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en werd het zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak, op deze foto niet goed zichtbaar, is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
882	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. Deze foto toont de villa van de directeur-gerant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd langs de Koninginnelaan tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en werd het zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
883	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn kasteel drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over hoveniers. Deze foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Eisden. Deze riante woning werd in 1912 gebouwd tegenover de toenmalig gekozen mijnzetel en lag in een domein van 5 ha. In de daaropvolgende jaren werd het gebouw aangepast en uitgebreid en werd het zodoende het 'kasteeltje' genoemd in de volksmond. Het gebouw bezit elementen van de Engelse cottagestijl. Ondermeer het imitatievakwerk net onder het dak is kenmerkend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
884	Deze afbeelding toont een voor- en zijaanzicht van een stoffilter (A. Modave-type) van de mijn van Eisden. Hiermee werden bepaalde gassen gezuiverd aan de hand van water. Rechts staan een aantal vermogensgegevens vermeld.	
885	Deze tekening toont een voor-,zij- en bovenaanzicht van een voorverwarmmachine. Mogelijk werd deze gebruikt in de elektrisch centrale van de mijn. Rechts onder worden een aantal vermogensgegevens van de installatie vermeld.	
886	Deze afbeelding toont het vorderingsplan van de ontginningswerkzaamheden in laag 28 van de ondergrond van de mijn van Eisden voor de periode 1930-1935.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
887	Deze afbeelding toont het vorderingsplan van de ontginningswerkzaamheden in laag 28 van de ondergrond van de mijn van Eisden voor de periode 1930-1936.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
888	Deze afbeelding toont het vorderingsplan van de ontginningswerkzaamheden in laag 28 van de ondergrond van de mijn van Eisden voor de periode 1930-1936.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
889	Deze foto toont twee gebouwen van de mijn van Eisden. Links staat een werkhuis dat gebruikt werd als wagonherstelplaats. Rechts ligt een magazijn waar treinmateriaal werd opgeslagen.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996.
890	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont wagons van een ondergrondse personeelstrein in een steengang van de mijn van Eisden. Hiermee werden de mijnwerkers vervoerd in de mijngangen. Opeengepakt als sardientjes ondergingen ze de helse rit die, afhankelijk van de afstand, 15 tot 45 minuten kon duren.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

891	Deze foto toont de weegbrug van de spoorweg, gelegen tussen de kolenhaven van de mijn van Eisden en de Zuid-Willemsvaart. Hier werden de treinen gevormd volgens bestemming van klant. Afhankelijk van de bestemming werden de wagons hier geladen met een bepaalde soort en hoeveelheid steenkolen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
892	Deze afbeelding toont een werkingsschema van een destillatiemachine uit de mijn van Eisden. Mogelijk werd deze gebruikt in de elektriciteitscentrale.	Gesprek Jan Kohlbacher en Piere Janssen, 8 juni 2009.
893	Deze afbeelding toont een werkingsschema van een drooginstallatie type Rema-Rosin voor het drogen van de ingedikte schlammkool (restproduct van kolenreiniging). Die schlammkool werd gebruikt als energiebron voor het maken van stoom in het ketelhuis. Die stoom werd dan weer gebruikt om elektriciteit te maken. Rechts onderaan worden vermogengegevens van de installatie vermeld.	Gesprek Paul De Winter, 22 april 2009.
894	Op deze foto poseren werknemers van het mijnbedrijf Limburg-Maas voor het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd, van de mijn van Eisden. Centraal met bril staat directeur-gerant Oscar Seutin. Op de laatste rij links staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond). Op de rij ervoor helemaal rechts staat Charles Van Wymeersch (ingenieur bovengrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
895	Op deze foto poseren werknemers van het mijnbedrijf Limburg-Maas voor het hoofdgebouw, het kolenkasteel genoemd, van de mijn van Eisden. Centraal met bril staat directeur-gerant Oscar Seutin. Op de laatste rij staat Raoul Willot (algemeen hoofdingenieur bovengrond). Een rij lager, helemaal rechts, staat Charles Van Wymeersch (hoofdingenieur bovengrond).	KOHLBACHER, J. "Op zoek naar steenkool. De boringen in het Maasland 1900-1910", 2001. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
896	Deze foto toont een werkruimte van het Kinderheil van Eisden tuinwijk, gehuisvest in het casino. In deze voorloper van Kind en Gezin konden moeders gratis op consultatie met hun kinderen. Medisch personeel controleerde er de ontwikkeling van hun kleine spruiten en gaf de moeders tips over hygiëne en voeding. Zo droegen ze bij tot de daling van de kindersterfte. Het kinderheil van Eisden was eerst gehuisvest in een aangepaste mijnwerkerswoning in de Marie-Joséstraat maar werd later verhuisd naar het casino.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
897	De foto toont een affiche met foto's van de Westfalia-ankerschaaf, een afbouwmaschine die het delven van kolen op een hoger technisch niveau bracht en veiliger maakte.	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992.
898	Deze foto toont de woning van de onderdirecteur (1935) van de mijn van Eisden, gelegen aan de Kastanjelaan in de tuinwijk van Eisden. De grootte van de woning toont dat er iemand belangrijks in woonde. De mijn liet in de gebouwen die ze neerzette bewust haar macht en aanzien spreken.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
899	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. Zo ontstond geleidelijk aan een cité met brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid te vermijden. Elke huis had een tuin, die werd begrensd door een haag. De foto toont voorbeelden van dergelijke woningen op de kruising van de Casinostraat en de Schoolstraat.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
900	Omdat woonvoorzieningen in de Limburgse Kempen ontbraken, bouwden de mijnen voor hun werknemers moderne tuinwijken. In Eisden (Maasmechelen) werden tussen 1910 en 1913 ten zuiden van de uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen met verwijzingen naar de cottagesstijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. Deze foto toont woningen uit 1910-1911 die deel uitmaakten van de eerst bebouwing aan de bocht van de Kastanjelaan en de Koninginnelaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
901	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijwerkerij. De foto toont de zagerij van de mijn van Eisden, gelegen aan de noordkant van het mijnterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be .
902	Deze foto toont een zandweg doorheen de heide naar de cité van Eisden.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
903	Ter gelegenheid van een bezoek aan de mijn van Eisden poseren deze zes mannen in mijnwerkerskledij en met een mijnlamp in de hand aan schacht II van de mijn. Derde van rechts staat afdelingsingenieur Walter Mondo, die het gezelschap begeleidde.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
904	Omdat er in de Limburgse Kempen geen woonvoorzieningen aanwezig waren, bouwden de mijnen voor hun werknemers moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gerant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) werden gebouwd. Elke huis had een tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een zicht op de tuinwijk van Eisden met links de Kastanjelaan. Helemaal achteraan ligt het mijnterrein. Deze foto werd getrokken vanuit de toren van de Sint-Barbarakerk (kerkplein).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

905	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. In de Kastanjelaan verschenen directeurs- en ingenieurswoningen, langs de Koninginnelaan werd de villa van de directeur-gérant neergezet en voor de Waalse mijnspecialisten werden 50 tweewoonsten voorzien. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) met verwijzingen naar de cottagestijl, zoals het imitatievakwerk, werden gebouwd. De woningen lagen afwisselend meer en minder naar achter geschoven en hadden een variërende gevelopbouw. Zo probeerde de mijn eentonigheid en massaliteit te vermijden. Elke huis had een ruime tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een zicht op de tuinwijk van Eisden met links de Kastanjelaan. Helemaal achteraan ligt het mijnterrein. Deze foto werd getrokken vanuit de toren van de St. Barbarakerk (kerkplein).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
906	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet rond de Kastanjelaan en de Koninginnelaan. Zo ontstond geleidelijk aan een cité, gekenmerkt door brede lanen en slingerende straten met het nodige groen, waarlangs op grote percelen mijnwerkerswoningen (vooral tweewoonsten) werden gebouwd. Elke huis had een eigen tuin die werd begrensd door een haag. De foto toont een zicht op de tuinwijk van Eisden met rechts de Natiënlaan. Deze foto werd getrokken vanuit de toren van de St. Barbarakerk (kerkplein). De structuur en planning van een tuinwijk is hier goed te zien. Vanuit centrale lanen vertakken kleine straten waarlangs de mijnwerkershuizen werden gebouwd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
907	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Eisden (Maasmechelen) werden vanaf 1911 ten zuiden van het uiteindelijke mijnterrein de eerste citéhuizen neergezet. De foto toont een zicht op die tuinwijk van Eisden met rechts de Natiënlaan. Deze foto werd getrokken vanuit de toren van de St. Barbarakerk (kerkplein). De huizen links vooraan op de foto zijn vierwoonsten gelgen langs de Bremstraat. Het perceel erbij is telkens verdeeld in vier tuinen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
908	Nadat de steenkool gedolven en bovengehaald was, werd ze gereinigd en gesorteerd in de kolenwasserij en -zeverij van de mijn. Terwijl stenen naar de bodem van de met magniet verrijkte bak zonken, bleven de kolen drijven. De kolen werden daarna in de zeverij gesorteerd naar aard en dikte. De foto toont een zicht op een bezinkingsbekken van de mijn Van Eisden. Dit soort bekkens werd gebruikt om het steenslib uit het wasserijwater te laten bezinken, waarna het water opnieuw gebruikt kon worden. Het steenslib werd afgevoerd naar de terriil.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
909	Deze afbeelding toont een zij- en vooraanzicht van een pneumatische kolenwasinstallatie (debiet van 12 ton per uur) van de kolenwasserij van de mijn van Eisden. Hier worden de kolen 'gewassen', wat betekent dat ze in een bad met zware vloeistof, waarvan het soortelijk gewicht tussen dat van kool en stenen ligt, gestort werden. Daardoor bleven de kolen drijven terwijl de stenen naar de bodem zakten. Dergelijk wasproces werd herhaald tot men enkel zuivere steenkool (in verschillende categoriën, afhankelijk van het gebruik) overhield.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.
910	Deze foto toont de zijkant van het ketelhuis waar stoom gemaakt werd door de verbranding van schlammkool. Op basis hiervan werd elektriciteit geproduceerd in de elektrische centrale, die tegen het ketelhuis aan lag.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
911	Deze foto toont het Zusterklooster (1940) uit Eisden tuinwijk. De zusters die het bewoonden, gaven les in de verderop gelegen meisjesschool. Het klooster is opgetrokken in een historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogvensters met rasterverdeling, rondboogdeuren, sierankers, dakvensters, enz. Dit gebouw maakte deel uit van een heel netwerk van voorzieningen voor de mijnwerkers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
912	Op deze foto poseren een aantal mensen aan het raam van een groot gebouw. De getoonde deur was waarschijnlijk de centrale ingang van dit gebouw.	
913	Deze foto toont een voorgevel van een huis. Aan de voordeur en achter de ramen poseren een aantal mensen. De persoon rechts van de voordeur draagt een jachtgeweer om zijn linkerschouder. De eenden die hij schoot, hangen over de andere schouder.	
914	Deze foto toont de Teutelberg, gelegen op grondgebied Lanklaar. Rechts is een van de boerderijen van de mijn te zien. De mijn gebruikte deze boerderij om zelf de voedselvoorzieningen van haar arbeiders te verzorgen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
915	Deze foto toont Vierveld, een gebied aan de Teutelberg, gelegen op grondgebied Lanklaar. Achteraan is een van de boerderijen van de mijn te zien. De mijn gebruikte deze boerderij om zelf de voedselvoorzieningen van haar arbeiders te verzorgen.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
916	Deze foto toont mogelijk de boerderij van de mijn van Eisden bij het kasteel van Leut. De mijn gebruikte deze boerderij om zelf de voedselvoorzieningen van haar arbeiders te verzorgen indien dat nodig was.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
917	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Daartoe werd een afdiepingstoren gebouwd. De foto uit 1914 toont het binnenzicht op een houten afdiepingstoren van de mijn van Winterslag op het moment dat de eerste kolen zijn bovengehaald op 485 meter diepte. Centraal hangt de cuffat, de traditionele ijzeren liftkuip waarmee arbeiders en materiaal in de schacht werd neergelaten en puin naar boven werd gehaald. Dat puin, rechts vooraan te zien, werd weggevoerd met treinwagons (links). Het puin werd aanvankelijk gebruikt om andere bouwterreinen van de mijn te nivelleren. Erna werd het op een hoop gestort. Zo ontstond geleidelijk aan een terriil. Die terriils werden later belangrijke herkenningspunten in de Kempische landschap.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gedenkboek 50 jaar steenkoolmijn Winterslag. "Winterslag 1907-1957".

918	Deze foto uit 1917 toont een theodoliet, een landmetersinstrument dat gebruikt werd door mijnmeters en opzichters in de ondergrond.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
919	Deze foto uit 1917 toont een theodoliet, een landmetersinstrument dat gebruikt werd door mijnmeters en opzichters in de ondergrond.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
920	De foto toont een afbeelding van 29 april 1931 waarop een kerkklok te zien is. De afbeelding is met duimspijkers vastgemaakt op een houten achtergrond.	
921	Deze foto toont een auto zonder chauffeur achter het stuur, ter hoogte van een onbekende weg. De weg is afgezoomd met berkenbomen.	
922	Deze afbeelding toont een bakstenen gebouw met trapgevel en zadeldak. De plaats en functie ervan is onbekend.	
923	Deze foto toont een bakstenen luchtschacht of schouw. De plaats of functie ervan is onbekend.	
924	Op de foto is een afbeelding te zien van een Bijbels tafereel. De afbeelding is met een paperclip ergens op bevestigd.	
925	Deze deels overbelichte foto toont de binnenkant van een ronde ijzeren constructie. Misschien gaat het om de binnenzijde van een cuffat, d.w.z. een liftkoker die gebruikt werd om personeel en materiaal te vervoeren in de af te diepen mijnschacht.	
926	Deze deels overbelichte foto toont de binnenkant van een ronde ijzeren constructie. Misschien gaat het om de binnenzijde van een cuffat, d.w.z. een liftkoker die gebruikt werd om personeel en materiaal te vervoeren in de af te diepen schacht.	
927	Deze deels overbelichte foto toont de binnenkant van een ronde ijzeren constructie. Misschien gaat het om de binnenzijde van een cuffat, d.w.z. een liftkoker die gebruikt werd om personeel en materiaal te vervoeren in de af te diepen schacht.	
928	Deze foto toont een boringstabel voor het Belgisch-Limburgse Maasgebied. De tabel toont bij de genummerde boorplaatsen en hun hoogte boven zeeniveau hoe diep geboord werd om tot aan de steenkoollagen te komen (epaisseur des morts terrains) en welke de totale geboorde diepte is (profondeur totale). Rechts geeft een kaartje een overzicht van de boringsplaatsen.	
929	Compleet onduidelijke foto.	
930	Compleet onduidelijke foto.	
931	Compleet onduidelijke foto.	
932	Overbelichte foto.	
933	Compleet onduidelijke foto.	
934	Op deze bijna volledig donkere foto zijn de contouren te zien van een groot gebouw.	Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
935	Op deze bijna volledig donkere foto zijn de contouren te zien van de groot gebouw.	
936	De foto toont een detail van mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. Rechts op de foto is een stuk van een stelling te zien om de blokken in het bovendee van de gang op hun plaats te kunnen zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
937	Deze onduidelijk foto heeft als onderschrift "The S.J. tabel without coal".	
938	Deze foto toont een driewoonst. Het huis is gebouwd in een historiserende stijl, gekenmerkt door onder andere de rondboogdeuren met bovenlicht en vensters met tussenlijsten. Voor het huis poseren een aantal mensen. Waar dit huis gelegen was, is voorlopig onduidelijk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
939	De foto toont een einde van een mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. Vooraan de gang is een stelling te zien om de blokken in het bovendee van de gang op hun plaats te kunnen zetten. Achter de stelling is het Toussaint-Heintzmann-raam te zien. Dit is een volledig ijzeren ineenschuifbare galerijondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst wordt en waarachter hout, draad en platen aangebracht worden om steenval tegen te gaan.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
940	Deze compleet onduidelijk foto toont een gebouw met trapgevel. De plaats en functie ervan is onbekend.	
941	Op deze beschadigde foto poseert een gezin met hun huisdieren.	
942	Deze beschadigde foto toont een groot gebouw. De plaats en functie ervan is onbekend.	
943	De foto toont een houten Christus aan het kruis op een zwarte achtergrond.	
944	Deze foto toont een huis achter een omheining. Het dak is afgewerkt met een torentje voorzien van vensters.	
945	Deze foto toont de langgerekte ophaalmachines- en persluchthal (1920 en 1926) van de mijn van Eisden in aanbouw. Het gebouw bood onderdak aan de elektrische ophaalmachines met Koepe-schijf (centraal op de foto). Met deze machines werden de liften aangedreven die personeel, steenkool en materiaal vervoerden in de mijnschacht. Deze hal bevond zich kort bij de schachtbok.	SCHLUSMANS, F. "Bouwen door de eeuwen heen : inventaris van het cultuurbezit in België : architectuur. 14n3, Provincie Limburg, arrondissement Tongeren, kantons Bilzen-Maasmechelen.", 1996. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
946	Om aan kolenwinning te kunnen doen, moest het mijnbedrijf eerst een schacht delven tot aan de kolenlagen. Hiervoor bouwde men een afdiepingstoren. De foto toont een liftinstallatie van een afdiepingstoren voor het afdalen in de mijnschacht. Centraal poseren een aantal arbeiders op een cuffat, een traditionele liftkuip voor het vervoer van personen en materiaal in de schacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

947	De foto toont een galerij met vertakking. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Op de vloer loopt een <u>treinspoor voor kolenvervoer.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
948	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen treinsporen voor <u>kolentransport.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
949	De foto toont een galerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsomder loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
950	De foto toont een mijngalerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
951	De foto toont een galerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Linksboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Linksomder op de foto <u>loopt een treinspoor voor kolentransport.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
952	Deze foto toont een mijngalerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Linksboven loopt de persluchtleiding. Over de vloer <u>loopt het treinspoor voor het kolenvervoer.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
953	De foto toont een galerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Tegen de wand loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Op de vloer loopt <u>een treinspoor voor kolenvervoer.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
954	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.

955	De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. Vooraan de gang is een stelling te zien om de blokken in het bovendee van de gang op hun plaats te kunnen zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
956	De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. Achteraan de gang is een stelling te zien om de blokken in het bovendee van de gang op hun plaats te kunnen zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
957	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden houten planken gelegd zodat het geheel voldoende elastisch was. Vooraan de gang is een stelling te zien om de blokken in het bovendee van de gang op hun plaats te kunnen zetten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
958	De foto toont een steengang. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. In deze steengang staan diverse installaties die de energievoorzieningen voor de ondergrond verzorgden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
959	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen om de steenkool boven te halen. Belangrijk waren de permanente steengangen. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd gestut met trapeziumvormige cementblokken die samen een sluitende cirkel vormden. Tussen de blokken werden zachthouten planken gelegd om het geheel elastisch te maken. De onzuivere foto toont mijnwerkers werkend aan het einde van een steengang.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
960	Deze foto toont een onverharde weg, afgezoomd met berkenbomen. Links en rechts van de weg staan dennenbossen. Aan de linkerkant van de weg staat of rijdt een autobus. Vooraan op de weg liggen stenen. Ze lijken op een lijn over de weg geplaatst.	
961	De foto toont het plafond van een mijngalerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Links loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
962	De foto toont het plafond van een galerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
963	De foto toont het plafond van een mijngalerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
964	Deze beschadigde foto toont een processie.	
965	Deze foto toont een steenkoolontginningsplan (schaal 1 op 25) voor de mijnzetel Victor waarbij de door de snijmachine gedolven kolen via een speciaal afvoersysteem meteen in de kolenwagens terecht komen.	
966	Deze foto toont een steenkoolontginningsplan (schaal 1 op 25) voor de zetel Victor waarbij de door de snijmachine gedolven kolen via een speciaal afvoersysteem meteen in de kolenwagens terecht komen.	
967	Deze foto toont een straat ergens in een onbekende stad. Een vrouw poseert voor een winkel. Links van haar staat een groepje mensen te praten.	

968	Deze afbeelding toont de stratigrafische schaal van de aardlagen van verschillende ontginningsgebieden in het Westfalen. Stratigrafie is een vakgebied binnen de aardwetenschappen dat zich bezig houdt met bestudering van de volgorde van opeenvolgende aardlagen (stratificatie), met als doel aardlagen te dateren en beschrijven. Het Westfalen (Westfaliaan) is in de Europese stratigrafische indeling de middelste etage van het Silesien (Boven-Carboon; 325 miljoen jaar tot 275 miljoen jaar). Het Westfalen is in Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland en België steenkoolvoerend. In deze tabel wordt de schaal weergegeven voor Flenu (Henegouwen), Charleroi, Chatelèt (Henegouwen), Andenne (Namen) en Chokier (Luik).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. http://nl.wikipedia.org/wiki/Stratigrafie http://www.earthweb.ugent.be/nl/index.php?id=2&domain=stratigrafie http://www.wtkg.org/stratigrafie.htm http://nl.wikipedia.org/wiki/Westfalen
969	Deze afbeelding toont de stratigrafische schaal van de aardlagen van verschillende ontginningsgebieden in het Westfalen. Stratigrafie is een vakgebied binnen de aardwetenschappen dat zich bezig houdt met bestudering van de volgorde van opeenvolgende aardlagen (stratificatie), met als doel aardlagen te dateren en beschrijven. Het Westfalen (Westfaliaan) is in de Europese stratigrafische indeling de middelste etage van het Silesien (Boven-Carboon; 325 miljoen jaar tot 275 miljoen jaar). Het Westfalen is in Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland en België steenkoolvoerend. In deze tabel wordt de schaal weergegeven voor Flenu (Henegouwen), Charleroi, Chatelèt (Henegouwen), Andenne (Namen) en Chokier (Luik).	MINTEN, L. "Een eeuw steenkool in Limburg.", 1992. http://nl.wikipedia.org/wiki/Stratigrafie http://www.earthweb.ugent.be/nl/index.php?id=2&domain=stratigrafie http://www.wtkg.org/stratigrafie.htm http://nl.wikipedia.org/wiki/Westfalen
970	Deze foto toont de foto's van twee Belgische steenkoolpioniers. Links staat Guillaume Lambert (1818-1909). Hij studeerde in Leuven en Luik en werd professor mijnbouw aan de KU Leuven. Hij schreef een rapport waarin hij wetenschappelijk argumenteerde dat er, analoog met het Engelse en Pruisische bekken, steenkool aanwezig moest zijn in Noord-België. Op basis van die gegevens ging André Dumont, rechts afgebeeld, verder. Dumont (1847-1920) was een Belgische geoloog en mijnbouwkundige. Hij was een zoon van de Luikse geoloog André-Hubert Dumont en hoogleraar geologie en mijnbouw aan de KU Leuven. Hij volgde er Guillaume Lambert op van wie hij ook leerling was geweest. André Dumont schreef in 1877 een specifiek rapport waarin hij aangaf dat steenkool in de ondergrond van de Limburgse Kempen aanwezig was. In de nacht van 1 op 2 augustus 1901 ontdekte de in zijn opdracht werkende boormeester de eerste Limburgse steenkool. Dat was het begin van het steenkoolverhaal in Limburg. In Eisden werd een van de twee oorspronkelijke concessies naar Guillaume Lambert vernoemd. Ook Dumont's naam werd herhaaldelijk vereeuwigd, onder andere in Waterschei.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Guillaume Lambert, André Dumont.
971	Op deze foto poseren twee dames aan een tafeltje. De dame rechts houdt met haar linkerhand de bladzijde van een fotoalbum vast.	
972	Op deze compleet onderbelichte foto zijn links enkel twee vensters zichtbaar.	
973	Deze foto toont twee witte figuren.	
974	De mijnen bouwden voor hun werknemers nieuwe tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Maasmechelen bouwde de mijn vanaf 1946 ten zuiden van de oude cité de tuinwijk van Vucht (Mariaheide). Deze wijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers tijdens de kolenslag, verrees op de plek waar de barakkenkampen uit de tweede wereldoorlog hadden gestaan. Naast woningen kreeg de wijk ook een scholencomplex, regie en feestzaal. In vergelijking met de tuinwijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
975	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinwijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. Naast woningen kreeg de wijk ook een scholencomplex, regie en feestzaal. In vergelijking met de tuinwijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
976	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinwijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. De hier getoonde woningen waren nog in aanbouw.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Zwarte Monumenten in groen Limburg. Naar een verdiende toekomst voor het mijnpatrimonium.", M&L, 9e jaargang, nr.4, juli-agustus 1990. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
977	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinwijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinwijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
978	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinwijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de tweede wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. Naast woningen kreeg de wijk ook een scholencomplex, regie en feestzaal. In vergelijking met de tuinwijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.

979	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht werd al in 1929 een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze op het grondgebied van de gemeente Vucht verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. Naast woningen kreeg de wijk ook een scholencomplex, regie en feestzaal. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
980	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht werd al in 1929 een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze op het grondgebied van de gemeente Vucht verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger. Rechts op de foto is in de verte de Sint-Barbarakerk van Eisden tuinvijk te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
981	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. In Vucht werd al in 1929 een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze op het grondgebied van de gemeente Vucht verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
982	Om dat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren in de Limburgse Kempen bouwden de mijnen voor hun werknemers moderne tuinvijken. In Vucht werd al in 1929 een wijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze op het grondgebied van de gemeente Vucht verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. Naast woningen kreeg deze tuinvijk ook een scholencomplex, regie en feestzaal. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger. De foto toont een dergelijke woning met de kenmerkende rondboogdeur en ramen met ruitenverdeling	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
983	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. In Vucht werd al in 1929 een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze op het grondgebied van de gemeente Vucht verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen, te zien op de foto, architecturaal gezien veel eenvoudiger.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009. Windelsteenstraat.
984	De mijnen bouwden voor hun werknemers mooie, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger. Op de foto poseren twee gezinnen bij hun citéwoning. Dit type tweewoonst is vrij sober en heeft de kenmerkende ronde deur en ramen met ruitverdeling.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
985	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. In Vucht-Maasmechelen werd in 1929 al een tuinvijk, bedoeld voor de opvang van de Italiaanse mijnwerkers, ontworpen. Maar pas na de Tweede Wereldoorlog werd ze verwezenlijkt. Vooral de bewoners van het voormalige barakkenkamp vonden er onderdak. In vergelijking met de tuinvijk van Eisden waren deze woningen architecturaal gezien veel eenvoudiger. Deze foto toont een vierwoonst uit Mariaheide.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jan Kohlbacher en Pierre Janssen, 24 mei 2009.
986	De mijn zette niet alleen veel mensen aan het werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Turnen was naast toneel of muziek spelen een gezonde en veilige bezigheid. Deze foto toont de openluchtmis, gehouden aan parochiaal centrum de Kring in Waterschei, ter gelegenheid van het turnfeest in 1926. Een turnfeest was een manifestie waarop de diverse turnkringen uit de buurt hun kunsten demonstreerden voor het publiek. In dit geval werd het turnfeest georganiseerd door HAROP (Houd Aan, Rekt Onzer Pezen), de turnvereniging van Waterschei. Zij was in 1924 door werknemers van de mijn opgericht. De vooral uit mijnwerkerskinderen bestaande turnkring kende al vlug het nodige wedstrijdsucces en behoorde zo tot de top van de Limburgse gouw. Het turnfeest van 1926 werd geopend met een stoet en openluchtmis o.l.v Mgr. Kerkhofs. Erna toonden de turners hun kunsten op het plein naast de Kring. Dergelijke festiviteiten waren belangrijk voor de mijn. Ze zorgden voor een gemeenschapsgevoel onder de werknemers en waren een gelegenheid om met de verwezenlijkingen als mijn naar buiten te treden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2008. www.mijnerfgoed.be
987	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socio-culturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Turnen was naast toneel of muziek spelen een gezonde en nuttige bezigheid. Deze foto toont het podium met eregenodigden van een turnfeest, waarschijnlijk uit 1926. Een turnfeest was een manifestie waarop de diverse turnkringen uit de buurt hun kunsten demonstreerden voor het publiek. In dit geval werd het turnfeest georganiseerd door HAROP (Houd Aan, Rekt Onzer Pezen), de turnvereniging van Waterschei. Zij was in 1924 door werknemers van de mijn opgericht. De vooral uit mijnwerkerskinderen bestaande turnkring kende al vlug het nodige wedstrijdsucces en behoorde zo snel tot de top van de Limburgse gouw. De plaats van gebeuren voor het hier getoonde turnfeest is waarschijnlijk het plein langs parochiaal centrum de Kring, op de hoek van de Onderwijs- en Duinenlaan, waar ook de voetbalploeg THOR Waterschei aanvankelijk haar wedstrijden speelde. Centraal op het podium zit gouverneur Verwilghen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

988	Deze foto werd genomen in 1929, ter gelegenheid van het bezoek van koning Albert I aan de mijn van Waterschei. Het massaal aanwezige volk bevindt zich op de Parklaan aan de villa van de mijn directeur. Waarschijnlijk was op dat moment koning Albert op bezoek bij de directeur-gérant en wilde het publiek een glimp opvangen van de vorst. De auto's links op de foto verlaten het park van de villa. Rechts is een deel van het kioskplein te zien. Rechtsachter op de foto zijn de contouren te zien van de Kring, het parochiaal centrum.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
989	Deze foto werd genomen in 1929, ter gelegenheid van het bezoek van koning Albert I aan de mijn van Waterschei. Het massaal aanwezige volk bevindt zich op de Parklaan aan de directeursvilla. Waarschijnlijk was op dat moment de koning op bezoek bij de directeur-gérant en wilde het publiek een glimp opvangen van de vorst. De auto's links verlaten het park van de villa. Rechts is een deel van het kioskplein te zien. Rechtsachter op de foto zijn de contouren te zien van de Kring, het parochiaal centrum.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
990	Deze foto werd genomen in 1929, ter gelegenheid van het bezoek van koning Albert I aan de mijn van Waterschei. Het massaal aanwezige volk bevindt zich op de Parklaan aan de directeursvilla. Waarschijnlijk was op dat moment de koning op bezoek bij de directeur-gérant. Rechts is een deel van het kioskplein te zien. Rechtsachter op de foto zijn de contouren te zien van de Kring, het parochiaal centrum.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
991	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont de Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinvijk (1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industriële (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
992	De mijn zette niet alleen heel wat mensen aan het werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Hondensport was naast sporten of muziek spelen een nuttige en veilige bezigheid. In de Mijnstreek ontstonden dan ook heel wat hondenclubs die een eigen structuur en werking met wedstrijden (gehoorzaamheid, speurwerk, schoonheid, enz.) uitbouwden. Deze foto toont een schoonheidswedstrijd voor honden, gehouden in het kioskpark van Waterschei. De verschillende honden en eigenaars hebben postgevat bij een nummer. Ze hopen allemaal met de prijs voor mooiste hond naar huis te gaan.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
993	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Hondensport was naast sporten of muziek spelen een nuttige en veilige bezigheid. In de Mijnstreek ontstonden dan ook heel wat hondenclubs die een eigen structuur en werking met wedstrijden (gehoorzaamheid, speurwerk, schoonheid, enz.) uitbouwden. Deze foto toont een schoonheidswedstrijd voor honden, gehouden in het kioskpark van Waterschei. De verschillende honden en eigenaars worden gekeurd. Ze hopen allemaal met de prijs voor mooiste hond naar huis te gaan.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
994	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Hondensport was naast sporten of muziek spelen een nuttige en veilige bezigheid. In de Mijnstreek ontstonden dan ook heel wat hondenclubs die een eigen structuur en werking met wedstrijden (gehoorzaamheid, speurwerk, schoonheid, enz.) uitbouwden. Deze foto toont een schoonheidswedstrijd voor honden, gehouden in het kioskpark van Waterschei. De verschillende honden en eigenaars hebben postgevat bij een nummer. Ze hopen allemaal met de prijs voor mooiste hond naar huis te gaan.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
995	Deze luchtfoto toont een stuk van Waterschei. De foto toont mooi hoe planmatig de mijnwijken werden aangelegd, dicht tegen het mijnterrein zodat de directie alles goed in de gaten kon houden en met veel zin voor de nodige structuur en orde. Rechts liggen op de westkant van het mijnterrein van Waterschei het houtpark en de betonblokkendroogplaats. De twee parallelwegen links van het mijnterrein zijn de Nijverheids- en Meridiaanlaan. Hier bevindt zich de oude cité (cité industrielle). De hier vanaf 1910 gebouwde huizen, n.a.v. ingenieur J. Verwilghen, waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. Op de hoeken van de straten lagen tweewoonsten voor bedienden. Onderaan de wijk lag een dubbele ingenieurswoning met tuin. Daaronder stond een vrijstaande woning voor de onderdirecteur. Links van de oude tuinvijk liggen de villa met park van de directeur-gerant en het kioskplein. Daarboven is de Christus Koningkerk (1935-1936) te zien. De brede laan op de foto is de André Dumontlaan die ter hoogte van de splitsing naar de Onderwijslaan (weg links) in Duinenlaan verandert. Boven die Onderwijslaan is de terrein te zien waar de Kring, het parochiaal centrum, zich bevindt. Links daarvan ligt het Sint-Janscholencolplex. Erboven begint de tuinvijk (1922-1929). Onder de Onderwijslaan liggen het Casino, Hotel Modern en een aantal bediendenwoningen. Nog meer naar beneden, tegen de André Dumontlaan, ligt de directeurswoning.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.

996	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Op deze foto uit 1930 poseren 6 fraters van Tilburg. Zij werden ingeschakeld als onderwijzers in de Sint-Jansschool in Waterschei. Vanaf 1919 werden ze vervangen door de broeders van de Christelijke Scholen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
997	Deze foto toont het skelet van een betonnen passerelle (1925) die de verbinding maakte tussen de twee ontvangstgebouwen (1925-1929) van de mijn van Waterschei. Via deze loopbrug werden personen en kolenwagentjes vervoerd. De ontvangstgebouwen waren de plaatsen waar de kolen, materiaal en mijnwerkers in liften aan de oppervlakte kwamen of naar de ondergrond vertrokken.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
998	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier aan scholen. Het onderwijs in de Mijnstreek werd tot 1932 in het Frans gegeven, met uitzondering voor mijnwerkers van vreemde nationaliteit. Zij konden in hun eigen taal lessen organiseren. Zo ontstonden Italiaanse, Tsjechische, Duitse en Poolse scholen. Vooral het netwerk van Poolse scholen was erg uitgebreid. Deze foto toont een klaslokaal van een Poolse school uit Waterschei. Jongens en meisjes poseren in hun schoolbank of aan het bord. Rechts op de foto staat de lerares. Op het bord staat 'Sobota, 28 kwietnia 1928', wat Pools is voor zaterdag, 28 april 1928. Een echt succes zijn de Poolse scholen nooit geworden. Door geldgebrek en een slecht leerprogramma sloten deze scholen op het einde van het schooljaar 1933/34 hun deuren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
999	Deze afbeelding toont een foto van een kerkklok, met duimspijkers opgehangen aan een stuk hout. Onderaan de foto staat de datum 29-04-31.	
1000	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen die deel uitmaakten van de tuinvijk (cité-jardin, 1922-1929) van Waterschei, gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren met bovenlicht zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1001	Op de foto poseren een aantal personen in mijnwerkerskledij met de directeur-gerant Fontaine (tweede van rechts, 1925-1950) van Waterschei. Tweede van links is mogelijk monseigneur Ladeuze, rector van de Katholieke Universiteit Leuven van 1909-1940. De 'mijnwerkers' hebben elk een veiligheidslamp bij.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1002	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Deze foto toont een aantal woningen rond de Wilderozentuin uit de tuinvijk van Waterschei (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1003	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een achteraanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig. alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1004	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een achteraanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1005	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een achteraanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdlaten zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1006	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De afbeelding toont een foto van de achterkant van Christus Koningkerk (1935-1936). Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ook de rest van de kerk heeft een betonnen skelet. Het gebouw oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdlaten zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1007	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont de achterkant van het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. Hier waren de magazijnen gelegen. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzalen en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Rechts staat een pijler van de schachtbok (1922-1923) boven schacht II. Links op de foto is een deel van het ophaalgebouw (1927-1928) bij deze schachtbok te zien. In dit gebouw stond de machine die via kabels en de wielen van de schachtbok de liften op en neer liet bewegen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1008	Deze foto toont de achterzijde van het gebouw van de mijn van Waterschei dat een locomotiefloods en garages huisvestte. Het gebouw bevond zich op de westkant van het mijnterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1009	Het sociale onderscheid tussen mijnwerkers, bedienden, ingenieurs en directeur werd in de tuinwijk van de mijn doorgetrokken. Hoe hoger in rang, hoe groter de woning. De woningen werden ook meetal per sociale groep neergezet. Ook in Waterschei werden de gewone mijnwerkers in kleine woonsten gehuisvest. De bedienden kregen ruimere tweewoonsten en ingenieurs mochten een mooie villa bewonen. De foto toont de achterzijde van het huis van de hoofdingenieur, gelegen aan de André Dumontlaan. Het was een riante woonst met mooie tuin die dichtbij het mijnterrein lag. Op het balkon poseren een vrouw en kind.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1010	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Ook voor verpleegzalen en ziekenhuizen werd gezorgd. In Waterschei bouwde de mijn in 1928 de op de foto getoonde André Dumontkliniek, genoemd naar de ontdekker van de Limburgse steenkool. Zo hoefde men zwaargewonde mijnwerkers niet meer naar Luik over te brengen. Het ziekenhuis telde aanvankelijk 90 bedden. De verzorging van de zieken werd toevertrouwd aan de zusters 'Dochters van het Kruis'. Net als de overige gebouwen uit de jaren 1920 in de cité van Waterschei heeft de kliniek neotraditionele elementen: een rondboogdeur met bovenlicht, speklagen en vensters met tussenstijlen. De dakconstructie is echter geïnspireerd door de cottagestijl, met imitatievakwerk en dakoverstekken. De kliniek was gelegen in de Stalenstraat, de van de mijn onafhankelijke winkelstraat die de verbinding vormde tussen de tuinwijk en oud-Waterschei.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1011	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Op deze foto poseren arbeiders bij de fundering van de lucht tunnels van de ventilatoren van de mijn van Waterschei. De mijn van Waterschei bouwde aanvankelijk twee ventilatorgebouwen met brede lucht tunnels die op 10 meter diepte langs de luchtverkeersschacht II de verbruikte lucht uit de mijngangen trokken. Later werd deze installatie aangepast.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1012	Op deze foto maken arbeiders de funderingen van een van de mijngebouwen van de mijn van Waterschei. Terwijl de arbeiders druk bezig zijn, kijkt een man in kostuum en hoed (mogelijk een ingenieur of werfleider) toe.	
1013	Op deze foto is een voorbeeld te zien van een bediendenwoning uit de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Meridiaan- en Nijverheidslaan. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren tweewoonstblokken, gebouwd aan de uithoek van de straat. De sober ingerichte huizen hadden vrijwel platte daken die, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, naar verluidd makkelijk water doorlieten. In 1926-1927 kregen ze daarom een dakstructuur.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1014	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Waterschei werden de eerste huizen neergezet langs de Meridiaan- en Nijverheidslaan, tegen het mijnterrein, in wat achteraf de oude cité (1910-1922) werd genoemd. De hier door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. Aanvankelijk hadden de huizen een ongeveer plat dak. Later werd dit vervangen door een cottageachtige dakstructuur. Op de hoek van de lanen werden woningen voor bedienden gebouwd. Deze foto toont waarschijnlijk een bediendewoning met plat dak uit de oude cité.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1015	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont bediendewoningen, gelegen langs de Onderwijslaan in Waterschei. Links staat Hotel Modern. Op de achtergrond zijn de schachtbokken en het majestueuze hoofdgebouw van de mijn zichtbaar.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be
1016	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De mijnwerkers kregen een klein huis toegewezen terwijl voor bedienden grotere woningen voorzien werden. Deze foto toont dergelijke bediendewoningen, gelegen langs de Onderwijslaan in Waterschei. Op de achtergrond zijn delen van het hoofdgebouw en de schachtbokken van de mijn van Waterschei te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1017	Deze foto toont de beschadigde auto, gepakkeerd in een garage, van mijn directeur Verwilghen (1919-1925). De stukken waren het resultaat van een auto-ongeluk in de buurt van Diest.	Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1018	Deze foto toont de betonnen passerelle (1925) die de verbinding maakte tussen de twee ontvangstgebouwen (1925-1929) van de mijn van Waterschei. Via deze loopbrug werden personen en kolenwagentjes vervoerd. De ontvangstgebouwen waren de plaatsen waar de kolen en mijnwerkers met liften aan de oppervlakte kwamen of naar de ondergrond vertrokken. Vanaf het ontvangstgebouw werden de gedolven kolen naar de kolenwasserij en -zeverij gevoerd voor reiniging en sortering.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
1019	Zodra bepaald was waar de steenkoollagen precies lagen, kon begonnen worden met het uitdiepen van een schacht. Hiervoor moest de door water- en drijfzand geplaagde onstabiele grond eerst bevroren worden. Zodra de ingenieurs zeker waren dat de ondergrond voldoende bevroren was, kon de schachtafdieping beginnen. Daartoe bouwde men een afdiepingstoren. In deze gesloten houten constructie werd een liftinstallatie gebouwd om de grond tot op de gewenste diepte af te graven. Het afdiepen gebeurde met afbouwhamers en dynamiet. De foto toont bezoekers die in aangepast kledij de toren van Waterschei bezochten. Helemaal links staat mijn directeur Verwilghen (1919-1925). Iedereen draagt een muts onder zijn helm, een lange warme jas en hoge laarzen. Dat was nodig want in de schacht was het vaak bitterkoud. Om hun middel droegen de arbeiders een veiligheidsriem. De koude en gevaren werden volgens sommige bronnen wel gecompenseerd door een goede verloning.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2008.
1020	Zodra bepaald was waar de steenkoollagen precies lagen, kon begonnen worden met het uitdiepen van een schacht. Hiervoor moest de door water- en drijfzand geplaagde onstabiele grond eerst bevroren worden. Zodra de ingenieurs zeker waren dat de ondergrond voldoende bevroren was, kon de schachtafdieping beginnen. Daartoe bouwde men een afdiepingstoren. In deze gesloten houten constructie werd een liftinstallatie gebouwd om de grond tot op de gewenste diepte af te graven. Het afdiepen gebeurde met afbouwhamers en dynamiet. De foto toont bezoekers die in aangepast kledij de toren van Waterschei bezochten. Helemaal links staat mijn directeur Verwilghen (1919-1925). Iedereen draagt een muts onder zijn helm, een lange warme jas en hoge laarzen. Dat was nodig want in de schacht was het vaak bitterkoud. Om hun middel droegen de arbeiders een veiligheidsriem. De koude en gevaren werden volgens sommige bronnen wel gecompenseerd door een goede verloning.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1021	De mijn directies zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzorg in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont het binnenplein van het scholencomplex Sint-Jan, gebouwd in 1923-1931 voor een capaciteit van 1500 leerlingen. De gebouwen lagen tussen de Onderwijs- en Binnenlaan. In het complex werd enkel lager onderwijs ingericht. Net als de overige gebouwen in de cité was het scholencomplex gebouwd in een historiserende stijl. Deze uitte zich onder andere in rondboogvormige deuren en vensters. Op de foto zijn leerlingen van de Sint-Jansschool te zien, tijdens een schoolfeest. Onder het goedkeurend oog van de ouders voeren ze hun stukje op. Het podium dat op het schoolplein werd neergezet, is een tijdelijke constructie, waarvan het onderstel afgedekt was met dennenloof. Dergelijke festiviteiten waren belangrijk voor de mijn. Ze zorgden voor een gemeenschapsgevoel onder de werknemers en waren een gelegenheid om met de verwezenlijkingen als mijn naar buiten te treden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1022	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht tot aan de steenkoollagen. De foto toont de binnenzijde van de eerste houten afdiepingstoren van de mijn van Waterschei. Binnen dit houten gebouw werd een liftinstallatie gebouwd waarmee personeel, materiaal en steenpuin getransporteerd werden in de schacht. Zo kon men stap voor stap de mijnschacht uitgraven. Voor die taak werden houwelen en soms dynamiet gebruikt. Het afdiepwerk was zwaar en gevaarlijk. Het kon in de schacht soms ook bitterkoud zijn. Positief was dan weer dat dit werk veel beter betaalde dan andere jobs.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.

1023	Deze luchtfoto toont het mijnterrein van Waterschei vanaf de zuidkant. Vooraan liggen van links naar rechts het hoofdgebouw, een ophaalgebouw, het ketelhuis en drie koeltorens. Daar achter zijn de twee schachtbokken te zien. Zij zijn via loopbruggen verbonden met elkaar en met de achterliggende kolenwasserij en -zeverij. Rechtsachter liggen de langwerpige gebouwen van de betonblokkenfabriek. Helemaal achteraan is de terril te zien. Achter het hoofdgebouw liggen de werkhuizen, de locomotiefloods-garages en de houtopslagplaats met een schrijnwerkerij-zagerij. linksboven op het mijnterrein ligt een opslagplaats voor betonblokken. Links van het mijnterrein ligt de oude cité (cité industrielle) langs de parallelle Nijverheids- en Meridiaanlaan. De hier vanaf 1910 gebouwde huizen, n.a.v. ingenieur J. Verwilghen, waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type. Op de hoeken van de straten liggen tweewoonsten voor bedienden. Links onderaan op de foto loopt de André Dumontlaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1024	Deze luchtfoto toont de zuidkant van het mijnterrein van Waterschei. Links staan de schachtbokken (1922-1923) met ophaalgebouwen en de elektrische centrale en ketelhuis (1928-1929). Het grote witte gebouw centraal op de foto is het hoofdgebouw (1924). Eronder staan de werkhuizen (1912-1914), de locomotiefloods-garages en de zagerij-schrijnwerkerij. Rechts loopt de André Dumontlaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1025	Deze luchtfoto toont een bovenzicht op het mijnterrein van Waterschei. De smalle gebouwen helemaal linksboven huisvestten de betonfabriek. Er onder is de opslagplaats voor betonblokken te zien. Rechts daarvan ligt de kolenwasserij en -zeverij die via loopbruggen in verbinding staat met de ontvangstgebouwen van de schachtbokken en met het hoofdgebouw. Boven het hoofdgebouw liggen de ophaalgebouwen, persluchtcentrale, ketelhuis en elektrische centrale. Daarboven staan drie ronde koeltorens. Links onder het hoofdgebouw liggen de werkhuizen, de locomotiefloods-garages en de houtopslagplaats met schrijnwerkerij-zagerij. Onder het mijnterrein ligt de oude cité (cité industrielle, 1910-1922) langs de parallel gelegen Nijverheids- en Meridiaanlaan. De hier vanaf 1910 gebouwde huizen, n.a.v. ingenieur J. Verwilghen, waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type. Op de hoeken van de straten liggen tweewoonsten voor bedienden. Onder de oude cité ligt links het Kioskplein en rechts de villa met park van de directeur-gérant. In de hoek van de Nijverheidslaan en André Dumontlaan (grote laan rechts op de foto) ligt links een dubbele ingenieurswoning met tuin. Daarlangs staat een vrijstaande woning voor de onderdirecteur. Onder de André Dumontlaan is nog net de woning van de directeur met een riante tuin te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1026	Op deze foto poseert een chauffeur van de mijn van Waterschei.	Gesprek Jef Muysers, 7 april 2008.
1027	Deze foto toont een chauffeur van de mijn van Waterschei (mogelijk Isidoor Verhaegen). Is 100% " Isidoor Verhaegen ".	Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1028	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne, heeft een betonnen skelet. Het gebouw oogt zakelijker en is wat betreft zijn vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdlaten zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1029	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Het gebouw oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdlaten zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1030	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Christus Koningkerk van Waterschei, gelegen aan de Duinenlaan, die tussen 1935 en 1936 gebouwd werd naar ontwerp van Auguste Voutquenne. Van 1912 tot 1940 was hij als architect in dienst van de André Dumontmijn (Waterschei). Deze kruiskerk in gele baksteen, met verwerking van arduinelementen, was een modern ontwerp. De overige Limburgse mijnkathedralen sloten veel nauwer aan bij de traditionele kerkenbouw. Voutquenne koos echter voor een moderne uitvoering die zich sterk uitte in de raamvlakken en de toren. Die hoge, slanke toren, met verticale ritmering en bekronende koepel, is net als de kerk zelf opgetrokken met een betonskelet. Links van de kerk is de directeurswoning te zien. Waterschei kerk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be/

1031	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Christus Koningkerk (1935-1936), gelegen langs de Duinenlaan in Waterschei. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Het gebouw oogt zakelijker en is zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd verder opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig, alle bezoekers konden zodoende het hoofdtaar zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1032	Het gebouw links op de foto is de Kring. Dit parochiaal centrum met zaalkerk, welvaartswinkel, bibliotheek, ziekenfonds en krantenwinkel werd op initiatief van pastoor Heeser opgericht langs de Onderwijslaan in Waterschei. Op het plein voor de Kring verzamelen mensen voor een festiviteit. Op de achtergrond zijn huizen te zien van de tuinvijck (cité-jardin). De meeste huizen uit deze tuinvijck dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) ontwikkelde een tuinvijck met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Tussen de huizen en het plein van de Kring lag het eerste voetbalplein van Thor Waterschei.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1033	Het gebouw op de foto is de Kring, gelegen in Waterschei op de hoek van de Duinen- en Onderwijslaan. Dit parochiaal centrum met zaalkerk, welvaartswinkel, bibliotheek, ziekenfonds en krantenwinkel werd op initiatief van pastoor Heeser opgericht. De foto toont een festiviteit. Er is veel volk aanwezig en de vlaggen hangen uit.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1034	Het gebouw op de foto is de Kring, gelegen in Waterschei op de hoek van de Duinen- en Onderwijslaan. De afbeelding is gemaakt vanaf de Duinenlaan. Dit parochiaal centrum met zaalkerk, welvaartswinkel, bibliotheek, ziekenfonds en krantenwinkel werd op initiatief van pastoor Heeser opgericht. De foto toont een festiviteit. Er is veel volk aanwezig en de vlaggen hangen uit.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1035	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont een deel van de Ceintuurlaan, de weg die ten noorden van de Onderwijslaan een lus vormde rond de tuinvijck (cité-jardin, 1922-1929). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijck op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijck van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1036	Deze foto toont een deel van de kolenwasserij en -zeverij van de mijn van Waterschei. Hier werden de gedolven kolen gewassen en gesorteerd naar aard en dikte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1037	Deze foto toont een deel van de kolenwasserij van Waterschei. Hier werd de gedolven steenkool gereinigd en gesorteerd naar aard en dikte.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1038	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Deze foto toont een deel van de tuinvijck van Waterschei, gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinvijck dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijck op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijck van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, het zadeldak en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1039	Deze foto toont mogelijk een deel van het ophaalmachinegebouw van schacht 1 van de mijn van Waterschei. In dat gebouw stonden de machines die de liften in de mijnschacht aandreven. Zij zorgden ervoor dat materiaal, steenkool en mijnwerkers vervoerd konden worden. Rechts van het gebouw staat een gecombineerde watertoren en schouw.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1040	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. De foto toont een deel van het scholencomplex Sint-Jan, gebouwd in 1923-1931 voor een capaciteit van 1500 leerlingen. De gebouwen lagen in de woonbuurt van de kaderleden en bedienden, net als de kloosters voor onderwijzers van de school (de fraters van Tilburg, later de broeders van de christelijke scholen). In het complex werd enkel lager onderwijs ingericht. Het scholencomplex werd opgetrokken in een historiserende stijl. Deze uitte zich vooral in de hoofdingang met zijn toren en rondboogvormige deuren en vensters. Sint-Jan had doorheen haar geschiedenis een aantal bekende leerkrachten. Een ervan is zeker René Swartenbroeckx, de gelauwerde auteur en scenarist	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1041	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont een deel van het scholencomplex Sint-Jan, gebouwd in 1923-1931 voor een capaciteit van 1500 leerlingen. De gebouwen lagen tussen de Onderwijs- en Binnenlaan. In het complex werd enkel lager onderwijs ingericht. Net als de overige gebouwen in de cité was het scholencomplex gebouwd in een historiserende stijl. Deze uitte zich onder andere in rondboogvormige deuren en vensters. Op de foto zijn leerlingen van de Sint-Jansschool te zien, waarschijnlijk tijdens een schoolfeest. Volledig in wit gekleed voeren ze hun stukje op. Het podium dat op het schoolplein werd neergezet, is een tijdelijke constructie, waarvan het onderstel afgedekt was met dennenloof. Dergelijke festiviteiten waren belangrijk voor de mijn. Ze zorgden voor een gemeenschapsgevoel onder de werknemers en waren een gelegenheid om met de verwezenlijkingen als mijn naar buiten te treden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1042	Op de foto poseren drie mijnwerkers (schietmeesters of opzichters of...) in werkkledij met de directeur-gerant Fontaine (tweede van rechts, 1925-1950) van Waterschei. Tweede van links is mogelijk monseigneur Ladeuze, rector van de Katholieke Universiteit Leuven van 1909-1940. De 'mijnwerkers' hebben elk een veiligheidslamp bij.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1043	Deze onduidelijke foto toont de Duinenlaan in Waterschei.	
1044	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinsteden, met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont het economaat van Waterschei (1923), gelegen op de hoek van de Binnenlaan en Lentelaan. De prijs en kwaliteit van de goederen van een mijnwinkel werden streng gecontroleerd omdat woekerprijzen snel tot sociale onrust konden leiden. Aanvankelijk werden de citébewoners verplicht in deze winkel al hun goederen te kopen, maar dat werd al snel afgeschaft. Het economaat van Waterschei lag aan het begin van de tuinstad (cité-jardin), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinstad dateren uit de periode 1922-1929.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1045	Deze beschadigde foto toont een van de straten van Waterschei. Over de weg staat een triomfboog met vlaggen. Het opschrift zegt: "Laat Waterschei's mijncité's hun bisschop huldigen." Deze installatie werd waarschijnlijk geplaatst naar aanleiding van een festiviteit in de mijngemeente, waarbij ook de bisschop aanwezig zou zijn of waarvan hij zelf het onderwerp was. Een groep mensen poseert bij de triomfboog.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1046	Deze afbeelding toont een van de twee in opbouw zijnde schachtbommen van de mijn van Waterschei. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierse-Awans. Langs de schachtbomwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Achter de schachtbom staat een houten afdiepingstoren, die diende voor het uitgraven van de mijnschacht. Als dat werk beëindigd was, werd het houten gebouw afgebroken en vervangen door een schachtbom (nr. II uit 1922-1923)	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1047	Deze afbeelding toont een van de twee in opbouw zijnde schachtbommen van de mijn van Waterschei. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierse-Awans. De schachtbommen dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschacht. Onder de gedeeltelijk opgebouwde schachtbom staat een afdiepingstoren, die diende voor het uitgraven van de mijnschacht tot aan de steenkollagen. Als dat werk beëindigd was, werd het houten gebouw afgebroken. Het smalle, lange gebouw voor de afdiepingstoren herbergde waarschijnlijk machine voor de afdiepinglift en de bevroeringsinstallatie. Met die installatie konden de onstabiele grondlagen bevroren worden, zodat het afdiepen beter en veiliger kon verlopen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1048	Deze afbeelding toont een van de twee in opbouw zijnde schachtbommen van de mijn van Waterschei. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierse-Awans. Langs de schachtbomwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Rond de schachtbom verrijzen andere mijninstallaties. Rechtsachter zijn de locomotiefloods-garages en de schrijnwerkerij-zagerij te zien. Links is een klein stukje van het hoofdgebouw herkenbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris
1049	Deze afbeelding toont een van de twee schachtbommen van de mijn van Waterschei, gelegen aan de zuidkant van het mijnterrein. Onder de schachtbom staat het ontvangstgebouw (1925-1929) in opbouw. In de ontvangstgebouwen kwamen de liften met de volle kolenwagentjes aan de oppervlakte en vertrokken de lege exemplaren, net als de mijnwerkers en het materiaal, opnieuw naar de ondergrond. Vanaf het ontvangstgebouw vertrokken de gedolven kolen naar de kolenwasserij, waar ze gereinigd en gesorteerd werden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
1050	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont de eerste laag van het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzalen en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Op de achtergrond zijn de werkhuizen van de mijn te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1051	De afbeelding toont de eerste mijngebouwen van het mijnterrein van Waterschei. Links staat een deel van het skelet van het ontvangstgebouw, gebouwd tussen de benen van een van de schachtbokken (1922) van de mijn. De bestemming van de andere gebouwen is niet gekend.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1052	Deze foto toont het erf van de boerderij van de mijn van Waterschei, een van de eerste voorzieningen voor de wijkbewoners en gelegen aan de Dennenstraat. De mijn van Waterschei had deze boerderij gekocht om in de aanvangsjaren zelf de voedselvoorzieningen van haar arbeiders te verzorgen. In plaats van opkopen maakte een mijn soms ook overeenkomsten met boeren over voedselleveringen of begon het een eigen boerderij zoals in Beringen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1053	Zodra bepaald was waar de steenkoollagen precies lagen, kon begonnen worden met het uitdiepen van een schacht. Hiervoor moest de door water- en drijfzand geplaagde onstabiele grond eerst bevroren worden. Zodra de ingenieurs zeker waren dat de ondergrond voldoende bevroren was, kon de schachtafdieping beginnen. Daartoe bouwde men een afdiepingstoren. In deze gesloten houten constructie werd een liftinstallatie gebouwd om de grond af te graven tot de gewenste diepte. Het afdiepen gebeurde met afbouwhamers en dynamiet. De foto toont de familie Verwilghen (eerste directeur-gerant, 1919-1925), die in de kledij van de arbeiders een van de afdiepingstoren bezocht. Iedereen draagt een muts onder zijn helm, een lange warme jas en hoge laarzen. Dat was nodig want in de schacht was het vaak bitterkoud. Om hun middel droegen de arbeiders een veiligheidsriem. De koude en gevaren werden volgens sommige bronnen wel gecompenseerd door een goede verloning.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1054	De gebouwen die de mijnbedrijven in het desolate heideland neerzetten, dienden het aanzien van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. Het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei was daar een heel mooi voorbeeld van. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Deze foto toont de feestruimte in het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. Achteraan staat op een zuil de buste van André Dumont, ontdekker van de eerste Limburgse steenkool op 2 augustus 1901. Rond deze ruimte bevonden zich de burelen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1055	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. Het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei was daar een heel mooi voorbeeld van. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Deze foto toont de feestruimte van het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. De feestvierende directie en kaderleden poseren tijdens een Sint-Barbarafeest (rond 4 december). Achteraan in de zaal staat de Harmonie van Waterschei, die het feest van een vrolijke noot voorzag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1056	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. Het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei was daar een heel mooi voorbeeld van. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Deze foto toont de feestruimte in het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. Achteraan staat op een zuil de buste van André Dumont, ontdekker van de eerste Limburgse steenkool op 2 augustus 1901.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1057	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont de funderingen van het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Links onder op de foto poseert een man in kostuum.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1058	Deze afbeelding toont gebouwen van het mijnterrein van Waterschei. Rechts vooraan ligt het gebouwtje van de contante verkoopafdeling. Hier konden particulieren kolen kopen. De laatste decennia werd dit gebouw het bureel van de hoofdwachters. Links staat een van de schachtbokken van de mijn van Waterschei. De open constructie in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierset-Awans. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mienschacht.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. Gesprek Bert Vandoorlaer, 23 maart 2009. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris

1059	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Deze foto toont een geestelijke die mogelijk werkzaam was in het onderwijs in Waterschei.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1060	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. De inwoners van de cités verenigden zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerk congregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Zoals vele andere mijnegebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in eenzelfde Vlaamse historiserende architectuur. Winterslag kerk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be . 1946.
1061	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De ontwerper van dit prestigieuze ontwerp was architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1062	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren (rechts in opbouw), de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1063	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont de hoek van de Binnenlaan - Geitenbladstraat en Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industriële (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1064	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Achter het hoofdgebouw zijn delen van de schachtbokken (1922) en de schouw met waterreservoir van het ketelhuis (1928-1929) zichtbaar.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1065	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Achter het hoofdgebouw zijn delen van de schachtbokken (1922) en de schouw met waterreservoir van het ketelhuis (1928-1929) zichtbaar.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be

1066	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Achter het hoofdgebouw zijn de 54 meter hoge schachtbokken (1922) zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1067	Met de gebouwen die de overwegend Franse eigenaars neerzetten, wilden ze hun eigen macht en prestige in de verf zetten. De foto toont het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De ontwerper van dit prestigieuze gebouw was architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
1068	De mijneigenaars wilden met de enorme gebouwen die ze neerzetten hun macht in de verf zetten. De foto toont het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De ontwerper van dit prestigieuze gebouw was architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Op de achtergrond is een van de twee schachtbokken (1922) van de mijn te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1069	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinsteden. Voor vrijgezelle immigranten die in de mijn kwamen werken werden aparte woonvoorzieningen gebouwd, de zogenaamde logementshuizen (pensions). Zo kon het mijnpatronaat deze alleenstaanden via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. In Waterschei werden diverse hotels ingericht: Terminus (1923), Continental (1927), Excelsior (1930). Elke hotel had een tiental kamers (met bed en kast) en een gemeenschappelijke keuken en wasplaats. De foto toont hotel Concordia, gelegen aan de Lentelaan. Het hotel was bedoeld voor de gewone mijnwerkers. Net als de overige citéwoningen werd het gebouwd in een historiserende stijl opgetrokken. Kenmerkend zijn de rondboogvormige vensters en deuren, de tuitgevel en de vensters met tussenstielen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1070	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinsteden (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken en voortuintjes gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ook werden in de tuinstad de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels (economaten genoemd). Deze foto toont links Hotel Modern en rechts een bediendewoning, gelegen langs de Onderwijslaan in Waterschei. Onderaan de kader staat A. Laskiewicz (links) en 11, Rue de Maestricht, 11 Hasselt (rechts).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1071	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinsteden (ook cités genoemd). Voor vrijgezelle immigranten werden aparte woonvoorzieningen gebouwd. Waterschei moest al heel vroeg beroep doen op heel veel gastarbeiders. Dat waren vaak alleenstaande jonge mannen die men onderbracht in verschillende logementshuizen (pensions). Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk deze mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. In Waterschei werden diverse hotels ingericht: Terminus (1923), Continental (1927), Excelsior (1930), Concordia. De foto in kader toont het Hotel Modern (1921), gelegen aan de André Dumontlaan in Waterschei. Hier verbleven vrijgezelle ingenieurs en bedienden. Daarom was dit hotel luxueuzer ingericht dan de andere logementshuizen, met een open veranda en verzorgde tuin. Het Hotel werd later verbonden met het Casino (1938), waarin ook een bibliotheek ondergebracht was. Net als de huizen van de oude tuinstad is Hotel Modern opgebouwd in een historiserende stijl. Onderaan de kader staat A. Laskiewicz (links) en 11, Rue de Maestricht, 11 Hasselt (rechts).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1072	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinsteden (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Voor vrijgezelle immigranten werden aparte woonvoorzieningen gebouwd. Waterschei moest al heel vroeg beroep doen op heel veel gastarbeiders. Dat waren vaak alleenstaande jonge mannen die men onderbracht in verschillende logementshuizen (pensions). Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk deze mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. In Waterschei werden diverse hotels ingericht: Terminus (1923), Continental (1927), Excelsior (1930), Concordia. De foto in kader toont het Hotel Modern (1921), gelegen aan de André Dumontlaan in Waterschei. Hier verbleven vrijgezelle ingenieurs en bedienden. Daarom was dit hotel luxueuzer ingericht dan de andere logementshuizen, met een open veranda en verzorgde tuin. Het Hotel werd later verbonden met het Casino (1938), waarin ook een bibliotheek ondergebracht was. Net als de huizen van de oude tuinstad is Hotel Modern opgebouwd in een historiserende stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinsteden te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1073	<p>De mijn van Waterschei moest al heel vroeg beroep doen op heel wat gastarbeiders. Dat waren vaak vrijgezelle jonge mannen die men onderbracht in verschillende logementshuizen (pensions). Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk deze mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. In Waterschei werden diverse hotels ingericht: Terminus (1923), Continental (1927), Excelsior (1930). Elke hotel had een tiental kamers (met een bed en een kast) en een gemeenschappelijke keuken. De foto toont hotel Modern (1921), gelegen op de hoek van de André Dumontlaan. Dit hotel was bedoeld voor alleenstaande ingenieurs en bedienden en was bijgevolg beter afgewerkt dan de overige logementshuizen, zoals een verzorgde tuin en een open veranda aan de voorzijde. Net als de overige citéwoningen was het hotel opgetrokken in een historiserende stijl. Kenmerkend zijn de puntgevel met schouderstukken en de vensteropeningen. In 1938 werd het Casino van Waterschei tegen het hotel aan gebouwd. Op deze foto poseren een groep mensen op de trappen van de open veranda van het hotel. Centraal staan onder andere Raphaël Withofs, mijndirecteur Fontaine en pastoor Vandevort.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009. Raphael Withofs, Fontaine, Vandevort.</p>
1074	<p>Het sociale onderscheid tussen mijnwerkers, bedienden, ingenieurs en directeur werd in de tuinwijk van de mijn doorgetrokken. Hoe hoger in rang, hoe groter de woning en tuin die aan de werknemer werden toegewezen. De woningen werden ook meestal per sociale groep neergezet. Ook in Waterschei werden de gewone mijnwerkers in kleine woningen gehuisvest. De huizen van bedienden waren grote tweewoonsten en ingenieurs kregen een villa. De foto toont het huis van de hoofdingenieur, gelegen aan de André Dumontlaan. Het was een riante woonst met een mooie tuin.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1075	<p>Het sociale onderscheid tussen mijnwerkers, bedienden, ingenieurs en directeur werd in de tuinwijk van de mijn doorgetrokken. Hoe hoger in rang, hoe groter de woning. De woningen werden ook meestal per sociale groep neergezet. Ook in Waterschei werden de gewone mijnwerkers in kleine woonsten gehuisvest. De bedienden kregen ruimere tweewoonsten en ingenieurs mochten een mooie villa bewonen. De foto toont het huis van de hoofdingenieur, gelegen aan de André Dumontlaan. Het was een riante woonst met mooie tuin die dichtbij het mijnterrein lag. Zo kon de mijn steeds beroep doen op haar hoofdingenieur.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1076	<p>De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont de Huishoudschool, gelegen aan de kruising van de Binnenlaan en de Rietlaan in het centrum van de cité. Huishoudscholen waren toegankelijk voor meisjes vanaf 14 jaar. Dit soort onderwijs poogde van deze meisjes goed echtgenotes en huismoeders te maken. Man en kinderen verzorgen en het huishoudbudget beheren waren de taken van de mijnwerkersvrouw. In de huishoudschool leerden ze naaien, koken, vegen, strijken, afwassen, enz. De zusters van het kruis verzorgden het onderwijs in de Huishoudschool. Hun klooster lag iets verderop in de Schoolstraat.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1077	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen die deel uitmaakten van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1078	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen die deel uitmaakten van de tuinwijk (1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Op de voorgrond poseren kinderen.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1079	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen die deel uitmaakte van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Op deze foto zijn de tuintjes en straten, typisch voor de tuinwijk, nog niet aangelegd.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>

1080	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze beschadigde foto toont huizen en een plein die deel uitmaakten van de tuinwijk (cité-jardin), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinwijk dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1081	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen uit de tuinwijk van Waterschei (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Elke huis had een eigen tuin. De straat was afgezoomd met een rij bomen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1082	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Deze foto toont huizen van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Kenmerkend is de wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De woonblokken op de foto, gelegen in de Wilderozentuin, werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. De straten zijn afgezoomd door bomen en voorzien van een fraai afgewerkte boord en voetpad.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1083	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto uit Waterschei toont huizen van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1084	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont huizen van de Wilderozentuin in de tuinwijk (1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1085	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken, met kleine woonblokken gelegen langs brede straten. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont een huizenblok aan de Ceintuurlaan. Die laan vormde ten noorden van de Onderwijslaan een lus rond de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle, gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan tegen het mijnterrein. De foto toont een voorbeeld van een meergezinswoning in een neotraditionele stijl, zoals er meerdere stonden in deze straat. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn duidelijke historiserende elementen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1086	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont een huizenblok aan de Ceintuurlaan in Waterschei. Die laan vormde ten noorden van de Onderwijslaan een lus rond de tuinwijk (1922-1929). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industriële (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een voorbeeld van een meergezinswoning in een neotraditionele stijl, zoals er meerdere stonden in deze straat. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren met bovenlicht zijn duidelijke historiserende elementen. Op de voorgrond van de foto staan een aantal kinderen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1087	De foto toont het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden moesten verwijzen naar de rijkdom en het aanzien van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1088	Deze foto toont de in opbouw zijnde transformatorcabine op het mijnterrein van Waterschei. Deze transformator werd gebruikt om de in de elektrische centrale opgewekte stroom te transformeren naar een hoge spanning. Onder deze hoge spanning werd de energie tot aan de punten getransporteerd waar de energie werd afgenomen. In de transformatorhuisjes in de tuinwijken werd de stroom naar een lagere spanning getransformeerd voor particulier gebruik.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1089	De foto toont een installatie van de de kolenwasserij- en zeverij (1927-1929) van de mijn van Waterschei. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven kolen gereinigd en gezuiverd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons geladen werden om verder vervoerd te worden. De wagons reden onder het gebouw door en werden daar gevuld met de kolen. Op de foto is het interieur van het schiftingsgebouw van de wasserij te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1090	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto toont een jongen poserend bij de eerste bouwlaag van het in opbouw zijnde hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/
1091	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen, van kleuter- over lagere, tot beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers om de katholieke moraal te waarborgen. Deze foto toont een klaslokaal, jongens en meisjes poseren zittend in hun schoolbank. Achteraan met schort staat de lerares. Het onderwijs in de Mijnstreek werd tot 1932 in het Frans gegeven, met uitzondering voor mijnwerkers van vreemde nationaliteit. Zij konden in hun eigen taal lessen organiseren. Zo ontstonden Italiaanse, Tsjechische, Duitse en Poolse scholen. Deze foto toont een Poolse klas.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1092	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen waar katholieke zusters en broeders les gaven. Deze foto toont het klooster van de broeders van de Christelijke Scholen, gelegen in de Dennenstraat. Zij verzorgden het jongensonderwijs in het Sint-Janscholencolplex, dat zich aan de Onderwijslaan bevond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1093	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen. Katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Deze foto toont het klooster van de broeders van de Christelijke Scholen, gelegen in de Dennenstraat. Zij verzorgden het jongensonderwijs in het Sint-Janscholencolplex, dat aan de Onderwijslaan lag.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1094	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen waar katholieke zusters en broeders les gaven. Deze foto toont het klooster van de zusters 'Dochters van het kruis'. Zij verzorgden het meisjesonderwijs in de Huishoudschool, die zich iets verder langs de Binnenlaan bevond. Het gebouw heeft een rondboogdeur en vensters met ruitjesverdeling, wat kenmerkend is voor de historiserende stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1095	<p>De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socio-culturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrif bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Boogschieten was naast sporten of muziek spelen een gezonde en veilige bezigheid. In Waterschei ontstond in 1924 De Edele Handboog, een vereniging van handboogschutters die haar terrein en materiaal van de mijn kreeg. De schutters, enkel mijnwerkers, schoten zowel op de staande als liggende wip. Op de foto poseren de leden van De Edele Handboog voor de Kring, het parochiaal centrum van Waterschei. In het midden met vogel (een klein vogeltje met pluimen uiteinde) in de hand staan de schutterskoningen. Aan de kring te Waterschei met de boogschutters. Uitbater van de Kring Raphaël Withofs met plateau.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. SEGERS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Maenen Jan, Neyens, Leyssen Pierre, Neyens, Koonings, Bosmans, Withofs Jan, Withofs Raf, De Pauw, Joosten, Gaudissart.</p>
1096	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken met kleine woonblokken langs brede straten en het nodige groen. Deze foto in kader toont de Lentelaan in Waterschei. Deze straat maakte deel uit van de tuinvijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle, gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werd gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Onderaan de kader staat A. Laskiewicz (links) en 11, Rue de Maestricht, 11 Hasselt (rechts).</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be</p>
1097	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont een luchtfoto van de tuinvijk van Waterschei (1922-1929), met als belangrijkste straat de Ceintuurlaan. Die laan vormde ten noorden van de Onderwijslaan een lus, hier goed te zien, rond de tuinvijk. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark met gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle (1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont mooi hoe planmatig de mijnvijken werden aangelegd, dicht tegen het mijnterrein zodat de directie alles goed in de gaten kon houden.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1098	<p>Deze luchtfoto toont het hart van de tuinvijk van Waterschei. Van links naar rechts lopen de André Dumontlaan (tot aan de splitsing met de Onderwijslaan) en de Duinenlaan. Onder die belangrijke as liggen v.l.n.r. de villa met park van de directeur-gérant (1910), het mooi uitgewerkte Kioskplein en de voor haar tijd zeer moderne Christus Koningkerk (1935-1936). Op de linkse hoek van de André Dumontlaan en de Onderwijslaan ligt het Casino-Hotel Modern (1921). Aan de overkant ligt de Kring, het parochiaal centrum. Daarachter ligt het Sint-Janscholencolplex (1923-1931). Achter deze hoek ligt de tuinvijk, met als belangrijkste straat de Ceintuurlaan. De meeste huizen uit deze tuinvijk dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. De foto toont mooi de planmatige aanleg van de tuinvijk waarin alles werd voorzien.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1099	<p>Deze luchtfoto toont het mijnterrein en de tuinvijken van Waterschei vanaf de oostkant. Vooraan ligt het mijnterrein. Links liggen onder andere het hoofdgebouw, de elektrische centrale, het ketelhuis en de drie koeltorens. Rechts ervan staan de schachtbokken. Ze zijn via gesloten loopbruggen met elkaar en met de kolenwasserij en -zeverij, het grote gebouw centraal, verbonden. Rechts ligt de betonblokkenfabriek. Boven de fabriek ligt de opslagplaats voor betonblokken. Tegen de westkant van het mijnterrein ligt de oude cité (cité industrielle) langs de Nijverheids- en Meridiaanlaan. De hier vanaf 1910 gebouwde huizen, n.a.v. ingenieur J. Verwilghen, waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type. Op de hoeken van de straten liggen tweewoonsten voor bedienden. Goed zichtbaar loopt van links naar rechts op de foto de André Dumontlaan, die ter hoogte van de Onderwijslaan (laan omhoog) van naam verandert in de Duinenlaan. Op de hoek van de Onderwijs- en Duinenlaan ligt het kioskplein (onder) en het terrein van de Kring (parochiaal centrum). Rechts van het plein staat de Christus Koningkerk (1935-1936). Links van de Onderwijslaan liggen bediendewoningen. Rechts ervan ligt de tuinvijk (cité-jardin, 1922-1929) met een aantal voorzieningen (econoomaat, scholen). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle. De foto toont mooi hoe planmatig de mijnvijken werden aangelegd, dicht tegen het mijnterrein zodat de directie alles goed in de gaten kon houden.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1100	<p>Deze luchtfoto toont een deel van Waterschei. Van boven naar onder lopen de André Dumontlaan (bovengedeelte tot splitsing) en Duinenlaan. Links hiervan liggen van boven naar onder de woning van de directeur, de woning van de onderdirecteur, ingenieurswoningen, de villa van de directeur-gerant met park, het Kioskplein en de Christus Koningkerk. Links daarvan ligt de oude cité (cité industrielle) langs de parallelle Nijverheids- en Meridiaanlaan. De hier vanaf 1910 gebouwde huizen, n.a.v. ingenieur J. Verwilghen, waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type. Op de hoeken van de straten liggen tweewoonsten voor bedienden. Links van de cité ligt de westkant van het mijnterrein. Goed zichtbaar is de opslagplaats voor betonblokken. Er boven liggen de zagerij-schrijnwerkerij en de locomotiefloods-garages. rechtsboven op de foto loopt de Onderwijslaan. Boven de Onderwijslaan liggen v.l.n.r. het Casino, bediendewoningen, de Stalenstaat met de André Dumontkliniek en ingenieurswoningen. Er onder liggen v.l.v.r. de Kring (parochiecentrum) en het Sint-Janscholencolplex. Ook ligt hier een deel van de tuinvijk, met als belangrijkste straat de Ceintuurlaan. Die laan vormde een lus rond de tuinvijk (1922-1929). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige oude cité. De foto toont mooi de planmatige aanleg van de mijnvijken.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>

1101	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze luchtfoto toont vanaf het westen de tuinvijk van Waterschei, met als belangrijkste straat de Ceintuurlaan. Die laan vormde ten noorden van de Onderwijslaan (brede laan rechts op de foto) een lus rond de tuinvijk (1922-1929). Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle, gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. Rechts van de de Onderwijslaan lagen bediendenwoningen. Op het einde links bevond zich het Sint-Janscholencolplex en de Kring, het parochiaal centrum van Waterschei. Achteraan op de foto loopt de Duinenlaan en André Dumontlaan. Hierlangs bevinden zich het Kioskplein, de villa met park van de directeur-gerant, de oude cité (cité industrielle) en het mijnterrein. De foto toont mooi hoe planmatig de mijnwijken werden aangelegd, dicht tegen het mijnterrein zodat de directie haar mijnwerkers aan zich bond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1102	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Deze foto toont de luchtunnel van het ventilatorgebouw van de mijn van Waterschei. De mijn van Waterschei bouwde aanvankelijk twee ventilatorgebouwen met brede lucht tunnels die bovengronds het gebouw verlieten en op 10 meter diepte via de luchtverkeersschacht II de verbruikte lucht uit de mijn gangen haalden. Op de foto is ook de mooi uitgewerkte ventilatietoren van het gebouw goed te zien. Later werd deze installatie aangepast.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1103	Om steenkool uit de ondergrond te halen, moest men eerst een schacht graven. Maar in het Limburgse heidelandschap was dat niet simpel. De grond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Daarom werd de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoolagen bevroren. Hiervoor gebruikte de arbeiders gekoeld zoutwater van -20C. Dat werd via buizen door de ondergrond rond de te graven schacht gestuurd. Die bevroor zodoende helemaal en kon makkelijk afgegraven worden. De foto toont de machines van de vriesinstallatie van de mijn van Waterschei. Deze installatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1104	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont de Madeliefjesstraat, die deel uitmaakte van de tuinvijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1105	Deze afbeelding toont het mijnterrein van Waterschei in haar opbouw fase. Te zien is het skelet (gewapend beton) van de passerelle (1928-1930), een loopbrug die de verbinding moest maken tussen de ontvangstgebouwen, waar de steenkolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen gereinigd en gesorteerd werden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1106	Deze afbeelding toont het mijnterrein van Waterschei, met achteraan de twee schachtbokken. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken. Voor de schacht staat het skelet van de passerelle, een loopbrug die de verbinding moest maken tussen de ontvangstgebouwen, waar de steenkolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen gereinigd en gesorteerd werden. Rechts staat het skelet van het schiftingsgebouw van de kolenwasserij en -zeverij (1927-1929) in opbouw.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1107	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier te zien op de foto uit Waterschei, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrijetijdskleding en eentje voor de vuile werkkledij. Op de foto poseren mijnwerkers voor de kleerkasten in de badzaal, gelegen in het hoofdegebouw van de mijn.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1108	Op deze foto poseert een onbekende man in vrije tijds kledij.	
1109	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei, waar een ongeval heeft plaats gevonden tussen een autobus van de mijn van Waterschei (links) en een autobus van de mijn van Zwartberg (rechts). Het gebeuren bracht heel wat kijklustigen naar de Onderwijslaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988.
1110	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei. Links van de weg staat een autobus van de mijn van Waterschei. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Zwartberg, die iets verder langs de kant van de weg staat. Stukken van de beschadigde auto's liggen over de weg verspreid. Het gebeuren bracht heel wat kijklustigen naar de Onderwijslaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988.

1111	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei. Rechts van de weg staat een autobus van de mijn van Zwartberg. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Waterschei, die iets verder langs de kant van de weg staat. Het gebeuren bracht heel wat kijklustigen naar de Onderwijslaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1112	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei waar een autobus van de mijn van Waterschei, rechts op de foto, betrokken was in een ongeval met een autobus van de mijn van Zwartberg. Op de weg liggen brokstukken. Het gebeuren trok heel wat kijklustigen, zoals rechts op de foto te zien is.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1113	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei. Rechts van de weg staat een autobus van de mijn van Zwartberg. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Waterschei, die iets verder langs de kant van de weg staat.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1114	Deze foto toont de Onderwijslaan in Waterschei. Links van de weg staat een autobus van de mijn van Waterschei. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Zwartberg, die iets verder langs de kant van de weg staat. Stukken van de beschadigde auto's liggen over de weg verspreid. Het gebeuren bracht heel wat kijklustigen naar de Onderwijslaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1115	Deze foto toont een ongeval tussen de stoomtram naar Zutendaal en een groentencamion aan de Bascule (Waterschei). Links staan een aantal mensen toe te kijken.	Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1116	Deze afbeelding toont de oudste van de twee in opbouw zijnde schachtbokken van de mijn van Waterschei. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierset-Awans. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Rechts onder de schachtbok staat een houten afdiepingstoren, die diende voor het uitgraven van de mijnschacht. Als dat werk beëindigd was, werd het houten gebouw afgebroken en vervangen door een schachtbok. Achteraan op de foto staat de tweede afdiepingstoren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1117	Deze foto toont de Parklaan in Waterschei met bogen waaronder kinderen poseren. De bogen waren waarschijnlijk aangebracht ter gelegenheid van het turnfeest van de plaatselijk turnkring HAROP. Links is een klein deel van het park van de directeursvilla te zien. Rechts is een deel van het kiosklein te zien. Rechtsachter op de foto zijn de contouren te zien van de Kring, het parochiaal centrum van Waterschei.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1118	Deze foto toont de Parklaan, met bogen waaronder kinderen poseren. Links is een klein deel van het park van de directeursvilla te zien. Rechts is een deel van het kiosklein te zien. Rechtsachter op de foto zijn de contouren te zien van de Kring, het parochiaal centrum van Waterschei.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1119	De foto toont een plan van de oude cité (bovendee) en de tuinwijk (onderste stuk) in Waterschei van de hand van architect Gaston Voutquenne (1882-1940). De oude cité (cité industrielle - 1910-1922), gelegen langs de Nijverheids- en Meridiaanlaan tegen het mijnterrein, bestond uit vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs rechte straten in een rasterpatroon. Op de hoeken van de straten liggen tweewoonsten voor bedienden. Verder lag aan de rand van deze wijk tegen de Duinenlaan en André Dumontlaan de Christus Koningkerk, het Kiosplein en de villa met park van de directeur-gérant. Er onder lag de tuinwijk, met als belangrijkste straat de Ceintuurlaan. Die laan vormde een lus rond de oude tuinwijk. De meeste huizen uit deze tuinwijk dateren uit de periode 1922-1929. Voutquenne vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle. In de oude tuinwijk lagen ook de meeste voorzieningen (scholen, winkel, enz.). De foto toont mooi hoe planmatig de mijnwijken werden aangelegd, dicht tegen het mijnterrein zodat de directie alles goed in de gaten kon houden	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1120	Deze foto toon plannen voor de bouw van ingenieurswoningen (190 m ²) van de hand van architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Voutquenne maakte de ontwerpen van heel wat mijn- en citégebouwen in Waterschei. Het hier getoonde voorstel bevat gevelschetsen en plannen voor de kelder (links), het gelijkvloers (midden) en een eerste verdieping.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1121	Deze foto toon plannen voor de bouw van ingenieurswoningen (type B - 165 m ²) van de hand van architect Gaston Voutquenne (1882-1940). Voutquenne maakte de ontwerpen van heel wat mijn- en citégebouwen in Waterschei. Het hier getoonde voorstel bevat gevelschetsen en plannen voor de kelder (links), het gelijkvloers (midden) en een eerste verdieping.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1122	Deze foto toont een ren waarin een meute jachthonden opgesloten zit. Het bord boven de ingang zegt: streng verboden voedsel aan de honden te werpen.	
1123	De gebouwen die de mijnbedrijven in het desolate heideland neerzetten, dienden het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont een schets van de linkergevel van het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De ontwerper van dit prestigieuze gebouw was architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1124	<p>De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra, scholen, enz. De mijn voorzag in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont het scholencomplex Sint-Jan uit Waterschei, gebouwd in 1923-1931 voor een capaciteit van 1500 leerlingen. De gebouwen lagen in de woonbuurt van de kaderleden en bedienden, net als de kloosters voor onderwijzers (de fraters van Tilburg, later de broeders van de christelijke scholen) en onderwijzeressen (de dochters van het kruis). In Sint-Jan werd enkel lager onderwijs ingericht. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. Het scholencomplex werd opgetrokken in een historiserende stijl. Deze uitte zich vooral in de hoofdingang met zijn toren en rondboogvormige deuren en vensters. Het gebouw dat links vooraan op de foto zichtbaar is, is de Kring. Dit parochiaal centrum met zaalkerk, welvaartswinkel, bibliotheek, ziekenfonds en krantenwinkel was op initiatief van pastoor Heeser opgericht. Op de foto zijn ook twee belangrijke straten te zien: de Onderwijslaan met haaks erop de Stalenstraat. In de verte zijn de contouren te zien van een installatie en de terril van de mijn van Zwartberg.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>
1125	<p>De foto toont de shiftingsinstallatie van de kolenwasserij- en zeverij (1927-1929) van de mijn van Waterschei. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven en bovengehaalde kolen gereinigd en gezuiverd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons geladen werden om verder vervoerd te worden. De wagons reden onder het gebouw door en werden daar gevuld met de kolen.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1126	<p>Deze foto van zeer slechte kwaliteit toont het Sint-Janscholencomplex, gelegen aan de Onderwijslaan in Waterschei.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.</p>
1127	<p>De foto toont het skelet (gewapend beton) van het ontvangstgebouw, opgetrokken tussen de benen van een van de twee schachtbokken (1922) van de mijn van Waterschei. Het ontvangstgebouw was de plek waar de volgeladen kolenwagentjes per lift bovengronds kwamen en op weg gezet werden naar de kolenwasserij- en zeverij. De lege exemplaren vertrokken hier, net als het materiaal en de mijnwerkers, opnieuw naar de ondergrond.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>
1128	<p>Deze foto toont waarschijnlijk het skelet van de kolenwasserij en -zeverij van de mijn van Waterschei. Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1129	<p>Deze foto toont de eerste installaties van de mijn van Waterschei. Achteraan zijn de twee houten afdiepingstorens te zien. In deze gebouwen werden de schachten gegraven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Om dat te kunnen doen moest men eerste de ondergrond bevriezen. Daarom lag langs de afdiepingstorens steeds een bevroeringsinstallatie. Als de mijnschachten gegraven waren, werden vanuit de afdiepingstorens de schachtbokken recht gezet. Op de voorgrond zijn arbeiders de fundering aan het leggen voor andere mijninstallaties. Het materiaal hiervoor voerden ze aan via een smalspoortrein, die op de foto te zien is. Normale treinen rijden over een spoor met een breedte van 1435 mm. Smalspoortreinen rijden over sporen tussen 400 en 600 mm. In de industrie was het gebruik van smalspoor zeer gebruikelijk. Dit soort spoor kon zonder veel voorbereiding en grondwerk aangelegd worden en eenvoudig weer opgenomen of verplaatst worden. Bij dergelijk kleiner spoor hoorde ook kleinere locomotieven.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1130	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. In Waterschei gebeurde dat aanvankelijk langs de Meridiaan- en Nijverheidslaan, tegen het mijnterrein, in wat achteraf de oude cité (1910-1922) werd genoemd. De hier door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs rechte straten in een rasterpatroon. Op de hoek van de lanen werden woningen voor bedienden gebouwd. De foto toont de Stalenstraat in Waterschei (Genk). Voor de Eerste Wereldoorlog werd de oude cité uitgebreid door op de hoek van de Onderwijslaan-Stalenstraat 6 tweewoonsten voor ingenieurs en kaderleden te bouwen. Na WO II kwamen er hier nog een aantal dezelfde woningen, zoals op de foto getoond, bij. Zo verbond de Stalenstraat de cité met Oud-Waterschei. Buiten ingenieurs en bedienden vestigden zich ook heel wat particuliere winkeliers zich in de Stalenstraat. Tot op de dag van vandaag maakt dat van de Stalenstraat een belangrijke commerciële buurt.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1131	<p>Deze afbeelding toont een tekening van een aantal installaties en gebouwen van de mijn van Waterschei, gelegen aan de zuidkant van het mijnterrein. Links op de schets staat het hoofdgebouw. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. Langs het hoofdgebouw staan van links naar rechts: een schouw van de elektrische centrale en het ketelhuis, de schachtbokken met ophaal- en ontvangstgebouwen, de passerelle die de verbinding vormde tussen de twee bokken en een schouw met waterreservoir. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was architect Gaston Voutquenne (1882-1940).</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>

1132	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Tuinieren was naast sporten of muziek spelen een gezonde en veilige bezigheid. Het zorgde er bovendien voor dat de tuinen van de arbeidershuisjes netjes bleven. Daarom werden in de verschillende mijngemeenten tuinbouwkringen opgericht. Het doel van dergelijke verenigingen was de leden iets bij te leren over groenten- en bloemeteelt. Daartoe organiseerde men vergaderingen met lesmateriaal, educatieve uitstappen, tentoonstellingen en wedstrijden. De foto toont een tentoonstelling of wedstrijd van de Tuinbouwkring van Waterschei. Deze ontstond in 1926 en werd geleid door de hoveniers van de mijn.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. SEGERS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.
1133	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socioculturele vlak had ze invloed. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men de mijnwerker een nuttig tijdverdrijf bezorgen. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra prestige. Turnen was naast toneel of muziek spelen een gezonde en nuttige bezigheid. Deze foto toont het voetbalplein (van THOR Waterschei) langs parochiaal centrum de Kring, op de hoek van de Onderwijs- en Duinenlaan, waar een turnfeest plaats had. Een turnfeest was een manifestie waarop de diverse turnkringen uit de buurt hun kunsten demonstreerden voor het publiek. In dit geval werd het turnfeest georganiseerd door HAROP (Houd Aan, Rekt Onzer Pezen), de turnvereniging van Waterschei. Zij was in 1924 door werknemers van de mijn opgericht. De vooral uit mijnwerkerskinderen bestaande turnkring kende al vlug het nodige wedstrijdsucces en behoorde zo snel tot de top van de Limburgse gouw. Op de foto voeren turners hun nummer op. Op de achtergrond zijn woningen van de tuinwijk te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1134	Op de foto poseren twee mijnwerkers (opzichters of schietmeesters of...) in werkkledij. Ze hebben elk een veiligheidslamp bij zich, die diende voor de controle op mijngas in de ondergrond.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1135	Op de foto poseren twee mijnwerkers (schietmeester of opzichters of...) in werkkledij. Ze houden elk een veiligheidslamp in de hand, die diende voor de controle op mijngas in de ondergrond.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1136	Deze foto toont twee mijnwerkers in werkkledij, poserend bij een wagentje gevuld met steenkool. Rechts staat een mijnlamp.	
1137	Op deze afbeelding poseren twee onbekende heren met snor in kostuum.	
1138	Deze beschadigde foto toont twee onbekende mannen in kostuum.	
1139	De foto toont de twee schachtbokken van de mijn van Waterschei, gelegen aan de zuidkant van het mijnterrein. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierset-Awans. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Links van de linkerschacht is een gedeelte van het ventilatorgebouw te zien. Hier werd de zuivere lucht voor de ondergrond geproduceerd. Onder de rechterschacht is het ontvangstgebouw te zien. De in de mijngangen gevulde kolenwagentjes kwamen er met behulp van de liftkooien aan de oppervlakte. Vanaf die plek vertrokken ze via een loopbrug naar de kolenwasserij voor reiniging en sortering. De lege wagentjes vertrokken, net als de mijnwerkers en materiaal, vanaf het ontvanstaebouw weer naar de ondergrond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1140	Deze afbeelding toont de twee schachtbokken van de mijn van Waterschei. De open constructies in metalen vakwerk van 54 meter hoog werden in 1922-1923 opgetrokken door de S.A. de Construction en de Chaudronnerie d'Awans uit Bierset-Awans. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder schachtbok II staat het ontvangstgebouw (1925-1926). Hier kwamen naast mijnwerkers ook de volgeladen kolenwagens bovengronds. Die kolenwagens vertrokken vervolgens naar de kolenwasserij en -zeverij. De lege exemplaren gingen hier ook weer ondergronds. Beide ontvangstgebouwen, n.a.v. architect Gaston Voutquenne, zijn met elkaar verbonden d.m.v. een betonnen verbindingsspasserelle (1925) voor het vervoer van personen en mijnwagentjes.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris
1141	Deze foto toont waarschijnlijk vier gardes van de mijn van Waterschei. Gardes vormden de bewakingsdiensten van de mijn. Zij controleerden de mijngebouwen en -terreinen en keken toe op orde en rust in de tuinwijken. Zo ging de garde bijvoorbeeld rond om te zien of elke mijnwerker zijn tuin fatsoenlijk onderhield. Als dat niet het geval was, werd het voorval doorgegeven aan de mijnadministratie en maatregelen getroffen. De gardes vormden de ogen en oren van de mijndirectie.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1142	Op de foto poseren vier mannen verkleed in mijnwerkerskledij bij de buste van André Dumont. Ze bevinden zich in de feestzaal van het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. In hun hand houden ze elk een veiligheidslamp, voor de controle op mijngas in de ondergrond. De tweede rechts is mijndirecteur N. Fontaine (1925-1950).	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1143	Op de foto poseren vier mannen verkleed in mijnwerkerskleden bij de buste van André Dumont, de ontdekker van de eerste Limburgse steenkool in 1901. Ze bevonden zich in de feestzaal van het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. In hun hand houden ze elk een veiligheidslamp, voor de controle op mijngas in de ondergrond. Tweede van rechts staat directeur Fontaine (1925-1950).	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1144	Op de foto poseren vier mijnwerkers in werkkledij bij een volgeladen kolenwagentje. Tweede van rechts staat waarschijnlijk mijndirecteur Fontaine (1925-1950). In hun hand houden ze elk een veiligheidslamp, die diende voor de controle van mijngas in de ondergrond.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009.
1145	Op de foto poseren vier personen in mijnwerkerstenuie bij een volgeladen kolenwagentje. In hun hand houden ze elk een veiligheidslamp, die diende voor de controle op mijngas in de ondergrond. De tweede persoon van rechts zou mijndirecteur Fontaine (1925-1950) zijn.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2008.
1146	Op de foto poseren vijf mijnwerkers (schietmeesters of opzichters of...) in werkkledij bij de buste van André Dumont, de ontdekker van de eerste steenkool in Limburg. Ze bevonden zich in de feestzaal van het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. In hun hand houden ze elk een veiligheidslamp, die diende voor de controle op mijngas in de ondergrond. Derde van rechts is mogelijk directeur-gérant N. Fontaine (1925-1950).	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.

1147	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Hij was de grote baas en vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid. Zijn kasteel moest macht uitdrukken en het prestige van de mijn extra in de verf zetten. Daarom waren de directeursvilla's in de verschillende mijn gemeenten majestueuze gebouwen. De foto toont de villa van de directeur van de mijn van Waterschei. Ze was gelegen tussen de André Dumontlaan, Meridiaanlaan en Parklaan en werd gebouwd in 1910. Het gebouw kreeg een traditionele stijl. In 1926-1927 werd een dakconstructie met toren (hier nog niet te zien) toegevoegd. Zoals in de meeste mijn gemeenten lag ze tegenover de mijn gebouwen, zodat de directeur zijn eigendom goed in de gaten kon houden. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van het villapark kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. Op de foto poseren drie kinderen in de tuin van de villa. Het gebouw werd ook vaak het "maison sociale" genoemd, omdat hier altijd het hoge bezoek aan de mijn ontvangen werd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1148	De mijn zorgde niet alleen voor werk. Ook op het socioculturele vlak had ze een vinger in de pap. De mijn richtte zelf allerlei verenigingen (sport, toneel,...) op of verleende steun aan bestaande initiatieven. Op die manier wilde men vermijden dat de mijnwerker op café ging of lid wrd van de vakbond. Succes van dergelijke verenigingen gaf het mijnbedrijf daarenboven extra aanzien. Elke mijnzetel had een voetbalploeg. Die teams groeide uit tot succesvolle clubs die in sommige gevallen meestreden op het hoogste niveau in België én Europa. In de Mijnstreek was voetbal lange tijd één groot feest. Ook de mijn van Waterschei had vanaf ca. 1924 haar voetbalploeg. Na een aantal jaren gespeeld te hebben op een plein aan de Kring, verhuiste de ploeg naar het terrein aan het station. Al snel behaalden de Thorianen heel wat successen. Klinkende namen uit de rijke Thor-geschiedenis zijn Moske Mantels, Mathieu Bollen, de gebroeders Meyers en Massignani, Pier Janssen, Lei Clijsters, enz. Deze onscherpe foto toont voetbalploeg Thor Waterschei.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008. Gesprek Jef Muysers, 7 april 2009. Onderste rij, tweede van links is Velsler, staand in het midden is keeper Sneyers.
1149	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een vooraanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten zijbeuken overbodig. alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1150	Nadat de kolen via wagentjes en een lift bovengehaald waren, werden ze in de kolenwasserij ontdaan van stenen en gesorteerd volgens grootte. Aanvankelijk gebeurde dat sorteren manueel, meestal door leerjongens en in sommige gevallen ook door vrouwen. De foto toont de vrouwenrefter in de kolenwasserij van de mijn van Waterschei. Naast de kolenwasserij werden vrouwen ook ingezet in de lampenzaal. In Limburg hebben nooit vrouwen in de ondergrond gewerkt. De meeste vrouwen werden verondersteld het huishouden te doen en ervoerde zorgen dat man en kinderen het goed hadden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1151	De foto toont de werkhuizen van de mijn van Waterschei, gelegen aan de zuidkant van het mijnterrein. Deze werkhuizen, gebouwd in de periode 1912-1914, waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. In de periode 1942-43 werden de werkhuizen uitgebreid. Tegen de horizon zijn de contouren van de mijnsite van Zwartberg te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
1152	De foto toont de westkant van het mijnterrein van Waterschei. Links staat een mooi vormgegeven elektriciteitshuisje met torentje. Het gebouw erachter huisvestte een locomotiefloods en garages. Het rechtse gebouw was de schrijnwerkerij-zagerij. Hier verwerkte de mijn haar hout. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1153	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Deze foto toont het Wilderozenplein in Waterschei. Dit maakte deel uit van de tuinvijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en doorkijkjes. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industriële, gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1154	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont het Wilderozenplein in Waterschei. Dit maakte deel uit van de tuinvijk (cité-jardin), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinvijk dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industriële (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De foto toont een aantal meergezinswoningen in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Vooraan op de foto poseren enkele kinderen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1155	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken en voortuintjes gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ook werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels. Deze foto toont de Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1156	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont de Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinwijk (1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. De man met groentekar op de foto is de zoon van Jan Timmermans.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1157	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont de Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinwijk (1922-1929), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Op de voorgrond spelen kleine kinderen. Links staan vader en moeder, kijkend naar de lucht.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1158	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Deze foto in kader toont de Wilderozentuin in Waterschei. Deze tuin maakte deel uit van de tuinwijk (cité-jardin), gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinwijk dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinwijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle (oude cité), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling, tuitgevels en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Onderaan de kader staat A. Laskiewicz (links) en 11, Rue de Maestricht, 11 Hasselt (rechts).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1159	De mijn bouwde voor haar werknemers moderne, naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken. Ook werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels (economaten genoemd). Deze foto toont de Wilderozentuin, die deel uitmaakte van de tuinwijk (cité-jardin, 1922-1929) van Waterschei, gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. Architect G. Voutquenne (1882-1940) ontwierp in Waterschei een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes en arbeidershuizen rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinwijk van de rastervormige cité industrielle, gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. De meergezinswoningen op de foto werden gebouwd in een historiserende stijl. De ramen met ruitjesverdeling en rondboogdeuren zijn kenmerkend voor deze stijl. Onderaan de kader staat A. Laskiewicz (links) en 11, Rue de Maestricht, 11 Hasselt (rechts).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1160	De foto toont een winters landschap. Te midden van de besneeuwde dennenbomen poseert een kind.	
1161	Deze foto toont de woning van de directeur-gérant van de mijn van Waterschei. Hij was de grote baas van de mijn en vertegenwoordigde de mijnzettel bij de overheid. Dit gebouw werd ook het "maison sociale" genoemd, omdat hier altijd het hoge bezoek aan de mijn ontvangen werd. In het portaal staan talrijke geestelijken en andere hooggeplaatsten die kijken naar de voorbij wandelende muzikanten. Deze foto werd waarschijnlijk genomen tijdens een turnfeest of processie. De stoet wandelde langs het huis van de mijn directeur om hem en de andere aanwezigen de nodige eer te bewijzen. Dergelijke festiviteiten waren belangrijk voor de mijn. Ze zorgden voor een gemeenschapsgevoel onder de werknemers en waren een gelegenheid om met de verwezenlijkingen als mijn naar buiten de treden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1162	Deze foto toont de woning van de directeur-gérant van de mijn van Waterschei. Hij was de grote baas van de mijn en vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid. Dit gebouw werd ook vaak het "maison sociale" genoemd, omdat hier altijd het hoge bezoek aan de mijn ontvangen werd. In het portaal staan talrijke geestelijken en andere hooggeplaatsten. Voor het huis staat een deel van een stoet te wachten. Een aantal misdienaars vat post aan het portaal. Deze foto werd genomen tijdens een turnfeest. Een turnfeest was een manifestie waarop de diverse turnkringen uit de buurt hun kunsten demonsterden voor het publiek. In dit geval werd het turnfeest georganiseerd door HAROP (Houd Aan, Rekt Onzer Pezen), de turnvereniging van Waterschei. De stoet wandelde waarschijnlijk langs het huis van de mijndirecteur om hem en de andere aanwezigen de nodige eer te bewijzen. Dergelijke festiviteiten waren belangrijk voor de mijn. Ze zorgden voor een gemeenschapsgevoel onder de werknemers en waren een gelegenheid om met de verwezenlijkingen als mijn naar buiten de treden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1163	Deze foto toont de woning van de directeur-gérant van de mijn van Waterschei. Hij was de grote baas en vertegenwoordigde de mijnzetel bij de overheid. Dit gebouw werd ook vaak het "maison sociale" genoemd, omdat hier altijd het hoge bezoek aan de mijn ontvangen werd. In het portaal staan talrijke geestelijken en andere hooggeplaatsten. Voor het huis paseert een stoet. Deze foto werd genomen tijdens een turnfeest. Een turnfeest was een manifestie waarop de diverse turnkringen uit de buurt hun kunsten demonsterden voor het publiek. In dit geval werd het turnfeest georganiseerd door HAROP (Houd Aan, Rekt Onzer Pezen), de turnvereniging van Waterschei. De stoet wandelde waarschijnlijk langs het huis van de mijndirecteur om hem en de andere aanwezigen de nodige eer te bewijzen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1164	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Deze foto toont een zicht op de Binnenlaan en de tuinvijk (cité-jardin, Rechtsachter te zien) in Waterschei. Langs de Binnenlaan lag naast huizen ook het Sint-Janscholencolplex, waarvan nog een klein stukje zichtbaar is. De oude tuinvijk was gelegen binnen de lus van de Ceintuurlaan en ten noorden van de Onderwijslaan. De meeste huizen uit deze tuinvijk dateren uit de periode 1922-1929. Architect G. Voutquenne (1882-1940) vatte de tuinvijk op als een bebouwd Engels landschapspark, met een wirwar van gebogen straatjes. De arbeidershuizen werden gegroepeerd rond een gemeenschappelijk groenplein. Hierdoor verschilt deze tuinvijk van de rastervormige cité industriële (oude cité, 1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan en Meridiaanlaan. Rechtsachter op de foto zijn contouren van de mijngebouwen van Zwartberg te zien. Foto getrokken vanop de kerktoren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1165	Deze foto toont een zicht op de westkant van het mijnterrein van Waterschei. Helemaal links is een klein stuk van de werkhuizen (1912-1914) te zien. Het gebouw dat men achteraan de site aan het opbouwen is, moest waarschijnlijk dienst doen als locomotiefloods en garages. Daarachter zijn de huizen te zien van de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren vierwoningstblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. De sober ingerichte huizen hadden vrijwel platte daken die, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, naar verluide makkelijk water doorlieten. Later kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd. Tegen de horizon zijn de contouren van de mijnsite van Zwartberg te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1166	Deze foto toont een zicht op de westkant van het mijnterrein van Waterschei. Op de voorgrond is rechts van de treinsporen een deel van het houtpark te zien. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Waterschei had, zoals elke mijn, voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijverkerij. Achter het houtpark zijn de huizen te zien van de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Nijverheidslaan. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren vierwoningstblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. De sober ingerichte woningen hadden vrijwel platte daken die, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, naar verluide makkelijk water doorlieten. Later kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1167	Deze foto toont een zicht op de zuidkant van het mijnterrein van Waterschei. Helemaal links ligt het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalzaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. Rechts van het hoofdgebouw, vooraan op de foto, staat een van de houten afdiepingstorens. Onder deze toren werd de mijnschacht, die toegang gaf tot de steenkoollagen, uitgegraven. Erboven verrees de schachtbok, die voor het transport van steenkool, materiaal en personeel in de mijnschacht moest zorgen. Achter de toren staan de werkhuizen. Deze werkhuizen, gebouwd in de periode 1912-1914, waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. rechtsbovenaan zijn de locomotiefloods/garages te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris/

1168	Deze foto toont een zicht op Waterschei. Achteraan is de noordwestkant van het mijnterrein te zien. Rechts vooraan lag het houtpark van de mijn. Centraal vanachter staat de kolenbunker. Vooraan op de foto zijn de huizen te zien van de oude cité (cité industrielle, 1910-1922) van Waterschei, gelegen langs de Meridiaan- en Nijverheidslaan. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen gebouwen waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. Elke blok bestond uit vier huizen met een tuin. Oorspronkelijk hadden deze sober ingerichte huizen platte daken, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, die makkelijk water doorlieten. In 1926-1927 kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. Die is hier goed zichtbaar. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd. Deze foto werd genomen vanuit de Christus Koningkerk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1169	Deze foto toont een zicht op Waterschei. Helemaal achteraan zijn een aantal mijngebouwen te zien. Links staat de kolossale kolenwasserij en -zeverij (vanaf 1927-'29). Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd. Via gesloten betonnen passerellen stond dit gebouw in verbinding met de ontvangstgebouwen van de schachtbokken. Deze stalen constructies werden in 1922 opgetrokken. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschacht. Helemaal rechts staat het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. Dit majesteuze gebouw met toren werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. Meer naar voor zijn de huizen te zien van de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Meridiaanlaan. Rechts liggen twee ingenieurswoningen. Links ervan liggen de arbeidershuizen. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren vierwoningblokken van het Mulhouse-type, gebouwd langs recht straten in een rasterpatroon. De sober ingerichte huizen hadden vrijwel platte daken die, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, naar verluide makkelijk water doorlieten. In 1926-1927 kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. Die is hier goed zichtbaar. Elk huis had zijn eigen (moes)tuin. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd. Vooraan is een deel van het park van het kioskplein te zien. De weg die van linksboven naar rechtsonder over de foto loopt, is de Kerkstraat. Deze foto is genomen vanuit de toren van de Christus Koningkerk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://paola.erfgoed.net/sdx/inventaris
1170	Deze foto toont een zicht op Waterschei. Helemaal achteraan zijn een aantal mijngebouwen te zien vanaf de westkant van het mijnterrein. Links staat de kolossale kolenwasserij en -zeverij (vanaf 1927-'29). Hier werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd. Via gesloten betonnen passerelles stond dit gebouw in verbinding met de ontvangstgebouwen van de schachtbokken. Deze metalen vakwerk, bovenaan op de foto te zien, werden in 1922 opgetrokken. De schachtbokken zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool door de mijnschacht. Helemaal rechts staat het hoofdgebouw van de mijn van Waterschei. Dit majesteuze gebouw met toren werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, enz. Centraal op de foto zijn de huizen te zien van de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Meridiaanlaan. Rechts liggen twee ingenieurswoningen. Links ervan liggen drie arbeidershuizen. Deze door ingenieur J. Verwilghen vierwoningblokken van het Mulhouse-type waren oorspronkelijk sober ingerichte huizen met platte daken, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, die makkelijk water doorlieten. In 1926-1927 kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd. Vooraan is een deel van het park van het kioskplein te zien. Links ervan ligt de Kerkstraat. Deze foto is genomen vanuit de toren van de Christus Koningkerk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
1171	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een zijaanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten ziibeuken overbodig. alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1172	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een zijaanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten ziibeuken overbodig. alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1173	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een zijaanzicht van de Christus Koningkerk (1935-1936) in opbouw. Deze kerk, ontworpen door architect G. Voutquenne (1882-1940), heeft een betonnen skelet. Ze oogt zakelijker en is qua vorm zeker de modernste van alle mijnkathedralen uit die periode. De kerk werd opgebouwd in gele baksteen en arduinelementen. Binnen werden de betonnen structuren, hier getoond, zichtbaar gelaten. Grote overspanningen maakten ziibeuken overbodig. alle bezoekers konden zodoende het hoofdatlaar zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1174	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont de zijkant van het hoofdgebouw (1920-1924) van de mijn van Waterschei. De rijke materiaalkeuze, met veel natuursteen, de toren, de grootte en de art-deco-invloeden wijzen op de rijkdom van de mijn. Het gebouw (112 meter breed bij 61 meter diep en 18 meter hoog) werd ingenomen door kleed- en douchezalen, vakbonds- en opleidingslokalen, een betaalsaal en infirmerie, burelen, magazijnen, een bad- en lampenzaal, kleedkamers, een feestruimte enz. De eindverantwoordelijke van dit prestigieuze ontwerp was waarschijnlijk architect Gaston Voutquenne (1882-1940).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1175	Deze foto toont de zuidwestkant van het mijnterrein van Waterschei. Op de voorgrond is het houtpark te zien. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Waterschei had, zoals elke mijn, voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. Helemaal rechts zijn de arbeidershuizen uit de cité industrielle (1910-1922, Nijverheidslaan) te zien. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen gebouwen waren vierwonen van het Mulhouse-type. Oorspronkelijk hadden deze sober ingerichte huizen platte daken, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, die makkelijk water doorlieten. In 1926-1927 kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1176	Deze foto toont de zuidwestkant van het mijnterrein van Waterschei. Vanaf het midden naar links op de foto loopt een spoor. Links daarvan staan twee gebouwen. Het linkse is de locomotiefloods/garagegebouw. Het rechtse gebouw huisvest de zagerij en schrijnwerkerij. Hier werd het hout van de mijn verwerkt. Men gebruikte dit natuurproduct voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Achter het voor de rest braakliggende mijnterrein zijn de huizen te zien van de oude cité (1910-1922), gelegen langs de Meridiaan- en Nijverheidslaan. Deze door ingenieur J. Verwilghen ontworpen huizen waren blokken met vierwonen van het Mulhouse-type. De sober ingerichte woningen hadden vrijwel platte daken die, afgedekt met een geasfalteerde viltlaag, naar verluid makkelijk water doorlieten. Later kregen ze daarom een cottageachtige dakstructuur met zolderverdieping. De oude cité beschikte al vanaf 1912 over elektrische straatverlichting terwijl het dorpscentrum (Oud-Waterschei) nog met gaslantaars verlicht werd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1177	Deze foto toont de zuidwestkant van het mijnterrein van Waterschei. Centraal op de foto staan treinwagons die allerlei materialen aan- en afvoeren. Rechts van de sporen ligt hout opgeslagen. Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Waterschei had, zoals elke mijn, voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De contouren ervan zijn achter de sporen te zien. Daarachter liggen langs de Nijverheids- en Meridiaanlaan de mijnwerkershuizen van de oude cité.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1178	Deze foto toont het skelet van het ontvangstgebouw bij schacht I (1915) van de mijn van Winterslag. In dit gebouw eindigde de lift waarmee de geladen kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen en de lege wagentjes opnieuw naar de ondergrond vertrokken. De met steenkool geladen wagentjes werden vanuit dit gebouw via een loopbrug naar de kolenwasserij en -zeverij gebracht. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd. Het ontvangstgebouw (1916) was ook de plek waar de mijnwerkers en materiaal met de lift de ondergrond in gingen. Boven het ontvangstgebouw is ook het skelet te zien van de eerste schachtbok (1915). De schachtbokken maakten het samen met de ophaalmachines en liften mogelijk personeel, materiaal en steenkool te vervoeren. Voor de eerste schachtbok staat een van de voorlopige werkhuisen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1179	De foto uit ca. 1916 geeft een zicht op de eerste installaties van het mijnterrein van Winterslag. Vooraan verrijst de eerste schachtbok (1915). Onder de schachtbok staan de voorlopige werkhuisen. Erachter staat afdiepingstoren 2. De houten afdiepingstorens werden gebouwd om de schachten te graven die toegang moesten bieden tot de steenkollagen. Wanneer dit gebeurd was, werden vanuit de torens de schachtbokken opgetrokken. In 1916 was dit proces voltooid. Vanaf 1917 werd de eerste steenkool naar boven gehaald. Links van de schachtbok is een deel van het ophaalmachinegebouw te zien. Dit huisvestte de machines die het liftsysteem in de schacht aandreven. Rechts van afdiepingstoren 2 is een deel van de eerste badzaal (1914-1918) van de mijn te zien. In deze zaal konden de mijnwerkers zich na het werk wassen en omkleden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1180	De mijn zette heel wat mensen aan het werk. Maar daar hield het niet op. Ook in de vrije tijd zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen voor zijn arbeiders uit de tuinvijken, onder andere in de vorm van sportverenigingen en -infrastructuur. Op die manier verschaftte de directie zijn mijnwerkers een gezond en nuttig tijdverdrijf, hield ze een oogje in het zeil en kon men het prestige van de mijn nog wat meer in de verf zetten. Elke mijn had bijvoorbeeld een eigen voetbalploeg. Lange tijd speelden die ploegen mee op het hoogste niveau in België en maakten zo de Mijnstreek zeer bekend. Deze foto toont het voetbalplein van Winterslag FC, de in 1917 opgerichte ploeg van de mijn. Het plein was gelegen aan de Noordlaan. Winterslag zou in de daaropvolgende decennia uitgroeien tot een eersteklasseploeg die hoge toppen scheerde.	SEGRS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.

1181	Rechts op deze foto uit 1919 staan de eerste burelen (huis Vandervorst) van de mijn van Winterslag. Ze waren gelegen aan de Koerweg nr. 1.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988.
1182	De foto uit 1921 toont het binnenzicht van een werkhuis van de mijn van Winterslag. Deze werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De machines op de foto werden aangedreven met een riemsysteem. Dat werd op zijn beurt gevoed door kleine elektromotoren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1183	De mijnarbeiders en hun gezinnen werden gehuisvest in speciaal aangelegde tuinvijken. Deze wijken moesten de bevolking een gemeenschapsgevoel geven en ervoor zorgen dat de bewoners zich goed voelden. Daartoe konden ook gemeenschappelijke feesten bijdragen. De foto toont de deelnemers van een stoet in Winterslag (Genk) naar aanleiding van de nationale feestdag in 1921. Dit soort feesten werd steeds ondersteund door de miindirecties. Ze toonden immers aan de buitenwereld hoe succesvol de mijn wel was.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1184	De mijnarbeiders en hun gezinnen werden gehuisvest in speciaal aangelegde tuinvijken. Deze wijken moesten de bevolking een gemeenschapsgevoel geven en ervoor zorgen dat de bewoners zich goed voelden. Daartoe konden ook gemeenschappelijke feesten bijdragen. De foto toont een praalwagen van een stoet in Winterslag (Genk) naar aanleiding van de nationale feestdag in 1921. Dit soort feesten werd steeds ondersteund door de miindirecties. Ze toonden immers aan de buitenwereld hoe succesvol de mijn wel was.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1185	De mijnarbeiders en hun gezinnen werden gehuisvest in speciaal aangelegde tuinvijken. Deze wijken moesten de bevolking een gemeenschapsgevoel geven en zorgen voor levensvreugde. Daartoe konden ook gemeenschappelijke feesten bijdragen. De foto toont een praalwagen van een stoet in Winterslag (Genk) naar aanleiding van de nationale feestdag in 1921. Dit soort feesten werd steeds ondersteund door de miindirecties. Ze toonden immers aan de buitenwereld hoe succesvol de mijn wel was.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1186	De foto toont het schilderij van dhr. Preat, ingenieur in de mijn van Winterslag tussen 1913 en 1925. Dit schilderij werd gemaakt door Armand Maclot (1977-1959) en werd te koop aangeboden bij veilinghuis Aeko (Hasselt) op 23 maart 2007 als zijnde een portret van Mijningenieur Eugène Dewinter. Het is een olie op doek, gedateerd 1925.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1187	De foto uit 1918 toont het mijnterrein van Winterslag. Centraal staan de twee schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk van 40 meter hoog werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond. Onder de rechtse schachtbok staat het ontvangstgebouw (1916) met losvloer. Hier werden de met kolen geladen wagentjes uit de lift gehaald en vertrokken de lege wagentjes opnieuw naar de ondergrond. Onder het ontvangstgebouw zou een van de voorlopige werkhuisen staan. Voor en links van het ontvangstgebouw is de passerelle in opbouw te zien, de ijzeren loopbrug waarlangs de kolen van de schacht naar de kolenwasserij werden gebracht. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1188	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke en economische belangstelling (nood aan industriële vetkool) tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch-Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Daartoe werden houten boortorens gebouwd, die nieuwe oriëntatiepunten vormden in de desolate heidevlakte. In de verre omgeving was er geen andere bebouwing te bekennen. De foto toont het Limburgse heidelandschap. rechtsboven is de boortoren te zien van boring 75 (aenoteerd op de foto). Deze boring werd uitgevoerd in Winterslag.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1189	Deze foto uit 1916 toont een groep arbeiders die bouwen aan de fundering van de kolenwasserij en -zeverij van de mijn van Winterslag. Het zand werd weggevoerd met een smalspoortein. Deze installatie, gelegen aan de westkant van het mijnterrein, moest de bovengehaalde kolen reinigen en sorteren op grootte en kwaliteit. Het afval van dit proces werd op een hoop gestort, die uitgroeide tot een terril. De kolen werden verder vervoerd met treinwagons.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1190	De foto uit 1923 toont het buizenstelsel achter de breekmolen van de betonfabriek van de mijn van Winterslag. In deze fabriek werden betonblokken geproduceerd waarmee allerlei gebouwen en ondergrondse steengangen werden geconstrueerd.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1191	De foto uit 1923 toont een mengelaar van de betonfabriek van de mijn van Winterslag. In deze fabriek werden betonblokken geproduceerd waarmee allerlei gebouwen en ondergronds steengangen werden geconstrueerd.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1192	De foto uit 1914 toont het binnenzicht van een werkhuis van de mijn van Winterslag. Deze werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto is te zien hoe de machines (zoals een grote cirkelzaag) aangedreven werden door een riemoverbrenging. De motor die voor de aandrijving zorgt, werd zelf gevoed met elektriciteit.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1193	De foto uit 1914 toont het binnenzicht van een werkhuis van de mijn van Winterslag. Deze werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Hier zijn arbeiders bezig met smeedwerk. Links en rechts staan vuurhaarden om het ijzer te verhitten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1194	De mijnen produceerden hun elektriciteit op basis van stoom in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuisen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinvijkuizen. De foto uit 1914 toont de elektrische centrale met vooraan twee turbo-alternatoren die stroom opwekten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1195	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuizen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinwijkhuizen. De foto uit 1914 toont de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Boven is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen. Vooraan is een generator te zien die stroom opwekte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 3 maart 2009.
1196	De foto uit 1914 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met links de ovens voor stoomopwekking. In deze ovens werd schlamkool en minderwaardige steenkool verhit, waardoor stoom ontstond in bovenliggende ketels. Deze stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteen metselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, te zien boven de ketels, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1197	Deze foto uit 1922 toont de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn van Winterslag vanaf de zuidkant van het mijnterrein. Het gebouw (ca. 35 m) was een voorbeeld van indrukwekkende staalarchitectuur. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven kolen gereinigd en gezuiverd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons geladen werden om verder vervoerd te worden. Links is de passerelle, de verbindingsbrug tussen de wasserij en het ontvangstgebouw van de schachtbokken, zichtbaar. Via deze brug kwamen de opgehaalde kolen in de wasserij terecht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
1198	De foto toont een detail van een reconstructie van een pijler, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Die pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1199	De foto uit 1941 toont een reconstructie van een frontgalerij, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Een galerij is de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1200	De foto uit 1941 toont een reconstructie van een frontgalerij, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Een galerij is de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1201	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto uit 1941 toont een reconstructie van een kadergalerij, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Een galerij is de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Het Toussaint-Heintzmann-raam was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Dat maakt dat dit systeem veel onderhoud vergde. Rechtsonder op de foto loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1202	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto uit 1941 toont een reconstructie van een pijler, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. De pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1203	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto uit 1941 toont een reconstructiedoorsnede van een pijler, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Die pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers. Links op de foto is een stuk van een schudgoot te zien. De schudgoot werd gebruikt om via de natuurlijke helling van de steenkoollaag en op- en neergaande bewegingen van door perslucht aangedreven bakken steenkool af te voeren of te schudden. De foto toont ook de diverse leidingen (perslucht) die in een mijnpijler aanwezig waren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.

1204	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Die gangen moesten ondersteund worden. In de galerijen van Winterslag gebruikte men als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. De foto toont een voorbeeld ervan in diverse grootten, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Het Toussaint-Heintzmann-raam was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Dat maakt dat dit systeem veel onderhoud verade.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1205	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Die gangen moesten ondersteund worden. In de galerijen van Winterslag gebruikte men als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. De foto uit 1941 toont een reconstructie ervan, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Het Toussaint-Heintzmann-raam was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Dat maakt dat dit systeem veel onderhoud vergde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1206	De foto uit 1916 toont het mijnterrein van Winterslag in opbouw. Op de foto is te zien hoe het materiaal vervoerd werd met paard en kar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1207	Links op deze foto staat een beeld van de heilige Barbara. Barbara van Nicomedië is de beschermheilige van de mijnwerkers. Barbara was volgens de legende de dochter van de heidense Dioscurus van Nicomedië (huidig Turkije). Hij sloot Barbara op in een toren om haar te beschermen tegen al te opdringerige aanbidders en het toen nog verboden christendom. Barbara, stiekem gedoopt, liet een derde raam in de toren plaatsen als geheim teken van de goddelijke Drie-Eenheid. Dit werd echter ontdekt en Barbara vluchtte uit vrees voor de woede van haar vader. Ze vond onderdak in een miraculeus ontstane grot. Dioscurus ontdekte haar toch en plaatste haar voor de keuze: haar geloof afzweren of de dood. Barbara koos voor het laatste. Na allerlei martelingen werd ze door haar vader onthoofd. Hij werd op weg naar huis zelf gedood door de bliksem. Barbara - in lang gewaad en met een kroon - wordt afgebeeld met allerlei attributen: toren, palm, toorts, boek of zwaard. Vanwege de toren is zij de beschermheilige van de metselaars, architecten, enz. Bij de mijnwerkers wordt die toren soms vervangen door een mijnlamp die zou lijken op een miniatuurtoren. Volgens sommige bronnen herinneren de donkere mijngangen aan de toren waarin Barbara opgesloten zat. Ook door haar schuilen in de grot wordt ze verbonden met mijnwerkers. Haar feestdag is 4 december. De viering was voor de hele mijn gemeenschap een hoogdag. Kinderen hadden die dag vrij van school. Na de uitgebreide misviering ging iedereen onder begeleiding van de harmonie in stoet naar de plaatselijke casino voor het grote feest. Soms gebeurde het dat de verschillende sociale groepen (arbeiders, ingenieurs, directeurs) hun eigen feest organiseerden. De foto toont een plakkaat met een menukaart ter gelegenheid van het Sint-Barbara-feest van december 1921 in Winterslag.	CLAES, J. "Sanctus. Meer dan 500 heiligen herkennen.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1208	Deze foto uit 1918 toont een bovenzicht van een turbinehuis, een onderdeel van een stroomgenerator. Waarschijnlijk stond deze machine in de barenzaal van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Deze centrale produceerde op basis van stoom de elektriciteit voor de mijninstallaties en tuinwijken.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1209	Deze foto uit 1933 toont een aantal van de installaties van de mijn van Winterslag. Rechts is de bakstenen passerelle te zien, de verbindingsbrug tussen de losvloer van het ontvangstgebouw, waar de kolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen ontdaan van afval en gesorteerd werden. De kolenwasserij en -zeverij, een gebouw uit 1920 met een totale hoogte van ca. 35 m, was een voorbeeld van indrukwekkende staalarchitectuur.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1210	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto uit 1933 toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) en de badzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppélaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. In de jaren 1930 werd een tweede badzaal (links) met toren tegen de oude aangebouwd. De badzalen waren de plaats waar de mijnwerkers zich konden wassen en omkleden na hun shift.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg : studie van de mijn nederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1211	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peersnits en windvaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1212	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. De eerste tuinwijk van Winterslag, ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Naast huizen voor mijnwerkersgezinnen had de eerste tuinwijk ook een aantal hotels voor alleenstaande ingenieurs en bedienden. Het eerste in die soort was het Hotel du Parc, hier rechts op een foto uit 1924. Dit logementshuis (ca. 1913) in cottagestijl was gelegen aan de Oostlaan en behoorde tot de oudste bebouwing van de cité. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1213	Deze foto uit 1924 toont een huis en tuin in de Sparrenstraat, in de eerste tuinwijk (1914-1925) van de mijn van Winterslag. De voortuinen achter een haag en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1214	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1924 toont een huis op de hoek van de Noordlaan en de Oostlaan in die eerste tuinwijk. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Volgens sommigen bronnen werd het <u>getoonde huis rond 1915 gebruikt als hotel.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1215	Deze foto uit 1924 toont de Oostlaan uit de eerste tuinwijk van Winterslag. Die tuinwijk, ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1216	Deze foto uit 1924 toont tweewoonstblokken waarschijnlijk gelegen langs de Acacialaan in de eerste tuinwijk van Winterslag. Deze werden bewoond door geschoolde arbeiders. Let op de voordeuren die aan verschillende kanten van de woonst gelegen zijn. Dit soort variatie werd veel toegepast in de tuinwijkbouw. Hiermee wilde men de eentonigheid die vaak met arbeiderswijken werd geassocieerd doorbreken. De eerste tuinwijk (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters en een zadeldak. De huizen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1217	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1922 toont een zicht vanaf de Noordlaan naar de Oostlaan. Het huis rechts is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Volgens sommigen bronnen werd het getoonde huis rond 1915 gebruikt als hotel. De tuin achter de haag en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1218	De foto uit 1918 toont een aandrijfmotor met riem uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Met dit systeem werden de diverse machines uit het werkhuis aangedreven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1219	De foto uit 1918 toont een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op foto zijn diverse machines te zien. Linksboven hangt een brug met diverse riemaandrijvingen. De machine vooraan is een kolomboormachine, aangedreven door de elektromotor en het riemsysteem die er rechts van staan. <u>Linksachter op de foto staat waarschijnlijk een elektriciteitskast die de stroom voorziet voor de elektromotoren.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1220	De foto uit 1918 toont een houtschaafmachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto is te zien dat de schaafmachine werd aangedreven door een riemsysteem. De riem werd beschermd door een overkapping. Die eindigt aan een elektromotor die de riem aandrijft. De elektromotor werd gevoed door elektriciteit, geleverd via de kast rechts op de foto. Op de grond liggen houtschaafzels. Deze foto werd mogelijk getrokken in de <u>schriinwerkerij van de mijn.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers.", 2005.
1221	Mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven die naast gebouwen en machines voor de steenkoolontginning ook fabriekjes bouwden voor de productie van bakstenen, stroom, perslucht, enz. De foto uit 1911 toont de bakstenenopslagplaats op het mijnterrein van Winterslag. De bakstenen werden gebruikt voor de bouw van nieuwe mijngebouwen en woningen. Rechts staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Rechts daarvan is een deel van de houten koeltoren te zien. De koeltoren zorgde voor de afkoeling van de ammoniakcondensators van de vriesinstallatie. Deze installatie diende om de onstabiele ondergrond te bevriezen. Zodoende was het makkelijker ze <u>uit te graven tot de gewenste diepte.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1222	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Maar vooraleer men dit kon doen, moest de onstabiele ondergrond bevroren worden. De foto uit 1911 toont de binnenzijde van de vriescentrale van de mijn van Winterslag waar arbeiders de door stoommachines aangedreven ammoniakcompressoren in elkaar zetten. Die ammoniak werd via een buizensysteem door de ondergrond rond de uit te graven schacht gestuurd. Het resultaat was een bevroren cilinder die makkelijk afgediept kon worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1223	Deze foto uit 1911 toont het eerste mijnterrein van Winterslag met van links naar rechts de watertorenschouw, de houten koeltoren met de vriescentrale en de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. In de vriescentrale werd pekkel van -20 C geproduceerd om de grond rond de te delven schacht te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooral men kon beginnen met afdiepen. De koeltoren zorgde voor de afkoeling van de ammoniakcondensators van de vriesinstallatie. Tussen de watertorenschouw en de koeltoren ligt in de verte de villa van de directeur-gérant. Op de voorgrond liggen stapels betonblokken. Deze blokken werden door de mijn zelf geproduceerd en gebruikt voor de <u>constructie van gebouwen en miingangen.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1224	Mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven die naast gebouwen en machines voor de steenkoolontginning ook fabriekjes bouwde voor de productie van bakstenen, stroom, stoom, enz. Daarnaast moest woongelegenheden worden voorzien voor de eerste arbeiders. Ook dat was immers niet voorhanden in het Kempisch heidegebied. De foto uit 1911 toont de in aanbouw zijnde woningen van de mijn van Winterslag, gelegen ten noorden van het mijnterrein langs een straat die vandaag gekend is als de Oude Tuinwijk. In deze betonnen huizen konden de eerste arbeiders <u>hun intrek nemen.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1225	Mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven die naast gebouwen en machines voor de steenkoolontginning ook fabriekjes bouwden voor de productie van bakstenen, stroom, stoom, enz. Daarnaast moest woongelegenheden worden voorzien voor de arbeiders die al dit werk zouden uitvoeren. Ook dat was immers niet voorhanden. De foto uit 1911 toont een van de noodwoningen van de mijn van Winterslag, gelegen ten noorden van het mijnterrein in de straat die vandaag de Oude Tuinwijk wordt genoemd. In deze huizen konden de eerste mijnarbeiders hun intrek nemen. Ze werden opgetrokken in betonblokken. Enkel ter versiering werd hier en daar baksteen gebruikt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1226	Deze foto uit 1911 toont een vergezicht op de eerste mijninstallaties van Winterslag met van links naar rechts de twee afdiepingstorens, de houten koeltoren van de vriesinstallatie en de watertorenschouw van de mijn van Winterslag. Onder de houten afdiepingstorens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. De koeltoren zorgde voor de afkoeling van de ammoniakcondensators van de vriesinstallatie. Deze vriesinstallatie werd gebruikt om de ondergrond te bevriezen alvorens men de schacht kon uitdiepen. De installaties zijn goed zichtbaar in het voor de rest desolate heidelandschap. Ze werden dan <u>ook nieuwe landmarks voor de bevolking en toeristen.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1227	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De Winterslagse tuinvijken werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur met bovenlicht, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters, sierankers en een zadeldak. De huizen zijn opgetrokken in baksteen en witgekalkt. Deze foto uit 1946 toont een typewoning uit de tweede tuinvijk (1922-1926). De tweede tuinvijk ligt in het zuidwesten en wordt van de eerste tuinvijk gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinvijk II zijn kleiner dan die van de eerste tuinvijk en hebben minder versieringen dan in de andere tuinvijk. De percelen waren kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groepeerden twee of vier woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinvijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse brikken, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn. Op de foto is een gebouw te zien met vier woningen onder één dak. De deuren van het eerste en laatste huis zijn in de zijgevel geplaatst zodat een buitenstaander de indruk krijgt dat de woonvolumes groter zijn. Ook in deze tuinvijk is het nodige groen voorzien om het aangenaam om wonen te maken.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1228	Deze foto uit 1946 toont een typewoning uit de tweede tuinvijk (1922-1926). De tweede tuinvijk ligt in het zuidwesten en wordt van de eerste tuinvijk gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinvijk II waren kleiner dan die van de eerste tuinvijk en hadden minder versieringen dan in de andere tuinvijk. De percelen waren kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groepeerden twee of vier woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinvijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse brikken, afkomstig uit de <u>Hoffmann-ringoven van de mijn.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1229	De Winterslagse tuinwijken werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur met bovenlicht, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters, sierankers en een zadeldak. De huizen zijn opgetrokken in baksteen en witgekalkt. Deze foto uit 1946 woningen uit de tweede tuinwijk (1922-1926). De tweede tuinwijk ligt in het zuidwesten en wordt van de eerste tuinwijk gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinwijk II waren kleiner dan die van de eerste tuinwijk en hadden minder versieringen dan in de andere tuinwijk. De percelen waren kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groepeerden twee of vier woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinwijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslaase bakstenen, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1230	Elke mijn had een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. De foto uit 1918 toont de gieterij van de mijn van Winterslag, waar stukken in allerlei materialen werden gemaakt voor de mijn of de tuinwijken. Terwijl de arbeiders het vloeibare metaal in een speciale emmer gieten, kijken vanaf rechts een aantal heren, mogelijk bazen of bezoekers, toe.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1231	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto uit 1918 is de gieterij van de mijn te zien. Twee arbeiders gieten vloeibaar metaal in een mal terwijl de twee anderen de emmer via een ketting op hoogte houden. Zo maakte de arbeiders een nieuw werkonderdeel.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1232	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Deze foto uit 1923 toont de eerste steenlegging voor de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Op de achtergrond is de in opbouwde zijnde meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) te zien. De kerkcongregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1233	Foto van zeer slechte kwaliteit over de eerste steenlegging voor de Heilig-Hartkerk van Winterslag (04-10-1923).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1234	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Deze foto uit 1923 toont de eerste steenlegging voor de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Midden in het drietal geestelijken op de foto staat centraal pastoor Oyen, rechts kapelaan Vandevort. Van de twee heren die centraal op de foto met hoed in de hand staan, is mijn directeur Dufranse de rechtse. Op de achtergrond zijn huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925) te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1235	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Deze foto uit 1923 toont de eerste steenlegging voor de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Centraal op de foto staat met zwart hoedje pastoor Oyen, rechts kapelaan Vandevort. Achter de twee misdienaars staat mijn directeur Dufranse. Op de achtergrond zijn huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925) te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1236	Deze foto uit 1918 toont een verdeelbord voor elektrische spanning, dat de stroom leverde voor de elektromotoren. Die dreeven op hun beurt met riemen de machines uit de werkhuizen van de mijn van Winterslag aan. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1237	De foto uit 1916 toont de eerste installaties op het mijnterrein van Winterslag. Helemaal rechts prijkt de eerste schachtbok (1915, 40 m hoog). De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Centraal staan de ophaalgebouwen, elektrische centrale en het ketelhuis met schouw van de mijn. Hier werd de stroom- en persluchtvoorziening verzorgd. Links staat de houten koeltoren, waarin het opgewarmde water van het ketelhuis werd afgekoeld voor hergebruik.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1238	De foto uit 1916 toont de eerste installaties op het mijnterrein van Winterslag. Centraal prijkt de eerste schachtbok (1915). De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder de schachtbok staan de voorlopige werkhuizen. Rechts van schachtbok 1 staat een houten afdiepingstoren. De afdiepingstorens werden gebouwd om de schacht te graven die toegang moest bieden tot de steenkollagen. Wanneer dit gebeurd was, werd vanuit de toren de schachtbok opgetrokken. In 1916 was dit proces voltooid. Een jaar later werd de eerste steenkool naar boven gehaald. Links van de schachtbok is een deel van het ophaalmachinegebouw (1914) te zien. Dit huisvestte de machines die het liftstelsel aandreven. Recht van afdiepingstoren 2 is een deel van de eerste badzaal (1914-1918) van de mijn te zien. De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich konden wassen en omkleden na hun shift.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1239	Deze foto toont een verluchttingsgang in de ondergrond van de mijn van Winterslag. Rechts staat, fel belicht, een kolenwagen.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1240	Deze foto toont een verluchttingsgang in de ondergrond van de mijn van Winterslag.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1241	De foto uit 1917 toont de Acacialaan, onderdeel van de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. De percelen werden begrensd door een laag bakstenen muurtje. Op deze foto is goed zichtbaar dat elk huis zijn eigen tuintje had, dat de bewoners konden bewerken. Ook dat was zo bedoeld. Werken in de tuin was volgens de mijn immers een goede vrijetijdsbesteding. Door een tuinwijk op deze manier in te richten wilde de mijn dit stimuleren en zo controle bewaren over het doen en laten van haar mijnwerkers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1242	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto toont de kruising van de Vennestraat en de Eikenlaan, onderdeel van de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. Elk huis had een eigen tuin.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. HEEMKRING HEIDEBLOEMKE, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1243	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto uit 1917 toont de Oostlaan uit de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. De percelen werden begrensd door een laag bakstenen muurtje. Naast huizen voor mijnwerkersgezinnen had de eerste tuinwijk ook een aantal hotels voor alleenstaande ingenieurs en bedienden. Het eerste in die soort was Het Hotel du Parc, hier rechts op een foto. Dit logementshuis (ca. 1913) in cottigestijl behoorde tot de oudste bebouwing van de cité.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1244	De foto uit 1918 toont elektrische leidingen en schakelaars van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom uit het ketelhuis gemaakt in eigen centrales.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1245	De foto uit 1917 toont de rotor van een transformator. Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De machine op de foto bevond zich in de barenzaal van de elektrische centrale van de mijn. De trap naar de hoofdschakelkast van die centrale is links op de foto te zien.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1246	De foto uit 1918 toont de stator van een transformator uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Deze transformator werd gebuikt voor het omzetten van elektriciteit naar een hogere of lagere wisselspanning.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.

1247	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-191) en de bad- en lampenzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. In de jaren 1930 werd een tweede badzaal (uiterst links) met toren tegen de oude aangebouwd. De badzalen vormden de ruimtes waar de mijnwerkers zich na hun arbeid konden wassen en omkleden. Tussen de twee badzalen bevond zich de lampenzaal van de mijn. Hier werden de lampen die de mijnwerkers gebruikten in de ondergrond verzameld en onderhouden.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1248	Deze foto uit 1929 toont een zicht op de huizen van de eerste tuinwijk (vooraan) en de schachtbokken en schouwen (achteraan) van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ook werden in de eerste tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen, winkels, bibliotheken en ziekenhuizen. De gebouwen, naar een ontwerp van de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinvijken van Winterslag. De historiserende stijl uit zich in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters, sierankers en de rondboogdeuren met bovenlicht. De gebouwen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Vanaf de schachtbokken loopt de passerelle voor het vervoer van de steenkool naar de kolenwasserij en -zeverij (1920, centraal boven). Helemaal vooraan op de foto is het dak te zien van het kloostercomplex van de meisjesschool van de eerste tuinwijk. De foto werd genomen vanuit de kerktoren van de Heilig-Hartkerk van Winterslag (1925).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1249	Deze foto uit 1934 toont een aantal gebouwen op de oostkant van het mijnterrein van Winterslag. Helemaal links is een klein stuk van de directie- en kaderburelen (1914-1918) te zien. Rechts ervan staat een ophaalmachinegebouw (1914). Hier bevonden zich de machines waarmee de liften in de mijnschacht op en neergelaten werden. Erachter is de bovenkant van een van de schachtbokken (1916) te zien. De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbok diende voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Rechts van het machinegebouw staat het compressoren- en ventilatorengebouw (1918). Enerzijds werd hier perslucht geproduceerd, wat tot 1950 de beste aandrijfkracht was voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Anderzijds huisvestte het gebouw ventilatoren, die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Daarnaast zijn de schouwen te zien van de elektrische centrale en het ketelhuis. Hier werd op basis van stoom de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Voor de mijn was prestige belangrijk. Daarom werd veel aandacht besteed aan de architectuur van de mijngebouwen en de beplanting rondom. Op de foto is te zien hoe het mijnterrein afgewerkt werd met kleine zuiltjes in natuursteen, bomen en grasperken. Dat droeg bij tot de uitstraling van de gebouwen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1250	De foto uit 1934 toont een mooi voorbeeld hiervan met de achterzijde van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. Op de foto is de toegang naar de tuin van de burelen te zien. Ze werd van de rest gescheiden door een fraai uitgewerkt muurtje en trap. Ook dat moest bijdragen tot het positieve beeld van de mijnbazen.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1251	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware motoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Op deze foto uit 1934 is een dergelijk schoepenwiel te zien. Dit exemplaar maakte deel uit van het ventilatiesysteem van de mijn van Winterslag. Op de foto is arbeider bezig met onderhoud aan de centrale as van het wiel.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1252	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto uit 1934 toont een mooi voorbeeld hiervan met links een deel van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. Op de achtergrond zijn de schachtbokken (1915-1916) van de mijn zichtbaar. De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Rechts van de burelen staat een ophaalmachinegebouw (1914). Hier bevonden zich de machines waarmee de liften in de mijnschacht op en neergelaten werden. Voor de mijn was zoals gezegd prestige belangrijk. Daarom werd veel aandacht besteed aan de architectuur van de mijngebouwen en beplanting rondom. Op de foto is te zien hoe de ruimte rond de statige gebouwen afgewerkt werd met kleine zuiltjes in natuursteen, bomen en grasperken. Dat gaf een extra cachet aan de gebouwen.	DE MEULDER, B. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1253	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto uit 1934 toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. Helemaal links is een stuk van de eerste badzaal zichtbaar. Dit was de plek waar de mijnwerkers zich na hun werk konden wassen en omkleden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1254	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware motoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Op deze foto uit 1934 is een dergelijk schoepenwiel te zien. Dit exemplaar maakte deel uit van het ventilatiesysteem van de mijn van Winterslag. Onderaan de foto voert een arbeider werkzaamheden uit aan het wiel.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1255	Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware motoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Op deze foto uit 1934 is een dergelijk schoepenwiel te zien. Dit exemplaar maakte deel uit van het ventilatiesysteem van de mijn van Winterslag.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1256	Deze foto uit 1917 toont een dwarsdoorsnede van een aantal grondlagen.	
1257	Deze foto toont een detail van een dwarsdoorsnede van een grondlaag.	
1258	De foto uit 1918 toont de grote halkraan in een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Met de getoonde halkraan konden zware stukken verplaatst worden in het gebouw. Via een motor op de brug kon een katrolhaak op en neergelaten worden. Aan deze haak opgehangen objecten konden zo opgelicht en verplaatst worden. De kraan zelf kon heen en weer bewegen via het spoor waarop de brug stond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1259	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto uit 1916 toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) en de bad- en lampenzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes en het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. Inde jaren 1930 werd een tweede badzaal (links) tegen de oude aangebouwd. De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich konden wassen en omkleden na hun shift.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1260	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto uit 1916 toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag. Deze lag niet zoals de andere directeursvilla's dicht bij de mijn. De woonst lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1261	Deze foto zou de hoek van de Eikenlaan en Vennestraat, gelegen in de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag, tonen.	Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1262	De mijn zette heel wat mensen aan het werk. Maar daar hield het niet op. Ook in de vrije tijd zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen voor zijn arbeiders uit de tuinwijken, onder andere in de vorm van sportverenigingen. Op die manier verschaft de directie zijn mijnwerkers een gezond en nuttig tijdverdrijf, hield ze een oogje in het zeil en kon men het prestige van de mijn nog wat meer in de verf worden zetten. Elke mijn had bijvoorbeeld zijn eigen voetbalploeg. Lange tijd speelden die ploegen mee op het hoogste niveau in België en maakten zo de Mijnstreek zeer bekend. In Winterslag richtte de mijn vanaf 1923 een voetbalploeg in. Deze foto toont de voetbalploeg Winterslag FC in het jaar van oprichting (1917). Of die gesteund werd door de mijn is niet met zekerheid geweten. Op de achterste rij staan de bestuursleden Mathot, Colsiat, Croonenberghs, onbekende met pet en Coemans. Op de tweede rij staan de verdedigers Fourier, keeper Celeste en Bulcan. Dan staan verder op de derde rij: Fourier, Coemans en Moyaerts. Op de eerste rij staan grensrechter Houyoux en de spelers Dufranse, Claesen, Paul, Celis, Froidmont en de tweede grensrechter Estorez. Winterslag zou in de daaropvolgende decennia uitgroeien tot een eersteklasseploeg die hoge toppen scheerde	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. SEGERS, W. "Victorie. Memorable wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.
1263	De leiding van het mijnbedrijf was in handen van de directeur-gérant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gerant van de mijn van Winterslag. Deze lag niet zoals de andere directeursvilla's dicht bij de mijn maar in het groen. De woonst lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1264	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuizen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinwijkhuizen. Deze foto uit 1918 toont een zicht boven de stoomketels van het ketelhuis van de mijn van Winterslag. In dit ketelhuis werd de stoom geproduceerd waarmee in de elektrische centrale stroom werd gemaakt voor de mijninstallaties en tuinwijken.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1265	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme. De foto toont de grote klok van de kerk, opgesteld in de kerk voor zijn wijding op 9 maart 1926. Twee weken later werd tijdens een groot feest de kerk zelf ingewijd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1266	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). Op de foto staan de klokken van de kerk, opgesteld aan het hoofdaltaar van de kerk voor hun wijding op 9 maart 1926. Twee weken later werd tijdens een groot feest de kerk zelf ingewijd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1267	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1917 toont een transformatoren groep uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1268	Deze foto uit 1925 toont machines uit de poederkolenfabriek van de mijn van Winterslag. De hier geproduceerde poederkool werd gebruikt voor de productie van stoom in het ketelhuis van de mijn. Met die stoom werd vervolgens elektriciteit geproduceerd.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1269	Deze foto uit 1925 toont machines uit de poederkolenfabriek van de mijn van Winterslag. De hier geproduceerde poederkool werd gebruikt voor de productie van stoom in het ketelhuis van de mijn. Met die stoom werd vervolgens elektriciteit geproduceerd.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1270	Deze foto uit 1925 toont machines uit de poederkolenfabriek van de mijn van Winterslag. De hier geproduceerde poederkool werd gebruikt voor de productie van stoom in het ketelhuis van de mijn. Met die stoom werd vervolgens elektriciteit geproduceerd.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1271	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1927 toont de alternatoren van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1272	Perslucht was tot na WO II de enige veilige energiebron voor het aandrijven van afbouwhamers en machines in de ondergrond. Bij perslucht had men immers het minst gevaar op vonken. Dat was van levensbelang in de met mijngas gevulde gangen. Perslucht is, zoals het woord zegt, samengeperste lucht, die gebruikt werd als aandrijfkracht. Het samenpersen gebeurde in compressoren. De foto uit 1927 toont de compressorzaal met de turbocompressoren van de mijn van Winterslag. De energie, nodig om de compressoren aan te drijven, werd met behulp van steenkool opgewekt in het ketelhuis van de mijn. De stoom van het ketelhuis werd verder ook gebruikt om elektriciteit mee te maken en de burelen te verwarmen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1273	De foto toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidwestkant. Linksachteraan op de foto staat de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn. Hier werden de kolen gewassen en gesorteerd. Rechts ervan prijken de schouwen van het ketelhuis en de elektriciteitscentrale. Deze voorzag op basis van stoom de mijn van stroom. Daarnaast staan de schachtbokken (1915-1916). Deze open constructies in metalen vakwerk van 40 m hoogte, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse, dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschacht. Centraal op de foto staan twee portaalkranen aan de stockageplaats van de kolen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1274	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine waarmee de liften langs de wielen van de schachtbok op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes. De ophaalmachine werd aangedreven door grote gelijkstroommotoren tot 6 Megawatt. De machinist zorgde voor de bediening. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de Koepe-schijf (centraal op de foto), de schachtwielen en de kabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. Ter controle werd de kabel aan de koepeschijf gemarkeerd met verfstrepen. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1275	De foto toont een mooi voorbeeld hiervan met de achterzijde van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een Vlaamse historiserende stijl gekozen, met elementen uit verschillende bouwtradities. Deze stijl uit zich onder andere in de vensterverdeling in kleine ruitjes, de vensteromlijstingen en de natuurstenen plinten. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met bekronende koepel en windvaan gebouwd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be

1276	Op deze foto zijn een aantal gebouwen van de mijn van Winterslag te zien. Links prijken de schouwen van de elektrisch centrale en het ketelhuis. Dit was de plek waar de stroom voor de mijn werd geproduceerd. Rechts ervan staat een schachtbok met ontvangstgebouw. De open constructie in metalen vakwerk van 40 meter hoog werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken (1915-1916) dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond. In de ontvangstgebouwen (1916-1920) onder de schachtbok werden de geladen kolenwagentjes uit de liftkooien gehaald en vervoerd naar de kolenwasserij (1920). Op de foto zijn mijnwerkers te zien die al wandelend en fietsend richting het werk gaan of terugkeren naar huis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1277	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Deze foto uit 1931 van de Acacialaan toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinwijken. De straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeiden. Het geheel werd afgebakend met een haag. Zo werden de tuinwijken groene oases waar het goed leven was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1278	Deze foto uit 1931 toont de Berkenlaan vanaf de Margarethlaan, gelegen in de eerste tuinwijk van Winterslag. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur, ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en een zadeldak. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De foto uit 1931 toont links een tweewoonst. In het midden van het huis is een doorgang voorzien naar de tuintjes van het gebouw. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1279	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Ook werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels (economaten genoemd). De foto uit 1931 toont rechts de economaat, aan het rond punt op de Margarethalaan in Winterslag (Genk). De prijs en kwaliteit van de goederen van een economaat werden streng gecontroleerd omdat woekerprijzen snel tot sociale onrust konden leiden. Aanvankelijk werden de citébewoners verplicht in deze winkel al hun goederen te kopen, maar dat werd al snel afgeschaft. Het rechterstuk van het gebouw huisvestte de drukkerij van de mijn. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een tuitgevel en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De hier getoonde Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. De woningen die hier lagen waren bestemd voor het hogere kader. De laan voorzag verder ook de meeste diensten (economaat, apotheek, drukkerij en postgebouw) van de tuinwijken.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1280	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Deze foto uit 1931 van de Eikenlaan toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinwijken. De straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeiden. Het geheel werd afgebakend met een haag. Zo werden de tuinwijken groene oases waar het goed leven was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1281	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. De citébewoners verenigden zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme. De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (ca. 1925) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerk congregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1282	De foto uit 1931 toont een huis op de hoek van de Berkenlaan en Oostlaan, in de eerste tuinwijk. Het getoonde gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de deur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1283	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Het rond punt, te zien op de foto vanaf de Berkenlaan, is midden in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag gelegen. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Centraal op de foto uit 1931 poseert een ijsverkoper op zijn bakfiets. Deze foto toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinwijken. Zowel langs de straat als op het rond punt zijn bomen en struiken geplant. Die groenelementen moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1284	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Winterslag werden ze uitgetekend door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). Verder had een tuinwijk de nodige voorzieningen (winkels, scholen, ziekenhuizen, sportinfrastructuur, enz.). Op de foto uit 1931 is links een kantine, de Club (1919), voor jonge ingenieurs te zien. Ze lag in het binnengebied van de Eikenlaan in de eerste tuinwijk van Winterslag. Deze cité bood woongelegenheden aan de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Het gebouw werd opgetrokken in een historiserende Vlaamse stijl, die typerend is voor de cités van Winterslag. Kenmerkend is onder andere de ruitjesverdeling van de ramen, de sierankers en het zadeldak. Uitbaters van de kantine waren achtereenvolgens: Billet Gaston (in 1919), Renotte (1921-1923), Montfort-Castro (1923-1945) en Volders (1946-1954). Centraal op de foto is achter een aantal bomen de cinema-casino (1919) van de eerste tuinwijk te zien. De eerste uitbater van de cinéma was dhr. Graindorge. Hij was voordien eigenaar geweest van de oude Kursaal in de Watersteeg. Ook dit gebouw was opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl. Vooraan op de foto is een kleine kiosk te zien te midden van een parkje. De aanwezigheid van bomen, hagen, parkjes, nez. was typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1285	De foto uit 1931 toont de Kastanjelaan. Elke straat in de tuinwijk was afgezoomd met een rij bomen, voor elke straat een andere soort. De inspiratie hiervoor haalden de bedenkers bij de Engelse Garden City. Deze en andere groenelementen (tuintjes, parkjes, hagen) moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1286	De foto uit 1931 toont de kerkstaat, gelegen in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en een zadeldak. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten. Op de foto poseert de brouwer die met paard en kar zijn drank leverde en een ijsverkoper op de fiets. Het gebouw Rechtsachteraan werd waarschijnlijk bewoond door een ingenieur en zijn gezin. Deze foto is niet kerkstraat maar hoek hovenierslaan en acialaan waar vandaag een parking is voorzien voor syntra.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be. Machiels Freddy en zoon.
1287	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen waar katholieke zusters en broeders les gaven. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto uit 1931 toont het kloostercomplex (ca. 1925) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen. Het gebouw is opgetrokken met Winterslagse bakstenen, de om zijn hardheid gekende baksteen. Deze werd door de mijn van Winterslag zelf gebakken in een Hoffmann-ringoven.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1288	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. De foto uit 1931 toont de Margarethalaan in Winterslag. Dit was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. Op deze laan lagen alleen woningen voor het hogere kader. Het waren afwisselend ingeplante woonblokken met op de hoek vier woningenblokken met poorten, die via steegjes en binnenwegen toegang gaven naar de achterliggende tuinen en speelterreinen. Ook vond je er de nodige voorzieningen (economaat, drukkerij, apotheek, postgebouw). Het getoonde gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de deur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De Margarethalaan voorzag ook de meeste voorzieningen (economaat, apotheek, drukkerij en postgebouw) van de tuinwijken.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1289	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto uit 1931 toont de meisjesschool en het kloostercomplex (ca. 1925) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen. Het gebouw is opgetrokken met Winterslagse bakstenen, de om zijn hardheid gekende baksteen. Deze werd door de mijn van Winterslag zelf gebakken in een Hoffmann-ringoven.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1290	Het rondpunt, gedeeltelijk te zien op de foto, is midden in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag gelegen op het kruispunt van de Berkenlaan en de Acacialaan. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De woning op de foto, op de hoek van de Acacia- en Rondpuntlaan, bood vermoedelijk onderdak aan een ingenieur met zijn gezin. De villa is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in het zadeldak met knik in de dakvoet, de rondboogdeur, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De torenvormige uitbouw met ajuinvormige topbekroning zien we bij verschillende ingenieurswoningen in de cité van Winterslag. Zo onderscheidde deze imposante huizen zich duidelijk van de andere woningen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1291	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Ze bouwde ook ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van lagere, beroeps- en huishoudscholen. Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto uit 1931 toont de Sint-Michieljongensschool. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen. Het gebouw is opgetrokken met Winterslagse bakstenen, de om zijn hardheid gekende baksteen. Deze werd door de mijn van Winterslag zelf gebakken in een Hoffmann-ringoven.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1292	Deze foto uit 1931 toont spelende kinderen aan de Hovenierslaan in Winterslag. Op de achtergrond zijn woningen te zien van de eerste tuinwijk.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. www.mijnerfgoed.be
1293	De foto uit 1931 toont de splitsing Acacialaan-Oostlaan in de eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925). Elke straat in de tuinwijk was afgezoomd met een rij bomen, voor elke straat een andere soort. De inspiratie hiervoor haalden de bedenkers bij de Engelse Garden City. Deze en andere groenelementen (tuintjes, parkjes, hagen) moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1294	Deze foto uit 1931 toont de Stationslaan, gelegen in de eerste tuinwijk. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en een zadeldak. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1295	Deze foto uit 1931 toont een straat in de eerste tuinwijk van Winterslag. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur, ramen verdeeld in kleine ruitjes en een zadeldak. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken. Ook kenmerkend is de doorsteek naar de achterliggende tuintjes (zoals links op de foto te zien). Dergelijke opbouw moest ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten. Zicht op de hovenierslaan vanop de margarethalaan. de berkenlaan ligt links hiervan en daar staat het bruggetje dan rechts!!	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. www.mijnerfgoed.be
1296	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. De foto uit 1931 toont de Valleistraat, gelegen in de eerste tuinwijk. De getoonde huizen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de deur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een zadeldak en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag even kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. www.mijnerfgoed.be
1297	Deze foto uit 1917 toont een centrifugale pomp en elektromotor uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd de elektriciteit voor de mijninstallaties en tuinwijken geproduceerd.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1298	Deze foto uit 1917 toont een elektromotor die diende om via een riemsysteem andere machines aan te drijven. Overal in de Winterslagse mijngebouwen werden dit soort motoren gebruikt als aandrijfsysteem.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1299	Deze foto uit 1917 toont een elektromotor van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag, die diende om via een riemsysteem andere machines aan te drijven. Overal in de Winterslagse mijngebouwen werden dit soort motoren gebruikt als aandrijfsysteem.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1300	Deze foto uit 1917 toont een smalspoorstoomlocomotief. Deze locomotief werd gebruikt om op het mijnterrein van Winterslag kleinere wagentjes voort te trekken voor het transport van materiaal en steenkolen. Normale treinen rijden over een spoor met een breedte van 1435 mm. Smalspoortreinen rijden over sporen tussen 400 en 600 mm. In de mijnbouw lag de spoorbreedte tussen 550 en 570 mm. In de industrie was de toepassing van smalspoor zeer gebruikelijk. Dit soort spoor kon zonder veel voorbereiding en grondwerk aangelegd worden en eenvoudig weer opgenomen of verplaatst worden. Bij dergelijk kleiner spoor hoorde ook kleinere locomotieven, zoals getoond op de foto, en wagons.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://www.smalspoormuseum.nl/Smalspoor/index.html
1301	Deze foto uit 1917 toont een stoomlocomotief. Deze locomotief werd gebruikt om op het mijnterrein van Winterslag treinwagons voort te trekken voor het transport van materiaal en steenkolen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1302	Op deze foto uit 1917 poseren twee treinbestuurders bij een stoomlocomotief van de firma Orenstein & Koppel - Arthur Koppel uit Brussel. Deze locomotief werd gebruikt om op het mijnterrein van Winterslag treinwagons voort te trekken voor het transport van materiaal en steenkolen. Op de achtergrond is de elektrische centrale van de mijn te zien. Hier werd op basis van stoom uit het ketelhuis de elektriciteit voor de mijninstallaties en de tuinwijken voorzien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1303	Op de foto uit 1922 is het landschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag te zien. Aan de horizon staan de gebouwen van de mijn van Winterslag. Van links naar rechts zijn de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouwen (1916-1920), de rokende schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928) en de burelen van de mijn (1914-1918) herkenbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1304	Op de foto uit 1922 is het landschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag te zien. Aan de horizon staan de gebouwen van de mijn van Winterslag. Van links naar rechts zijn de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouwen (1916-1920), de rokende schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928) en de burelen van de mijn (1914-1918) herkenbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1305	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont een vergezicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1306	Deze foto uit 1918 toont een stoomketel van het bedrijf Maschinenbau R. Wolf Magdeburg-Buckau met serienummer PK4 40693. Deze machine, opgesteld ergens op het mijnterrein van Winterslag, produceerde stoom. Hiermee kon perslucht of elektriciteit geproduceerd worden.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1307	Deze foto toont een praalwagen van de mijn van Winterslag getrokken door een span paarden. Aan de zijkant van de wagen hangt een groot mijnwerkerembleem (een dwarskruis van een bijl en een houweel met erboven een helm en eronder een mijnlamp). Op de praalwagen is een mijngang nagebouwd. Mijnwerkers in tenue poseren voor en op de wagen. Sommigen dragen mijnwerkersinstrumenten zoals een mijnlamp of een afbouwamer. Op de voorkant van de wagen staan twee grote mijnlampen. Aan de achterkant van de wagen, zogezegd in de mijngang, staat een kolenwagentje. Deze praalwagen maakte deel uit van een stoet die door Hasselt trok ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van de ontdekking van de steenkool.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1308	Deze foto uit 1925 toont waarschijnlijk de grens tussen tuinwijk I en III. De voortuintjes achter een haag en een rij bomen langs de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1309	Deze foto uit 1925 toont waarschijnlijk de Groenstraat, gelegen in de tweede tuinwijk (1922-1926). De tweede tuinwijk ligt in het zuidwesten en wordt van de eerste tuinwijk gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinwijk II zijn kleiner dan die van de eerste tuinwijk en hebben minder versieringen dan in de andere tuinwijk. De percelen zijn kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groeperen twee woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinwijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse bakstenen, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn. De voortuintjes en de rij bomen langs de straat zijn typerend voor de tuinwijken. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1310	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cites genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De Winterslagse tuinwijken werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur met bovenlicht, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters, sierankers en een zadeldak. De huizen waren opgetrokken in baksteen en witgekalkt. Deze foto uit 1925 toont huizen gelegen in de tweede tuinwijk (1922-1926). De tweede tuinwijk ligt in het zuidwesten van de mijngemeente en wordt van de eerste tuinwijk (1914-1925) gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinwijk II waren kleiner dan die van de eerste tuinwijk en hadden minder versieringen. De percelen waren kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groeperen twee woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinwijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse bakstenen, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn. De voortuintjes achter een haag en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinwijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1311	Deze foto uit 1925 toont huizen uit de tuinwijk (1922-1926, mogelijk de hoek van de Noordlaan-Buitenlaan of de Spoorwegstraat). De tweede tuinwijk ligt in het zuidwesten van de mijngemeente en wordt van de eerste tuinwijk (1914-1925) gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinwijk II waren kleiner dan die van de eerste tuinwijk en hebben minder versieringen. De percelen waren kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groepeerden twee of vier woningen onder één dak. De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur met bovenlicht, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters, sierankers en een zadeldak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinwijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse bakstenen, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn. Op de foto is rechts een gebouw te zien met vier woningen onder één dak. De deuren van het eerste en laatste huis zijn in de zijgevel geplaatst zodat een buitenstaander de indruk krijgt dat de woonvolumes groter zijn.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1312	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cites. De Winterslagse tuinwijken werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen hadden een Vlaams historiserende stijl, gekenmerkt door de rondboogdeur, ramen met ruitjesverdeling, dakvensters en een zadeldak. De huizen waren opgetrokken in baksteen en witgekalkt. Deze foto uit 1925 toont de Ijzerstraat (nu Spoorwegstraat), gelegen in de tweede tuinwijk (1922-1926). De tweede tuinwijk ligt in het zuidwesten en wordt van de eerste tuinwijk gescheiden door de spoorweg. De arbeiderswoningen in tuinwijk II zijn kleiner dan die van de eerste tuinwijk en hebben minder versieringen dan in de andere tuinwijk. De percelen zijn kleiner (5,13 are) en de bouwblokken groeperen twee woningen onder één dak. Kenmerkend voor de huizen uit de tweede tuinwijk is dat ze gebouwd werden met de befaamde Winterslagse bakstenen, afkomstig uit de Hoffmann-ringoven van de mijn.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1313	Om de woningen nood te ledigen, bouwden de mijnen voor hun werknemers modern tuinvijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Een aantal van de voorzieningen van de Winterslagse tuinvijken lagen langs de Noordlaan, die de scheiding vormt tussen het mijnterrein en tuinvijk 1 en 3. De foto uit 1925 toont twee woningen langs de Noordlaan. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinvijken van Winterslag. De historiserende stijl uit zich in het dak met een knik in de dakvoet, ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, sierankers en rondboogdeuren. De gebouwen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Het rechtse huis was de pastorie van de Sint-Eventiusparochie. De voortuintjes achter een haag en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinvijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1314	Deze afbeelding uit 1918 toont een zicht op het mijnterrein van Winterslag vanaf de oostkant. De foto werd genomen vanaf de Evence Coppélaan. Duidelijk zichtbaar zijn de twee schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Op de schachtbokken prijken twee Belgische vlaggen, mogelijk ter gelegenheid van een festiviteit. Tussen de twee schachtbokken is de bovenzijde van de schouw van het ketelhuis te zien. Hier werd de stoom geproduceerd om elektriciteit van te maken. Rechts van de schachtbokken is een gedeelte van de eerste badzaal (1914-1918) te zien. De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heideland neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De badzaal is een mooi voorbeeld hiervan. Voor dit en andere mijngebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen uit verschillende bouwtradities. Deze stijl uit zich in de vensterverdeling in kleine ruitjes, de vensteromlijstingen en de natuurstenen plinten. In deze ruimte konden de mijnwerkers zich na het werk wassen en omkleden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1315	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1928 toont de achterkant van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met rechtsboven de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom werd verwerkt tot elektriciteit en perslucht. Perslucht was tot na WO II van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijn gas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto rechtsboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1316	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1928 toont de achterzijde van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met linksboven de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om elektriciteit en perslucht op te wekken. Perslucht was tot na WO II van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijn gas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1317	De foto uit 1923 toont de zijwand van de nieuwe spoorbedding, gelegen tegen de westkant van het mijnterrein van Winterslag.	
1318	De foto uit 1923 toont de zijwand van de nieuwe spoorbedding, gelegen tegen de westkant van het mijnterrein van Winterslag.	
1319	De foto uit 1923 toont de zijwand van de nieuwe spoorbedding, gelegen tegen de westkant van het mijnterrein van Winterslag.	
1320	De foto uit 1923 toont de zijwand van de nieuwe spoorbedding, gelegen tegen de westkant van het mijnterrein van Winterslag.	
1321	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1924 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. Op de foto poseren de arbeiders die de ketels constant van kolen voorzagen. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijn gas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1322	De foto uit 1917 toont de gebouwen van het mijnterrein van Winterslag. Rechts bevinden zich de twee schachtbokken (1915-1916) en het ontvangstgebouw (1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbok diende voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond. Het ontvangstgebouw was de plek waar de gevulde kolenwagentjes de lift verlieten en via een loopbrug naar de kolenwasserij werden gebracht. Ook vertrokken hier de mijnwerkers en het materiaal naar de ondergrond. Links van het ontvangstgebouw bevinden zich de elektriciteitscentrale en het ketelhuis. Hier werd de stroom voor de mijn en de tuinvijken geproduceerd. Helemaal links staat een houten koeltoren. In deze koeltoren werd het gebruikte water van het ketelhuis afgekoeld voor hergebruik.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1323	De foto uit 1917 toont een gedeelte van de zuidwestinstallatie van de mijn van Winterslag. Op dat moment was men de passerelle (ijzeren loopbrug rechts vooraan) aan het opbouwen. Deze passerelle (1920) moest de verbinding maken tussen het ophaalgebouw (1914) en kolenwasserij en -zeverij (1920). Later werd die loopbrug vervangen door een bakstenen versie. De ophaalgebouwen bevonden zich onder de schachtbokken (1915-1916). In deze gebouwen kwamen de volle kolenwagentjes aan de oppervlakte en werden de lege opnieuw met de lift naar onder gebracht. Vanaf het ophaalgebouw werden ze via de passerelle naar de kolenwasserij en -zeverij vervoerd. Dat was de plaats waar de kolen werden gereinigd en gesorteerd op kwaliteit en grootte. Het steenafval verdween op de terril terwijl de kolen in treinwagons werden geladen om ze verder te vervoeren. Links van de linker schachtbok is het ophaalgebouw te zien. Hier bevonden zich de machines die de schachtliften; waarmee mijnwerkers, kolenwagentjes en materiaal vervoerd werden; aandreven.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1324	De foto uit 1917 toont een vooraanzicht van de kolenwasserij en -zeverij (1920) in opbouw. Het gebouw met een totale hoogte van ca. 35 m was een voorbeeld van indrukwekkende staalarchitectuur. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven brutkolen gereinigd en gesorteerd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons geladen werden om verder vervoerd te worden. Die wagons reden onder het gebouw door. Achteraan zijn de passerelle, de verbindingsbrug tussen de wasserij en het ontvangstgebouw, en schachtbokken van de mijn zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be
1325	Op deze foto uit 1946 demonstreren mijnwerkers de delving van steenkool in een pijler met een hydraulisch hakkanon. Dit werkinstrument werd ontworpen door mijn directeur Dufranse. De machine werkte op perslucht, die via een leiding werd aangevoerd. Perslucht was tot 1950 de enige veilige energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstonden geen vonken, wat bijgevolg geen gevaar opleverde voor de ontploffing van mijngas. De hier getoonde pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1326	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto uit 1925 toont de westkant van het mijnterrein van Winterslag. Vooraan ligt het houtpark van de mijn. Rechts op de foto is de achterzijde van de kolenwasserij en -zeverij (1920) te zien. Hier werden de pas gedolven kolen gereinigd en gesorteerd. Het afval werd op een hoop, de terril, gestort terwijl de kolen in wagons werden geladen voor verder vervoer. Linksachter op de foto staan nog een aantal mijngebouwen. Helemaal links is de spits van de houten koeltoren, waar het water van het ketelhuis werd afgekoeld, te zien. Rechts ervan prijkt een schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale. Hier werd op basis van stoom de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Daarnaast staan de schachtbokken (1915-1916) met ontvangstgebouwen (1916-1920). De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. De ontvangstgebouwen zijn de plaatsen waar de volgeladen kolenwagens bovengronds kwamen en de lege exemplaren, net als de mijnwerkers en het materiaal, terug naar de ondergrond vertrokken.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1327	Deze foto uit 1925 toont de westkant van het mijnterrein van Winterslag. Uiterst links op de foto liggen de elektrische centrale en het ketelhuis met schouwen (vanaf 1919). Hier werd op basis van stoom de stroomvoorziening van de mijn geregeld. Rechts van de schouwen staan de compressorzaal en de machineophaalgebouwen. Helemaal rechts bevinden zich de schachtbokken (1915-1916) met ontvangstgebouwen (1916-1920). In de ontvangstgebouwen arriveerden de geladen kolenwagens aan de bovengrond en vertrokken de lege exemplaren, net als de mijnwerkers en het materiaal, terug naar beneden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1328	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Deze foto uit 1940 toont een grote pers uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1329	Deze foto uit 1940 toont de passerelle van de mijn van Winterslag. Deze brug maakte de verbinding tussen de losvloer van het ontvangstgebouw, waar de kolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen gereinigd en gesorteerd werden. Aanvankelijk ging het om een ijzeren loopbrug, die later vervangen werd door een bakstenen versie. Voor de passerelle staat een elektrische locomotief met treinwagentjes. Aanvankelijk gebruikten de mijnen, op Winterslag na, paarden als trekkracht. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkraften gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief, aangedreven door een rijdraad zoals een tram en gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesel locomotieven ingezet.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1330	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van cchachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een afbeelding van het einde van een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot 1950 de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Vooraan laadt een mijnwerker kolen uit een pijler vanaf een schudgoot in een wagentje vallen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1331	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief van 100 pk in een mijnsteengang. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet. Op de foto is een trein die steenkolen vervoert te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1332	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief van 100 pk met wagons in een mijnsteengang. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet. Op de foto is een personentrein te zien. Hiermee werden de mijnwerkers vervoerd in de mijngangen. Opeengepakt als sardientjes ondergingen ze de helse rit die, afhankelijk van de afstand, 15 tot 45 minuten kon duren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnnerfgoed.be
1333	De foto toont een herinneringszuil in natuursteen met erop de eerste klomp steenkool, opgehaald in Winterslag op 28 juli 1914. Deze datum staat vermeld op de voorkant van de zuil.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1334	De foto toont een afbeelding van de herinneringszuil in natuursteen met erop de eerste klomp steenkool, opgehaald in Winterslag op 28 juli 1914. Deze datum staat vermeld op de voorkant van de zuil.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1335	De foto toont een mijngalerij waarin een locomotief voorbij rijdt. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. De foto toont ook een elektrische locomotief van 100 pk. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1336	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto uit 1946 toont een afbeelding van galerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Op het einde van die galerij is een mijnwerker kolen aan het delven aan de pijler (ook kolenfront genoemd). De losgemaakte kolen kwamen terecht op een rieminstallatie (rechts op de foto). Deze vervoerde de gedolven kolen naar de volgende galerij, waar ze op een andere transportband vielen. Links langs de wand loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot 1950 de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1337	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechts loopt tegen de wand de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Op de vloer loopt een treinspoor voor kolentransport.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1338	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang. Een steengang was een permanente, horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1339	De foto toont een tekening van een elektrische locomotief van 100 pk in een mijnsteengang. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet. Op de foto is een goederentrein te zien. Hiermee werden de steenkolen vervoerd in de mijngangen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1340	Op de foto uit 1922 is het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag te zien met achteraan de mijngebouwen. Van links naar rechts zijn de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouwen (1916-1920), schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919) en de badzaal en burelen (1914-1918) te zien. Tussen de ontvangstgebouwen en de kolenwasserij loopt een passerelle, een verbindingsbrug voor het vervoer van de steenkoolwagentjes. De huizen links op de foto maken deel uit van de eerste tuinwijk (1914-1925) van de mijn. Deze tuinwijk; gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat; voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1341	Deze foto uit 1922 toont een detail van de vernielde passerelle (1919-1920) van de mijn van Winterslag. Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Achter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1342	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond ligt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Linksachter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Daarachter zijn de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928) te zien. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Rechtsachter staan de schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse en dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1343	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond ligt de vernielde passerelle (1919-1920). Arbeiders ruimen het puin op en laden het in treinwagons. De vernielde ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Linksachter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Daarachter zijn de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928) te zien. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Rechtsachter staat een van de schachtbokken (1915-1916). De open constructie in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1344	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond ligt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Achter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Vooraan de foto staat een treinwagon waarin puin van de vernielde loopbrug geladen werd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1345	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond hangt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Achter de loopbrug staat een deel van de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Vooraan de foto bekijken een aantal arbeiders de schade aan de loopbrug.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1346	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond staat de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij (1920). Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Voor de passerelle ligt allerlei metaalafval. Een groepje arbeiders bekijkt de schade. Achter de passerelle is het houtpark met de zagerij-schrijnwerkerij zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1347	Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond hangt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Linksachter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Achter de loopbrug staan ook de schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse en dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Op de voorgrond ligt verschillende hopen metaalafval.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1348	<p>Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond hangt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Rechtsachter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Daarachter is een rokende schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928) te zien. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Onder en voor de passerelle liggen hopen materiaal en metaalafval.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1349	<p>Deze foto uit 1922 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Op de voorgrond ligt de vernielde passerelle (1919-1920). Deze ijzeren loopbrug verbond de ontvangstgebouwen met de kolenwasserij en -zeverij. Op die manier konden de bovengehaalde kolen makkelijk met kolenwagentjes vervoerd worden naar hun reinigings- en sorteerplaats. Later werd de loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Achter de loopbrug staan de werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1350	<p>De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe woningen, ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen (zowel lagere als beroeps- en huishoudscholen). Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto uit 1923 toont de in opbouw zijnde meisjesschool en het kloostercomplex (later het Vormingscentrum voor Zelfstandigen) in de eerste tuinwijk van Winterslag, gelegen aan de Heilig-Hartkerk. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevel en rondbogen.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
1351	<p>Deze foto uit 1923 toont de schachtbokken en ontvangstgebouwen van de mijn van Winterslag vanaf de zuidkant van het mijnterrein. De schachtbokken (1915-1916) waren open constructies in metalen vakwerk van 40 m hoogte, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder elke schachtbok bevond zich een ontvangstgebouw. Hier kwamen de liften met gevulde steenkoolwagentjes aan de oppervlakte. Via de loopbrug aan de voorkant van de ontvangstgebouwen werden de wagentjes naar de kolenwasserij en -zeverij gevoerd. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd. Onder de passerelle staan een aantal personenwagens. De mijn had een station aan het mijnterrein zelf. Zo konden de pendelende mijnwerkers kortbij hun werk worden afgezet. De stopplaats had geen perron en werd afgesloten van de mijnzetel door een eenvoudig houten hek. Een stoomlocomotief trok een twintigtal personencoupés. Achter de linkse schachtbok is een schouw van de elektrische centrale en het ketelhuis zichtbaar. Hier werd de elektriciteit van de mijninstallaties en tuinwijken geproduceerd. Helemaal rechts is een deel van de tweede badzaal te zien. Dit was de plaats waar de mijnwerkers zich wassen na het werk.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1352	<p>Het netwerk van ondergronds gangen en werkplaatsen in een mijn was zo groot dat natuurlijke luchtcirculatie niet mogelijk was. Daarom had elke mijn haar ventilatoren. Die zorgden voor verse lucht in de ondergrond. Hiervoor werden gigantische schoepen, aangesloten op zware elektromotoren, verbonden met de luchttrekkende schacht. Op deze foto uit 1916 zijn arbeiders bezig met de montage van de ventilator in het ventilatorgebouw (1918) van de mijn van Winterslag. Rechts is de achterzijde van een deel van de kader- en directieburelen (1918) te zien.</p>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1353	<p>De foto uit 1916 toont de binnenzijde van het ontvangstgebouw van de personeelsschacht van de mijn van Winterslag. Centraal staan de liftkasten waarmee mensen en materiaal naar de ondergrond werden gebracht. De lift werd via kabels en wielen van de schachtbok door een machinist aangestuurd vanuit het aanpalend ophaalgebouw.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1354	<p>De foto uit 1916 toont de binnenzijde van het ontvangstgebouw van de productieschacht van de mijn van Winterslag. Centraal in het gebouw staat de liftkasten. Hier werden de met steenkool gevulde wagentjes boven gehaald. Via het spoor werden ze van hieruit naar de kolenwasserij en -zeverij gevoerd. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd. De lege kolenwagentjes vertrokken vanuit het ontvangstgebouw ook weer naar de ondergrond. De liftkasten werden via de wielen en kabels van schachtbok op en neergelaten door een machinist in het aanpalende ophaalgebouw.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1355	<p>De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto uit 1918 is een omgebouwde liervoorde binnenschacht te zien.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1356	<p>Deze foto uit 1917 toont vanaf schachtbok 1 een zicht op de Wilde Kastanjelaan, de Noordlaan en het begin van de eerste tuinwijk van Winterslag. De Noordlaan verbond het mijnterrein met de verschillende cités en was bijgevolg een van de belangrijkste straten van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt.</p>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1357	<p>De foto uit 1917 toont een zicht op de achterzijde van de in aanbouw zijnde kolenwasserij- en zeverij (1920) van de mijn van Winterslag. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven en bovengehaalde brutkolen ontdaan van stenen en hout en gesorteerd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagens geladen werden om verder vervoerd te worden. De wagens reden onder het gebouw door en werden daar gevuld met de kolen.</p>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1358	De foto uit 1917 toont een zicht op de ijzeren passerelle (loopbrug onderaan) in opbouw, die het ontvangstgebouw van de schachtbokken verbond met de kolenwasserij en -zeverij. Linksboven liggen een aantal huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925) langs de Noordlaan. Op dezelfde hoogte, meer centraal, zijn de contouren van het voetbalplein van Winterslag FC te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1359	Deze afbeelding uit 1917 toont een zicht op de westkant van het mijnterrein van Winterslag met aan de linkerzijde van onder naar boven de werkhuizen, de passerelle (ijzeren loopbrug, 1919-1920) en de kolenwasserij en -zeverij (1920). In het midden achteraan ligt het houtpark. De twee losstaande gebouwen helemaal rechts zijn de paardenstallen (latere garages en magazijnen). De werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De ijzeren passerelle diende voor het vervoer van de geladen kolenwagentjes van het ontvangstgebouw van de schachtbokken naar de kolenwasserij en -zeverij. In de kolenwasserij en -zeverij werden de gedolven kolen gereinigd en gesorteerd. Het restafval werd op een aparte plek gestort terwijl de kolen in treinwagons geladen werden om verder vervoerd te worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1360	De foto uit 1917 toont een zicht op het mijnterrein van Winterslag met vooraan het dak en de schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn en de tuinwijken verzorgd. Links ervan ligt het centrale magazijn. Op de achtergrond staan de 28 noodwoningen die in 1910 gebouwd werden ten noorden van het mijnterrein langs een straat die vandaag gekend is als de Oude Tuinwijk. In deze betonnen huizen konden de eerste arbeiders hun intrek nemen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1361	De foto uit 1916 toont de bouw van schachtbok II op het mijnterrein van Winterslag. De open constructie in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Rond de schachtbok zijn nog delen te zien van de houten afdiepingstoren. Deze toren werd gebouwd voor het afdiepen van de schacht en het rechtzetten van de schachtbok. Vanaf 1917 was de site bedrijfsklaar en werd de eerste steenkool naar boven gehaald. Zo was Winterslag de eerste Limburgse mijn die in productie ging.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1362	De foto uit 1923 toont het bezoek van de Touring Club aan de mijn van Winterslag. De meeste deelnemers hebben een mijnwerkersoutfit aan en een lamp bij.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1363	De foto uit 1923 toont deelnemers van het bezoek van de Touring Club aan de mijn van Winterslag. Ze poseren in mijnwerkerskledij voor de kader- en directieburelen van de mijn. Deze burelen waren gelegen aan de oostkant van het mijnterrein, tegen de Evence Coppéelaan. Elke mijnwerker heeft een traditionele mijnlamp bij zich.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. 1940.
1364	Deze foto uit 1925 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de oostkant. Centraal in beeld staat de ijzeren passerelle, een loopbrug waarlangs de kolen van het ontvangstgebouw (rechts) naar de kolenwasserij (1920, Linksachteraan op de foto) werden gevoerd. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. De ontvangstgebouwen (1916-1920) zijn te zien rechts op de foto. Hier kwamen de gevulde mijnwagentjes aan de oppervlakte. Boven het linkse ontvangstgebouw prijkt schachtbok I. De schachtbokken (1915-1916) waren open constructies in metalen vakwerk, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Links op de foto staat de stoomtrein die pendelende arbeiders af en aan voerde. Te zien is een grote groep mensen op het bezoek met de Touring Club, die zich vanop het perron op het mijnterrein begeven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. www.mijnerfgoed.be
1365	Oorspronkelijk was de Limburgse heidevlakte amper ontsloten door spoorwegen. De komst van de mijnen maakte het belang van goede transportmogelijkheden duidelijk. In de jaren 1920 werden dan ook verschillende nieuwe spoorlijnen aangelegd. In 1923 werd een spoorverbinding ingericht tussen Winterslag en Houthalen. Twee jaar later werd de grote lus As, Waterschei, Zwartberg, Winterslag (die aansloot op de lijn Hasselt-Masseik) gerealiseerd. Ook in 1925 werden de lijnen Houthalen, Beringen, Heppen en Zolder opgestart. In het daaropvolgende jaar werden deze lijnen via Hasselt verbonden met Diest en werd Eisden-As een volwaardige lijn. Drie jaar later werd een verbinding met het Luikse industriegebied mogelijk door ontwikkeling van de lijn Winterslag-Bilzen-Luik. De spoorwegen waren van groot belang voor de Limburgse mijnen. Ze dienden voor de aanvoer van bouwmaterialen, het vervoer van de steenkolen en het dagelijks transport van de pendelende mijnwerkers. Naast het station van Winterslag ten westen van het mijnterrein, was er, zoals deze foto uit 1923 toont, een station voorzien aan het mijnterrein zelf. Zo konden de pendelende mijnwerkers kortbij hun werk worden afgezet. De stopplaats had geen perron en werd afgesloten van de mijnzetel door een eenvoudig houten hek. Een stoomlocomotief trok een twintigtal personencoupés. Dit station bevond zich in het verlengde van het spoor van de kolenwasserij, waarvan Rechtsachter op de foto een stuk te zien is, en lag vlak naast de schachtbokken. De foto toont het bezoek van de Touring Club aan de mijn	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. www.mijnerfgoed.be
1366	Oorspronkelijk was de Limburgse heidevlakte amper ontsloten door spoorwegen. De komst van de mijnen maakte het belang van goede transportmogelijkheden duidelijk. In de jaren 1920 werden dan ook verschillende nieuwe spoorlijnen aangelegd. In 1923 werd een spoorverbinding ingericht tussen Winterslag en Houthalen. Twee jaar later werd de grote lus As, Waterschei, Zwartberg, Winterslag (die aansloot op de lijn Hasselt-Masseik) gerealiseerd. Ook in 1925 werden de lijnen Houthalen, Beringen, Heppen en Zolder opgestart. In het daaropvolgende jaar werden deze lijnen via Hasselt verbonden met Diest en werd Eisden-As een volwaardige lijn. Drie jaar later werd een verbinding met het Luikse industriegebied mogelijk door ontwikkeling van de lijn Winterslag-Bilzen-Luik. De spoorwegen waren van groot belang voor de Limburgse mijnen. Ze dienden voor de aanvoer van bouwmaterialen, het vervoer van de steenkolen en het dagelijks transport van de pendelende mijnwerkers. Naast het station van Winterslag ten westen van het mijnterrein, was er, zoals deze foto uit 1923 toont, een station voorzien aan het mijnterrein zelf. Zo konden de pendelende mijnwerkers kortbij hun werk worden afgezet. De stopplaats had geen perron en werd afgesloten van de mijnzetel door een eenvoudig houten hek. Een stoomlocomotief trok een twintigtal personencoupés. Dit station bevond zich in het verlengde van het spoor van de kolenwasserij, waarvan Rechtsachter op de foto een stuk te zien is, en lag vlak naast de schachtbokken. De foto toont het bezoek van de Touring Club aan de mijn	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. www.mijnerfgoed.be

1367	Op deze foto uit 1946 demonstreren mijnwerkers de delving van steenkool in een pijler met een hydraulisch hakkanon. Dit werkinstrument werd ontworpen door mijn directeur Dufranse. De machine werkte op perslucht, die via een leiding werd aangevoerd. Perslucht was tot 1950 de enige veilige energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstonden geen vonken, wat bijgevolg geen gevaar opleverde voor de ontploffing van mijngas. De gedolven kolen werden afgevoerd via een transportband. De hier getoonde pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1368	De eerste tuinvijck van Winterslag werd gebouwd voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten werden afgezoomd met een rij bomen en de tuinen werden voorzien van de nodige planten en bloemen. Deze foto uit 1922 toont de Acacialaan. Links op de foto poseert een meisje in een witte jurk.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1369	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinvijck, ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Naast huizen voor mijnwerkersgezinnen had de eerste tuinvijck ook een aantal hotels voor alleenstaande ingenieurs en bedienden. Het eerste in die soort was het Hotel du Parc, hier op een foto uit 1922. Dit logementshuis (ca. 1913) in cottagestijl was gelegen aan de Oostlaan en behoorde tot de oudste bebouwing van de cité. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinvijken. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1370	Deze foto uit 1922 toont een huis en tuin van de Oostlaan in de eerste tuinvijck (1914-1925) van de mijn van Winterslag. De voortuinen achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinvijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1371	Deze foto uit 1922 toont een huis op de hoek van de Eikenlaan-Vennestraat uit de eerste tuinvijck (1914-1925) van de mijn van Winterslag. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinvijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1372	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinvijck van Winterslag voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De huizen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten werden afgezoomd met een rij bomen en de tuinen werden voorzien van de nodige planten en bloemen. Deze foto uit 1922 toont een huis uit die eerste tuinvijck. De voortuintjes achter een laag bakstenen muurtje en de bomen aan de straat waren typerend voor de tuinvijken, die hun inspiratie haalden bij de Engelse Garden City. Ze moesten ervoor zorgen dat de mijnwerker, wonend in een groene oase, het zware en donkere werk van elke dag kon vergeten.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1373	Om steenkool uit de ondergrond te halen, moest het mijnbedrijf een schacht graven. Maar in het Limburgse heideland was dat niet simpel. De ondergrond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Een oplossing hiervoor bood het bevroren van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoolagen. Hiervoor werd gekoeld zoutwater van -20C gebruikt dat via buizen rond de af te diepen ondergrond werd gestuurd. Zo ontstond een bevroren cilinder waarbinnen een schacht kon gegraven worden. De foto uit 1913 toont de ammoniakcompressoren van de vriesinstallatie van de mijn van Winterslag. Hiermee werd de Winterslagse ondergrond bevroren. Deze installatie bevond zich dicht bij de afdiepingstoren.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1374	Een van de eerste werken op een nieuw mijnsterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. De foto uit 1913 toont de binnenzijde van de eerste afdiepingstoren van Winterslag. Hieronder werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoolagen. Mijnwerkers zijn bezig bij de traditionele cuffat, een ijzeren kuip, waarmee ze afdaalden in de schachtwand en steenpuin naar boven haalden. Op de foto wordt bovengehaald steenpuin overgeladen van de cuffat in een wagentje. Als het afdiepingswerk klaar was, werd de toren vervangen door een schachtbok.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1375	Op het einde van de 19de eeuw leidden wetenschappelijke én economische belangstelling tot de eerste proefboringen naar steenkool in Belgisch Limburg. Het was André Dumont die op 2 augustus 1901 in As op 541 meter de eerste steenkool aanboorde. Dat was de start van een ware kolenkoorts. In de volgende 2 jaar werden er maar liefst 62 diepboringen gedaan in een gebied tussen Turnhout en Maasmechelen. Het grootste gedeelte van die boringen werd uitgevoerd door het bedrijf Foraky, een samenwerkingsverband tussen André Dumont en Anton Raky. Foraky had eigen personeel in dienst in de smidse, het atelier en de schrijnwerkerij van de mijn van Winterslag, ter ondersteuning van de schachtafdieping. De foto uit 1913 toont een groep Foraky-arbeiders uit de schrijnwerkerij die voor hun werkplaats in Winterslag poseren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1376	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De verschillende tuinwijken van Winterslag werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1978-1940). Hij gebruikte voor de verschillende woontypes een Vlaamse historiserende stijl. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een zadeldak en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en meestal witgekalkt. In de oriëntatie van de huizen werd rekening gehouden met voldoende zonlicht en lucht. Wat betreft de bewoonbare oppervlakte was er in de tuinwijken een hiërarchisch onderscheid. Bedienden kregen bijvoorbeeld grotere stukken grond en ruimere huizen. In de tuinwijken werd ook veel aandacht besteed aan groen. De straten waren afgezoomd met een bomenrij en elk huis had zijn tuin begrensd door een haag. Ook in de talrijke pleintjes en parkjes werden de nodige bomen en planten voorzien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1377	Op deze afbeelding uit 1918 poseert een arbeider in een kraanlocomotief op het mijnterrein van Winterslag. De stoomkraan bevindt zich op een onderstel dat via treinsporen rijdt. Op de achtergrond zijn de contouren zichtbaar van de elektrische centrale van de mijn. Hier werd op basis van stoom de elektriciteit voor de mijninstallaties en tuinwijken geproduceerd.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1378	Deze foto uit 1918 toont een pompinstallatie, aangedreven door elektromotoren (rechts te zien), uit de mijn van Winterslag.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1379	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de schacht. De foto uit 1910 toont de eerste installaties van het mijnterrein van Winterslag met rechts de eerste houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werd de toren vervangen door een schachtbok. Links staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Verder was het terrein al voorzien van de nodige treinsporen zodat materialen makkelijk af- en aangevoerd konden worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1380	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de schacht. De foto uit 1910 toont de eerste installaties van het mijnterrein van Winterslag met rechts de eerste houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werd de toren vervangen door een schachtbok. Links staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Op de voorgrond wachten stapels bakstenen op gebruik. Deze stenen werden door de mijn zelf geproduceerd. Verder was het terrein al voorzien van de nodige treinsporen zodat materialen makkelijk af- en aangevoerd konden worden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1381	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de schacht. De foto uit 1910 toont de eerste installaties van het mijnterrein van Winterslag, te midden van de heide. Rechts staat de eerste houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Links staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Het transport op het mijnterrein gebeurde aan de hand van treinwagons.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1382	De foto uit 1910 toont de eerste werfinstallaties van de mijn van Winterslag met rechtsboven een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Links liggen grote hopen bakstenen klaar voor de bouw van nieuwe gebouwen. Die blokken maakte de mijn zelf. Dat was nodig want op dat moment was er in de omgeving weinig voorhanden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1383	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein en de tuinwijk. Deze foto uit 1910 toont de eerste werken voor het bouwen van de eerste arbeiderswoningen op de Schemmersberg (Winterslag-Genk). Op het genivelleerd terrein lopen twee smaltreinsporen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1384	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein. De foto uit 1910 toont het in opbouw zijnde mijnterrein van Winterslag. Rechts staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Links staat het eerste in opbouw zijnde bureel van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1385	De foto uit 1910 toont het nog grotendeels ongeschonden heidelandschap van Winterslag. Links zijn arbeiders aan bezig met de aanleg van een spoorweg. Die moest het mogelijk maken het te ontwikkelen mijnterrein te voorzien van materiaal en arbeiders.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1386	De foto uit 1916 toont de onderkant van schachtbok 1 (1915) van de mijn van Winterslag en een deel van het skelet van het ontvangstgebouw (1916). De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Het ontvangstgebouw was de plaats waar de volgeladen kolenwagentjes aan de oppervlakte werden gebracht om vervolgens naar de kolenwasserij en -zeverij vervoerd te worden. Op de achtergrond links staat een gehalveerde houten afdiepingstoren met schachtbok 2 in opbouw. De afdiepingstorens werden gebouwd om de schacht te graven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Wanneer dit gebeurd was, werd vanuit de toren de schachtbok opgetrokken. In 1916 was dit proces voltooid voor beide schachten. Vanaf 1917 werd de eerste steenkool boven gehaald. De mijn van Winterslag was de eerst Limburgse mijn die in productie ging. Voor de eerste schachtbok staat een van de twee voorlopige werkhuizen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1387	Deze afbeelding uit 1917 toont de houten koeltoren van de mijn van Winterslag. In deze toren werd het water van het ketelhuis afgekoeld voor hergebruik. Het ketelhuis was de plek waar stoom werd geproduceerd om elektriciteit en perslucht mee te maken. Die stroom werd geproduceerd in een eigen elektrische centrale van de mijn die tegen het ketelhuis lag. Links op de foto ligt een van de 28 noodwoningen die in 1910 gebouwd werden ten noorden van het mijnterrein langs een straat die vandaag gekend is als de Oude Tuinwijk. In deze betonnen huizen konden de eerste arbeiders hun intrek nemen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1388	Op deze foto uit 1946 demonstreren mijnwerkers de delving van steenkool in een pijler met een hydraulisch hakkanon. Dit werkinstrument werd ontworpen door mijn directeur Dufranse. De machine werkte op perslucht, die via een leiding werd aangevoerd. Perslucht was tot 1950 de enige veilige energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstonden geen vonken, wat bijgevolg geen gevaar opleverde voor de ontploffing van mijngas. De gedolven kolen werden afgevoerd via een transportband (rechts op de foto). De hier getoonde pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. Een voorbeeld is links van het hakkanon te zien. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1389	De foto uit 1916 toont een aantal installaties van de mijn van Winterslag, met onder andere de twee schachtbokken (1915-1916) en het ontvangstgebouw (1916). In dit gebouw kwamen de volgeladen kolenwagentjes uit de lift en gingen de lege exemplaren opnieuw de ondergrond in. Voor de eerste schachtbok staan de voorlopige werkhuizen. Op dat moment was men de passerelle (vakwerken loopbrug rechts) aan het bouwen. Deze passerelle moest de verbinding maken van het ontvangstgebouw met de kolenwasserij en -zeverij. Zo konden de opgehaalde kolen makkelijk naar hun sorteer- en reinigingsplaats vervoerd worden. Het gebouw links van de schachtbok is het ophaalmachinegebouw (1914). Dit huisvestte de machines die het liftstelsel in de schacht aandreven. Uiterst links is een deel van de elektrische centrale te zien. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn verzorgd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1390	De foto uit 1916 toont het skelet van de kolenwasserij en -zeverij van de mijn van Winterslag. De gedolven kolen werden hier gereinigd en gesorteerd. Rechts zijn de werkhuizen en de schachtbokken (1915-1916) van de mijn te zien. In de werkhuizen werden constructie- en herstellingswerken uitgevoerd. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschacht. De schachtbokken waren open constructies in metalen vakwerk van 40 meter hoog, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1391	De foto uit 1916 toont een zicht op het mijnterrein van Winterslag met rechts de 40 meter hoge schachtbok I (1915), het ontvangstgebouw (1916) en de passerelle in opbouw. Deze passerelle moest de verbinding maken van het ontvangstgebouw met de kolenwasserij en -zeverij. Zo konden de kolen van de plaats waar ze boven kwamen, het ontvangstgebouw, vervoerd worden naar de plek waar de gereinigd en gesorteerd werden. Links van de schachtbok is de schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale te zien. Hier werd de stroom- en persluchtvoorziening van de mijn verzorgd. Helemaal links op de foto is een gedeelte van de werkhuizen te zien. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
1392	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De foto toont een aandrijfhoofd en keerrrol van een rieminstallatie.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1393	De foto uit 1916 toont de eerste installaties op het mijnterrein van Winterslag. Rechts prijkt de eerste schachtbok (1915). De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Links van schachtbok 1 staat een houten afdiepingstoren. De afdiepingstorens werden gebouwd om de schacht te graven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Wanneer dit gebeurd was, werd vanuit de toren de schachtbok opgetrokken. In 1916 was dit proces voltooid. De gebouwen vooraan waren waarschijnlijk voorlopige huisjes van de afdiepingfirma.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1394	De foto uit 1916 toont de eerste installaties op het mijnterrein van Winterslag. Rechts prijkt de eerste schachtbok (1915). De open constructie in metalen vakwerk werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Links van schachtbok 1 staat een afdiepingstoren. De afdiepingstorens werden gebouwd om de schacht te graven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Wanneer dit gebeurd was, werd vanuit de toren de schachtbok opgetrokken. In 1916 was dit proces voltooid. De gebouwen vooraan waren waarschijnlijk voorlopige huisjes van de afdiepingfirma.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1395	De foto uit 1916 toont mijnwerkers, die gewapend met afbouwhamer en pikhouweel steenkool delven in een pijler van de mijn van Winterslag. Merk de houten stutten aan de rechter- en bovenkant van de foto op. Vanaf 1932 werden ze vervangen door ijzeren haringsstempels. Deze stempels waren steviger maar zorgden niet voor een waarschuwend kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1396	De foto uit 1916 toont mijnwerkers die gewapend met afbouwhamer en pikhouweel steenkool delven in een pijler van de mijn van Winterslag. Merk de houten stutten aan de rechter- en bovenkant van de foto op. Vanaf 1932 werden ze vervangen door ijzeren haringsstempels. Deze stempels waren steviger maar zorgden niet voor een waarschuwend kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1397	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1924 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met linksboven de achterkant van de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1398	De foto uit 1924 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met rechts de achterkant van de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto rechtsboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1399	De foto uit 1917 toont een gedeelte van de zuidwestinstallaties van de mijngebouwen van Winterslag (Genk). Beide schachtbokken werden in 1915-1916 gebouwd. De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Via de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond verzorgden. Onder de linkse schachtbok is het losvloergebouw te zien dat dateert van 1916-1917. De losvloer diende voor het laden en lossen van de kolenwagentjes die met liftkooien via de schacht de bovengrond bereikten. Op de voorgrond is de passerelle (ijzeren loopbrug uit metaalvakwerk) te zien die op dat moment in opbouw was. Via de passerelle werden de gevulde kolenwagentjes vervoerd van de losvloer naar de kolenwasserij en -zeverij. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Rechts van de passerelle is een klein stuk van de badzaal van de mijn te zien. In deze ruimte konden de mijnwerkers zich wassen en omkleden na hun shift.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be, 1917.
1400	Op deze afbeelding uit 1918 poseert een arbeider in een stoomwalsmachine. Hiermee werden de nivelleringswerken uitgevoerd op het mijnterrein van Winterslag.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1401	De foto uit 1918 toont een compound-stoommachine met twee zuigers in de mijn van Winterslag. Mogelijk werd deze machine gebruikt in de aanvangsperiode van de mijn om elektriciteit mee te maken (vooraleer men een ketelhuis en centrale had).	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1402	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto uit 1916 toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) en de bad- en lampenzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geinspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes en het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. In de jaren 1930 werd een tweede badzaal (links) tegen de oude aangebouwd. De badzaal was de plek waar de mijnwerker zich kon omkleden en wassen na zijn shift. Achter de burelen zijn de twee schachtbokken (1915-1916) te zien. De open constructies in metalen vakwerk van 40 meter hoog werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
1403	De afbeelding uit 1916 toont een zicht op de westkant van het mijnterrein van Winterslag met v.l.v.r. een houten koeltoren, de magazijnen, de schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale, de schachtbokken met ontvangstgebouwen en de werkhuizen. Vooraan op het terrein liggen bakstenen (links) en hout opgeslagen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be

1404	Deze foto uit 1939 toont een afbeelding van het bezoek van Koning Albert I aan de tuinwijk van Winterslag in 1929. Hier spreekt Koning Albert met een aantal mijnwerkers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1405	Deze foto uit 1939 toont een fragment van een eucharistische kruistocht uit Winterslag. (Religieuze) Feesten waren gelegenheden voor de mijndirecties om het gemeenschapsgevoel van de citébewoners te versterken en de eenheid te bewaren. Deze samenkomsten moesten ook aan de buitenwereld tonen hoe succesvol de mijn wel was. Tijdens dergelijke evenementen waren alle geledingen van de kleine mijnmaatschappij vertegenwoordigd. De talrijk aanwezige deelnemers op de foto zitten geknield in eenzelfde richting. Ze bevinden zich op de Evence Coppéeplaats aan de Margarethalaan, in de eerste tuinwijk van Winterslag. Op de achtergrond rechts ligt de Sint-Michielsjongensschool (1930) van de tuinwijk.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1406	Deze foto uit 1939 toont een fragment van een eucharistische kruistocht uit Winterslag. (Religieuze) Feesten waren gelegenheden voor de mijndirecties om het gemeenschapsgevoel van de citébewoners te versterken en de eenheid te bewaren. Deze samenkomsten moesten ook aan de buitenwereld tonen hoe succesvol de mijn wel was. Tijdens dergelijke evenementen waren alle geledingen van de kleine mijnmaatschappij vertegenwoordigd. De talrijk aanwezige deelnemers staan in eenzelfde richting. Ze bevinden zich op de Evence Coppéeplaats aan de Margarethalaan, in de eerste tuinwijk van Winterslag. Op de achtergrond rechts ligt de Sint-Michielsjongensschool (1930) van de tuinwijk.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1407	Deze foto uit 1939 toont een fragment van een eucharistische kruistocht uit Winterslag. (Religieuze) Feesten waren gelegenheden voor de mijndirecties om het gemeenschapsgevoel van de citébewoners te versterken en de eenheid te bewaren. Deze samenkomsten moesten ook aan de buitenwereld tonen hoe succesvol de mijn wel was. Tijdens dergelijke evenementen waren alle geledingen van de kleine mijnmaatschappij vertegenwoordigd. De talrijk aanwezige deelnemers lopen in stoet. Voorop gaan vaandeldragers en een muziekgroep. Erachter lopen de kinderen van de tuinwijk. De stoet bevindt zich op de Margarethalaan, in de eerste tuinwijk van Winterslag. Aan beide kanten van de weg kijken mensen toe hoe de stoet voorbij trekt. Op de achtergrond zijn de typisch tuinwijkhuizen te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1408	Deze foto uit 1939 toont een fragment van een eucharistische kruistocht uit Winterslag. (Religieuze) Feesten waren gelegenheden voor de mijndirecties om het gemeenschapsgevoel van de citébewoners te versterken en de eenheid te bewaren. Deze samenkomsten moesten aan de buitenwereld tonen hoe succesvol de mijn wel was. Tijdens dergelijke evenementen waren alle geledingen van de kleine mijnmaatschappij vertegenwoordigd. De talrijk aanwezige deelnemers lopen in stoet. Het hier afgebeelde deel van de stoet toont in witte gewaaden verklede kinderen. De stoet bevindt zich op de Margarethalaan, in de eerste tuinwijk van Winterslag. Aan beide kanten van de weg kijken mensen toe hoe de stoet voorbij trekt. Op de achtergrond zijn de typisch tuinwijkhuizen te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1409	Deze foto uit 1939 toont een houten modelbouwdorp met grote en kleine huizen, een kerk, bomen, dieren en mensen. Dit was het speelgoed van de dochter van baron Coppée, opgesteld in een hoek van Coppées huis.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1410	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woningen waren gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Deze foto toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de Winterslagse tuinwijken. De straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeiden. Het geheel werd afgebakend met een haag. Zo werden de tuinwijken groene oases waarin het goed leven was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1411	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. De citébewoners verenigden zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont een zijaanzicht van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme. De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (ca. 1925) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerk congregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1412	De afbeelding uit 1917 toont een vergezicht op het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag. Rechts staan een aantal mijngebouwen: de twee schachtbokken (1915-1916), de kader- en directieburelen (1914-1918), een badzaal en de koeltoren. Links bevinden zich de huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1413	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag. De woonst lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn. Op het balkon poseren de directeur, vrouw en zoon. Mogelijk is dat dhr. Dufranse die directeur was van de mijn tussen 1919 en 1948. Rechts op de foto staat een van de hoveniers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1414	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier te zien op de foto, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrijetijdskleding en eentje voor de vuile werkkledij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1415	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden (hier rechts te zien). De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1416	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier te zien op de foto uit 1917, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrijetijdskleding en eentje voor de vuile werkkledij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1417	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden, zoals hier te zien op de foto. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was. De kleerkasten, zoals hier rechts op de foto uit 1917, hadden elk twee compartimenten: eentje voor de vrijetijdskleding en eentje voor de vuile werkkledij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1418	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond zich de ophaalmachine die de liften via de wielen van de schachtbok op en neer liet in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. Deze foto uit 1923 toont een door stoom aangedreven trommelophaalmachine van de mijn van Winterslag. Die dreef de grote trommel met kabel aan, die via de wielen van de schachtbok de liften op en neer liet gaan. De bediening van de machine gebeurde door de machinist. Door de positiemeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. Ter controle werd de kabel gemarkeerd met verfstrepen. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Vandoorslaer, 23 maart 2009.
1419	Deze foto uit 1923 toont de schachtbokken en ontvangstgebouwen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostkant van het mijnterrein. De schachtbokken (1915-1916) waren open constructies in metalen vakwerk, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder elke schachtbok bevond zich een ontvangstgebouw. Hier kwamen de liften met gevulde steenkoolwagentjes aan de oppervlakte en vertrokken arbeiders en personeel naar de ondergrond. Via de ijzeren loopbrug aan de voorkant van het ontvangstgebouw werden de wagentjes naar de kolenwasserij en zeverij gevoerd. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd. Achter de linkerschachtbok zijn de schouwen van de elektrische centrale en het ketelhuis zichtbaar. Hier werd op basis van stoom de elektriciteit voor de mijninstallaties en tuinwijken geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1420	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. Op de foto uit 1923 poseren twee arbeiders bij een turbocompressor van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Hier werd met stoom uit het ketelhuis de elektriciteit geproduceerd voor de hele mijn en de tuinwijken.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1421	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De foto toont de druk bijgewoonde misviering, gehouden in de kerk naar aanleiding van wijding van diezelfde kerk op 22 maart 1925 door kanunnik Peeters (groot-vikaris van het bisdom Luik).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1422	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De foto toont de druk bijgewoonde misviering, gehouden in de kerk naar aanleiding van wijding van diezelfde kerk op 22 maart 1925 door kanunnik Peeters (groot-vikaris van het bisdom Luik).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1423	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De foto toont het druk bijgewoonde wijdingsfeest van de kerk op 22 maart 1925. Jong en oud was, zoals de foto laat zien, feestelijk uitgedost voor deze dag. Rechts op de afbeelding neemt iemand een foto terwijl de rest van het volk toekijkt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1424	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. Een ervan was de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De foto toont het druk bijgewoonde wijdingsfeest van de kerk op 22 maart 1925. Op de kerktoeren wappert de Belgische vlag. Links op de afbeelding staat de meisjesschool en het bijbehorende kloostercomplex, opgericht rond dezelfde periode.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1425	Op deze foto uit 1925 poseren de heer en mevrouw Coppée met in het midden hun dochter Margaretha aan de ingang van de meisjesschool van de eerste tuinwijk van Winterslag. Waarschijnlijk werd deze foto genomen naar aanleiding van de wijding van de nieuwe Heilig Hartkerk (22-03-1925), die aan dezelfde Evence Coppéeplaats gelegen was. De familie Coppée bracht die dag mogelijk een bezoek aan de eveneens pas opgerichte meisjesschool.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1426	Op deze foto uit 1925 poseren de heer en mevrouw Coppée met hun dochter Margaretha aan de ingang van de meisjesschool van de eerste tuinwijk van Winterslag. Waarschijnlijk werd deze foto genomen naar aanleiding van de wijding van de nieuwe Heilig Hartkerk (22-03-1925), die aan dezelfde Evence Coppéeplaats gelegen was. De familie Coppée bracht die dag mogelijk een bezoek aan de eveneens pas opgerichte meisjesschool.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1427	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto uit 1918 is de gieterij van de mijn te zien. Aan een oven gieten arbeiders vloeibaar metaal in een speciale emmer. Voor de oven op de grond ligt de mal waarin de vloeistof zal gegoten worden. Zo maakte men een werkonderdeel.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1428	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen (kleuter-, lagere-, beroeps- en huishoudscholen). Katholieke zusters en broeders werden ingezet als lesgevers. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De foto toont de Sint-Michielsjongensschool (1930) en het klooster gelegen aan de Margarethalaan in de eerste tuinwijk (1914-1925) van de mijn van Winterslag. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen. Het gebouw is opgetrokken met Winterslagse baksteen, de om zijn hardheid gekende baksteen. Deze werd door de mijn van Winterslag zelf gebakken in een Hoffmann-ringoven. De hier getoonde Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. Hier bevonden zich de meeste voorzieningen (econoomaat, drukkerij, apotheek, postdienst) van de tuinwijk. De foto werd genomen vanuit de toren van de Heilig-Hartkerk.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1429	De mijn bood aan heel wat mensen werk. Maar daar hield het niet op. Ook in de vrije tijd zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen in de tuinwijken, onder andere in de vorm van sportverenigingen. Op die manier verschaftte de directie zijn mijnwerkers een gezond en nuttig tijdverdijs en kon ze het prestige van de mijn nog wat meer in de verf zetten. Elke mijn had bijvoorbeeld zijn eigen voetbalploeg. Lange tijd speelden die ploegen mee op het hoogste niveau in België en maakten ze de Mijnstreek zeer bekend. Deze foto toont de voetbalploeg Winterslag FC in het jaar van oprichting (1917), samen met een schare supporters. In Winterslag richtte de mijn vanaf 1923 een eigen voetbalploeg in. Deze foto toont de voetbalploeg Winterslag FC in het jaar van oprichting (1917). Of die gesteund werd door de mijn is niet met zekerheid geweten.	SEGBERS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.

1430	De mijn bood aan heel wat mensen werk. Maar daar hield het niet op. Ook in de vrije tijd zorgde de mijn voor de nodige voorzieningen in de tuinvijken, onder andere in de vorm van sportverenigingen. Op die manier verschaft de directie zijn mijnwerkers een gezond en nuttig tijdverdrif en kon men het prestige van de mijn nog wat meer in de verf zetten. Elke mijn had bijvoorbeeld zijn eigen voetbalploeg. Lange tijd speelden die ploegen mee op het hoogste niveau in België en maakten ze de mijnstreek zeer bekend. In Winterslag richtte de mijn vanaf 1923 een voetbalploeg in. Deze foto toont de voetbalploeg Winterslag FC in het jaar van oprichting (1917). Of die gesteund werd door de mijn is niet met zekerheid geweten. Op de achtergrond staat de eerste installaties van de kolenwasserij van de mijn.	SEGERS, W. "Victorie. Memorabele wedstrijden in de Mijnstreek.", 2008.
1431	Een van de eerste werken op een nieuw mijnsterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht. Daartoe werd een houten afdiepingstoren gebouwd. De foto uit 1915 toont een binnenzicht van de eerste afdiepingstoren van Winterslag. Centraal poseren mijnwerkers op de traditionele cuffat. Deze ijzeren kuip werd als lift gebruikt om af te dalen in de schacht en materiaal of steenpuin te vervoeren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1432	In het ophaalmachinegebouw, gelegen bij de schachtbok, bevond(en) zich de ophaalmachine(s) waarmee de liften op en neergelaten werden in de mijnschacht. Die liften vervoerden de mijnwerkers, materiaal en kolenwagentjes van en naar de ondergrond. De ophaalmachine, waarvan de foto uit 1917 een exemplaar uit de mijn van Winterslag toont, werd aangedreven door grote stoommachines. Een machinist zorgde voor de bediening van de ophaalmachine. Hij liet de liftkooien op en neer bewegen in de schacht door de bediening van de bobijn (grote schijf centraal op de foto), de schachtwielen en de liftkabels. Door de postimeters af te lezen wist hij op welke verdieping de liftkooien zich bevonden. Ter controle werd de kabel aan de schijf gemarkeerd met verfstrepen. De machinist had een enorme verantwoordelijkheid. Hij liet immers tot 130 mijnwerkers tegen een snelheid van 14 meter per seconde door de schacht gaan. Maar ook bij materiaalvervoer moest hij goed uitkijken. Een fout kon desastreuze gevolgen hebben, zo bewijst het ongeval in Marcinelle in 1956. Toen stierven 262 mijnwerkers door een fout manoeuvre met de liftkooi.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1433	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto uit 1917 toont de Acacialaan op het kruispunt met de Oostlaan in de eerste tuinvijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1978-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. Elk huis had een laag muurtje om de tuin te begrenzen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1434	Ook in Winterslag bouwden de mijnen voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto uit 1917 toont de hoek van de Eikenlaan en de Oostlaan, een deel van de eerste tuinvijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. Het gebouw helemaal rechts langs de Eikenlaan heette De Oude Kapel, hier was eerst een school en kapel en dan een logementshuis gevestigd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1435	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. De foto toont de Oostlaan, die deel uitmaakte van de eerste tuinvijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. Elk huis had een eigen tuin.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1436	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto uit 1922 toont arbeiders die bakstenen maken uit klei en ze vervolgens te drogen leggen. Wanneer de kleistenen voldoende droog waren, werden ze gebakken in veldovens. Vanaf 1924 kreeg Winterslag een continue steenbakkerij. Hier werd tot 1964 de befaamde Winterslagse brik geproduceerd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1437	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, bevatte ook een aantal closes. Dit waren woonblokken in de vorm van een hoefijzer met de opening naar de straatkant. Verschillende doorgangen leidden door het gebouw naar de achtergelegen tuinen. Deze vorm moest het samenhangingsgevoel van de bewoners vergroten. De foto uit 1922 toont de Clos des Rosiers aan de Eikenlaan, het bekendste voorbeeld van dergelijke woningbouw. Hier werden maar liefst 16 woningen gegroepeerd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1438	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1922 toont een zicht vanaf de Noordlaan naar de Oostlaan in die eerste tuinwijk. Het huis rechts is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Volgens sommigen bronnen werd het getoonde huis rond 1915 gebruikt als hotel.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1439	Deze foto uit 1919 toont een gronddoorsnede van de zandgroeve in Genk. Onderaan poseert een man, waarschijnlijk om een idee te geven van de afgegraven diepte.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1440	Deze foto uit 1923 toont een elektrisch verdeelbord voor de ondergrond uit de mijn van Winterslag.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1441	Deze foto uit 1923 toont een elektrisch verdeelbord voor de ondergrond uit de mijn van Winterslag.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1442	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De foto uit 1923 toont een grote draaibank uit een van de werkhuizen. Een draaibank is een werktuigmachine voor het bewerken van cilindervormige werkstukken. Deze draaibank werd aangedreven door een elektromotor via een riemoverbrengingssysteem (het rechterdeel van de machine).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1443	De foto uit 1917 toont de Oostlaan, onderdeel van de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. De getoonde percelen werden begrensd door een laag muurtje. Elk huis had een eigen tuin. Het gebouw links is het Park Hotel, een logementshuis voor de ingenieurs gelegen langs de Oostlaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1444	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto uit 1917 toont een vergezicht op de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1445	Deze foto toont een zicht op de weeginrichting en expeditie van de poederkolenfabriek van de mijn van Winterslag. De hier geproduceerde poederkool werd gebruikt voor de aanmaak van stoom in het ketelhuis. Met die stoom werd vervolgens elektriciteit geproduceerd in de elektrische centrale.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1446	Deze foto uit 1916 toont schachtbok 1 (1915) op het mijnterrein van Winterslag. De open constructie in metalen vakwerk van 40 meter hoog werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbok diende voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschacht. Onder de schachtbok staat het skelet van het ontvangstgebouw (1916). In dit gebouw eindigde de lift waarmee de geladen kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen. Vanuit dit gebouw werden de wagentjes via een loopbrug naar de kolenwasserij en -zeverij gebracht. Hier werden de kolen gereinigd en gesorteerd op kwaliteit en grootte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1447	Deze foto uit 1916 toont schachtbok 1 (1915) op het mijnterrein van Winterslag. De open constructie in metalen vakwerk van 40 meter hoog werd ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder de schachtbok staat het skelet van het ontvangstgebouw (1916). In dit gebouw eindigde de lift waarmee de geladen kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen. Vanuit dit gebouw werden de wagentjes via een loopbrug naar de kolenwasserij en -zeverij gebracht. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd op kwaliteit en grootte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1448	De foto uit 1919 toont het binnenzicht van een werkhuis/magazijn van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Aan het plafond, achteraan in de ruimte, hangt een transportbrug. Hiermee konden zware stukken verplaatst worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1449	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) en de bad- en lampenzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes en het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. In deze badzaal konden de mijnwerkers zich omkleden en wassen.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1450	Op de foto uit 1919 is het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei te zien met achteraan de mijngebouwen. Van links naar rechts staan de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouw (1916), schouw van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919) en de badzaal en burelen van de mijn (1914-1918).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1451	Op de foto uit 1921 is het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag te zien met centraal de mijngebouwen. Van links naar rechts zijn de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouw (1916), schouwen van het ketelhuis van de elektrische centrale (1919) en de badzaal en burelen van de mijn (1914-1918) te zien. De huizen links op de foto maken deel uit van de eerste tuinwijk (1914-1925) van de mijn. Deze tuinwijk; gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat; voorzag woonegelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1452	Op de foto uit de jaren '20 is het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag te zien met rechts de mijngebouwen, gezien vanaf de oostkant. Rechts met torentje zijn de burelen en de eerste badzaal (1914-1918) te zien. Erachter staan de twee schachtbokken (1915-1916) en de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919). In het midden zijn de contouren te zien van de kolenwasserij en -zeverij (1920).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1453	Deze foto uit 1919 toont mogelijk het podium en de zitbanken van de cinema, gelegen in de eerste tuinwijk van Winterslag.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1454	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. De foto uit 1919 toont een vergezicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woonegelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. UITGEVERIJ WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1455	De foto uit 1919 toont mogelijk een zaal van een refter van een logementshuis uit Winterslag. Op de achtergrond hangt boven de deur een reclamepaneel van Khalifas sigaretten.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1456	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. De foto uit 1919 toont een zicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woonegelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Elk huis had een eigen tuin en de staten waren afgezoomd met bomen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1457	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto toont een zicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woonegelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1458	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleden. Zoals elders in de mijn was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden, zoals hier te zien op de foto uit 1917 van de badzaal van de mijn van Winterslag. Links bevinden zich de stortbaden en rechts de kleerkastjes. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1459	De badzaal was de plek waar de mijnwerkers zich na het zware ondergrondse werk konden wassen en omkleeden. Zoals elders was ook in deze zaal het hiërarchisch onderscheid zichtbaar. De gewone mijnwerkers kregen de kleinste kleerkastjes in een grote badzaal met stortbaden, zoals hier te zien op de foto uit 1917. De uithoeken van die zaal waren voorbehouden voor de porions. De chef-porions en conducteurs hadden een aparte badzaal met betere stortbaden. De ingenieurs hadden de grootste kasten en konden kiezen tussen een stort- of ligbad. Naast hun badzaal <u>bevond zich meestal ook een kantine waar gratis koffie of frisdrank te verkrijgen was.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1460	Deze foto toont een deel van het rond punt, gelegen midden in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, op het kruispunt van de Berkenlaan en de Acacialaan. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De woning links op de foto uit 1922 bood vermoedelijk onderdak aan een ingenieur met zijn gezin. De villa is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en dakvensters. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De foto geeft een zicht op de <u>Acacialaan die rechts van het gebouw loopt.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1461	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels (economaaten genoemd). De foto uit 1922 toont de econoom, aan het rond punt op de Margarethalaan in Winterslag (Genk). De prijs en kwaliteit van de goederen van een econoom werden streng gecontroleerd omdat woekerprijzen snel tot sociale onrust konden leiden. Aanvankelijk werden de citébewoners verplicht in deze winkel al hun goederen te kopen, maar dat werd al snel afgeschaft. Het rechterstuk van het pand huisvestte de drukkerij van de mijn. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme. De stijl uit zich in de rondboogdeur, ramen verdeeld in kleine ruitjes, de tuitgevel en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De hier getoonde Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. De woningen die hier lagen, waren bestemd voor het hogere kader. De laan voorzag verder ook de meeste voorzieningen (econoom, apotheek, drukkerij en postgebouw). Rechts van deze econoom ligt de Eikenlaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1462	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto uit 1922 toont het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag met op de achtergrond een zicht op de eerste tuinwijk (1914-1925), gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Helemaal rechts op de foto zijn de rokende schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale met de <u>schachthokken van de mijn te zien.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1463	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont een zicht op de ingenieursvilla's van de Oostlaan, gelegen in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de luiken aan de vensters en de sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen en tuinen werden voorzien van de nodige planten en bloemen. De hier getoonde ingenieurswoningen waren grote huizen met passende tuinen, gelegen aan de buitenkant van de Oostlaan. De woningen bestemd voor de andere groepen werknemers waren kleiner. Ook in de tuinwijkopbouw werd het sociale onderscheid van de werkvloer dus doorgetrokken.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1464	De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1922 toont een zicht op de Margarethalaan vanop de Noordlaan in die eerste tuinwijk. De huizen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen en tuinen werden voorzien van de nodige planten en bloemen. De hier getoonde Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. De woningen die hier lagen waren bestemd voor het hogere kader. De laan voorzag verder ook de meeste diensten (econoom, apotheek, drukkerij en <u>postgebouw</u>).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1465	<p>De mijn directies zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij bouwden tuinvijken en ontwikkelden een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen (lagere, beroeps- en huishoudscholen). Katholieke zusters en broeders gaven er les. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont de meisjesschool en het kloostercomplex (later het Vormingscentrum voor Zelfstandigen), gezien vanaf de Margarethalaan in de eerste tuinvijk van Winterslag en gelegen aan de Heilig-Hartkerk. De congregatie van deze kerk verzorgde het onderwijs in de school. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokaevels en rondbogen.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>
1466	<p>De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont de bakkerij van de mijn van Winterslag, gelegen in het uiterste westen van het mijnterrein. Winterslag was de enige mijn die over een permanente steenbakkerij van het Hoffman-ringoventype beschikte. Hier werden tussen 1923 en 1964 op basis van gemalen schiefergesteente de Winterslagse bakkerij gemaakt, die gekend waren voor hun hardheid. Ze werden door de mijn ook verkocht aan particulieren omdat de productie veel groter was dan de eigen afzet. Op de achtergrond zijn de kolenwasserij en de schouwen van het ketelhuis van de mijn te zien.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1467	<p>Oorspronkelijk was de Limburgse heidevlakte amper ontsloten door spoorwegen. De komst van de mijnen maakte het belang van goede transportmogelijkheden duidelijk. Daarom werden diverse spoorweglijnen uitgebouwd. Ze dienden voor de aanvoer van bouwmaterialen, het vervoer van de steenkolen en het dagelijks transport van de pendelende mijnwerkers. De foto uit 1922 toont de grachten van de nieuwe spoorlijn, gelegen tegen de westkant van het mijnterrein in Winterslag. Arbeiders graven een bedding vrij voor de spoorweg. Het afgegraven zand werd op treinwagons geladen. Op de achtergrond rechts zijn de contouren te zien van de bakkerij van Winterslag die vanaf 1923 operationeel was. Hier produceerde de mijn haar eigen bakstenen, de befaamde Winterslagse brik.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1468	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige tuinvijken met alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...). In Winterslag werden de tuinvijken uitgetekend door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). Op de foto is links een kantine, de Club, (1919) voor jonge ingenieurs te zien. Ze lag in het binnengebied van de Eikenlaan in de eerste tuinvijk van Winterslag. Deze cité bood woongelegenheden aan de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Het gebouw werd opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de cités van Winterslag. Kenmerkend is onder andere de ruitjesverdeling van de ramen, de sierankers en het zadeldak. Uitbaters van de kantine waren achtereenvolgens: Billet Gaston (in 1919), Renotte (1921-1923), Montfort-Castro (1923-1945) en Volders (1946-1954). Rechts op de foto is de cinema-casino (1919) van de eerste tuinvijk te zien. De eerste uitbater van de cinéma was dhr. Graindorge. Hij was voordien eigenaar geweest van de oude Kursaal in de Watersteeg. Ook dit gebouw was opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>
1469	<p>Deze foto uit 1922 toont de Noordlaan met rechts de werkhuisen van de regie. De Noordlaan vormde de grens tussen het mijnterrein en tuinvijken 1 en 3. De hier getoonde werkhuisen werden gebouwd in 1919 en werden gebruikt door de regie van de mijn. De regie was de mijn dienst die verantwoordelijk was voor het onderhoud van en toezicht op de tuinvijken. Zij waren de ogen en oren van de mijn directie in de cités. De chef van de regie beheerde vanuit zijn bureau de hele buurt. Nieuwe bewoners of mensen die de wijk verlieten moesten eerst langs hem passeren. De regie zorgde voor het onderhoud van de elektriciteits- en watervoorzieningen, parken, plantsoenen en nutsgebouwen en controleerde of iedereen zich aan de voorschriften hield wat betreft het onderhoud van tuinen, hagen en stoepen. In de hier getoonde werkhuisen deden medewerkers van de regie herstellings- of constructiewerkzaamheden.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1470	<p>Oorspronkelijk was de Limburgse heidevlakte amper ontsloten door spoorwegen. De komst van de mijnen maakte het belang van goede transportmogelijkheden duidelijk. In de jaren 1920 werden dan ook verschillende nieuwe spoorlijnen aangelegd. In 1923 werd een spoorverbinding ingericht tussen Winterslag en Houthalen. Twee jaar later werd de grote lus As, Waterschei, Zwartberg, Winterslag (die aansloot op de lijn Hasselt-Masseik) gerealiseerd. Ook in 1925 werden de lijnen Houthalen, Beringen, Heppen en Zolder opgestart. In het daaropvolgende jaar werden deze lijnen via Hasselt verbonden met Diest en werd Eisden-As een volwaardige lijn. Drie jaar later werd een verbinding met het Luikse industriegebied mogelijk door ontwikkeling van de lijn Winterslag-Bilzen-Luik. De spoorwegen waren van groot belang voor de Limburgse mijnen. Ze zorgden voor de aanvoer van bouwmaterialen, het vervoer van de steenkolen en het dagelijks transport van de pendelende mijnwerkers. Het station van Winterslag, hier getoond op een foto uit 1922, was gelegen ten westen van het mijnterrein. Dit kleine stationnetje werd opgetrokken in een voor Winterslag typische Vlaamse historiserende stijl. Dit uit zich in de rondboogvormige gevelopeningen. Op de foto lopen de arbeiders af en aan terwijl een volle trein staat te wachten. De dienstregeling van de trein werd aangepast aan het ploegenstelsel van de mijn. Toen de mijn haar activiteiten stopzette, sloot de NMBS dit station meteen.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1471	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers nieuwe tuinvijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1922 toont een zicht op de Acacialaan op de hoek met de Oostlaan in die eerste tuinvijk. De hier getoonde woningen waren meergezinswoningen voor de hogere personeelsleden van de mijn. De straat is afgezoomd met een rij bomen, tuinen zijn voorzien van de nodige planten en bloemen en zijn begrensd door een bakstenen muurtje.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.</p>

1472	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1926 toont de turbocompressoren uit de compressorzaal van de mijn van Winterslag. Hier werd de perslucht geproduceerd waarmee lange tijd de machines en afbouwhamers in de ondergrond werden aangedreven.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1473	Deze foto toont een zicht op de drogers van de poederkolenfabriek van de mijn van Winterslag. De hier geproduceerde poederkool werd gebruikt voor de aanmaak van stoom in het ketelhuis. Met die stoom werd vervolgens elektriciteit geproduceerd in de elektrische centrale.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 23 maart 2009.
1474	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925) voorzorg woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de tuinvijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen, winkels, bibliotheken en ziekenhuizen. Een aantal van die voorzieningen lagen langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinvijk 1 en 3. De foto toont de achterkant en de tuin van het ziekenhuis Sint-Elisabeth, dat oorspronkelijk logementshuis was, gelegen aan de Noordlaan in Winterslag. In 1924 betrokken vier zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinvijken van Winterslag en ontworpen werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De historiserende stijl uit zich bij de logementshuizen in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters, het zadeldak met een knik in de dakvoet en de rondboogdeuren. Het gebouw was opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen. Op de foto poseren een aantal zusters en patiënten in de tuin van het hospitaal.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. UITGEVERIJ WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1475	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerk congregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, klokgevels en rondbogen. Op het plein voor de kerk poseren een aantal spelende kinderen en volwassenen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1476	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. In 1922 bouwde de mijndirectie aan de Noordlaan in Winterslag onder andere verschillende logementshuizen (pensions). De Noordlaan verbond het mijnterrein met de verschillende cités en was bijgevolg een van de belangrijkste straten van de mijn van Winterslag. Deze hotels telden elk ongeveer 25 kamertjes (bed en tafel), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Per hotel verbleven steeds alleenstaande mannen van eenzelfde nationaliteit, dat verklaart de namen van deze hotels. Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk deze mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. De foto uit 1925 toont v.r.n.l. Hotel d'Italie en Hotel de Venise aan de Noordlaan. Ze zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinvijken van Winterslag en ontworpen werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De historiserende stijl uit zich bij de logementshuizen in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters en de rondboogdeuren. De huizen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen. De Noordlaan werd, zoals alle andere tuinvijkstraten, afgezoomd met een rij bomen. Ook rond de logementshuizen werden kleine groenpartijen voorzien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1477	Oorspronkelijk was de Limburgse heidevlakte amper ontsloten door spoorwegen. De komst van de mijnen maakte het belang van goede transportmogelijkheden duidelijk. In de jaren 1920 werden dan ook verschillende nieuwe spoorlijnen aangelegd. In 1923 werd een spoorverbinding ingericht tussen Winterslag en Houthalen. Twee jaar later werd de grote lus As, Waterschei, Zwartberg, Winterslag (die aansloot op de lijn Hasselt-Masseik) gerealiseerd. Ook in 1925 werden de lijnen Houthalen, Beringen, Heppen en Zolder opgestart. In het daaropvolgende jaar werden deze lijnen via Hasselt verbonden met Diest en werd Eisden-As een volwaardige lijn. Drie jaar later werd een verbinding met het Luikse industriegebied mogelijk door ontwikkeling van de lijn Winterslag-Bilzen-Luik. De spoorwegen waren van groot belang voor de Limburgse mijnen. Ze dienden voor de aanvoer van bouwmaterialen, het vervoer van de steenkolen en het dagelijks transport van de pendelende mijnwerkers. Op deze foto is het station van Winterslag, gelegen ten zuidwesten van het mijnterrein, te zien. Dagelijks pendelden hier talrijke mijnwerkers, waaronder honderden zogenaamde "treinmannen". Dit waren ervaren mijnwerkers uit de streek van Sint-Truiden-Landen en Diest-Aarschot-Leuven die vroeger in de Waalse mijnen hadden gewerkt en er kennis hadden gemaakt met de vakbondswerking. Het waren ruige, harde werkers die fier waren op hun beroep. Vaak lagen ze aan de basis van stakingen in de Genkse mijnen. De weg die op de foto over het treinspoor loopt is de Noordlaan. Deze weg scheidde het mijnterrein en de tuinvijken 1 en 3 van elkaar. Het was een van de belangrijkste straten van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1478	De foto uit 1917 toont diverse machines uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De hier getoonde machines werden aangedreven met riemen. Deze riemen werden op hun beurt aangedreven door elektromotoren. Tegen de muur, links op de foto, hangt een elektriciteitskast, die zorgde voor de <u>verdeling van de stroom doorheen het gebouw.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1479	De foto uit 1917 toont een met een riemsysteem aangedreven draaibank uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Rechts op de foto poseren een aantal <u>arbeiders.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1480	De foto uit 1917 toont een kolomboormachine aangedreven door een rieminstallatie. De boor werd bediend door gebruik van de pedaal onderaan de voet van de machine. Deze activeerde de riemaandrijving (links onderaan de machine) die op haar beurt de boor liet draaien. Deze machine werd gebruikt in een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen <u>voor de machines in de ondergrond.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1481	De foto uit 1917 toont een plooibank uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1482	De foto uit 1917 toont een schaafmachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1483	Elke mijn had zijn werkhuizen. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De foto toont een schaafmachine uit een werkhuis van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1484	De foto uit 1917 toont een slijpmachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1485	De foto uit 1917 toont de smidse in een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Arbeiders laten hun werk even voor wat het is en poseren voor de foto.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1486	De foto uit 1917 toont een snijbank uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1487	Deze foto toont twee nota's over de inbeslagname van machines. De eerste nota komt van de Koninklijke Feldzeugmeisterei van het Beierse leger, gelegen in Brussel. Dit was de hoogste Duitse militaire instantie voor de verwerving van wapens, munitie en veldgereedschap tijdens de Eerste Wereldoorlog. De nota is een voorlopig attest van 23 mei 1917 waarin vermeld wordt dat bij de mijn van Winterslag 1 gereedschapslijpmachine weggenomen werd. De tweede nota komt van de Koninklijke Munitie- en wapenverwervingsdienst, gelegen in Brussel. De nota is een voorlopig attest van oktober 1917 waarin vermeld wordt dat bij de mijn van Winterslag 1 beugelzaag weggenomen werd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1488	De afbeelding uit 1917 toont een vijlmachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.

1489	Deze foto uit 1928 geeft een mooi zicht op het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag. Tegen de horizon zijn de contouren van een aantal gebouwen van de eerste tuinwijk en de mijn zichtbaar. Helemaal links staat de Heilig-Hartkerk met de meisjesschool-kloostercomplex (1925). Rechts ervan liggen een aantal huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925). De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. Ontwerper van dienst was de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de eerste tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen, winkels, bibliotheek en ziekenhuis. Helemaal rechts zijn de schouwen en schachtbokken van de mijn zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1490	Deze foto uit 1928 toont de Vennestraat en de belangrijkste mijngebouwen van Winterslag. De huizen centraal op de foto waren enkel door particulieren neergezet. Ze liggen langs de Vennestraat. Deze straat groeide uit tot de winkel- en uitgangsbuurt van Winterslag. In haar beginjaren had ze een kwalijke reputatie. Qua mijngebouwen zijn rechts op de foto de schouwen van de elektrisch centrale en het ketelhuis (1919) goed zichtbaar. Deze voorzieningen de mijn van stroom en perslucht. Ook de schachtbokken (1915-1916) kijken uit over Winterslag. Deze open constructies in metalen vakwerk van 40 m hoogte dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool in de mijnschachten. Helemaal rechts lagen de directie- en kaderburelen (1914-1918). Aan de andere kant van de foto zijn de contouren te zien van de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn. Hier werden de bovengehaalde kolen gewassen en gesorteerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1491	Deze foto uit 1928 toont een vergezicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk van Winterslag. Links is de torenspits van de Heilig-Hartkerk te zien. De huizen vooraan zijn particuliere huizen, die niet tot de tuinwijk behoorden. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de eerste tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen, winkels, bibliotheken en ziekenhuizen. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinwijken van Winterslag. De historiserende stijl uit zich in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, sierankers en rondboogdeuren met bovenlicht. De gebouwen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Deze foto uit 1928 toont een vergezicht op de eerste tuinwijk van Winterslag. Links is de torenspits van de Heilig-Hartkerk te zien. De huizen vooraan zijn particuliere huizen, die niet tot de tuinwijk behoorden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1492	Deze foto uit 1928 geeft een mooi zicht op het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag. Tegen de achtergrond zijn de contouren van een aantal gebouwen van de eerste tuinwijk en de mijn zichtbaar. Helemaal links staat de Heilig-Hartkerk met de meisjesschool-kloostercomplex (1925). Rechts ervan liggen een aantal huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925). De tuinwijken waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Ontwerper van dienst was de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de eerste tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals scholen, winkels, bibliotheek en ziekenhuis. Helemaal rechts zijn de schouwen en schachttorens van de mijn zichtbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1493	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de bevroren schacht. De foto uit 1916 toont de Duitse gietijzeren bekupingselementen waarmee de schacht werd verstevigd. Dat was nodig want de Limburgse ondergrond was soms zeer onstabiel. Wanneer de schachtwand tot ongeveer 15 meter was uitgegraven, plaatsten arbeiders onderaan een dikke gietijzeren draagrings. Daarop werden vervolgens stap voor stap de loodzware bekupingselementen aan elkaar geschroefd. Zo werd een stevige wand gevormd. Achter de elementen spoot men beton om de schachtwand extra te ondersteunen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. 23/11/1916.
1494	De foto uit 1917 toont de gang tussen de badzaal en de loketten van de lampenzaal van de mijn van Winterslag. In die loketten moesten de mijnwerkers hun mijnlamp afhalen en terug inleveren voor een penning. Via die penning wist men wie zich nog in de ondergrond bevond. In de badzaal konden de mijnwerkers zich omkleden en wassen na hun shift.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1495	De foto uit 1918 toont een blindschachtlier met kabeltrommel uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1496	De foto uit 1925 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met linksboven de achterkant van de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijnagas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1497	De foto uit 1925 toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met linksboven de achterkant van de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar oplevert voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto linksboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren. DEZE FOTO STAAT ONDERSTEBOVEN	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1498	De foto uit 1910 toont het eerste mijnterrein van Winterslag met rechts de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Links staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Er tussenin staat het skelet van de vriescentrale. Hier werd pekkel van -20 C geproduceerd om de grond rond de te delven schacht te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooraleer men kon beginnen met afdiepen. Het transport op het mijnterrein gebeurde aan de hand van treinwagons.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1499	Wanneer in het desolate heidegebied de precieze plek van de steenkoollagen was gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein. De foto uit 1910 toont het eerste mijnterrein van Winterslag met rechts de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Links ervan staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. De mijn moest ook woongelegenheden voorzien voor de arbeiders. De foto toont links de in aanbouw zijnde noodwoningen van de mijn. Hier konden de eerste mijnarbeiders hun intrek nemen. De betonnen woningen waren gelegen langs een straat die vandaag de Oude Tuinwijk genoemd wordt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1500	Als het mijnbedrijf haar zetelplaats bepaald had, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein. De foto uit 1910 toont het eerste mijnterrein van Winterslag vanuit het oosten met rechts de houten afdiepingstoren. Onder deze toren werd de schacht gedolven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werd de toren vervangen door een schachtbok. In het midden staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Ertussenin staat de in opbouw zijnde vriescentrale. Hier werd pekkel van -20 C geproduceerd om de grond rond de te delven schacht te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooraleer men kon beginnen met afdiepen. Vooraan liggen de bakstenen voor de bouw van nieuwe mijngebouwen. Deze stenen werden door de mijn zelf geproduceerd. Het transport op het mijnterrein gebeurde aan de hand van een stoomtrein met wagons. Die staat rechts op de foto.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1501	Als het mijnbedrijf de mijnzetelplaats bepaald had, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein. De foto uit 1910 toont het eerste mijnterrein van Winterslag vanuit het westen met links de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dit werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Rechts staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Ertussenin staat de in aanbouw zijnde vriesinstallatie. Deze diende om de grond rond de te delven schacht te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooraleer men kon beginnen met afdiepen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1502	Mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven die naast gebouwen en machines voor de steenkoolontginning ook fabriekjes bouwde voor de productie van bakstenen, stroom, stoom, enz. Daarnaast moest ook woongelegenheden worden voorzien voor de eerste arbeiders. Ook dat was immers niet voorhanden in het Kempisch heidegebied. De foto uit 1910 toont de in aanbouw zijnde woningen van de mijn van Winterslag, gelegen ten noorden van het mijnterrein langs een straat die vandaag gekend is als de Oude Tuinwijk. In deze betonnen huizen konden de eerste arbeiders hun intrek nemen. Rechts loopt een smalspoorlijn naar de huizen toe.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1503	De foto uit 1916 toont de binnenzijde van het ontvangstgebouw van de personeelsschacht van de mijn van Winterslag. Een aantal mijnwerkers poseren voor en in de liftkasten waarmee mensen en materiaal naar de ondergrond werden gebracht. De lift werd via kabels en wielen van de schachtbok door een machinist aangestuurd vanuit het aanpalende ophaalgebouw.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009. 16/11/1916.
1504	De foto uit 1918 geeft een zicht op de noordoostkant van de mijngebouwen van Winterslag. Vooraan lopen de treinsporen waarlangs transport van materiaal en steenkool gebeurde. Erachter staan een aantal mannen met paard en kar in rij te wachten voor de verkoop van steenkool. Links staat het directiegebouw van de mijn. Rechtsboven op de foto zijn achter de rook een ophaalgebouw en een schachtbok te zien. In dit gebouw eindigde de lift waarmee de gevulde kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen en vertrokken de lege wagentjes opnieuw naar de ondergrond. De met steenkool geladen wagentjes werden vanuit dit gebouw via een loopbrug naar de kolenwasserij en -zeverij gebracht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1505	De foto uit 1918 geeft een zicht op de oostkant van de mijngebouwen van Winterslag. Centraal staat het directiegebouw (1914-1918) van de mijn. De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandchap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen moesten immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. Het directiegebouw is een mooi voorbeeld hiervan. Voor dit en andere mijngebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen uit verschillende bouwtradities. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, de vensteromlijstingen en de natuurstenen plinten. Boven de burelen is de top van een traptoren met bekronende koepel en windvaan te zien. Voor het gebouw staan een aantal mannen met paard en kar in rij te wachten voor de verkoop van steenkool.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1506	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinstreken. Deze foto van de Acacialaan (eerste tuinstreek) in Winterslag uit 1927 toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinstreken. Elke straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeide. Het geheel werd afgebakend met een haag. Ook achter de huizen waren tuintjes en parkjes voorzien. Zo werden de tuinstreken groene oases die het zware, donkere werk onder de grond moesten doen vergeten. Op de achtergrond van de foto is de torenspits van de Heilig-Hartkerk van Winterslag te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1507	Bij gebrek aan woonvoorzieningen in de Limburgse Kempen, bouwden de mijnen zelf tuinstreken. De foto uit 1927 toont een blok werkmanshuizen in de vorm van een hoefijzer met hôtel des Cytises (uiterst links in de blok), gelegen in de eerste tuinstreek van Winterslag. Deze hoefijzervorm had als functie de bewoners een samenhangsgevoel te geven. Uiterst rechts van de blok - niet zichtbaar - was Hotel Rondpunt gelegen. Deze hotels telden ongeveer 25 kamertjes (bed en tafel), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Per hotel verbleven steeds alleenstaande mannen. Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk de vrijgezellen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. hôtel des Cytises werd van 1922 tot 1 oktober 1931 uitgebaat door Leon Vandooren. Vanaf dan nam Edgard de Raeve het roer over. Hij veranderde de naam van het hotel in Hotel Gouden Regen. Langs het hotel lag een openluchtschietbaan. Hotel Rondpunt werd van 1922 tot 1928 uitgebaat door weduwe Lambert. Van 1928 tot 1944 werd het uitgebaat door dhr. Van Hoof. Kenmerkend voor de Vlaamse historiserende stijl van het gebouw zijn onder andere het zadeldak, de ramen in ruitjesverdeling en de rondboogdeuren met bovenlicht.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinstreken te Genk.", 1988. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1508	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinstreken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinstreek van Winterslag voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Ook werden in de tuinstreek de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels. De foto uit 1927 toont de cinéma-casino die, samen met de Cantine, in 1919 neergezet werd in het binnengebied van de Eikenlaan in de eerste tuinstreek van Winterslag (1914-1925). De eerste uitbater van de cinéma was dhr. Graindorge. Hij was voordien eigenaar geweest van de oude Kursaal in de Watersteeg. Kenmerkend voor dit gebouw in historiserende stijl zijn onder andere de ruitjesverdeling van de ramen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinstreken te Genk.", 1988. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1509	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinstreken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De eerste tuinstreek van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Ook werden in de tuinstreek de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels. De foto toont de cinéma-casino die, samen met de Cantine, in 1919 neergezet werd in het binnengebied van de Eikenlaan in de eerste tuinstreek van Winterslag. De eerste uitbater van de cinéma was dhr. Graindorge. Hij was voordien eigenaar geweest van de oude Kursaal in de Watersteeg. Het gebouw is opgetrokken in een historiserende stijl. Kenmerkend zijn onder andere de ramen met ruitjesverdeling.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinstreken te Genk.", 1988. MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1510	De foto uit 1927 toont een detail van de achterzijde van de directie- en kaderburelen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de Evence Coppéelaan op de oostkant van het mijnterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. http://inventaris.vioe.be
1511	De foto uit 1927 toont een detail van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de Evence Coppéelaan, op de oostkant van het mijnterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. http://inventaris.vioe.be
1512	Het gebouw op de foto uit 1927 lag waarschijnlijk in een tuinstreek van Winterslag. Het is een bakstenen gebouw opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl. Kenmerkend zijn de ramen met ruitjesverdeling, de dakkapellen en sierankers. De functie ervan is voorlopig onbekend.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnergoed.be
1513	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinstreken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In Winterslag werd in 1919 een kantine, de Club, voor jonge ingenieurs gebouwd in het binnengebied van de Eikenlaan in de eerste tuinstreek (1914-1925). Deze cité bood woongelegenheden aan de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. Het gebouw werd opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de cités van Winterslag. Kenmerkend zijn onder andere de ruitjesverdeling van de ramen, de sierankers en het zadeldak. Uitbaters van de kantine waren achtereenvolgens: Billet Gaston (in 1919), Renotte (1921-1923), Montfort-Castro (1923-1945) en Volders (1946-1954).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
1514	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinstreken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Deze foto uit 1927 toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinstreken. Elke straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeide. Het geheel werd afgebakend met een haag. Ook achter de huizen waren tuintjes en parkjes voorzien. Zo werden de tuinstreken groene oases die het zware, donkere werk onder de grond moesten doen vergeten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1515	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinstreken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Deze foto uit 1927 toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinstreken. Elke straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeide. Het geheel werd afgebakend met een haag. Ook achter de huizen waren tuintjes en parkjes voorzien. Zo werden de tuinstreken groene oases die het zware, donkere werk onder de grond moesten doen vergeten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1516	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinvijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Deze foto uit 1927 toont mooi hoeveel aandacht werd besteed aan groen in de aanleg van de tuinvijken. Elke straat werd afgezoomd met een rij bomen. Elk huisje had haar tuintje waar de nodige planten en struiken bloeide. Het geheel werd afgebakend met een haag. Ook achter de huizen waren tuintjes en parkjes voorzien. Zo werden de tuinvijken groene oases die het zware, donkere werk onder de grond moesten doen vergeten.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1517	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. De inwoners ervan verenigden zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto uit 1927 toont de zijkant van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924. n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een electische kruiskerk, d.w.z. bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Achter de kerk is een deel van de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen te zien. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
1518	De foto uit 1927 toont de zijkant van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924. n.a.v. architect Adrien Blomme. De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedralen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Achter de kerk is een deel van de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen te zien. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
1519	De foto uit 1917 toont een arbeider die poseert bij een houtfreesmachine met riemaandrijving uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. rechtsboven op de foto is de kleine elektromotor te zien die de machine via een riem aandrijft.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1520	De foto uit 1917 toont een kolomboormachine van het merk Cincinnati Bickford uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1521	De foto uit 1917 toont een plooiemachine voor dunne platen uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1522	De foto uit 1917 toont waarschijnlijk een compound-stoommachine met twee zuigers. Hiermee werd aanvankelijk stroom geproduceerd in de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1523	Op de foto uit 1916 poseert een arbeider bij een machine in een werkhuis van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1524	De foto uit 1916 toont een gedeelte van de zuidwestinstallatie van de mijn van Winterslag. Die was op dat moment in volle ontwikkeling. Centraal staan de schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder de linkse schachtbok staan de voorlopige werkhuizen. De rechtse schachtbok was op het moment van de foto nog niet volledig voltooid. Erachter is nog de tweede afdiepingstoren te zien. Onder de linkse schachtbok staat ook het skelet van het ontvangstgebouw (1916) bij schacht I. In dit gebouw eindigde de lift waarmee de geladen kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen en de lege wagentjes vertrokken. Links van het ontvangstgebouw staat het ophaalmachinegebouw (1914) van de linker schachtbok. In deze ruimte stonden de machines die zorgden voor de aandrijving van het liftstelsel onder de schachtbok. Rechts van de schachtbokken is de eerste badzaal in opbouw te zien. Hier wisten de mijnwerkers zich na hun werk	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1525	Deze foto uit 1916 toont de onderzijde van schachtbok I (1915) op het mijnterrein van Winterslag. De schachtbok was een open constructie in metalen vakwerk van 40 meter hoog, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van ennaa de ondergrond. Onder de schachtbok staat het skelet van het ontvangstgebouw (1916). In dit gebouw eindigde de lift waarmee de geladen kolenwagens uit de schacht naar boven kwamen. Vanuit dit gebouw werden de wagentjes via een loopbrug naar de kolenwasserij en -zeverij gebracht. Voor de eerste schachtbok staat een van de twee voorlopige werkhuizen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1526	De foto toont een deel van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1527	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. Deze foto uit 1917 toont arbeiders die poseren bij hun machines in de schrijnwerkerij van de mijn van Winterslag. Op de foto staan een lintzaag (links) en een cirkelzaag (rechts).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1528	De mijnen produceerden eigen elektriciteit op basis van stoom in eigen centrales. De foto uit 1917 toont de binnenzijde van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. rechtsboven is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen. Vooraan is een turbo-alternator te zien. Deze machine produceerde de elektriciteit.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1529	De foto uit 1917 toont een cirkelzaagmachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1530	De foto uit 1917 toont een kolomboormachine uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1531	De afbeelding uit 1917 toont een turbo-alternator uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De basis hiervoor was stoom, aangemaakt in het naburige ketelhuis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1532	Elke mijn had hout nodig voor de bouw van de cités en de mijnbouw (aanvankelijk om de galerijen in de ondergrond te verstevigen, na de mechanisering van de exploitatie vooral voor het opvullen van oude galerijen). Hiervoor werd vooral sparrenhout gebruikt. Dit alarmeerde de mijnwerkers door zijn gekraak als een galerij het dreigde te begeven. Om voldoende hout in voorraad te hebben, liet de mijn zelfs bossen aanplanten. Dat verklaart de vele uniform aangeplante dennenbossen in Limburg. Elke mijn had voor de verwerking van al dat hout een zagerij en schrijnwerkerij. De foto uit 1917 toont twee jonge arbeiders die poseren bij machines uit de schrijnwerkerij van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1533	De foto uit 1918 toont de centrale as van een turbine, opgehangen aan een halkraan, die deel uitmaakt van een stroomgenerator. Rechts op de foto is de trap te herkennen die naar de hoofdschakelkast van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag leidt. In deze centrale werd op basis van stoom de elektriciteit voor de mijninstallaties en tuinvijken geproduceerd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 3 maart 2009.
1534	Deze foto uit 1918 toont een lier voor het vervoer in de steengangen, opgesteld op het terrein van de mijn van Winterslag. Linksachteraan zijn de in opbouw zijnde passerelle en kolenwasserij te zien. De passerelle was de ijzeren verbindingsbrug tussen het ophaalgebouw van het ontvangstgebouw van de schachtbok en de kolenwasserij. Later werd dit exemplaar vervangen door een bakstenen versie. De kolenwasserij was de plek waar de bovengehaalde steenkool werd gereinigd en gesorteerd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1535	Deze foto uit 1918 toont een vloeistofweerstand. Rechts op de achtergrond is een been van een schachtbok te zien.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1536	De foto uit 1917 toont een deel van de eerste tuinvijk van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden. De foto uit 1917 toont een deel van de eerste tuinvijk van de mijn van Winterslag. bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straten waren afgezoomd met een rij bomen. Elk huis had een eigen tuin.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1537	Op de afbeelding uit 1917 is het Winterslagse heidelandschap van de Stiemerbeekvallei te zien. In de verte ligt de mijn van Winterslag. Herkenbaar zijn de schachtbokken (1915-1916) en rokende schouw van de het ketelhuis en de elektriciteitscentrale (1919) van de mijn. Helemaal links zijn de contouren te zien van de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1538	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf te zetten. De foto uit 1915 toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (centraal, 1914-1918) en de bad- en lampenzalen (links) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes en het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de badzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts, 1914-1918) van Winterslag. In 1930 werd een tweede badzaal (links) met toren tegen de oude aangebouwd. De badzaal was de plaats waar de mijnwerker zich kon omkleden en wassen na zijn shift. Rechts van de burelen staan v.l.n.r. een schachtbok (1915), een koeltoren, de watertorenschouw en een schouw van het ketelhuis.	DE MEULDER, B. e.a. "Geschiedenis op zoek naar waardig vervolg: studie van de mijnnederzettingen in Waterschei, Winterslag en Eisden.", 1991. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1539	De foto uit 1915 toont een mooi voorbeeld hiervan met de in opbouw zijnde badzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes en het gebruik van natuursteen rond de vensters. Centraal op de foto is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal en lampenzaal (rechts, 1914-1918) van Winterslag. Helemaal rechts op de foto bevonden zich de directie- en kaderburelen van de mijn (1914-1918). Linksachter de badzaal zijn de eerste schachtbok (1915) en een afdiepingstoren te zien. De badzaal was de plek waar de mijnwerker zich omkleedde en na zijn shift kon wassen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be www.mijnerfgoed.be
1540	De foto uit 1915 geeft een zicht op de eerste installaties van het mijnterrein van Winterslag. Boven afdiepingstoren 1 verrijst de eerste schachtbok (1915). Erachter staat afdiepingstoren 2. De houten afdiepingstorens werden gebouwd om de schacht te graven die toegang moest bieden tot de steenkoollagen. Wanneer dit gebeurd was, werden vanuit de torens de schachtbokken opgetrokken. In 1916 was dit proces voor beide schachtbokken voltooid. Vanaf 1917 werd de eerste steenkool naar boven gehaald. Zo was Winterslag de eerste Limburgse mijn die in productie ging.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. http://inventaris.vioe.be www.mijnerfgoed.be
1541	De foto uit 1915 toont een aantal gebouwen van het mijnterrein van Winterslag. Centraal staan de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. In de linkertoren verrijst al een schachtbok (1915). Achter de torens staat de vriesinstallatie. Deze diende om de grond te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooraleer men kon beginnen met afdiepen. Het gebouw links van de schachtbok was het ophaalmachinegebouw (1914). Dit huisvestte de machines die het liftsysteem aandreven. Uiterst links is een deel van de elektrische centrale te zien. Hier werd de stroomvoorziening van de mijn verzorgd. Op de voorgrond van de foto scheppen arbeiders zand in treinwagons. het vervoermiddel op het miinterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1542	De transformatoren groep op de foto uit 1917, van het merk Schneider & Cie, bevond zich in de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Op de achtergrond is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1543	De transformatoren groep op de foto uit 1917, van het merk Schneider & Cie, bevond zich in de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Op de achtergrond is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1544	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De foto uit 1919 toont een grote draaibank uit een van de werkhuizen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1545	De foto uit 1919 toont een kleine draaibank uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1546	Deze foto uit 1919 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidkant. Vooraan is de passerelle te zien, de ijzeren verbindingsbrug tussen de losvloer van het ontvangstgebouw, waar de kolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen gereinigd en gesorteerd werden. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Rechts op de foto staat schacht II (1915) met het ontvangstgebouw (1916). Centraal achter de passerelle zijn de werkhuizen en de schouw van het ketelhuis van de elektrische centrale (1919) te zien. Deze werkhuizen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom uit een ketelhuis gemaakt in eigen centrales.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1547	Deze foto uit 1919 toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de zuidwestkant. Vooraan is een stuk heidelandschap met spoorlijn te zien. Erachter ligt de passerelle, een ijzeren loopbrug tussen de losvloer van het ontvangstgebouw (schacht II), waar de kolen boven de grond kwamen, en de kolenwasserij, waar de kolen gereinigd en gesorteerd werden. Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie. Een deel van de kolenwasserij in opbouw is links op de foto te zien. Rechts op de foto staan van links van rechts: schouw van het ketelhuis van de elektrische centrale, werkhuisen, de schachtbokken (1915-1916) met eronder het ontvangstgebouw. Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom uit het ketelhuis gemaakt in eigen centrales. De werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1548	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuisen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. De foto uit 1919 toont een pomp voor de schachten opgesteld in een werkhuis van de mijn. Waarschijnlijk werd het hier geassembleerd of hersteld.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1549	Een eerste werk op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de bevroren grond. Doel was het graven van de schacht die de toegang bood tot de steenkoollagen. De foto uit 1913 toont arbeiders die, gewapend met pneumatische boren en houwelen, op een diepte van 395 meter afdiepingswerkzaamheden uitvoeren. Om zich een beetje te beschermen tegen de bittere koude van de schacht droegen de arbeiders verschillende lagen kledij. Om makkelijk te werken, werd in de schacht een zwevende werkvloer geïnstalleerd. Die kon met een lift op en neergelaten worden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1550	Een van de eerste werken op een nieuw mijnterrein bestond uit het afdiepen van de mijnschacht die toegang bood tot de steenkoollagen. De foto uit 1913 toont de binnenzijde van de eerste afdiepingstoren van Winterslag. Hieronder werd de schacht gedolven. Mijnwerkers poseren bij de traditionele cuffat, een ijzeren kuip, waarmee ze afdaalden in de schachtwand en steenpuin naar boven haalden. De arbeiders die in de put afdaalden, waren warm gekleed want het kon er bitterkoud zijn. Het afdiepwerk was bovendien gevaarlijk. Anderzijds betaalde het veel beter dan ander werk in de omgeving.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1551	Om makkelijker een mijnschacht te kunnen graven in de water- en drijfzandhoudende Kempense ondergrond, bevroor men die grond eerst. Hiervoor gebruikt de mijnarbeiders een vriesinstallatie. Deze foto uit Winterslag toont de bovenring van de vriesinstallatie in de voorschacht. Het ging hier om een dubbele ring van buizen die tot beneden gingen en die de afgekoelde pekkel (-20C) verdeelden over de verschillende vriesbuizen en de opgewarmde pekkel verzamelde om terug naar de vriesinstallatie te sturen. Op manier werd een ijscilinder gevormd rond de af te graven schacht.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1552	Deze foto uit Winterslag toont de bovenring van de vriesinstallatie in de voorschacht. Met deze installatie werd een ijscilinder gevormd rond de af te graven mijnschacht. Het ging in feite om een dubbele ring van buizen tot aan de steenkoollagen, die afgekoelde pekkel (-20C) verdeelde over de verschillende vriesbuizen en de opgewarmde pekkel verzamelde om terug naar de vriesinstallatie te sturen. Het bevroren van de ondergrond was nodig om de instabiele waterhoudende lagen en drijfzandlagen te neutraliseren en makkelijker een schacht te kunnen graven tot aan de steenkoolhoudende lagen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1553	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met de uitbouw van het mijnterrein. De foto uit 1913 toont het eerste mijnterrein van Winterslag, te midden van de Limburgse heide, met links de twee houten afdiepingstorens. Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Rechts staat een voor die periode typische, gecombineerde watertoren en schoorsteen. Ertussen in staat de vriescentrale. Hier werd pekkel van -20 C geproduceerd om de grond te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooraleer men kon beginnen met afdiepen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1554	De foto uit 1913 toont het mijnterrein van Winterslag met de twee houten afdiepingstorens (rechts). Onder deze torens werden de schachten gedolven die toegang moesten bieden tot de steenkoollagen. Als dat werk klaar was, werden de torens vervangen door schachtbokken. Links van de torens staat de vriescentrale. Hier werd pekkel van -20 C geproduceerd om de grond te bevriezen, een noodzakelijke procedure vooral men kon beginnen met afdiepen. Het gebouw in aanbouw links is de elektrische centrale van de mijn. Ook zichtbaar links op de foto zijn de rijen bekuiplingselementen voor het bezetten van de schachtwand.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1555	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de bevroren grond. Doel was het graven van de schacht die de toegang bood tot de steenkoollagen. De foto uit 1913 toont mijnwerkers die de schachtwand met Duitse gietijzeren bekuiplingselementen bekleden. Wanneer de schachtwand tot een bepaalde diepte was uitgegraven, plaatsten de arbeiders onderaan een dikke gietijzeren draagrings. Daarop werden vervolgens stap voor stap de loodzware bekuiplingselementen aan elkaar geschroefd. Zo werd een stevige wand gevormd rond de mijnschacht. Achter de elementen spoot men beton om de schachtwand extra te ondersteunen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1556	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de bevroren grond. Doel was het graven van de schacht die de toegang bood tot de steenkoollagen. De foto uit 1913 toont mijnwerkers die de schachtwand met Duitse gietijzeren bekuiplingselementen bekleden. Wanneer de schachtwand tot ongeveer 15 meter was uitgegraven, plaatsten de arbeiders onderaan een dikke gietijzeren draagrings. Daarop werden vervolgens stap voor stap de loodzware bekuiplingselementen aan elkaar geschroefd. Zo werd een stevige wand gevormd rond de mijnschacht. Achter de elementen spoot men beton om de schachtwand extra te ondersteunen. Om makkelijk te werken, werd in de schacht een zwevende werkvloer geïnstalleerd. Die kon met een lift op en neergelaten worden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1557	De foto uit 1913 toont een stuk genivelleerd heidelandschap waar de paardenstallen van de mijn van Winterslag gebouwd zouden worden. Het gebouw rechts diende mogelijk als magazijnruimte.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1558	De foto uit 1913 toont het terrein en de eerste werfinstallaties van de mijn van Winterslag. De voorgrond toont nog braakliggend terrein. Op de achtergrond zijn van links naar rechts de watertorenschouw, de houten koeltoren van de vriesinstallatie en de afdiepingstorens (gedeeltelijk verscholen achter het skelet van het nieuwe gebouw) zichtbaar. Dat nieuwe gebouw was de elektrische centrale. Omdat de ondergrond zo onstabiel was, moest ze eerste bevroren worden. Daarvoor had elke mijn een installatie. Nadat de grond bevroren was, kon in die houten afdiepingstoren de schacht naar de steenkoollagen gegraven worden. De koeltoren zorgde voor de afkoeling van de ammoniakcondensoren van de vriesinstallatie.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1559	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuizen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinvijkhuisen. Deze foto uit 1913 toont de voedingspompen van de elektrische centrale van Winterslag, gelegen in een benedenverdieping van het mijngebouw.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1560	Deze foto uit 1913 toont de voorlopige ophaalmachine voor de liftinstallatie in de afdiepingstoren op het mijnterrein van Winterslag. Met deze lift werden personeel en materiaal vervoerd in de te graven mijnschacht.	Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1561	Deze foto toont een zicht op een met bekuipelementen bezette mijnschacht. Deze schacht bood de toegang tot de steenkoollagen. Wanneer de schachtwand tot ongeveer 15 meter was uitgegraven, plaatsten de arbeiders onderaan een dikke gietijzeren draagrings. Daarop werden vervolgens vanop een beweegbaar werkplatform stap voor stap de loodzware bekuipelementen aan elkaar geschroefd. Zo werd een stevige wand gevormd rond de mijnschacht. Achter de elementen spoot men beton om de schachtwand extra te ondersteunen. Een lift zorgde voor het transport van personeel en materiaal in de schacht. Om de zoveel meter brandde een lamp.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1562	Zoals heel wat andere beroepsgroepen hebben ook de mijnwerkers hun patroonheilige. Sint-Barbara geldt voor de mijnwerkers als beschermer tegen plotse dood. Barbara wordt, zoals andere rooms-katholieke heiligen, afgebeeld met een aantal attributen: toren met drie ramen, zwaard, kelk en hostie, palmtak, kroon, boek, enz. Haar feestdag is 4 december. De viering was voor de hele mijngemeenschap een hoogdag. Kinderen hadden die dag vrij van school. Na een uitgebreide misviering ging iedereen onder begeleiding van de harmonie in stoet naar de plaatselijke casino voor het grote feest. De verschillende sociale groepen (arbeiders, ingenieurs, directeurs) organiseerden soms hun eigen festiviteiten. De foto uit 1919 toont een menukaart voor een feest op 4 december 1919 ter gelegenheid van de feestdag van de Heilige Barbara, ergens in Winterslag.	CLAES, J. "Sanctus. Meer dan 500 heiligen herkennen.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1563	De foto toont de achterzijde van de directie- en kaderburelen (1914-1918) van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Copélaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen uit verschillende bouwtradities. Deze stijl uit zich onder andere in de vensterverdeling met kleine ruitjes en het gebruik van natuurstenen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be/
1564	Arbeiders maken de fundering voor een mijngebouw. De plaats van gebeuren is onbekend.	
1565	Arbeiders maken de fundering voor een mijngebouw. Op de achtergrond is een deel van een terril te zien. Een terril is een afvalberg, gevormd door het storten van steenpuin van de schachtafdieping en de steenkoolontginning. De terrils werden al snel, net als de schachtbokken, herkenningspunten voor de Mijnstreek. Ze namen tot 100 hectare in beslag en werden tot 120 m hoog.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. foto is van na 1940.
1566	Arbeiders maken de fundering voor een nieuw mijngebouw. Op de achtergrond is een stukje van een terril zichtbaar. Een terril is een afvalberg, gevormd door het storten van steenpuin van de schachtafdieping en de steenkoolontginning. De terrils werden al snel, net als de schachtbokken, herkenningspunten voor de streek. Ze namen tot 100 hectare in beslag en werden tot 120 m hoog.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1567	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont het bedienings- en controlepaneel van ketel 1 en 2 van het ketelhuis van de mijn van Winterslag. In deze ketels werd de stoom gemaakt waarmee men stroom produceerde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1568	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont het bedienings- en controlepaneel van ketel 1 en 2 van het ketelhuis van de mijn van Winterslag. In deze ketels werd de stoom gemaakt waarmee men elektriciteit produceerde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1569	Elk mijn had een eigen verpleegdienst, ook infirmerie genoemd, die dag en nacht paraat stond en mijnwerkers de eerste zorgen kon toedienen. Zwaargewonden werden doorgestuurd naar het ziekenhuis van de mijn of een ander gespecialiseerd ziekenhuis. Daarnaast had elke mijn ook controledokters en revalidatieafdelingen waar zware letsels verder werden opgevolgd. Deze foto toont de behandelingskamer met verzorgtafel van de verpleegzaal van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1570	Elk mijn had een eigen verpleegdienst, ook infirmerie genoemd, die dag en nacht paraat stond en mijnwerkers de eerste zorgen kon toedienen. Zwaargewonden werden doorgestuurd naar het ziekenhuis van de mijn of een ander gespecialiseerd ziekenhuis. Daarnaast had elke mijn ook controledokters en revalidatieafdelingen waar zware letsels verder werden opgevolgd. Deze foto toont de behandelingskamer van de verpleegzaal van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1571	Elk mijn had een eigen verpleegdienst, ook infirmerie genoemd, die dag en nacht paraat stond en mijnwerkers de eerste zorgen kon toedienen. Zwaargewonden werden doorgestuurd naar het ziekenhuis van de mijn of een ander gespecialiseerd ziekenhuis. Daarnaast had elke mijn ook controledokters en revalidatieafdelingen waar zware letsels verder werden opgevolgd. Deze foto toont de behandelingskamer van de verpleegzaal van de mijn van Winterslag. Het toestel links is een autoclaaf, waarmee met stoom chirurgisch materiaal kan ontsmet worden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1572	De foto uit 1923 toont het bezoek van de Touring Club aan de mijn. Een aantal deelnemers poseren in mijnwerkerskledij. In hun hand houden ze elk een mijnlamp. De foto werd genomen aan de directie- en kaderburelen van de mijn van Winterslag. In het rechtse raam kijken twee jongens toe.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1573	De mijn van Winterslag beschikte op haar terrein over een aantal werkhuizen. Dit waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond. Op de foto is de binnenzijde van een werkhuys te zien. Links staat een pompinstallatie. Rechtsachter staat een elektriciteitskast. Ervoor staat de riemaandrijving van de machine.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1574	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de bovenkant van de stoomketels van het ketelhuis van de mijn van Winterslag. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee men stroom produceerde.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1575	Bij gebrek aan woonvoorzieningen in de Limburgse Kempen bouwden de mijnbedrijven eigen woonwijken. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De Vlaamse historiserende stijl van de Winterslagse citéwoningen op de foto uit zich in de ruitjesverdeling in de ramen, de rondboogdeur met bovenlicht en het zadeldak. De woningen zijn opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Qua opbouw verschillen de huizen in deze straat. Met deze variatie wilde de mijn voorkomen dat haar arbeiders het gevoel hadden een nummer te zijn. De straat is afgezoomd met een rij bomen. Ook rond de huizen is het nodige groen voorzien. Op die manier wilde men van de tuinwijk een groene oase maken, ver weg van het grauwe werk van de ondergrond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1576	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De verschillende tuinwijken van Winterslag werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1978-1940). Hij gebruikte voor de verschillende woontypes een Vlaamse historiserende stijl. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een zadeldak en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en meestal witgekalkt. In de oriëntatie van de huizen werd rekening gehouden met voldoende zonlicht en lucht. Wat betreft de bewoonbare oppervlakte was er in de tuinwijken een hiërarchisch onderscheid. Bedienden kregen bijvoorbeeld grotere stukken grond en ruimere huizen. In de tuinwijken werd ook veel aandacht besteed aan groen. De straten waren afgezoomd met een bomenrij en elk huis had zijn tuin begrensd door een haag. Ook in de talrijke pleintjes en parkjes werden de nodige bomen en planten voorzien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1577	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De huizen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, een zadeldak met knik in de dakvoet en ramen verdeeld in kleine ruitjes. Ook ontwierp Blomme een aantal closes volgens die stijl. Dit waren woonblokken in de vorm van een hoefijzer met de opening naar de straatkant. Verschillende doorgangen leiden door het gebouw naar de achtergelegen tuinen. Deze vorm moest het samenhangsgevoel van de bewoners vergoten. De foto uit 1922 toont de Clos des Rosiers aan de Eikenlaan, het bekendste voorbeeld van dergelijke woningbouw. Hier werden maar liefst 16 woningen aangelegd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1578	De foto toont een compressor met een vermogen van 250 pk. Mogelijk stond deze machine in de persluchtcentrale en ging het dus om een ammoniakcompressor.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1579	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen (kleuter-, lagere-, beroeps- en huishoudscholen). Katholieke zusters en broeders werden ingezet als lesgevers. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De foto toont een deel van de meisjesschool (rechts, ca. 1925) en de Sint-Michielsjongensschool (links, 1930), gelegen aan de Margarethalaan in de eerste tuinwijk van Winterslag. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters, rondbogen en klokgevels. De Margarethalaan was de belangrijkste laan van de eerste tuinwijk. Hier bevonden zich de huizen van de kaderleden en de meeste voorzieningen (econoomaat, drukkerij, apotheek, postdienst) van de tuinwijk.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1580	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de Op het einde van de gang is de steenkool boven te halen. De foto toont een detail van de voorlopige kaders in een mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten planken gelegd om het geheel elastisch te houden.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1581	De afbeelding toont een detail van een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700) waarmee de kolen werden gedelft in de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. 1946.
1582	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een detail van mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel elastisch te houden. Tegen de wanden en het plafond lopen op de foto allerlei leidingen voor ondergrondse nutsvoorzieningen. Helemaal achteraan links staat een trein.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1583	Deze compleet onduidelijke foto toont waarschijnlijk een Limburgs heidelandschap, waar later de mijnindustrie zou neerstrijken.	
1584	De gebouwen die de mijneigenaars in het desolate heidelandschap neerzetten, moesten staaltjes van architecturale pracht zijn. De gebouwen dienden immers het prestige van de overwegend Franse eigenaars in de verf zetten. De foto toont een mooi voorbeeld hiervan met de directie- en kaderburelen (rechts, 1914-1918) en de badzalen van de mijn van Winterslag, gelegen aan de oostzijde van het mijnterrein tegen de Evence Coppéelaan. Voor deze gebouwen werd een historiserende stijl gekozen, met elementen die middeleeuws geïnspireerd zijn. Deze stijl uit zich in de klokgevel, de vensterverdeling in kleine ruitjes, het gebruik van natuursteen rond de vensters. Op de hoek tussen beide vleugels van de burelen, hier in het midden van de foto, werd een traptoren met koepel en windvaan gebouwd. In het linkergedeelte, de bad- en lampenzalen, is een aanzet tot een "Big-Ben-toren" te zien. Deze werd echter nooit voltooid, vermoedelijk omwille van financiële problemen. De onvoltooide toren maakte deel uit van de eerste badzaal (rechts) van Winterslag uit 1914-1918. In 1930 werd een tweede badzaal (links) met toren tegen de oude aangebouwd. De badzaal was de plek waar de mijnwerker zich omkleedde en na het werk kon wassen. Tussen de twee badzalen bevond zich de lampenzaal van de mijn. Hier werden de lampen die mijnwerkers gebruikten in de ondergrond verzameld en onderhouden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1585	Elk mijn had een eigen verpleegdienst, ook infirmerie genoemd, die dag en nacht paraat stond en mijnwerkers de eerste zorgen kon toedienen. Zwaargewonden werden doorgestuurd naar het ziekenhuis van de mijn of een ander gespecialiseerd ziekenhuis. Daarnaast had elke mijn ook controledokters en revalidatieafdelingen waar zware letsels verder werden opgevolgd. Deze foto toont de dokterstafel en een weegschaal van de verpleegzaal van de mijn van Winterslag.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1586	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor de constructie van nieuwe gebouwen of steengangen in de ondergrond. De foto toont de drooghal van de betonblokkenfabriek van de mijn van Winterslag, gelegen in het westen van het mijnterrein. De hier geproduceerde betonblokken werden onder andere gebruikt voor de bekleding van de ondergrondse steengangen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1587	Was de precieze plek van de steenkoollagen gekend, de concessie binnengehaald, het mijnbedrijf geboren en de mijnzetelplaats bepaald, dan werd begonnen met het afdiepen van de bevroren schacht. De foto toont de Duitse gietijzeren bekuipingselementen waarmee de schacht werd verstevigd. Wanneer de schachtwand tot ongeveer 15 meter was uitgegraven, plaatsten de arbeiders onderaan een dikke gietijzeren draagrings. Daarop werden vervolgens stap voor stap de loodzware bekuipingselementen aan elkaar geschroefd. Zo werd een stevige wand gevormd. Achter de elementen spoot men beton om de schachtwand extra te ondersteunen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1588	De Limburgse mijnbedrijven bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woonelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Ook werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen en winkels (economaten genoemd). De foto toont de econoom, aan het rond punt op de Margarethalaan in Winterslag. De prijs en kwaliteit van de goederen van een econoom werden streng gecontroleerd omdat woekerprijzen snel tot sociale onrust konden leiden. Het rechterstuk van het gebouw huisvestte de drukkerij van de mijn. Centraal op het gebouw staat de naam 'De Phare'. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De hier getoonde Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinwijk. De woningen die hier lagen waren bestemd voor het hogere kader. De laan voorzag verder ook de meeste voorzieningen (apotheek, drukkerij en postgebouw).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1589	Een mijnwerker demonstreert hoe kolen werden losgemaakt met een hakkanon (type Dufranse 102/700) in een pijler. De pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. 1946.

1590	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de eerste mijngalerij met dubbel spoor en sleepinrichting van laag 29 op verdieping 660. Een galerij was de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen treinsporen voor kolentransport.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1591	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de eerste mijngalerij met dubbel spoor en sleepinrichting van laag 29 op verdieping 660. Een galerij was de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen treinsporen voor kolentransport.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1592	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de eerste mijngalerij met dubbel spoor en sleepinrichting van laag 29 op verdieping 660. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Vanboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen treinsporen voor kolentransport.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1593	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een einde van een mijngalerij aan de pijler waar een mijnwerker kolen delft. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsomder loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1594	De foto toont het einde van een mijngalerij. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Op de foto is linksachter tegen de pijler een mijnwerker bezig met het delven van kolen. Vooraan laat een mijnwerker vanaf een schudgoot kolen uit een pijler in een waagentie vallen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1595	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto uit 1919 toont de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Linksboven is de hoofdschakelkast te zien, vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen. Vooraan zijn de generatoren te zien die de stroom produceerden.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be. 1919.
1596	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. De foto toont de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Linksboven is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen. Vooraan zijn de generatoren te zien die de stroom produceerden.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1597	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuisen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinvijkuizen. De foto toont de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. linksboven is de hoofdschakelkast te zien vanwaar de spanningstakken vertrokken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1598	Om het nodige licht in de duisternis te hebben, passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond ging elke dag in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto toont de laadrekken van de lampenzaal van de mijn van Winterslag. De lampen op de foto zijn voorbeelden van het eerste model elektrische lampen. Enkele bovengronders stonden in voor het onderhoud en de verdeling van de lampen, terwijl de ondergrondse mijnwerkers achter het traliehek wachtten. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen. Deze lampenzaal bevond zich tussen de twee badzalen aan de oostkant van het miinterrein.	

1599	Deze foto met onderschrift toont een elektrische locomotief (100 pk), gebruikt voor ondergronds transport van mijnwerkers. Deze trein haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. UITGEVERIJ WAANDERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1600	Deze foto toont een elektrische locomotief (100 pk), gebruikt voor ondergronds transport van mijnwerkers. Deze trein haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1601	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief van 100 pk in een mijngalerij. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet. Op de foto is een personentrein te zien. Hiermee werden de mijnwerkers vervoerd in de mijngangen. Opeengepakt als sardientjes ondergingen ze de helse rit die, afhankelijk van de afstand, 15 tot 45 minuten kon duren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be. 1946.
1602	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om ondergronds de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto toont een elektrische locomotief van 100 pk in een mijngalerij. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be. 1946.
1603	Aanvankelijk gebruikten de mijnen paarden om in de ondergrond de mijnwagentjes voort te trekken. Alleen Winterslag heeft nooit paardenkracht ingezet. Al snel werden de paarden vervangen door persluchtlocomotieven. Die konden veel meer werk aan. Later werden andere aandrijfkrachten gebruikt voor de treinen. De foto met onderschrift toont een elektrische stoomlocomotief van 100 pk in een mijngalerij. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In de andere mijnen werden diesellocomotieven ingezet.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be. Claes Guillaume (°Leuven 01-09-1951), echtgenoot van Engelen Rita (°Genk 31.10.1953).
1604	Op deze foto poseren 11 mijnwerkers van de mijn van Winterslag in de gang van het badzaalgebouw van de mijn van Winterslag. De foto werd genomen naar aanleiding van de overhandiging van hun getuigschriften voor de vervoerdienst van de mijn.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1605	De foto toont een gedeelte van de zuidwestinstallaties van de mijngebouwen van Winterslag (Genk) met de twee schachtbokken. Beide schachtbokken werden in 1915-1916 gebouwd. De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Via de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond verzorgden. Onder de rechtse schachtbok is het losvloergebouw te zien dat dateert van 1916-1917. De losvloer diende voor het laden en lossen van de kolenwagentjes die met liftkooien via de schacht de bovengrond bereikten. Ook vertrokken in dit gebouw de mijnwerkers en het materiaal naar de ondergrond. Rechts op de foto is de passerelle (ijzeren loopbrug uit metaalvakwerk) te zien die op dat moment in opbouw was. Via de passerelle werden de gevulde kolenwagentjes vervoerd van de losvloer naar de kolenwasserij en -zeverij (1919-1920). Later werd de ijzeren loopbrug vervangen door een bakstenen versie.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be
1606	Voor de komst van de mijnen bestonden de Limburgse Kempen uit eindeloze dorre heidevlaktes. Het was een dunbevolkt en economisch minder belangrijk gebied dat moeilijk te bereiken was. De bevolking leefde er in kleine lemen huisjes en langgevelboerderijen, teelde wat aardappelen en hoedde een paar koeien of varkens. Elke dag vormde een nieuwe uitdaging. Voor de kunstenaars was dat anders. Zij waren onder de indruk van de pracht van dit weidse natuurlandschap. Ze vereeuwigden het herhaaldelijk in schilderijen en gedichten. De ontdekking van steenkool zou dat allemaal radicaal veranderen. Deze foto toont de heide van Winterslag waar niet veel later steenkoolindustrie zou verschijnen. Deze foto werd gepubliceerd in het boek "Winterslag 1907-1957" p9 in aangepaste vorm: de horizon werd getouchéerd.	WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gedenkboek 50 jaar steenkoolmijn Winterslag. "Winterslag 1907-1957". 1907.
1607	De foto toont het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei met een aantal gebouwen van de mijn van Winterslag (Genk), gezien vanaf de oostkant. Duidelijk zichtbaar zijn de twee schachtbokken (1915-1916). De open constructies in metalen vakwerk werden ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond. Rechts van de schachtbokken zijn de schouwen van het ketelhuis te zien. Hier werd de stoom geproduceerd om elektriciteit en perslucht mee te maken. De gebouwen onder de bokken en schouwen zijn de directie- en kaderburelen (1914-1918) en een badzaal. In die laatste ruimte konden de mijnwerkers zich omkleden en wassen na hun shift.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1608	<p>De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en bij de cité bewoners het gemeenschapsgevoel versterken. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige Limburgse mijnkathedraal die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in een Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be</p>
1609	<p>De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940). De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedraalen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Links van de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerk congregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen. Vooraan op de foto is het voetbalplein van de school te zien. Links ervan loopt de Margarethalaan. De belangrijkste diensten (post, winkel, apotheek, drukkerij) en de huizen van de hogere kaderleden waren er gelegen.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be</p>
1610	<p>De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in eigen parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes. De foto toont links de Heilig-Hartkerk van Winterslag, gebouwd in 1923-1924 n.a.v. de Brusselse architect A. Blomme. De kerk was de enige van de Limburgse mijnkathedraalen, die niet in baksteen was opgetrokken, maar teruggreep naar de traditionele natuursteen. De kerk is een kruiskerk bestaande uit diverse stijlelementen zoals het rondboogportaal, de steunberen, dakruiter en toren met peerspits en windvaan. Achter de kerk bevonden zich de meisjesschool en het kloostercomplex (voor 1929 gebouwd) dat later omgevormd werd tot Vormingscentrum voor Zelfstandigen. De kerkcongregatie zorgde immers in overleg met de mijn voor het onderwijs van de mijnwerkerskinderen. Op die manier kon ook daar controle worden uitgevoerd. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen. Voor de kerk lag een voetbalveld waar de kinderen van de school op konden spelen. Foto lijkt me spiegelverkeerd, dus links rechts verwisseld.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.</p>
1611	<p>Deze foto zou volgens sommige bronnen de hoek van de Eikenlaan en Vennestraat, gelegen in de eerste tuinwijk van de mijn van Winterslag, tonen. Ik denk de hoek Eikenlaan en Zandstraat.</p>	<p>Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. Roger Mebis, geboren in Winterslag.</p>
1612	<p>Om het gebrek aan woonvoorzieningen op te vangen, bouwden de mijnen moderne tuinwijken. Op die manier kon de mijnbaas ook een oogje in het zeil houden. De verschillende tuinwijken van Winterslag werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1978-1940). Hij gebruikte voor de verschillende woontypes met de nodige variaties een Vlaamse historiserende stijl. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een zadeldak en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en meestal witgekalkt. In de oriëntatie van de huizen werd rekening gehouden met voldoende zonlicht en lucht. De foto toont een hoek van de Vennestraat en de Eikenlaan, in de eerste tuinwijk. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders.</p>	<p>HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.</p>
1613	<p>De foto toont de hoofdschakelkast uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Vanuit deze verdeelkast vertrokken de spanningstakken die de ondergrond van elektriciteit voorzagen.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.</p>
1614	<p>Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Deze foto toont een installatie van het ketelhuis van de mijn van Winterslag. In dit ketelhuis werd de stoom gemaakt waarmee men elektriciteit produceerde.</p>	<p>VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEBERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.</p>

1615	De afbeelding toont het interieur van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, afgewerkt in 1923-1924. De brandglasramen van de kerk verbeelden onder meer het leven van de Heilige Barbara (patrones van de mijnwerkers), de heilsgeschiedenis, het wapenschild van de familie Coppée en het embleem van de familie Schneider. De biechtstoelen werden samen met het rechterzijaltaar en vele houten beelden in Nederland gekocht uit een <u>Nederlands katholiek kerkgebouw dat in protestantse handen overging.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be .
1616	De afbeelding toont het interieur van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, afgewerkt in 1923-1924. De brandglasramen van de kerk verbeelden onder meer het leven van de Heilige Barbara (patrones van de mijnwerkers), de heilsgeschiedenis, het wapenschild van de familie Coppée en het embleem van de familie Schneider. De biechtstoelen werd samen met het rechterzijaltaar en vele houten beelden in Nederland gekocht uit een <u>Nederlands katholiek kerkgebouw dat in protestantse handen overging.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be .
1617	Deze foto toont het interieur van de Sint-Eventiuskerk van Winterslag (Genk), gebouwd in 1938 in de tweede tuinwijk (1922-1924) n.a.v. architect A. Vanden Nieuwenborgh. De kerk en parochie dragen in hun naam de verwijzing naar mijn directeur Evence Coppée. Het gebouw wordt vandaag ook het 'Pools kerkje' genoemd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be http://inventaris.vioe.be
1618	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met de ovens voor stoomopwekking. In deze ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. Op de foto poseren de arbeiders die de ovens constant van kolen voorzagen. De stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was tot 1950 van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstonden immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar opleverde voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, op de foto rechtsboven te zien, bood de mogelijkheid de ketels te controleren.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1619	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. De foto toont het interieur van het ketelhuis van de mijn van Winterslag met linksonder de ovens voor stoomopwekking. In de ovens werd schlamkool en minderwaardig steenkool verhit, waardoor er stoom ontstond in bovenliggende ketels. Deze stoom werd gedeeltelijk gebruikt als verwarmingslucht in de bovengrondse gebouwen. Het grootste deel van de stoom was echter nodig om energie op te wekken voor de elektrische centrale en de persluchtcompressoren. Perslucht was van groot belang als energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstaan immers geen vonken, wat bijgevolg weinig gevaar opleverde voor de ontploffing van mijngas. Het gebouw werd opgetrokken in een metalen vakwerkstructuur, met baksteenmetselwerk als opvulmateriaal. Een loopbrug, te zien linksboven op de foto, bood de <u>mogelijkheid de ketels te controleren.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1620	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. De foto toont het ketelhuis en de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In het ketelhuis werd door de verbranding van minderwaardige steenkool water omgezet in stoom. Die stoom werd dan in de centrale omgezet in elektriciteit. Deze energiebron werd gebruik in diverse mijngebouwen <u>(werkhuizen, ventilatorgebouw) en zorgde ook voor de verlichting in de tuinwijkhuizen.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1621	De afbeelding toont het koor en hoofdaltaar van de Heilig-Hartkerk van Winterslag, afgewerkt in 1923-1924. De brandglasramen van de kerk, waarvan hier een aantal getoond, verbeelden onder meer het leven van de Heilige Barbara (patrones van de mijnwerkers), de heilsgeschiedenis, het wapenschild van de familie Coppée en het embleem van de familie Schneider.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1622	Deze foto toont het koor van de Heilig-Hartkerk van Winterslag (Genk) met het hoofdaltaar en brandglasramen. Het linkse brandglasraam toont het Heilig Hart van Maria. Centraal wordt het Heilig Hart van Jezus afgebeeld.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1623	Om het nodige licht in de duisternis te hebben, passeerde de mijnwerker voor hij naar de ondergrond ging elke dag in de lampenzaal, waar hij in ruil voor een aluminium plaatje zijn lamp kreeg. Na het werk werd de lamp in ruil voor het aluminium hier weer afgegeven. De foto toont de laadrekken van de lampenzaal van de mijn van Winterslag. De lampen op de foto zijn voorbeelden van het eerste model elektrische lampen. Enkele bovengronders stonden in voor het onderhoud en de verdeling van de lampen, terwijl de ondergrondse mijnwerkers achter het traliehek wachtten. Soms werden vrouwen ingezet om dit werk te doen. Deze lampenzaal bevond zich tussen de twee badzalen aan de oostkant van het <u>miinterrein.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1624	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een leergalerij. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsonder loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de <u>voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1625	De foto toont een leergalerij. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Links loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven <u>kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983.

1626	Deze foto toont een lokaal voor beroepsopleiding van de opzichtersschool van de mijn van Winterslag. In dit soort lokalen kregen de opzichters onderricht over hun werk in het mijnbedrijf.	Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. Gedenboek 50 jaar steenkoolmijn Winterslag. "Winterslag 1907-1957".
1627	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont de machines van de steenbakkerij van de mijn van Winterslag in het uiterste westen van het mijnterrein. Winterslag was de enige mijn die over een permanente steenbakkerij van het Hoffman-ringoventype beschikte. Hier werden tussen 1923 en 1964 op basis van gemalen schiefergesteente de Winterslagse bakstenen gemaakt, die gekend waren omwille van hun hardheid. Ze werden door de mijn ook verkocht aan particulieren omdat de productie veel groter was dan de eigen afzet.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERIJ, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1628	Om steenkool uit de ondergrond te halen, moest het mijnbedrijf een schacht graven. Maar in het Limburgse heidellandschap was dat niet simpel. De grond bestond immers uit diverse onstabiele water- en drijfzandhoudende lagen. Een oplossing hiervoor bood het bevroren van de ondergrond rond de te graven schacht vanaf de oppervlakte tot aan de steenkoollagen. Hiervoor gebruikte men gekoeld zoutwater van -20C. Dat werd via een buizensysteem door de grond rond de te graven schacht gestuurd. Zo bevroor die grond en kon ze makkelijker afgegraven worden. De foto toont de machines van de vriesinstallatie van de mijn van Winterslag. Hiermee werd de Winterslagse ondergrond bevroren. Deze installatie bevond zich dicht bij de afdiepingstorens.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1629	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. De foto van de Margarethalaan toont dubbelwoningen, opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de ruitjesverdeling in de ramen, de rondboogdeur met bovenlicht en het zadeldak. De woningen zijn opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Qua opbouw verschillen de huizen in deze straat. Met deze variatie wilde de mijn voorkomen dat haar arbeiders het gevoel hadden een nummer te zijn. De straat is afgezoomd met een rij bomen. Ook rond de huizen is het nodige groen voorzien. Op die manier wilde men van de tuinwijk een groene oase maken, ver weg van het grauwe werk van de ondergrond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1630	De mijn directies zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van de mijnwerkerslevens controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzorg in een brede waaier van scholen en katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. De foto toont de meisjesschool en het kloostercomplex (later het Vormingscentrum voor Zelfstandigen) in de eerste tuinwijk van Winterslag (Genk), gelegen aan de Heilig-Hartkerk. De gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen. Foto is links rechts gespiegeld.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Roger Mebis, geboren Winterslag.
1631	Zoals heel wat andere beroepsgroepen hebben ook de mijnwerkers hun patroonheilige. Sint-Barbara geldt voor de mijnwerkers als beschermer tegen plotse dood. Barbara wordt, zoals andere rooms-katholieke heiligen, afgebeeld met een aantal attributen: toren met drie ramen, zwaard, kelk en hostie, palmtak, kroon, boek, enz. Haar feestdag is 4 december. De viering was voor de hele mijn gemeenschap een hoogdag. Kinderen hadden die dag vrij van school. Na een uitgebreide misviering ging iedereen onder begeleiding van de harmonie in stoet naar de plaatselijke casino voor het grote feest. Soms organiseerden de verschillende sociale groepen (arbeiders, bedienden, directie) hun eigen festiviteiten. De foto uit 1919 toont een menukaart voor een feest op 4 december 1919 ter gelegenheid van de feestdag van de Heilige Barbara, ergens in Winterslag.	CLAES, J. "Sanctus. Meer dan 500 heiligen herkennen.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1632	Op deze foto uit 1919 poseert mijn directeur Alexandre Dufranse (directeur van 1919-1948) met een groep ingenieurs van de mijn van Winterslag. Mijningenieurs Léon Delcroix, directeur Dufranse, ingenieurs Oscar Seutin, Louis de Radigues, Louis Verwimp, Alfred Prémat	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. Heidebloemke jaargang 69 nr.1 2010 Artikel Alex Marut:Adrien Blomme, architect van Winterslag Cité(1913-1925). v.l.v.r.: Léon Delcroix, Oscar Seutin, Alexandre Dufranse, Louis de Radigues, Louis Verwimp en Alfred Prémat.
1633	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij is de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, die ondersteund wordt via het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit is een ijzeren ineenschuifbare ondersteuning, die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar waarna de bouten bovenaan weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Op het einde van de galerij is een mijnwerker kolen aan het delven aan de pijler (ook kolenfront genoemd). De losgemaakte kolen kwamen terecht op een rieminstallatie (rechts op de foto). Deze vervoerde de gedolven kolen naar de volgende galerij, waar ze op een andere transportband vielen.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1634	De foto toont een mijngalerij met zicht op de voet van een pijler. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Op de foto zien we de overgang van de galerij naar de pijler, de plek waar de kolen werden ontgonnen.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERIS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.

1635	Deze foto met onderschrift toont een mijngalerij, uitgerust voor een elektrische locomotief. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij was de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. In deze galerij zijn de sporen te zien van een elektrische locomotief die instond voor het vervoer van <u>kolenwagentjes en personeel.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1636	De foto toont een mijngalerij waarin een locomotief voorbij rijdt. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. De foto toont een elektrische locomotief van 100 pk. Deze trein, aangedreven door een rijdraad zoals een tram, haalde een maximumsnelheid van 30 km/uur en werd gebruikt voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkoolwagentjes. Enkel in Eisden en Winterslag werden elektrische locomotieven gebruikt. In <u>de andere miinen werden diesellocomotieven ingezet.</u>	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. www.mijnfergoed.be. 1946.
1637	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1638	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1639	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen <u>treinsporen voor kolentransport.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1640	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij was de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1641	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1642	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechtsboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwamers in de ondergrond. Linksonder loopt een <u>rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.

1643	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Linksonder loopt een rieminstallatie voor het vervoer van de gedolven kolen naar de voetgalerij, waar ze op een andere transportband vielen.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1644	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Tegen de wand loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Op de vloer lopen treinsporen voor kolentransport.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1645	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een galerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Linksboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Tegen de vloer lopen treinsporen voor personeel- en kolentransport. Tegen het plafond loopt een sleepinrichting.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1646	De foto toont een galerij. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Van boven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1647	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijngalerij. Een galerij vormde de verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Rechts loopt tegen de wand de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkraft voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond. Op de vloer loopt een treinspoor.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1648	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler aan de steenkoolzijde. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers. Linksonder loop de schudgoot waarmee de kolen uit de pijler getransporteerd werden. Bovenaan loopt de drukpersleiding met perslucht voor de afbouwhamer.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1649	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler waar achteraan een mijnwerker met een afbouwhamer steenkool delft. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.

1650	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Op het einde van de gang is een mobiel werkplatform <u>op sporen te zien waarmee de blokken op hun plaats werden gezet.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1651	De foto toont een steengang (verdieping 660) van de mijn van Winterslag. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. De foto toont een elektrisch onderstation in de ondergrond. Van hieruit werd stroom geleverd voor de machines <u>en installaties van de ondergrond.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1652	De foto toont een steengang. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. De foto toont een pompenzaal in de ondergrond van de mijn van Winterslag. Met deze pompen werd mijnwater weggepompt en naar boven gestuurd.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1653	De foto toont een steengang. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Op de foto is een elektrisch onderstation in een steengang te zien. Hier werd de stroom verdeeld voor de machines en installaties van de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1654	De foto toont een steengang. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1655	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een steengang in opbouw. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Na het afschieten van de gang op juiste grootte en het aanbrengen van de ondersteuning, werden de blokken van de onderste helft aangebracht. Hierop werd dan een ijzeren mal gelegd om de bovenste halve ring te kunnen plaatsen. Tussen de voegen van de blokken werden zachthouten planken geplaatst om de gang de nodige elasticiteit te geven.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1656	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang met treinspoor. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten plakken gelegd om het geheel <u>elastisch te houden. Op het einde van de gang is het licht te zien van een locomotief.</u>	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. 1946.
1657	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een steengang. Een steengang was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Tussen de blokken werden houten planken geplaatst om het geheel elastisch te houden. Op het einde van de gang is de mobiel werkplatform op sporen te zien.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1658	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang, zoals hier op de foto, was een horizontale, permanente gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten. Op de foto is een elektrisch onderstation in de ondergrond van de mijn van Winterslag te zien. Met deze pompen werd mijnwater weggepompt en naar boven gestuurd.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1659	Deze foto toont het mijnterrein van Winterslag vanaf de westkant. Op de voorgrond loopt het treinspoor. Links en rechts ervan liggen betonblokken opgestapeld. Deze werden onder andere gebruikt voor de bouw van ondergrondse steengangen. Op de achtergrond staan van links naar rechts: de schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919-1928), de twee schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouwen (1916-1920), een deel van de ijzeren loopbrug die de verbinding maakt tussen de ontvangstgebouwen en de kolenwasserij en een deel van de <u>werkhuisen.</u>	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be

1660	Op deze foto poseert mijnwerker Staf Vogelaers bij een hydraulisch hakkanon. Dit werkinstrument werd ontworpen door mijn directeur Dufranse. De machine werkte op perslucht, die via een leiding werd aangevoerd. Perslucht was tot 1950 de enige veilige energiebron in de ondergrond. Bij het gebruik van perslucht ontstonden geen vonken, wat bijgevolg geen gevaar opleverde voor de ontploffing van mijn gas. Met een hakkanon werd in de pijler steenkool losgemaakt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1661	Deze foto met onderschrift toont een mijnwerker, Guillaume Claes, aan het werk in een pijler. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze loger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be. Claes Guillaume (°Leuven 01-09-1951), echtgenoot van Engelen Rita (°Genk 31.10.1953).
1662	De mijn bouwde voor haar werknemers tuinwijken. In die cités werden ook de nodige voorzieningen gebouwd: scholen, kerken, winkels, bibliotheken, ziekenhuizen, enz. Een aantal van die voorzieningen lagen in Winterslag langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinwijk 1 en 3. Hier lag ook het ziekenhuis, dat oorspronkelijk logementshuis was. In 1924 betrokken 4 zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. De foto toont een onderzoeksruimte van het ziekenhuis.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1663	Deze foto toont waarschijnlijk de operatiezaal van de kliniek van Winterslag. Dit ziekenhuis Sint-Elisabeth, oorspronkelijk een logementshuis, was gelegen aan de Noordlaan in Winterslag. In 1924 betrokken 4 zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen.	Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. www.mijnerfgoed.be
1664	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont de ovens van de steenbakkerij van de mijn van Winterslag in het uiterste westen van het mijnterrein. Winterslag was de enige mijn die over een permanente steenbakkerij van het Hoffman-ringoentype beschikte. Hier werden tussen 1923 en 1964 op basis van gemalen schiefergesteente de Winterslagse bakstenen gemaakt, die gekend waren omwille van hun hardheid. Ze werden door de mijn ook verkocht aan particulieren omdat de productie veel groter was dan de eigen afzet.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1665	De mijn bouwde voor haar werknemers moderne tuinwijken. In die cités werden ook de nodige voorzieningen gebouwd: scholen, kerken, winkels, bibliotheken, ziekenhuizen, enz. Een aantal van die voorzieningen lagen in Winterslag langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinwijk 1 en 3. Hier lag ook het ziekenhuis, dat oorspronkelijk logementshuis was. In 1924 betrokken 4 zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. Op de foto wordt patient Janssen verzorgd aan het been door zuster Marie, bijgestaan door verplegers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1666	De mijn bouwde voor haar werknemers moderne tuinwijken met de nodige voorzieningen. In Winterslag lagen een aantal van die voorzieningen langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinwijk 1 en 3. Hier lag ook het ziekenhuis, dat oorspronkelijk logementshuis was. In 1924 betrokken 4 zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. Op de foto wordt patient Janssen verzorgd aan het been door zuster Marie, bijgestaan door verplegers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1667	Om de talrijke mijnwerkers de huisvesten, bouwden de mijnen moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. In 1922 bouwde de mijn directie aan de Noordlaan in Winterslag verschillende logementshuizen (pensions). De Noordlaan verbond het mijnterrein met de verschillende cités en was bijgevolg een van de belangrijkste straten van de mijn van Winterslag. Deze hotels telden ongeveer 25 kamertjes (bed en tafel), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Per hotel verbleven steeds alleenstaande mannen van eenzelfde nationaliteit, dat verklaart de namen van deze hotels. Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk de vrijgezellen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. De foto toont Pension de Liège (links), gelegen aan de Noordlaan. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinwijken van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich bij de logementshuizen in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters en de rondboogdeuren met bovenlicht. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Rechts van Pension de Liège ligt een gebouw met als opschrift boven de deur Den Tilt. Op de Noordlaan lagen nog andere logementshuizen (Nederland, Polen, enz.).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1668	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. In 1922 bouwde de mijndirectie aan de Noordlaan in Winterslag verschillende logementshuizen (pensions). De Noordlaan verbond het mijnterrein met de verschillende cités en was bijgevolg een van de belangrijkste straten van de mijn van Winterslag. Deze kleine hotels telden ongeveer 25 kamertjes (bed en tafel), met een was-, eet- en ontspanningszaal. Per hotel verbleven steeds alleenstaande mannen van eenzelfde nationaliteit. Dat verklaart de namen van deze hotels. Deze specifieke bezetting maakte het voor het mijnpatronaat mogelijk de mannen via huisregels te controleren. Men vreesde immers dat zij anders te veel van hun vrijheid zouden genieten. Als hun familie overkwam of ze trouwden, verlieten ze het logementshuis en kregen ze een eigen woning in de cité toegewezen. De foto toont Pension Pologne (links) en Pension des Pays-Bas (rechts) aan de Noordlaan. Ze zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinwijken van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De historiserende stijl uit zich bij de logementshuizen in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters en de rondboogdeuren met bovenlicht. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1669	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor de constructie van nieuwe gebouwen of steengangen in de ondergrond. De foto toont de persen van de betonblokkenfabriek van de mijn van Winterslag, gelegen in het westen van het miinterrein.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1670	De afbeelding met onderschrift toont een pijler aan de kant van het ingevallen steenpuin. De pijler is de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1671	Deze foto met onderschrift toont een pijler aan de steenkoolzijde. De pijler is de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers. Langs de stempels loopt een drukpersleiding. Deze voorzag perslucht voor de afbouwhamer waarmee de mijnwerker kolen dolf.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1672	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler aan de steenkoolzijde. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers. In de pijler loopt een schudgoot (links) en een drukpersleiding (rechtsboven). De schudgoot werd gebruikt om via de natuurlijke helling van de steenkoollaag en op- en neergaande bewegingen van door perslucht aangedreven bakken steenkool af te voeren of te schudden. De perslucht was de drijfkracht van de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1673	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler aan de steenkoolzijde. De pijler is de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.

1674	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler. De pijler was de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1675	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een pijler. De pijler is de plaats waar de kolen ontgonnen werden. Die ruimte werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden ze niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1676	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont het plafond van een mijngalerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. De witte merktekens op de ramen markeerden de verschuivingen. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Linksboven loopt de persluchtleiding. Die perslucht was tot aan de Tweede Wereldoorlog de veiligste aandrijfkracht voor de machines en afbouwhamers in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1677	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Deze foto toont een pompinstallatie van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1678	De foto toont een preekgestoelte in de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Deze kerk werd gebouwd in 1923-1924 n.a.v. architect Adrien Blomme (1878-1940).	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1679	De foto toont een detail van een reconstructie van de voet van een pijler, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. De pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringsstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1680	De reconstructieafbeelding toont een mijnwerker die in een pijler kolen delft met een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700). Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988. 1946.
1681	De reconstructieafbeelding toont een mijnwerker die in een pijler kolen delft met een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700). Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. 1946. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1682	De reconstructieafbeelding toont een mijnwerker die in een pijler kolen delft met een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700). Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. 1946. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.

1683	De reconstructieafbeelding toont een mijnwerker die in een pijler kolen delft met een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700). Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. 1946. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1684	De reconstructieafbeelding toont een mijnwerker die in een pijler kolen delft met een hydraulisch hakkanon (type Dufranse 102/700). Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. 1946. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1685	De foto uit 1941 toont een reconstructiedoorsnede van een pijler, opgesteld in de Opzichtersschool van de mijn van Winterslag. Een pijler werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels, ook haringstempels genoemd. De stempel bestond uit twee delen die in elkaar geschoven werden. Het onderste deel was uitgerust met een reeks kleine verticale openingen. Daarin werd een los stuk ijzeren kal (de haring) gestoken indien beide delen maximaal waren uitgeschoven tussen vloer en plafond. Door de haring vast te kloppen werden beide delen gespannen. Dan kon een tweede ijzeren kal, die behoorde tot het onderste gestel, worden vastgeklopt en zorgde de stempel voor de ondersteuning. De haringstempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Het nadeel van de uitschijfbare stempels was dat ze logger en minder manoeuvreerbaar waren. Ook zorgden zij niet voor een kraakgeluid bij terreindruk zoals hun houten voorgangers. Rechts op de foto is een stuk van een schudgoot te zien. De schudgoot werd gebruikt om via de natuurlijke helling van de steenkoollaag en op- en neergaande bewegingen van door perslucht aangedreven bakken steenkool af te voeren of te schudden. De foto toont ook de diverse leidingen (perslucht) die in een mijnpijler aanwezig waren. Rechtsachter hangt een mijnlamp.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1686	De afbeelding toont een rem voor vervoer met wagens in remhelling, uit een van de werkhuizen van de mijn van Winterslag. Deze werkhuisen waren multifunctionele gebouwen waar allerlei constructie- en herstellingswerken werden uitgevoerd. Zo maakten arbeiders in deze ruimten bijvoorbeeld de deuren en ramen van de citéhuizen of onderdelen voor de machines in de ondergrond.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1687	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken omdat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren in de Limburgse Kempen. Het rond punt, gedeeltelijk te zien op de foto, is midden in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag gelegen, op het kruispunt van de Berkenlaan en de Acacialaan. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Deze woning op de hoek van de Acacia- en Rondpuntlaan bood vermoedelijk onderdak aan een ingenieur met zijn gezin. De villa is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De torenvormige uitbouw met ajuinvormige topbekroning zien we bij verschillende ingenieurswoningen in de cité van Winterslag. Zo onderscheidde deze imposante huizen zich duidelijk van de andere woningen en werd het prestige van de mijn ook hier in de verf gezet. Dit is gelegen op het kruispunt Rondpuntlaan (links) en Acacialaan (rechts).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be. Roger Mebis, geboren op Acacialaan.
1688	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het rondpunt, gedeeltelijk te zien op de foto, is midden in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag gelegen op het kruispunt van de Berkenlaan en de Acacialaan. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De woning links op de foto, op de hoek van de Acacia- en Rondpuntlaan, bood vermoedelijk onderdak aan een ingenieur met zijn gezin. De villa is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur, ramen verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en het zadeldak met knik in de dakvoet. De woning is opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De torenvormige uitbouw met ajuinvormige topbekroning zien we bij verschillende ingenieurswoningen in de cité van Winterslag. Zo onderscheidde deze imposante huizen zich duidelijk van de andere woningen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1689	Deze foto uit 1923 toont de schachtbokken en ontvangstgebouwen van de mijn van Winterslag vanaf de zuidkant van het mijnterrein. De schachtbokken (1915-1916) waren open constructies in metalen vakwerk, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. Langs de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die zorgden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder elke schachtbok bevond zich een ontvangstgebouw. Hier kwamen de liften met gevulde steenkoolwagentjes aan de oppervlakte. Via de loopbrug aan de voorkant van de ontvangstgebouwen werden de wagentjes naar de kolenwasserij en -zeverij gevoerd. Daar werden de kolen gereinigd en gesorteerd. Onder de passerelle staan aantal personenwagens. De mijn had een station aan het mijnterrein zelf. Zo konden de pendelende mijnwerkers kortbij hun werk worden afgezet. De stopplaats had geen perron en werd afgesloten van de mijnzetel door een eenvoudig houten hek. Een stoomlocomotief trok een twintigtal personencoupés. Links van de linker schachtbok is een schouw van de elektrische centrale en het ketelhuis zichtbaar. Hier werd de elektriciteit van de mijninstallaties en tuinwijken geproduceerd. Rechts van de linkse schachtbok is het compressor- en ventilatorgebouw (1918) te zien. Hier werden perslucht en lucht voor de ondergrond gemaakt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1690	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuizen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinwijkhuizen. De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1691	De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1692	De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1693	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd op basis van stoom gemaakt in eigen centrales. Deze energiebron werd gebruikt in diverse mijngebouwen (werkhuizen, ventilatorgebouw, enz.) en zorgde bijvoorbeeld ook voor verlichting in de tuinwijkhuizen. De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1694	De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1695	De foto toont schakel- en verdeelborden van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd de elektriciteit van de mijn geproduceerd op basis van stoom uit het naburige ketelhuis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1696	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. Deze foto toont een schakelkast van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd op basis van stoom de elektrische energie voor de mijn geproduceerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1697	De mijnen zorgden voor de bouw van moderne tuinwijken. De inwoners ervan verenigden zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het aanzien van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De Sint-Eventiuskerk van Winterslag (Genk), gebouwd in 1938 in de tweede tuinwijk (1922-1924) n.a.v. architect A. Vanden Nieuwenborgh, is afgewerkt in een neoromaanse stijl, met neobyzantijnse invloeden. De kerk en parochie dragen in hun naam de verwijzing naar miindirecteur Evence Coppée. Het gebouw wordt vandaag ook het 'Pools kerkje' genoemd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be
1698	De mijnen zorgden voor de bouw van prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Alle voorzieningen waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het aanzien van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De Sint-Eventiuskerk van Winterslag (Genk), gebouwd in 1938 in de tweede tuinwijk (1922-1924) n.a.v. architect A. Vanden Nieuwenborgh, is afgewerkt in een neoromaanse stijl, met neobyzantijnse invloeden. De kerk en parochie dragen in hun naam de verwijzing naar miindirecteur Evence Coppée. Het gebouw wordt vandaag ook het 'Pools kerkje' genoemd.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnergoed.be http://inventaris.vioe.be . 1946.
1699	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De citébewoners verenigden zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Het kerkgebouw, betaald door de mijn, moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De Sint-Eventiuskerk van Winterslag (Genk), gebouwd in 1938 n.a.v. architect A. Vanden Nieuwenborgh, is afgewerkt in een neoromaanse stijl, met neobyzantijnse invloeden. De kerk en parochie dragen in hun naam de verwijzing naar miindirecteur Evence Coppée. Het gebouw wordt vandaag ook het 'Pools kerkje' genoemd.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1700	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een splitsing van mijngalerijen. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht. Op de vloer van de galerij lopen treinsporen voor kolentransport. Deze plaats noemde men: aan de petersdeuren.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1701	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor de constructie van nieuwe gebouwen of steengangen in de ondergrond. De foto toont de stapelplaats van de betonblokkenfabriek van de mijn van Winterslag, gelegen in het westen van het mijnterrein. Om de gewenste hardheid te krijgen, moesten de blokken gedurende een bepaalde tijd drogen.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1702	De foto toont een statische transformator uit de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd de elektriciteit van de mijn geproduceerd op basis van stoom uit het naburige ketelhuis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1703	Deze foto met onderschrift toont een steengang met treinspoor. Op het einde van de gang is het licht van een locomotief te zien. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Een steengang is een permanente, horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel vormden. Tussen de betonblokken werden houten planken geplaatst om het geheel elastisch te houden.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1704	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Deze foto toont stoomketels en leidingen uit het ketelhuis van de mijn van Winterslag. Hier werd de stoom geproduceerd waarmee men elektriciteit maakte.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1705	Een steenkoolmijn was een volledig zelfvoorzienend bedrijf. Ze zorgde voor eigen hout, bakstenen, stoom en elektriciteit. De foto toont een stoomturbine, opgesteld in de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. Met deze machine wekte men elektriciteit op nodig voor de aandrijving van de vele machines en installaties van de mijn. De stoom die moest dienen voor de productie van elektriciteit werd gemaakt in het ketelhuis van de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1706	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor de constructie van nieuwe gebouwen of steengangen in de ondergrond. De foto toont een transportband met betonblokken van de betonblokkenfabriek van de mijn van Winterslag, gelegen in het westen van het mijnterrein. Links en rechts liggen de betonblokken opgeslagen. Om de gewenste hardheid te krijgen, moesten de blokken gedurende een bepaalde tijd drogen. Daarom werden ze in de buitenlucht op elkaar gestapeld.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1707	Omdat er geen woonvoorzieningen aanwezig waren in de Limburgse Kempen, bouwden de mijnen voor hun werknemers moderne tuinvijken. De verschillende tuinvijken van Winterslag werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1978-1940). Hij gebruikte voor de verschillende woontypes een Vlaamse historiserende stijl. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en meestal witgekalkt. In de oriëntatie van de huizen werd rekening gehouden met voldoende zonlicht en lucht. In de tuinvijken werd ook veel aandacht besteed aan groen. De straten waren afgezoomd met een bomenrij en elk huis had zijn tuin begrensd door een haag. Ook in de talrijke pleintjes en parkjes werden de nodige bomen en planten voorzien. Zo moest een groene oase ontstaan die de mijnwerker het grauwe en zware werk van de ondergrond even deed vergeten. Deze foto zou tuinen tonen van de Eikenlaan (eerste tuinvijk Winterslag).	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009. 1946.
1708	Op deze foto poseren 12 mijnwerkers van de mijn van Winterslag. Op de achtergrond is een deel van de burelen van de mijn, gelegen langs de Evence Coppéelaan, te zien. De foto werd genomen naar aanleiding van de overhandiging van hun getuigschriften voor de vervoerdienst van de mijn.	Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1709	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, bakstenen of betonblokken, verse lucht en ook stoom werden zelf gemaakt of aangevoerd. Deze foto toont een uitgebrande schakelkast van de elektrische centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd op basis van stoom de elektrische energie voor de mijn geproduceerd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1710	De foto toont de verdeelborden voor de ondergrond van de elektrisch centrale van de mijn van Winterslag. In deze centrale werd de elektriciteit van de mijn geproduceerd op basis van stoom uit het naburige ketelhuis.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1711	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont een vergezicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinvijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinvijk voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Vooraan op de foto ligt heidegebied, kenmerkend voor de streek.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1712	De afbeelding toont vier werknemers van de mijn van Winterslag, poserend in vrijetijdskleding voor de kader- en directieburelen van de mijn. Deze burelen waren gelegen aan de oostkant van het mijnterrein, tegen de Evence Coppéelaan.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1713	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag, die in tegenstelling tot de andere villa's niet in de buurt van de mijngebouwen lag. De woonst lag buiten de tuinvijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1714	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gérant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag. Deze lag anders dan normaal niet in de buurt van de mijn. De woonst lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn. Rechts op de foto zit mogelijk Alexandre Dufranse, directeur van de mijn van 1919-1948, met zijn vrouw en zoon op een bank. Rechts van hen poseert een hovenier.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1715	Bovenaan de hiërarchie van het mijnbedrijf stond de directeur-gerant. Zijn woning drukte zijn macht uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa(tuin) van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag, die in tegenstelling tot de andere villa's niet in de buurt van de mijngebouwen lag. De woning lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn. Op de foto is vooral de mooi aangelegde tuin van de villa te zien.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1716	De dagelijkse leiding van het mijnbedrijf was in handen van de directeur-gerant. Zoals de andere mijngebouwen drukte ook zijn woning de macht en het prestige van de mijn uit. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers. De foto toont de villa van de directeur-gérant van de mijn van Winterslag, die in tegenstelling tot de andere villa's niet in de buurt van de mijngebouwen lag. De woning lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1717	De foto toont de villa van de directeur-gerant van de mijn van Winterslag, die in tegenstelling tot de andere villa's niet in de buurt van de mijngebouwen lag. De woning lag buiten de tuinwijk, op de flank van de Stiemerbeekvallei, met uitzicht op de mijn. De dagelijkse zorgen in de villa werden waargenomen door vast huispersoneel. Voor het onderhoud van de villatuin kon de directeur-gérant beschikken over twee hoveniers.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1718	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. Deze slecht belichte foto toont de voet van een galerij. Een galerij vormde de tijdelijke verbinding tussen de steengang en de pijler, met als ondersteuningssysteem het Toussaint-Heintzmann-raam. Dit was een volledig ijzeren ineenschuifbare ondersteuning die om de 0.5 à 1 m geplaatst werd en waarachter hout, draad en platen aangebracht werden om steenval tegen te gaan. Onder druk van het gebergte schoven de ramen een beetje in elkaar, waarna de bouten weer aangeschroefd moesten worden. Hierdoor vergde het systeem veel nazicht.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1719	De mijndirecties zetten niet enkel gebouwen neer om steenkool naar boven te halen. Zij ontwikkelden ook een heel netwerk van voorzieningen voor hun werknemers. Hiermee wilde de mijn elk onderdeel van het mijnwerkersleven controleren. Ze bouwde daartoe ziekenhuizen, kerken, culturele centra en scholen. De mijn voorzag in een brede waaier van scholen en katholieke zusters en broeders werden aangetrokken als lesgevers. Kinderen van mijnwerkers, ingenieurs en bedienden zaten vaak samen in de klas. De foto toont de voorgevel van de Sint-Michielsjongensschool (1930) en het klooster, gelegen aan de Margarethalaan in de eerste tuinwijk (1914-1925) van de mijn van Winterslag. Zoals vele andere mijngebouwen moesten de scholen het prestige van de mijn uitstralen. Hun architecturaal imposante karakter moest ook naar orde, tucht en discipline verwijzen. Deze gebouwen waren opgetrokken in de Vlaamse historiserende architectuur. Deze stijl uit zich in de sierankers, vensters verdeeld in kleine ruitjes, dakvensters en rondbogen. De Margarethalaan was de belangrijkste laan van de eerste tuinwijk. Naast woningen voor het hogere kader lagen hier ook de meeste voorzieningen (economaat, apotheek, drukkerij en postgebouw).	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1720	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de voorlopige kaders met voorontkoling van een mijnsteengang in opbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1721	Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van schachten en gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont de voorlopige kaders met voorontkoling van een mijnsteengang in aanbouw. Elke mijn had ondergronds een enorm stelsel van gangen (steengangen, galerijen en pijlers) om de steenkool boven te halen. De foto toont een mijnsteengang in opbouw. Een steengang was een horizontale gang die vanaf de schacht vertrok en de verschillende steenkoollagen aansneed. De functie ervan was ontsluiting van de steenkoollagen, vlot transport en makkelijke luchtdoorstroming. Dit soort gang werd bekleed met trapeziumvormige betonblokken die een aaneensluitende cirkel maakten.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005. Persoonlijk archief Bert Van Doorslaer, "Foto-archief. Verkorte lijst der onderwerp" door dhr. Cornu, 1988.
1722	De foto toont de voorzijde van de mijngebouwen. Links op de foto staat het onthaalgebouw langs waar de mijnwerkers de mijn betraden en waar zij een penning met hun persoonlijk nummer moesten nemen. Deze penning werd naderhand in de lampenzaal achtergelaten, zodat men steeds wist wie er nog in de ondergrond zat. Het gebouw huisvestte ook de bedrijfscontrole en de medisch controle van de mijn. Op het poortgebouw staat een klok zodat de mijnwerkers zeker niet te laat kwamen voor hun shift. Op de arduinen plaat onder de klok staat de naam van het bedrijf (Soc. An. Des Charbonnages de Beringen). Het gebouw werd ontworpen door A. Huybrighs en G. Nijs en opgericht in 1924. Rechts ervan staan de twee schattorens en schouwen. Schachtoren II (links) is de oudste en stamt uit 1922 terwijl schachtoren I stamt uit 1926-1928. De schachtbokken verzorgden via de liftinstallatie de verbinding met de ondergrond. Ze dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Onder de voorste schouw staat het ketelhuis. Dat leverde de stoom voor de elektrische centrale van de mijn. Daar werd die stoom omgezet in elektriciteit. Verder werd met de geproduceerde stoom ook perslucht gemaakt en de gebouwen van de mijn verwarmd.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1723	De mijn bouwde voor haar werknemers moderne tuinvijken met de nodige voorzieningen. Een aantal van die voorzieningen lagen in Winterslag langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinvijk 1 en 3. Hier lag ook het ziekenhuis, dat oorspronkelijk logementshuis was. In 1924 betrokken 4 zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. De foto toont de wachtzaal van het ziekenhuis waar mensen hun beurt afwachten. Links komt een zuster van het ziekenhuis de kamer binnen gewandeld. Zij komt waarschijnlijk de volgende patient halen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1724	Aangezien de Limburgse heide amper iets te bieden had, waren de mijnen volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elektriciteit werd gemaakt in eigen centrales. Deze foto toont een Ward Leonard-groep, een machine die de wisselstroom van de elektrische centrale omzette in gelijkstroom voor aandrijving van de ophaalmachines. Deze machine bevond zich in een gebouw tegen het ophaalmachinegebouw van de mijn van Winterslag.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1725	De foto toont een winters heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag. Achteraan zijn de contouren van de mijngebouwen zichtbaar. Van Links naar rechts staan de kolenwasserij en -zeverij (1920), schachtbokken (1915-1916) en ontvangstgebouwen (1916-1917), schouwen van het ketelhuis en de elektrische centrale (1919) en de badzaal en burelen (1914-1918). De huizen links op de foto maken deel uit van de eerste tuinvijk (1914-1925) van de mijn. Deze tuinvijk; gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat; voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1726	De foto toont een winters zicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinvijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinvijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1727	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. De verschillende tuinvijken van Winterslag werden ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). Hij gebruikte voor de verschillende woontypes met de nodige variaties een Vlaamse historiserende stijl. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes, een zadeldak en dakvensters. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en meestal witgekalkt. In de oriëntatie van de huizen werd rekening gehouden met voldoende zonlicht en lucht. Wat betreft de bewoonbare oppervlakte was er in de tuinvijken een hiërarchisch onderscheid. Bedienden kregen bijvoorbeeld grotere stukken grond en ruimere huizen. Deze foto toont woningen langs de Oostlaan, in de eerste tuinvijk. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1728	Zoals in de andere mijn gemeenten bouwde ook de mijn van Winterslag voor haar werknemers nieuwe tuinvijken. De woningen op de foto, gelegen langs de Acialaan in tuinvijk I van de mijn van Winterslag, werden opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de ruitjesverdeling in de ramen en het zadeldak. De woningen zijn opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straat is afgezoomd met een rij bomen. Ook rond de huizen is het nodige groen voorzien. Op die manier wilde men van de tuinvijk een groene oase maken, ver weg van het grauwe werk van de ondergrond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1729	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto uit 1922 toont een zicht op de Acialaan op de hoek met de Oostlaan. De hier getoonde woningen waren meergezinswoningen voor de hogere personeelsleden van de mijn. Ze hadden elk hun eigen tuin, afgezoomd door een laag bakstenen muurtje. De weg was afgezoomd met een bomenrij.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1730	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinvijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. De eerste tuinvijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940), voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Deze foto toont een zicht op de Berkenlaan uit die eerste cité. De huizen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag. De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De straat is afgezoomd met een rij berkenbomen en de tuinen zijn voorzien van de nodige planten en bloemen. Zo moest ook deze straat een kleine groene oase vormen die een tegengewicht bood aan het grauwe en zware werk van de ondergrond.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be

1731	De foto toont een zicht op de eerste mijngebouwen van Winterslag (Genk) vanaf de westkant van het mijnterrein. In het midden staan de twee schachtbokken (1915-1916) en losvloergebouw (1916). Via de schachtbokwielen liepen de kabels van de liften die het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond verzorgden. Het losvloergebouw is de plaats waar de geladen kolenwagentjes aan de oppervlakte kwamen en uit de lift gehaald werden. Ook vertrokken in dit gebouw de mijnwerkers en het materiaal naar de ondergrond. Rechts van de schachtbokken staan de multifunctionele werkhuisen. Hier werden constructie- en herstellingswerken uitgevoerd. Links van de schachtbokken bevindt zich het ketelhuis met schouw. Deze leverde de stoom voor de productie van stroom en perslucht, twee zeer belangrijke energiebronnen voor de mijn. Helemaal links is de bovenkant van de koeltoren te zien. Hier werd het opgewarmde water van het ketelhuis weer afgekoeld.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinvijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1732	De foto toont een zicht op de eerste tuinvijck (vooraan) en de mijngebouwen van Winterslag (achteraan). De eerste tuinvijck voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen werden opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Rechtsboven staan de schachtbokken (1915-1916). Van daaruit vertrekt naar links de brug voor het vervoer van de steenkool naar de kolenwasserij- en zeverij (groot gebouw in het midden van de foto, 1920). De foto werd genomen vanaf de toren van de Heilig-Hartkerk. Vooraan op de foto is het dak van de meisjesschool en het klooster, gelegen aan de Margarethalaan, te zien. Die Margarethalaan was de centrumlaan van de eerste tuinvijck. Hier bevonden zich de meeste voorzieningen (econoomaat, drukkerij, apotheek, postdienst) van de tuinvijck.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1733	De foto geeft een zicht op de huizen van de eerste tuinvijck (vooraan) en de schachtbokken en schouwen (achteraan) van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijck (1914-1925) voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen werden opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De foto werd genomen vanuit de kerktoeren van de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Vooraan op de foto is het dak van de meisjesschool en het klooster, gelegen aan de Margarethalaan, te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1734	Deze foto toont een zicht op de huizen van de eerste tuinvijck (vooraan) en de schachtbokken en schouwen (achteraan) van de mijn van Winterslag. De eerste tuinvijck (1914-1925) voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen werden opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Achteraan op de foto zijn de schachtbokken (1915-1916) te zien. Vanaf de schachtbokken loopt de brug voor het vervoer van de steenkool naar de kolenwasserij en -zeverij (linksboven, 1920). De foto werd genomen vanuit de toren van de Heilig-Hartkerk van Winterslag.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1735	De foto toont een zicht op de mijn van Winterslag met in de verte links de terril, in het midden de kolenwasserij en -zeverij en rechts de schachtbokken en schouwen. Vooraan op de foto ligt heidegebied. Een terril is een kegelvormige berg gevormd uit het steenpuinafval dat ontstond bij zuivering van de opgehaalde kolen. Die zuivering gebeurde in de kolenwasserij en -zeverij (1920). De schouwen behoren tot het ketelhuis, de plaats waar stoom geproduceerd werd voor de aanmaak van elektriciteit. De schachtbokken (1915-1916) dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool van en naar de ondergrond. Voor de terril bevinden zich de huizen van de eerste tuinvijck. De eerste tuinvijck (1914-1925) voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen werden gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. In deze eerste tuinvijck lagen de meeste voorzieningen (ziekenhuis, kerk, winkels, enz.) voor de tuinvijckbewoners.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1736	De foto toont een zicht op de mijn van Winterslag met in de verte links de terril, in het midden de kolenwasserij en -zeverij en rechts de schachtbokken en schouwen. Vooraan op de foto ligt heidegebied. Een terril is een kegelvormige berg gevormd uit het steenpuinafval dat ontstond bij zuivering van de opgehaalde kolen. Die zuivering gebeurde in de kolenwasserij en -zeverij (1920). De schouwen behoren tot het ketelhuis, de plaats waar stoom geproduceerd werd voor de aanmaak van elektriciteit. De schachtbokken (1915-1916) dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool. Voor de terril bevinden zich de huizen van de eerste tuinvijck. De eerste tuinvijck (1914-1925) voorzag woongelegenheid voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De woningen werden gebouwd in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. In deze eerste tuinvijck lagen de meeste voorzieningen (ziekenhuis, kerk, winkels, enz.) voor de tuinvijckbewoners.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1737	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont een zicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht en ramen verdeeld in kleine ruitjes. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Rond de huizen werd het nodige groen voorzien zodat de wijken groene oases werden waar de mijnwerker even het grauwe en zware werk van de ondergrond kon vergeten.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1738	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De foto toont een zicht op de Stiemerbeekvallei en de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag, gelegen ten zuiden van het mijnterrein tussen de Noordlaan, Margarethalaan en Vennestraat. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). Links op de foto is een van de ingenieurswoningen (huis met torentje) uit de Oostlaan herkenbaar.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1739	De foto toont een zicht op de westkant van het mijnterrein van Winterslag. Helemaal rechts ligt de kolenwasserij en -zeverij (1920) van de mijn. Hier werden de kolen gewassen en gesorteerd. Vooraan op de foto is het houtpark van de mijn te zien. Hier sloeg men het hout op dat in het gebouw links, de schrijnwerkerij/zagerij, werd verwerkt. Achteraan links zijn de schouwen van de elektrische centrale en het ketelhuis (1919-1928) en de schachtbokken (1915-1916) van de mijn te zien. In de elektrische centrale werd op basis van stoom uit het ketelhuis elektriciteit geproduceerd. De schachtbokken waren open constructies in metalen vakwerk, ontworpen door de Luikse firma Société de la Meuse. De schachtbokken dienden voor het transport van mijnwerkers, materiaal en steenkool.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1740	Deze foto toont een zicht op de Wilde Kastanjelaan en huizen van de eerste tuinwijk van Winterslag. De eerste tuinwijk (1914-1925) voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De Wilde Kastanjelaan vormde de verbinding tussen die tuinwijk en het mijnterrein.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.miinerfgoed.be
1741	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren naar Engels voorbeeld uitgebouwde woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto toont een zicht op een ingenieurshuis langs de Oostlaan in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de luiken aan de vensters en de sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be
1742	De mijn bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken (ook cités genoemd). Het waren moderne woonwijken met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto toont een zicht op een ingenieurshuis langs de Oostlaan in de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door Adrien Blomme (1878-1940), Brussels architect. De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de luiken aan de vensters en de sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. www.mijnerfgoed.be
1743	Deze foto geeft een zicht op een mijnpijler. Een pijler, de plaats waar de kolen ontgonnen werden, werd ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels. Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. Van links naar rechts loopt de drukpersleiding.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1744	Ook de mijn van Winterslag bouwde voor haar werknemers nieuwe tuinwijken. Het waren moderne cités met kleine woonblokken, gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. De foto toont een zicht op huizen van de eerste tuinwijk (1914-1925) van Winterslag. Deze tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. Ze werden gekenmerkt door een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgewerkt werd door de Brusselse architect Adrien Blomme (1878-1940). De stijl uit zich onder andere in de rondboogdeur met bovenlicht, de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de luiken aan de vensters en de sierankers. De woningen waren opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. Deze foto toont een zicht op een tuin aan de Oostlaan. Helemaal rechts is een van de ingenieurswoningen te zien. De ingenieurswoningen waren groter en hadden meer tuin dan de andere woningen. Helemaal links is een deel van een woonblok voor bedienden te zien. Het individueel woonoppervlak was kleiner en de tuin was eveneens minder groot. Zo was het sociale onderscheid van de werkvloer ook zichtbaar in de tuinwijkenbouw.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.

1745	De afbeelding geeft een zicht op het dak van de meisjesschool, de huizen van de eerste tuinwijk (vooraan) en de terril (achteraan) van de mijn van Winterslag. De eerste tuinwijk voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en verzorgd afgewerkt. De gebouwen zijn opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend was voor de cités van Winterslag en uitgetekend werd door de Brusselse architect A. Blomme (1878-1940). De stijl uit zich in de rondboogdeur met bovenlicht, ramen verdeeld in kleine ruitjes en sierankers. De woningen werden opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen, en witgekalkt. De foto werd genomen vanuit de kerktoeren van de Heilig-Hartkerk van Winterslag. Vooraan op de foto is het dak van de meisjesschool en het klooster, gelegen aan de Margarethlaan, te zien. Helemaal achteraan op de foto is een mijnterril te zien. Dit is een kegelvormige berg gevormd uit het steenpuinafval dat ontstond bij zuivering van de gedolven kolen. Die zuivering gebeurde in de kolenwasserij en -zeverij. De contouren van dit gebouw zijn Rechtsachteraan op de foto te zien.	MINTEN, L. e.a. "Een eeuw steenkoolmijn in Limburg.", 1992. VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg.", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.
1746	De afbeelding toont een zicht op het heidelandschap van de Stiemerbeekvallei in Winterslag met rechts onder andere de schachtbokken (1915-1916) en schouwen van de mijn van Winterslag. Links staan een aantal arbeidershuizen. Erachter staat de kolenwasserij.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002.
1747	Bij gebrek aan woonvoorzieningen bouwden de Limburgse mijnen voor hun werknemers prachtige, moderne tuinwijken. De foto toont een zicht vanaf de Noordlaan, op de grens van Cité I en Cité III van Winterslag. De derde Cité werd opgetrokken tussen 1930 tot 1940 en bestond uit arbeiderswoningen. Deze woningen werden gebouwd in een Vlaamse historiserende stijl, gekenmerkt door ramen met ruitjesverdeling, een zadeldak en rondboogdeuren met bovenlicht.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be Gesprek Freddy Machiels, 12 mei 2009.
1748	De mijnen bouwden voor hun werknemers prachtige, naar Engels voorbeeld uitgetekende tuinwijken met woonblokken gelegen langs brede straten en pleinen die in het groen baadden. Er waren immers geen woonvoorzieningen aanwezig in de Limburgse Kempen. Bovendien konden de mijnbazen op die manier een oogje in het zeil houden. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De eerste tuinwijk van Winterslag (1914-1925), ontworpen door de Brusselse architect A. Blomme, voorzag woongelegenheden voor de hogere kaderleden, bedienden en geschoolde arbeiders. De woningen in deze cité waren dan ook redelijk groot en degelijk afgewerkt. Eveneens werden in de tuinwijk de nodige voorzieningen gebouwd zoals een kerk, scholen, winkels, bibliotheken en ziekenhuizen. Een aantal van die voorzieningen lagen langs de Noordlaan, die de scheiding vormde tussen het mijnterrein en tuinwijken 1 en 3. De foto toont het ziekenhuis Sint-Elisabeth, dat oorspronkelijk logementshuis was, gelegen aan de Noordlaan in Winterslag. In 1924 betrokken vier zusters 'Dochters van Liefde' van Sint-Vincentius a Paulo het pand om de verzorging van de gewonde mijnwerkers en hun zieke familieleden op zich te nemen. Het gebouw is opgetrokken in een Vlaamse historiserende stijl, die typerend is voor de tuinwijken van Winterslag. De stijl uit zich bij de logementshuizen in de ramen verdeeld in kleine ruitjes, de dakvensters en de rondboogdeuren. Het gebouw was opgetrokken in baksteen, met enkele natuurstenen elementen. De Noordlaan is afgezoomd met een rij bomen en de tuintjes van de huizen zijn begrensd met hagen. Aan de achterkant is het gebouw voorzien van een mooie tuin. Al dit groen moest het herstel van de zieken bespoedigen.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. www.mijnerfgoed.be
1749	De foto toont een zijaanzicht van een pijler, m.a.w. de plaats waar de kolen ontgonnen werden, ondersteund door ijzeren uitschijfbare stempels (ook haringstempels genoemd). Deze stempels vervingen de houtstutten vanaf 1932. In het begin van de jaren 1950 werden zij op hun beurt vervangen door hydraulische stempels. In de pijler is links van de stempel een rad te zien van de rieminstallatie die gebruikt werd om de gedolven kolen uit de pijler te transporteren. De balken die vooraan de foto zichtbaar zijn, behoren toe aan de ondersteuning van de galerij, van waaruit de foto is genomen.	VAN DOORSLAER, B. "Steenkool in Limburg", 1983. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers" (tijdschriftenreeks), 2005.
1750	De mijnen waren volledig zelfvoorzienende bedrijven. Water, elektriciteit, stoom, verse lucht en ook bouwstenen werden zelf gemaakt of aangevoerd. Elke mijn had zo ook haar eigen betonblokken- en bakstenenfabriek. Deze stenen werden gebruikt voor het rechtzetten van nieuwe gebouwen of het maken van steengangen in de ondergrond. De foto toont de zolderverdieping van de steenbakkerij van de mijn van Winterslag in het uiterste westen van het mijnterrein. Winterslag was de enige mijn die over een permanente steenbakkerij van het Hoffman-ringoventype beschikte. Hier werden tussen 1923 en 1964 op basis van gemalen schiefergesteente de Winterslagse brikken gemaakt, die gekend waren omwille van hun hardheid. Ze werden door de mijn ook verkocht aan particulieren omdat de productie veel groter was dan de eigen afzet. Links op de foto staan luchtregelaars voor de ovens van de steenfabriek.	VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005. Gesprek Bert Van Doorslaer, 7 maart 2009.
1751	Deze foto toont een beschadigde autobus van de mijn van Zwartberg. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Waterschei op de Onderwijslaan.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1752	Deze foto toont een beschadigde autobus van de mijn van Waterschei. Deze was betrokken in een ongeval met een autobus van de mijn van Zwartberg op de Onderwijslaan. Het gebeuren trok heel wat kijklustigen, zoals links op de foto te zien is.	HEEMKRING HEIDEBLOEMKE GENK, "Kolenmijnen en tuinwijken te Genk.", 1988.
1753	De mijnen bouwden voor hun werknemers moderne tuinwijken. Alle voorzieningen (scholen, kerken, winkels,...) waren voorhanden in deze cités. De bevolking ervan verenigde zich in parochies met een eigen kerkgebouw, priester, koster, congregaties en christelijke verenigingen. Die kerk moest het prestige van de mijn benadrukken en de citébewoners een gemeenschapsgevoel geven. De kerken in de Mijnstreek werden dan ook architecturale pareltjes en werden terecht mijnkathedralen genoemd. De foto toont de parochiekerk van Sint-Albertus in Zwartberg. De kerk werd gebouwd in 1939 n.a.v. architect H. Lacoste en ingehuldigd op 10 oktober 1941 door Pastoor Breuls, Mgr. Simenon en Deken Swinnen. De toren van de kerk is geïnspireerd op de kerktoeren van Veurne. Het gebouw is opgetrokken in een moderne stijl met heel wat byzantijnse en gotische elementen. Stijlkenmerken voor Lacoste-gebouwen zijn: eenvoudige rechthoek zonder zij- of dwarsbeuken voor de hoofdbeuk, eenvoudige versiering aan de hand van bakstenen en geometrische vormen, schuin aflopende vensterdorpels, enz. Zwartberg kerk.	PAROCHIALE WERKEN ZWARTBERG, "Zwartberg. Zevenduizend fonkelende kristallen. 50 jaar Lacoste-kerk.", 1990. VAN DOORSLAER, B. "Bovengrondse toekomst voor een ondergronds verleden.", 2002. WAANDERS UITGEVERS, "De Koolputters. Geschiedenis van de Limburgse mijnwerkers." (tijdschriftenreeks), 2005.